

Mircea , completează sumarul cu noile doc.introduse după 11 iulie '39

VIII.Monarhia - Carol al II-lea

10 febr. '38 –decembrie '39

VIII.Monarhia - Carol al II-lea.....	1
10 febr. '38 –decembrie '39.....	1
Sumar.....	10
A.Opinii ante'și retro ':pro- și contra.....	12
B.Zaharia Boilă , Amintiri și considerațiuni asupra mișcării legionare , [1971].....	13
▫Carol –Codreanu -Maniu.....	13
#Nae Ionescu:între Carol și Codreanu.....	13
['30-'31:la și după Restaurație].....	14
['33 :guvernul Duca].....	14
['33-'36 :compromiterea și debarcarea lui Titulescu].....	14
['37:Moța și Marin în Spania].....	14
[febr.'37.Întrevedere Carol-Codreanu].....	14
#Zaharia Boilă :între Codreanu și Maniu.....	15
[mart.'37.Întrevedere Zaharia Boilă-Codreanu].....	15
[iun.'37.Răspunsul lui Maniu].....	16
[mai'37.Paris.Întâlnire Maniu -Madgearu-Titulescu].....	17
[nov.'37.Guvern Tătărescu=guvernul carliștilor din toate partidele].....	18
▫ Maniu revine la șefia PNT.....	18
▫ Pactul electoral Maniu - Gh.Brătianu- Codreanu.....	18
#Campaniile murdare contra lui Maniu.....	19
/Adevărul acțiunii lui Maniu.....	19
/Ecouri interne și externe favorabile.....	19
[Întâlnire Maniu –Codreanu ,după alegeri].....	19
[Codreanu:armistițiul cu Carol ,prin Antonescu].....	20
▫Carol: manevrarea politicianilor.....	20
#mart.'38.Procesul lui CZCodreanu.....	20
/Maniu-opinii despre Codreanu-Carol.....	20
/Codreanu –singurul rival al lui Carol.....	21
/Carol II - Hitler.....	21
▫Nov.'38.Asasinarea lui Codreanu.....	22
-Carol,Lupeasca, Urdăreanu, Călinescu hotărâsc lichidarea lui CZC.....	22
-Siguranța înscenează atentate și dezordini legionare.....	22
-29 nov.Înscenarea evadării	22
#Asasinatul.....	22
-Vinovați: Carol, Călinescu, Iorga , Vaida , Tătărescu.....	22
▫21 sept.'39.Asasinarea lui Armd.Călinescu.....	23
▫ Noaptea sângeroasă a represaliilor	23
/Regele călău.....	23
▫1940.Carol : reconcilierea cu legionarii.....	24
-Maniu :regele intenționează o orientare pro-germană.....	24
-Mihalache :nu crede acest scenariu.....	24
-Horia Sima : împăcarea cu Carol.....	24
▫1971.Zaharia Boilă: concluzii.....	25
.....	26
Guvern Miron Cristea , I 11 febr.'38 - 30 mart.'38.....	26
.....	26
1.)Guvernul Patriarh Miron Cristea (I) 11 febr. '38.....	26
▫LD:prezentare sintetică.....	26
2.)Călinescu :audiență la Rex /14.febr.....	27

/Călinescu și Tătăărăscu de conivență.....	27
3.) Poliția de Siguranță , <i>Notă</i> :CZCodreanu față de Carol II /25 ian./18 febr.'38.....	27
/Emisdari regali tatonează înțelegere cu Codreanu.....	27
/Codreanu : reconciliere condiționată.....	28
4.) <i>Constituția</i> României , 20 febr'38 , promulgată la 27 febr.1938.....	28
▫Despre puterile statului.....	28
▫Despre Rege.....	28
▫Despre Senat.....	29
▫Despre Guvern și Miniștri.....	29
▫Dispozițiuni generale.....	29
▫Revizuirea Constituției.....	29
5.)Raport 458 , privind plebiscitul pentru schimbarea Constituției :.....	30
/Decretul pentru plebiscit.....	30
/Rezultatul plebiscitului.....	30
/Promulgarea Constituției.....	30
6.)Proclamația M.S.Regelui ,[Promulgarea <i>Constituției</i>] ,27febr.1938.....	30
▫Noua Constituție.....	30
7) Alex. Vaida-Voevod, <i>Memorii</i> , vol III , <i>Retrospectivă</i> ,[1945] retro 20 febr.' 38.....	31
▫Constituția Carol II.....	31
/1937.Anteproiect regal?.....	31
/1937.Anteproiect Vaida.....	32
/1937.Anteproiect Istrati Micescu.....	32
/20 febr.'38Consiliu de 10 :Raportul Armand Călinescu.....	32
/Art.27:întâietatea elementului românesc.....	32
/Art.67:antecedenta românească a miniștrilor.....	32
/Art.46.Guvernarea prin decrete -legi = știrbirea Parlamentului.....	33
/Art.63,64.Atribuțiile și componența Senatului.....	33
#Dezorientare și nesiguranță.....	33
▫Țintele Constituției.....	33
-Antilegionară.....	33
-Antipartidistă.....	33
8.)Iuliu Maniu,C.I .C.Brătianu," <i>Memoriu</i> " adresat Regelui Carol II,febr.-mart'38.....	34
-Nici o rezistență activă din partea partidelor.....	34
-Suprimarea partidelor de ordine.....	34
-Decrete-lege care anulează drepturi constituționale !.....	34
-Ruperea legăturilor dintre Tron și națiune.....	35
9) <i>Legiunea în imagini</i> , Albumele Traian Borobaru , , retro ' 38.....	35
▫Constituția'38 = instrument politic și juridic contra G de F.....	35
▫Oculă :El .Lupescu , Iorga și Călinescu.....	35
10.)Paul Negulescu, <i>Constituția 1938</i> , [vol. "Zece ani de domnie"] , 1938.....	35
▫ Constituția"Statut" din 1938.....	36
/Principii noi.....	36
/Schimbarea principiilor fundamentale ale statului:.....	36
11.) Andrei Rădulescu, <i>Evoluția regimului constituțional</i> , 1938.....	36
▫ Constituția din 1938.....	37
/Pact între Suveran și popor.....	37
/Organizarea statului.....	37
/O situație specială pentru Suveran: parte în exercițiul celor trei puteri.....	37
/Constituție originală, românească.....	37
12.)Cezar Petrescu, " <i>Domnia Regelui Carol al II-lea</i> ",1938.....	38
#Avatariile constituției vechi :fascinația reformelor apusene.....	38
#Metehnele vieții politice.....	38
13.)Prof.Ioan V Gruia, <i>Statul român în limitele legii constituționale din 27 febr 1938</i>	38
▫ România = stat autoritar, corporativ și național.....	38
▫ <i>Statul autoritar</i> = restabilirea " autorității reale și naturale ".....	38
▫ Statul autoritar = organizare comunitară , solidaristă.....	39

▫ Statul corporativ.....	39
▫ Statul = <i>stat național român</i>	40
▫ Statul Național Românesc.....	40
/Naționalism militant.....	40
/Legea sângelui.....	40
/Caracter totalitar.....	41
/Caracter corporatist.....	41
14.) Armand Călinescu , <i>Însemnări ...</i> , 2 - 12 mart.'38.....	41
▫mart.'38 Audiențe la Rex.....	41
/Plebiscit reușit.....	41
/Întărirea prestigiului regal.....	41
/Atenție :Antonescu și Codreanu !.....	42
/Ce se face cu partidele ?.....	42
/Anschluss-ul -Hitler - Codreanu.....	42
/Urgentarea măsurilor anti-gardiste.....	42
15)Raport DGP:Al.Vaida-Maniu –Carol , 18 mart.'38.....	42
/Simpatia lui Vaida față de G de F.....	43
/Deteriorarea relațiilor Vaida- Maniu.....	43
/Vaida -Garda de Fier.....	43
16.)Armand Călinescu , <i>Însemnări</i> ,23-28 mart.'38.....	43
/23 mart.'38.Guvernul "loviturii de stat"- și-a îndeplinit misiunea.....	43
/Guvernul viitor ?echipă de tineri.....	43
/Racolare la guvernare a " <i>tinerilor</i> " din partide.....	44
▫ Garda de Fier ?măsuri polițienești+proces.....	44
-Instituții și persoane duplicitare.....	44
-Propunere :arestarea lui CZCodreanu.....	44
.....	44
Guvern Miron Cristea - II -30 mart.1938 - 31 ian 1939.....	44
.....	45
17.)Armand Călinescu ,Formarea unui nou guvern ,28-30 mart.'38.....	45
▫Guvernul II Miron Cristea.....	45
▫ Decret-lege nr. 1421 : Consiliului de Coroană , 30 mart '38.....	45
▫ Decretul 1422 :numirea consilierilor (+ decrete ulterioare de numiri de consilieri).....	46
18.)Carol II , <i>Însemnări zilnice</i> ,18, 23-25 mai-'38.....	46
-Carol .23 mai'38: începe procesul Codreanu.....	47
-Carol.24 mai'38:aplicarea pedepsei cu moartea.....	47
Carol, 25 mai:atmosfera de la procesul Codreanu.....	47
19.)C.Z.Codreanu , <i>Din lupta tineretului român</i> ,11 febr.- 25 mai '38.....	48
▫11 febr.'38.Circulara 145:să fie răzbunat !.....	48
▫17 febr:Circulara 147 : post și rigăciune.....	48
▫21 febr.Circulara 148 :Autodizolvarea p.Totul pentruȚară.....	48
▫22 febr.Scrisoare către Vaida.....	49
▫?mart.Scrisoarea către Nicolae Iorga.....	49
20.) Armand Călinescu , <i>Însemnări</i> ,30 mai '38.....	50
/ Reflecții după proces.....	50
/atmosfera la partide.....	50
/ măsuri /.....	50
21.)JN Micescu , <i>Istoricul Gărzii de Fier</i> , mss, retro' 20-' 38.....	50
#Legea privind <i>Spionajul în timp de pace</i> (26 iun.'30).....	50
▫1931.Liga Arhanghelului Mihail.Guv.PNȚ : prima dizolvare.....	50
▫1932.Gruparea Corneliu Codreanu . Guv.Iorga -Argetoianu : a doua dizolvare.....	50
▫1933.Garda de Fier. Guv. IGDuca : a treia dizolvare	51
#29 dec.'33 .Asasinarea lui Duca.....	51
▫Totul pentru Țară.....	51
/mai '36.Congr.studențesc Tg.Mureș : listele negre.....	51
▫Circulara 133/febr.'34 "Rețeaua" legionară.....	51

#Acte teroriste . <i>Listele negre</i>	51
#Corpul " Moța și Marin"	51
▫ Manifestarea ca partid a mișcării legionare.....	52
/ Anti- carlism, anti-camarilism.....	52
/nov.1937.Alegerile.....	52
/10febr.'38.Maniu –Codreanu:tactică defensivă comună.....	52
22.) Siguranța Generală, Corpul Detectivilor, <i>Notă</i> , 4 iun.'38.....	52
▫ Mihail Manoilescu.....	52
/Manoilescu - mss 1.....	52
/Manoilescu-mss 2.....	53
/Manoilescu - mss 3.....	53
23) Scrisoare grup 12 legionari către Carol, iul.'38.....	53
/Prigoana contra legionarilor.....	53
/Sfetnicii MSR vor nimicirea lor.....	53
/Justiția le-a pus în sarcină fapte neîntâmpate.....	53
/Nu au fost contra Dinastiei și MSR.....	53
24) Carol: moartea Reginei Mamă Maria, 18 iul.'38.....	53
/Centrul tuturor nemulțumirilor și frondeurilor.....	54
/Telefon la regina Elena.....	54
25) Iuliu Maniu, Dinu Brătianu , <i>Memoriu</i> către Carol II , oct .'38.....	54
/Pericolul atmosferei politice.....	54
/Necesitatea revenirii la vechile principii constituționale.....	54
26.) Carol II : turneu diplomatic : Londra, Paris, Berlin, Leipzig, 13 - 28 nov.'38.....	54
-17 nov.'38 Londra.....	55
-19 nov.'38 .Paris.....	55
-24.nov. '38. Berghof: Carol-Hitler.....	55
-26 nov.'38.Lepsig :Carol -Goring.....	55
27.) Al.Vaida Voevod , <i>Memorii</i> , retro ' 38.....	55
▫ nov.'38.Carol-Hitler.....	56
#Hitler a cerut clemență pentru legionari.....	56
#Hitler furios pe Carol.....	56
#Acțiunea lui Horia Sima !.....	56
#Aranjamentele lui Argetoianu.....	56
/Străduințele lui Carol pentru neutralitatea României.....	57
/Pact HitlerStalun ?! De neimaginat.....	57
▫ Al.Vaida - președintele FRN.....	57
▫ Regele- Guvernul -consilierii regali.....	57
▫ Carol al II-lea Reformatorul.....	57
-Oratorul demagog.....	58
-Necrivdosul.....	58
#Camarila !Lupeasca !.....	58
* Notă Armand Călinescu:conflictele cu Dudaia.....	58
28) Constantin Papanace , <i>Fără Căpitan</i> .Conducerea în a doua prigoană , ...	59
▫ febr.'38.Lovitura de Stat a lui Carol.....	59
▫ Papanace-Codreanu.....	59
-Soluția plecării peste graniță?.....	59
#Intențiile adversarilor.....	60
-Atitudinea față de Rege.....	60
▫ Variante legionare.....	60
-Papanace:Legiunea-rezervă regală pentru viitor.....	60
-Grupul Clime:Memoriu de clemență către Rege.....	60
-Mareșalul Averescu –ca Hindenburg.....	61
-Alecu Cantacuzino:planuri extreme.....	61
#Regele ,camarila față de Gardă.....	61
-Antonescu-preluarea G de F.....	62

α Asasinarea lui CZCodreanu.....	62
29.)Jubileul unirii /20 de ani /nov.,dec. 1918.....	62
30)Traian Cotigă și grup , <i>Memoriu</i> către MSR , 23 dec.'38.....	63
/Cotigă:inițiator.....	63
/Aceleași opțiuni politice(afară de probl.evreească).....	64
/Angajament : la dispoziția suveranului.....	64
31.) Gr.Gafencu ,Principiile politicii externe ale României , 31 dec.'38.....	64
/MSR - conducătorul politicii externe.....	64
/Turneul diplomatic al MSR.....	65
/Principii: dragostea de țară.....	65
32.)Rapoartele miniștrilor Guvernului Miron Cristea , pe anul 1938 :.....	65
-IPSS Miron Cristea:autoritatea Coroanei, singurul leac.....	66
-Mitiță Constantinescu :importanța regimului constituțional din 1938.....	66
-Victor Iamandi:Justiția.....	66
-N.Colan :monumentele regilor români.....	66
-Petre Andrei :Educație Națională.....	66
33.)MSR Carol II , cuvântare radio , Anul Nou , 31 dec '38 / '39.....	66
-Fixarea cadrului doctrinar.....	67
- <i>Cuvântare -program</i> :-proporția unui plan de reformare generală.....	67
-Indicator programatic.....	67
-Plan de refacere națională.....	67
34.)Armand Călinescu , cuvântare radio , 11 ian.'39.....	67
/Baza populară a regimului totalitar.....	67
/Tradiția uniunii naționale.....	68
35)Em.C.Grigoraș ,Memorialistică regală, 31 dec.'38.....	68
-Memoriile Regelui Carol I.....	68
-Memoriile Reginei Maria	68
36.) Liviu Rebreanu, <i>Jurnal</i> , vol II, Ed. Minerva, 1984.....	68
-11 aug.1938.Politice.....	68
-Zvonurile înlocuesc presa.....	68
-Regele guvernează și decide.....	69
-Distrugerea legionarismului.....	69
-Epocă de lingușire dezgustătoare.....	69
-Regimul autoritar –consecință a democrației zăratece.....	69
.....	69
Guvern Miron Cristea III.....	69
.....	70
37.)Armand Călinescu , <i>Însemnări politice</i> , 23 - 30 ianuarie 1939.....	70
αAudiențe la Rege.....	70
-Semnal de conduită politică.....	70
-Ezitățile(încăpățânarea)regelui).....	70
.....	71
Guvern Miron Cristea -III 1 febr.'39 - 6 martie '39.....	71
Guvern Armand Călinescu - IV -7 mart - 21 sept.'39.....	71
.....	71
38.)Un an de la <i>Constituția Carol</i> ,27 febr.'39.....	71
/Semnificațiile noului regim.....	71
39) Carol II ,conferință la Palat cu consilierii regali , 15 apr.'39.....	71
/Acord total față de politica externă.....	71
40) Armand Călinescu , audiență la Rege :situația externă și internă ,24 apr.'39.....	72
/Grăbirea convocării Parlamentului.....	72
41.)Deputați și senatori : <i>aleși ,numiți, de drept</i> ,2,3,4 iunie '39.....	72
/Senatori numiți de rege.....	72
#Iuliu Maniu : boicotarea parlamentului FRN.....	73
42.)Deschiderea Parlamentului / protocolul parlamentar / 7 iun.'39.....	73
α Mesajul Regal.....	74

[Regina Maria:desăvârșind opera celor doi regi.....	74
[10 debr.'38:poporul și-a găsit liniștea salvatoare].....	74
[Nouă Constituție:cu gând curat și conștiința împăcată.....	74
[Frontul Renașterii Naționale:însuflețirea.....	75
[Alegerile:definitiva alăturare la noul regim.....	75
[Guvernarea:restabilirea ordinii interne.....	75
[Armata:atenție de căpetenie.....	75
[Politica externă :libertate,independență,integritate și demnitate națională.....	75
[Organizarea politică a Statului:corpurile profesionale.....	76
[IPSS Patriarhul Miron Cristea: marele bărbat de stat.....	76
[Atribuțiile Parlamentului :liberat de responsabilitățile de odinioară.....	76
▫Jurământul parlamentar.....	76
43.)Al.Vaida- Voevod ,președintele Ad.Deput.,discurs , 9 iun.'39.....	77
/Regele salvator : înțelepciune, curaj , conducere	77
/Adeziunea poporului la chemarea regală :defilarea generațiilor.....	77
/La treabă , cu ajutorul lui Dumnezeu !.....	77
44.)Al.Rosetti,Proiectul de <i>Răspuns la Mesaj</i> ,13 iunie 1939.....	78
/Tronul, Dinastia, Carol II , Voevodul Mihai.....	78
/Reforma constituțională :10 februarie 1938.....	78
45.) Ion Al.Brătescu - Voinești (raportor) ,Proiectul de <i>Răspuns la Mesaj</i> , Senat , 15 iun.'39	78
.....	78
/Constituția Carol II.....	79
/Întâietatea naționalității române.....	80
/Atmosferă politică - cf . moralei cetățenești.....	80
Realizările Guvernului Maiestății Sale.....	80
/Apărarea hotarelor.....	80
/Politica externă.....	80
/Biserica.....	81
/Senatul.....	81
46.)IPS Iuliu Hossu,episcopul Clujului și Gherlei ,discurs la Mesaj, 22 iun.'39.....	81
▫ Regina Maria	81
▫ Regele Carol.....	82
▫ Credință și muncă pentru Țară și Rege !.....	82
▫ Biserica română - unită , alături de Domnul Țării.....	82
47.)G-ral I.Popovici (fost șef MSt.M ;senator de drept) ,discurs la Mesaj,22 iun.'39.....	82
▫ Regina Maria.....	82
▫Regele Carol I :100 de ani de la naștere.....	83
48.)Leon Scridon (ex-PNA,PNC,FRN, Agricultură)la Mesaj,Cameră, 22 iun. '39.....	83
/Descătușați de regimul parlamentar vechi.....	83
▫ Regele Carol II.....	83
/Starea sufletească a țaranului român.....	84
49.)IGObrocea (FRN, Agricultură), discurs la Mesaj, Senat , 22 iun.'39.....	84
/10 febr.'38-importanță istorică.....	84
-N-lorga :să arunce piatra cei ce nu au trăit în vechiul regim !.....	84
/Marii proprietari au consimțit cu voie bună să fie deposedați de bunurile lor.....	84
▫Omagiu regelui Carol II.....	85
50.) Ioan P.Ioan (ex-PNL , FRN-Agrcultori) , Discurs la mesaj, 22 iunie '39.....	85
▫Omagiu Regimului și MSR.....	85
51) Ion Gigurtu*(FRN, Industrie,Comerț) , discurs la Mesaj, Cameră , 23 iun.'39.....	85
*Notă:Gigurtu –teoreticianul cel mai de văză al noului regim.....	85
▫Constituția'38:separațiunea perfectă a puterilor în stat.....	85
-Regimul vechi: legislativul pusese săpânire pe executiv.....	86
-Vinovat : regimul constituțional.....	86
▫ 10 februarie 1938 =regimul monarhic.....	86
/Sub ce regim trăim ?.....	86
- Dictatură ?! Regim monarhic pur și simplu.....	86

-Regim totalitar ?!Monarhia nu are nevoie de el.....	86
-Regim de autoritate ?!.....	87
▫ Monarhie în regim voevodal.....	87
-Regele–arbitru suprem.....	87
▫ Parlamentul = legătura dintre guvern și popor.....	87
▫ Primatul național = stat național românesc.....	88
52.)I. Marinescu (senator FRN ,Industrie),discurs la mesaj,Senat,23 iun.'39.....	88
▫ Regele Ferdinand și Regina Maria.....	88
▫Regele Carol II :Constituția'38.....	88
▫Interesele de partid mai presus de interesul general.....	89
53.)Petre Partenie (<i>Asoc.generală a clerului ortodox român</i>),la Mesaj,Senat ,23 iun.'39 (DS, MO 6, șed. din 23 iun.'39 , p. 127).....	89
▫ Adeziunea clerului ortodox la noul regim :.....	89
▫Regele - FRN - Parlamentul corporatist.....	90
▫ Regele Carol - restauratorul tradiției monarhice în Biserică.....	90
▫ Regele Carol - protector al Bisericii neamului.....	90
54.)PSS Nifon Criveanu (episcopul Hușilor),discurs la Mesaj, Senat ,23 iun.'39.....	90
▫Regele Carol –simbol,șef și părinte.....	91
▫ Biserica și FRN.....	91
▫Noua Constituție.....	91
/Bine primit de Domnul Hristos.....	91
/Așezământ divino-uman.....	92
55.)Aurel Baci (deputat FRN -Intelectuali , ținut Mureș),la Mesaj, Cameră , 23 iun.'39 (DAD; MO 5, șed. din 23 iun.'39, p. 63 - 64).....	92
▫Constituția din 27 febr.'38:Regim de ordine și autoritate.....	92
▫ Statul român=Stat Corporativ.....	92
▫Puterile în Stat:Regele , Parlamentul , Guvernul.....	92
▫Dimensiunea divină și istorică a lui Carol II.....	93
56.)Eug.Dunca(FRN,Intelectuali ținut Someș) ,la Mesaj, Cameră ,23 iun.'39.....	93
▫FRN=bloc de granit în jurul regelui.....	93
▫Pedagogia unică și sublimă a MSR.....	94
▫Entuziasmul și unanima primire.....	94
▫Bunul simț tradițional.....	94
57.)Amiral Sebastian Eustatziu (Marină ; senator de drept),la Mesaj, Senat 23 iun.'39.....	94
▫ MSRegele - Marele Amiral al Marinei române.....	94
58) Ion Flueraș (Ex-PSD ,senator FRN, Muncă manuală),la Mesaj, Senat ,23 iun.'39.....	94
▫ Omagiu Reginei Maria, Regelui Ferdinand.....	95
▫ Omagiu Regelui Carol II.....	95
▫Să fie ocrotită clasa muncitoare.....	95
59.)Maria Pop (primul senator femeie) , discurs la Mesaj, Senat , 23 iun.'39.....	95
▫ Omagiu Reginei Maria.....	95
60.) Al.Samoil (Uniunea Generală a micilor industriași și meseriași patroni),.....	96
▫ Meșteșugarii -omagiu Reginei Maria.....	96
▫ Meșteșugarii: credință dinastiei,Regelui Carol.....	96
61.)I.Jerca (deputat FRN,Gorj , Intelectuali ?) , la Mesaj, Cameră , 24 iun.'39.....	97
▫Carol II –revoluționar novator.....	97
/A convocat tiers-etats-ul românesc.....	97
/A lăsat deoparte profitorii politici.....	97
/Regele și țărani.....	97
▫"Carolus Magnus".....	97
62.)Romulus Cârdea(FRN, Intelectuali, ținut Suceava),la Mesaj,Cameră ,24 ian.'39.....	98
▫ Constituția.....	98
▫ Statul român = stat corporativ ?.....	98
▫ România = monarhie tradițională = domnie activăși autoritară	98
63.)M.Carp (FRN, președ.Asoc. <i>G-rală a prof.secundari</i>),la Mesaj,Senat,26 iun.'39.....	99
▫Regele –acțiune eroică de mântuire a țării.....	99

♣Rege creator al renașterii naționale.....	99
♣Omagiu Reginei Maria.....	99
♣Parlamentul " partidist " versus parlamentul " cooperatist".....	99
64.)D.Mociorniță * (ex-PNL,FRN,senator de Ilfov,Industrie) , la Mesaj, 26 iun.'39.....	100
♣România salvată de la <i>Apocalips</i>	100
/Regele Carol - cărmaciul providențial trimis de Dumnezeu.....	100
/Ne-a scăpat de la un sinistru naufragiu.....	100
/Recunoștință Conducătorului.....	100
65.)V.Gh.Ispir(ex-cuzist , FRN , președ" <i>Ofițerilor de rezervă TT</i> "),Senat ,26 iun.'39.....	100
/Omagiul generației "1906"-lui Carol II.....	101
/Laudă luptătorului de pe front.....	101
66.)Ion Agârbiceanu* (FRN, Publiciști și scriitori-Cluj) , la Mesaj, Senat 26 iun.'39.....	101
♣Regina Maria.....	102
♣Carol II , voevodul Mihai.....	102
♣ România Mare :două atmosfere politice.....	102
♣Partidele politice =râulețe , poteci , ambiții,interese laterale.....	102
♣ Monarhia =" <i>turnul de veghe</i> " !.....	102
♣Lovitura din 10 febr.'38:delăturarea partidelor.....	103
♣Noua Constituție= haina potrivită a națiunii române.....	103
♣ Principiile Constituției.....	103
-Regalitatea tradițională.....	103
-Respectul față de autoritate.....	103
♣F R N =țâțâna regimului nou.....	104
67.) C.Garoflid (ex- Liga Agr. , FRN Agricultori) , la Mesaj ,Senat ,27 iun.'39.....	104
♣ Omagiu Reginei Maria.....	104
68) Eftimie Gherman (Ex- PSD , FRN,Muncitori) , la Mesaj, Cameră , 27 iun.'39.....	104
♣10 febr.'38=o despicătură de istorie.....	105
#Atmosfera anarhică.....	105
♣Regele Carol :soluția salvatoare.....	105
♣Armd.Călinescu :a aplicat pe teren gândurile MSR.....	105
♣Credința socialistă dictează sprijinirea regimului.....	105
69.) Simion Rusu (FRN ,deputat țăran,ținut Mureș)la Mesaj,Cameră ,27 iun.'39.....	106
♣Omagiu lui Carol și Călinescu.....	106
/Bate și țî se va deschide;cere și țî se va da !.....	106
70.)CCBrăescu (FRN, Agricultori-senator numit de rege) , la Mesaj,Senat ,27 iun.'39 (D.S., MO nr . 8, șed. din 27 iun.'39 , pag. 185-186).....	106
♣ Primatul etnic românesc.....	106
/Nu se poate vorbi de egalitate.....	106
♣ Raportul Brătescu Voinești : literar , naționalist , monarhist	107
♣Recunoștință MSR.....	107
71.)Nicolae Iorga(ex.PND , senator de drept) ,discurs la Mesaj , Senat ,28 iun.'39.....	107
*Iorga:apostol,politician,istoric,om de vârstă înaintată.....	107
/Diversitate de origini,competențe,vârstă , experiență, opinii.....	108
/Spera să se formuleze definiția regimului.....	108
♣Iorga:va încerca el :.....	108
...Lepădarea de trecut =" <i>drumul Damascului</i> "	108
...Sauli transformați în Pauli !.....	108
...Glasul opoziției-absent !.....	109
...Condamnarea la tăcere eternă= omorârea sufletului național.....	109
...Nici un cuvânt de protest din partea celor eliminați !.....	109
...Guvern laudat-miniștri anonimi.....	109
...Carol II: rege tânăr, serie rară de Suverani.....	109
...Educația "totalitară" a înaintat !.....	109
...Mase "electorale" / mase "naționale".....	109
♣Iorga:Zădărnicierea guvernului de uniune națională.....	110

...Regele Ferdinand : dorința guvernelor de uniune.....	110
...PNL,I.Brătianu :gâlceavă și pretexte.....	110
...PNȚ =partid pseudo <i>național</i> , pseudo <i>țărănesc</i>	110
...Dubla atitudine față de Carol II.....	110
... "Săparea "lui Iorga.....	111
▫Iorga:Incapacitatea partidelor de a guverna.....	111
...Nu țara s-a ridicat contra regimului vechi	111
...Acest act l-a făcut Carol II,Regele României!.....	111
▫Coroana a încercat toate soluțiile.....	111
...Guv.Tătăărăscu+Vaida+Iorga	111
...Alegeri nesupravegheate.....	112
... Succesul legionar.....	112
▫Iorga:Lovitura de stat : răsturnarea <i>Constituției</i> din 1923.....	112
...Totul a venit de la rege.....	112
[Sugestia lui Iorga :lovitura de Stat a lui Cuza Vodă].....	113
/Regim totalitar ?!.....	113
( )Argumente istorice tradiționale.....	113
-F R N-nu trebuie să înlocuiască parlamentul.....	113
-Parlamentul:instituție de prim rang.....	114
▫Iorga:Noul regim:legalitate ,libertate,uniune.....	114
72.)Victor Vâlcovici(FRN ,deputat ,Intelectuali),la Mesaj,Cameră ,28 iun.'39.....	115
▫Dezbaterile la <i>Răspunsul la Mesaj</i> :decentță și înțelegere.....	115
▫ Lovitura de Stat =revoluție politică și morală.....	115
...Atmosfera morală:cinism, blazare,descurajare,boală sufletească.....	115
▫10 febr.'38:redresarea conștiințelor.....	115
-FRN=națiunea electrizată de o voință unică.....	115
...Regim totalitar , de dictatură ?!.....	116
-Educația cetățenească.....	116
▫ Stat autoritar:păzirea legalității.....	116
73.) Alexandru Rosetti(raportor) , Concluzii la dezbaterile la Mesaj , 28 iun.'39.....	117
▫ Regimul monarhic =emanație națională.....	117
-Regim democratic –autoritar.....	117
74)Armand Călinescu(ex-PNȚ,prim ministru, ministru de Interne, ad-interim Armată)discurs	
-concluzie la dezbaterile la Mesaj , Adunarea Deputaților , 28 iun.'39.....	117
▫Vechiul regim a căzut singur, a fost abandonat.....	118
...Îngrijorarea ministrului de Interne.....	118
▫Coroana salvatoare.....	118
#Pericolul războiului civil.....	118
▫Guvernul Miron Cristea =guvernul foștilor premieri.....	118
-Repunerea Statului în drepturile firești	119
-Revoluție sufletească :solidaritate națională.....	119
-Întreita adeziune a țării:plebiscitul,aderența la FRN ,alegerile.....	119
-Guvernul Armand Călinescu:în slujba poporului și a Coroanei.....	119
75.)Victor Iamandi(ministr.Juștiției),Concluzii la Mesaj, Senat,28 iun.'39.....	120
▫Solidaritate și concordie națională.....	120
▫Mărturisire de conștiință:oamenii noului regim.....	120
-Clasa politică românească=continuitate patriotică.....	120
-Trecutul =parte integrantă din istorie și conștiința fiecăruia.....	120
#Regim democratic în România ?! - Nici o dată !.....	121
#O titulatură , o creațiune artificială !.....	121
#Discreditarea reciprocă a clasei conducătoare.....	121
▫Iamandi:regimul renașterii naționale.....	122
76.)Modificări la legea <i>actelor civile ale membrilor Casei Regale</i> ,4 iul. '39.....	122
▫ Expunerea de motive.....	122
▫Adrian Brudariu:Raportul Comisiei de legislație civilă.....	123
/Precedent: Mihai,"Mare Voevod de Alba Iulia".....	123

▫Proiect de lege.....	123
77.)M.Ralea (ministrul Muncii), expozeu la <i>legea breslelor</i> ,Cameră , 10 iul.'39.....	123
▫ <i>Constituția și Legea electorală</i> =anticiparea breslelor.....	124
▫ Legea breslelor = substrat organic al revoluției noului regim.....	125
78.) <i>Mesajul Regal</i> de închidere a sesiunii Corpurilor Legiuitoare , 11 iul.'39.....	125
.....	125
Guvern g-ral Argeșanu, 21 sept.'39 -.....	125
.....	125
.....	125
Guvern Const Argetoianu ,sept.-24 nov.'39.....	125
.....	126
.....	126
Guvern Gh.Tătărăscu , 24 nov.'39 iul.'40.....	126
.....	126
79) 25 nov.Deschiderea sesiunii parlamentare.....	126
▫Mesajul regal.....	126
-Omagierea solemnă a lui Armd.Călinescu.....	126
-Războiul înrăurește politica țării.....	126
-Politica pacifică a României: neutralitate și înarmare.....	126
▫Decretele regale de numire a cabinetului Tătărăscu (din 24 nov.).....	126
/Voievodul Mihai – senator.....	126
80) 20 dec.'39.Închiderea sesiunii parlamentare.....	126
-Gh.Tătărăscu:Mesajul Regal de închidere a sesiunii.....	127
81) I.V.Gruia,Statul român în limitele legii constituționale din 27 febr.1938.....	127
*GGMironescu:stat individualist.....	127
▫Statul român= stat național.....	127
▫Statul român = stat autoritar.....	127
▫Statul român = unitate politică.....	127

.....

Sumar

Documentele în ordinea introducerii pe calculator :

Vezi obligatoriu fișierul anterior :1937 / 1938

A.Opinii ante și retro ' 30 –'37 ,pro- și contra privind :

Miron Cristea ; ACCuza ; N.Iorga ; Al.Vaida ; CZCodreanu ; Al.Oteteleșanu ; Gh.Brătianu ;

Vict.Iamandi ; Gh.Tătărăscu ; Maniu, Ralea , dr.Lupu ;

B.Zaharia Boilă , Amintiri și considerațiuni asupra mișcării legionare , retro ' 38

Guvern Miron Cristea-I - 11 febr.'38 -30 mart.'38

1. **Guvernul Miron Cristea (I) / în fond , guv.Tătărăscu III / 11 febr.'38**
2. **Armd.Călinescu** la Rex : **probleme administrative /măsuri antilegionare / 14 febr.'38**
3. **Poliția de Siguranță** , Notă / **CZCodreanu față de Carol II / 18 febr.'38**
4. **Constituția " Carol II " , 20 febr.1938 ; promulgare , 27 febr.'38**
5. **Decretul regal nr. 901 , 20 febr.'38**
Plebiscitul pentru schimbarea Constituției
6. **Proclamația M.S.Regelui , [Constituția] , 27 febr.1938**
7. **Alex. Vaida -Voevod, Memorii, vol III , Retrospectivă ,[1945] retro febr. ' 38**
8. **Iuliu Maniu , C.Brătianu, "Memoriu" adresat Regelui Carol II , febr.?mart.? 1938**
9. **Legiunea în imagini , Albumele Traian Borobaru , 1977, retro ' 38**
10. **Paul Negulescu , "Constituția României " ,1938**
11. **Andrei Rădulescu**(președ. Înalta Curte de Casație și Justiție) **Constituția Regele Carol al II-lea "**
12. **Cezar Petrescu , "Domnia Regelui Carol al II-lea " ,1938**
13. **Prof.Ioan V Gruia, Statul român în limitele legii constituționale din 27 febr 1938 .**
14. **Armand Călinescu , Însemnări ... , 2 - 12 mart.'38**
15. **Poliția de Siguranță :Al.Vaida - Voevod [retro' 1930 -1933 ; 1934 -1935] , 18 mart.'38**
16. **Armand Călinescu , Însemnări .... 23 mart- 29 mart.'38**

Guvern Miron **Cristea** - II -30 mart.1938 - 31 ian 1939
-----

17. Formarea unui nou guvern / decretele noilor instituții și numiri / 30 mart.'38
- Decretul 1421 : înființarea Consiliului de Coroană
- Decretul 1422 : numirea consilierilor (+ decrete ulterioare de numiri de consilieri)
18. **Carol II** , Însemnări zilnice, 18 -26 mai '38
19. **CZ Codreanu** . III. Procesul (23-25 mai 1938)
20. **Armand Călinescu** , Însemnări, 23-24 mai '38
21. **J.V. Micescu ? Istr. Micescu ? Călinescu ?** Istoricul Gărzii de Fier , mss , 15 febr.'38 retro'
22. Siguranța Generală, Corpul Detectivilor, Notă : : **M. Manoilescu** , 4 iun.'38
23. Scrisoare grup legionari către **Carol II** , /nevinovăție, loialitate / iul.'38
24. Moartea Reginei - Mamă Maria, 18 iul.'38
25. **Iuliu Maniu, Dinu Brătianu** , Memoriu către Carol II , oct .'38
26. **Carol II** : turneu diplomatic : Londra, Paris, Berlin... 13 nov.'38
27. **Al. Vaida Voevod** , Memorii , III, / [1945] , retro'38
28. **Constantin Papanace** , Fără Căpitan. Conducerea în a doua prigoană ,
29. Unirea fără condiții a Basarabiei cu România / jubileul de 20 de ani / 27 nov.'38
30. **Traian Cotigă și grup** , Memoriu către MSR , 23 dec.'38
31. **Gr. Gafencu** (expozeu radio) : principiile politicii externe ale României , 31 dec.'38
32. Rapoartele miniștrilor Guvernului Miron Cristea , pe anul 1938 :
IPSS Miron Cristea (Guvernul) ; **Mitiță Constantinescu** (Economie Națională) ,
Victor Iamandi (Justiție) **Gh. Ionescu -Sisești** (Agricultură)
M. Ghelmegeanu (Lucrări publice) , **Mircea Cancicov** (Finanțe) ,
N. Gh. Ciupercă și Paul Teodorescu (Apărare Națională - Aer și Marină)
Iosif Iacobici (Înzestrarea Armatei) , **N. Colan** (Culte și Arte)
N. Marinescu (Sănătate și Asistență Socială) , **Petre Andrei** (Educație Națională)
33. **MSR Carol II** , cuvântare radio , Anul Nou , 31 dec '38 / '39
- 34.) **Armand Călinescu** , cuvântare radio , 11 ian.'39
35. **Em. C. Grigoraș** , Literatura memorialistică românească , 31 dec.'38
36. **Liviu Rebreanu**, Jurnal, vol II, Ed. Minerva, 1984.
37. **Armand Călinescu** , Însemnări politice .... , 23 - 30 ianuarie 1939
38. Un an de la Constituția Carol II , 27 febr.'39
- Armand Călinescu** -discurs : realizarea insușițiilor noului regim
- 39) **Carol II** ,conferință la Palat cu consilierii regali , 15 apr.'39
- 40) **Armand Călinescu** , audiență la Rege :situația externă și internă ,24 apr.'39
41. Deputați și senatori aleși , 2, 3 iun.'39
42. Deschiderea Parlamentului ; Alegerea organelor ; protocolul parlamentar , 7 iun.'39
Mesajul Regal Jurământul parlamentar Parlamentari cu jurământ depus
43. **Al. Vaida Voevod** , președintele Adunării Deputaților - discurs , 9 iun.'39
44. **Al. Rosetti** (raportor),Proiectul de Răspuns la Mesaj, Adunarea Deputaților, 13 iun.'39
45. **Al. Brătescu -Voinești** (raportor) ,Proiectul de Răspuns la Mesaj, Senat , 15 iun.'39
46. **IPS Iuliu Hossu** , episcopul Clujului și Gherlei , discurs la Mesaj , 22 iun.'39
47. **G-ral I. Popovici** (fost șef MSt.M ; senator de drept) , discurs la Mesaj , 22 iun.'39
48. **Leon Scridon** (FRN, Agricultură) ,discurs la Mesaj, Cameră, 22 iun. '39
49. **IG Obrocea** (ex -conservator ? FRN, Agricultori) , discurs la Mesaj, Senat , 22 iun.'39
50. **Ioan P. Ioan** (ex-PNL , FRN-Agrculori) , Discurs la mesaj, 22 iunie '39
51. **Ion Gigurtu** (FRN, Industrie, Comerț) , discurs la Mesaj, Cameră , 24 iun.'39
52. **Ioan Marinescu** (senator FRN , Industrie) , discurs la mesaj, Senat , 23 iun.'39
53. **Petre Partenie** (Asociația generală a clerului ortodox român), la Mesaj, Senat , 23 iun.'39
54. **PSS Nifon Criveanu** (episcopul Hușilor) , discurs la Mesaj, Senat , 23 iun.'39
55. **Aurel Baci** (deputat FRN - Intelectuali , ținut Mureș) , la Mesaj, Cameră , 23 iun.'39
56. **Eugen Dunca** (deputat FRN, Intelectuali , ținut Someș) , la Mesaj, Cameră , 23
57. **Amiral Sebastian Eustatziu** (Marină ; senator de drept),la Mesaj, Senat 23 iun.'39
58. **Ion Flueraș** (Ex-PSD , senator FRN, Muncă manuală) , la Mesaj, Senat , 23 iun.'39
59. **Maria Pop** (prima femeie parlamentar , Craiova) , discurs la Mesaj, Senat , 23 iun.'39

60. **Al.Samoil** (*Un.g-rală a micilor industriași și meseriași patroni*), la Mesaj, Senat, 23 iun.'39
61. **I.Jerca** (deputat FRN de Gorj, Intelectuali) , la Mesaj, Cameră , 24 iun.'39
62. **Romulus Cârdea** (FRN, Intelectuali, ținut Suceava) , la Mesaj, Cameră , 24 ian.'39
63. **Mihai Carp** (FRN, președ. Asoc. *G-rală a prof.secundari*) , la Mesaj, Senat , 26 iun.'39
64. **D.Mociorniță** (ex- PNL , FRN, Industrie) , la Mesaj, Senat , 26 iun.'39
65. **V.Gh.Ispir** (ex-cuzist , FRN , președ. " *Ofițerilor de rezervă TTR* ") , Senat , 26 iun.'39
66. **Ion Agârbiceanu** (protopop, FRN, Intelectuali-publiciști -Cluj) , la Mesaj, Senat 26 iun.'39
67. **C.Garoflid** (ex- Liga Agr. , FRN Agricultori) , la Mesaj , Senat , 27 iun.'39
68. **Eftimie Gherman** (Ex- PSD , deputat FRN , Muncitori) , la Mesaj, Cameră , 27 iun.'39
69. **Simion Rusu** (FRN , deputat țăran, ținut Mureș) la Mesaj, Cameră , 27 iun.'39
70. **CCBrăescu** (FRN, Agricultori -senator numit de rege) , la Mesaj, Senat , 27 iun.'39
71. **Nicolae Iorga** (ex.PND , FRN , senator de drept) , discurs la Mesaj , Senat , 28 iun.'39
72. **Victor Vâlcovici** (ex.PND , FRN , deputat Intelectuali) , Cameră , 28 iun.'39
73. **Alexandru Rosetti** (raportor) , **Concluzii** la dezbaterile la Mesaj , Cameră , 28 iun.'39
74. **Armand Călinescu** (ex-PNȚ , prim ministru, ministru de Interne, ad-interim Armată)
discurs -concluzie la dezbaterile la Mesaj , **Adunarea Deputaților** , 28 iun.'39
75. **Victor Iamandi** (ministr.Jușiției) , **Concluzii** la dezbaterile la Mesaj , **Senat** , 28 iun.'39
76. Modificări la legea privitoare la **actele civile ale membrilor Casei Regale** , 4 iul. '39
77. **M.Ralea** (ministrul Muncii) , expozeu la **legea breslelor** , **Cameră** , 10 iul.'39
78. **Mesajul Regal de închidere a sesiunii** Corpurilor Legiuitoare , 11 iul.'39
Vezi fișierul următor

A.Opinii ante'sau retro' dictatura regală :pro- și contra

Miron Cristea , ACCuza ; N.Iorga Al.Vaida ; CZCodreanu ; Al.Oteteleșanu ; Gh.Brătianu ;
Vict.Iamandi ; Gh.Tătăărăscu ; dr.Lupu ; M.Ralea ; Maniu ; ș.a.

[LD : 13 febr. 2004 . Fac eforturi deosebite pentru a defini cu cât mai mare obiectivitate
caracterul regimului instaurat de Carol II în febr.'38 .

Ca istoric ce am pătruns în " tainițele " gândirii și acțiunii politice a clasei dirigente românești, nu
pot trata chestiunea ca pe un episod accidental, ca pe un gest (lovitură) a unui monarh orgolios
și însetat de putere. Ar fi prea simplu, chiar simplist .

Din momentul când a pășit în incinta Parlamentului , fiind încoronat rege - în acel **8 iunie '30** ,
denumit impropriu " restaurație " , fiind , de fapt , **o veritabilă lovitură de stat** , prin care Carol
(care nu ajunsesse să fie rege) l-a înlăturat de pe Tron pe fiul său, Mihai I - **din acel moment**
" ceva " s-a produs în mentalitatea , conduita, tendințele, metodele luptei politice pentru putere.

Accentul se pune pe electorat , nu ca legitimare a încrederii poporului (lucru urmărit în
democrația reală) , **ci ca semnal, presiune, atragere , șantaj la grația regală**

Unii politicieni de la începutul domniei, alții treptat , târziu sau nici o dată ;

Unii din convingeri **doctrinare sau patriotism** , alții din **oportunism sau calcule meschine** ;

Unii visându-se sfetnici ai Regelui , alții **dorindu-se dictatori** ;

Unii **cultivându-i bunăvoința** , alții **lucrând la înlăturarea sa** ;

Fiecare în parte și toți la un loc, au făcut posibilă **instaurarea regimului autoritar carlist**,
căruia îi putem spune , convențional, și altfel .

Ar fi bine , însă , să te întorci la episoadele domniei lui Carol și să anticipi momentul abdicării .

Ar fi bine să detectezi **cum "s-au racolat" , treptat "carliștii"** :

Iorga (la restaurație , apoi la aducerea la guvernare ...)

Al.Vaida-Voevod , din mai-iunie 1932 , la guvernul "de alegeri" , și , alături de el, Armand
Călinescu .

Ar fi bine să detectezi **cum s-au "pierdut" treptat carliștii** :

Gh.Brătianu (de prin 1931 , desamăgit că nu este răsplătit cu aducerea la guvern)

Octavian Goga (de prin 1932, când cu tot PNA-ul nou și ieșirea din PP , Carol nu l-a chemat ...

-La înlăturarea lui de la Tron (1927)

-La Restauratie (1930)

-La abdicare (1940)

Aici, doar câteva aduceri aminte , tratate anterior :]

a.)Iul. Maniu (PNT)

12.dec.'29

[LD:surprinde unde poate duce ideea fixă,critica fără nuanțe,comportamentul pasional și resentimentar față de adversari, mai ales față de liberali .Pe acest fond se va încăpățâna făcând un arc ,peste timp,ajungând aliat cu liberalii (Dinu Brătianu ș.a) **abia în 1938 !**

În realitate, de la război încoace , în țara noastră , a fost de fapt o dictatură, reprezentată și pusă în practică de guvernul partidului liberal."

b.)M. Ralea (PNT) :

16 dec.'29

Corporatismul ?! = grupare de gazetari care consideră remediul pentru România, **statul corporativ.**

Șeicaru, care afișează atitudini antipolitice pe deasupra partidelor ;

Iorga ,partizan al ideii de organizare corporativă a Statului ;

Nae Ionescu,îmbrățișează direct doctrina lui Charles Maurras ,care critică însăși ideea democratică." (16 dec.'29)

c)Al.Oetelișanu (PP-Averescu):

24 nov.'31

(Legislatura Iorga , ses.ord.,nov.'31/mart'32,DAD, MO 6, 24 nov.1931,p.65-66)

"Cei care luptă împotriva partidelor politice , la noi în țară și în toate țările **unde există o formă constituțională democratică** , fac un mare păcat față de țară , și dacă această luptă este conștientă , atunci **înseamnă că ei vor să pregătească dictatura .**

În ziua cand partidele politice ar fi scoase din viața publică , **în ziua în care poporul** ar fi lăsat singur să judece evenimentele , în ziua aceea ar începe să domnească anarhia , **simțindu-se nevoia să se vie cu un guvern de mână tare** , adică să se ajungă la dictatură .

-V.Trifu :Poporul are mult mai mult bun simț , decât partidele politice .

-Oetelișanu :Cu atari cuvinte vagi **duceți poporul în eroare "**

d) m.)(Vict. Iamandi (PNL-1)

25 nov.'31

[LD:2004:Revezi obligatoriu discursul la Mesaj ținut de el în legislatura Iorga în care el a argumentat magistral:

-incapacitatea "gouv.de specialiști" de a rezolva probl. țării ;

--cu ex.evocator al **prăbușirii Germaniei în 1918** ,pusă pe seama **"gouv.de funcționari"**;

-cu **necesitatea guvernării prin partide politice** ;

-cu demonstrația privind **"fenomenele de involuție"** , dispărute la revoluția franceză (breslele, corporațiile) ;

-cu definiții privind **"regimurile de dictatură "**

[LD:Cu atenție,cu rigoare , cu nuanțe, cu extrapolarea circumstanțială ce se impune , relevă ...Ce?

Metamorfizarea lui în "doctrinar " al regimului carlist ?

Evoluția lui de la "stânga" la "dreapta" ?

Nu ! Se schimbasesituația țării în context internațional și intern

Este destul ?Nu !Cum se leapădă politicienii de credințele lor ?

e.)dr.N.Lupu (deputat PT)

3 dec.'31

(Legislatura Iorga, Ses.ord.'31/'32,DAD, MO 14,3 dec.'31, p.285)

[LD:revedi xerox.singurul care direct, fără metafore, fără aluzii ,se exprima direct **contra tendințelor dictatoriale ale lui Carol II** ,de pe poziții de "stânga" ,cu argumente constituționale , cu ton amenințător.Același Lupu despre care eu am serioase temeieri să-l consider "colaboraționist", cu simpatii pro-sovietice , poate chiar spion ?!]

f.)CZCodreanu (G de F)

3 dec.'31

(Legislatura Iorga , Ses.ord '31/'32 , DAD, MO14, 3 dec.'31, p 304-306)

[LD:2004:recitește xeroxul și vezi soluțiile preconizate încă din 1931 de Corneliu Zelea Codreanu (înainte de venirea la putere a lui Hitler în Germanaia),în eventualitatea venirii la putere a Gărzii de Fier .Cum enunța el pe atunci :**programul de guvernare** ,tonul de intransigență **contra partidelor democratice** (fărădelegi, corupție, fraude), cu **soluțiile ce le va aplica** (sanționări, pedepsiri , răsturnare)

Poate demonstrez ce au luat în calcul un Carol, un Iorga, un Armand Călinescu ș.a.ș.a puși ,în febr '38,în fața unor noi alegeri (mart'38) , după rezultatele indicate de alegerile din nov.'37 : **G de F + PNC.**

[LD:oct.2007.Ascult (privesc) convorbirea Eugeniei Vodă cu ambasadorul Spaniei la București . Cu câtă seninătate , eleganță și nuanță , explică complicata istorie a Spaniei, **înainte și după războiul civil**, în timpul **dictaturii lui Franco** ("*regim monarhic fără rege*" , fără Constituție, conservând structura economică și socială ,lichidând anarhia și impunând neutralitatea țării) , cu **revenirea la regimul constituțional democratic** de azi ("*monarhie constituțională*")

Poate reușesc să demonstrez **diferențele dintre regimurile totalitare (comuniste, fasciste,naziste,franchiste) și un regim autoritarist regal.]**

g.)N.Iorga (premier, șef PND)

3 dec.1931

(Legislația Iorga,Ses.ordinară1931/1932 , DAD, MO14, 3 dec.'31, p.318-319)

[LD revedi xeroxul unde se susține teoria că :

-Regele din România **domnește efectiv** (cf.tradiției, cf.Constituției)

-Accepțiunea <*domnește dar nu guvernează* > ,**nu este a românilor ,nu este constituțională este a francezilor**

-El, Iorga, servește pe domnul său ,**care "domnește"** ,care nu este o "păpușă ministerială" pe lângă o "iluzie monarhică"

h.)ACCuza:

15 dec.'30

(Legislat.I PNȚ, ses.III-a, 1930/'31,DAD ,MO 20, 13 dec.'30)

[LD:deputat,șef LANC exemplu copios,discurs maraton în problema monarhică , în care citește **Memoriul** înaintat către MSR la 20 sept '30

După ce argumentase compromiterea guvernării prin partide,după ce a enumerat **formulele de guvernare** (de concentrare , de personalități, corporativ,de dictatură) care se vehiculau în acele momente de criză politică , **el considera că cel mai rău ar fi fost un "guvern de dictatură "** pentru că ar face ca **toată răspunderea guvernării să cadă în sarcina Regelui** , pentru că este **în contradicere cu Constituția și cu starea de spirit a timpului .**

Regele, fie că ar guverna personal, fie că ar investi cu puteri depline un dictator să guverneze în numele său,**ar fi obiectul resentimentelor obștești**, în toate cazurile de nereușită .

Poporul -ațâțat de agitatori - **nu ar admite să se desființeze libertățile publice ...**

"**Democrația**" ar interveni , în lupta cu "**reacțiunea**" , și am fi siliți să revenim la **democrație**, cu

compromiterea principiului monarhic.

[LD:speculează obiectivat aceste considerații , care , în mare parte, în toamna '40 , se vor răzbuna pe dictatura carlistă .]

30 aug.'32

(Legislatura II PNȚ, Ses.extraord.iul-oct '32, DAD, MO 19, 30aug.'32, p.497-507)

El flutură (sugerează) spre urechile lui Carol : **creșterea puterilor și atribuțiilor regale ; schimbarea Constituției din 1923;înlăturarea presiunii și dictaturii partidelor politice .**

i.)dr.N.Lupu (deputat PȚ)

3 dec.'31

(Legislatura Iorga,Ses.ord.'31/'32,DAD, MO 14,3 dec.'31, p.285)

[LD:revezi xerox.singurul care direct, fără metafore, fără aluzii ,se exprima direct **contra** **tendințelor dictatoriale ale lui Carol II** ,de pe poziții de "stânga" ,cu argumente constituționale , cu ton amenințător.Același Lupu despre care eu am serioase temeuri să-l consider "colaboraționist", cu simpatii pro-sovietice , poate chiar spion ?!]

j.)Gh.Tătărăscu (PNL-1)

2 august 1932

(Legislatura a II-a PNȚ, Ses.ord.iul-oct'32.,DAD, MO 3,2 august 1932, pag.28)

LD:revezi explicația dată de Tătărăscu în polemica cu Vaida : că voia "**guvern de partid**" pentru a feri Coroana de...

Revezi :se pare că a dus tratative cu Vaida din inițiativă personală ...

Revezi:cum **Armand Călinescu aruncă o vorbă** cum că în PNL "alcineva " conduce, nu Duca !

LD: de când devine "carlist" Tătărăscu ?

k.)Armand Călinescu (PNȚ)

2 august'32

aluzii la oamenii Mărie Sale

l.) Al.Vaida Voevod (PNȚ)

2 sept.'32

(prim -ministru , concluzii la Mesaj) : marea demolare a PNL și IGDuca

privind Carol II ; justa proporție dintre un lider de partid și Rege ;

uzurparea drepturilor monarhice de către PNL ; partidele în competiția pentru

" **grația regală** " și nu " **încrederea regală** " (2 sept.'32)

m.)IPSS Miron Cristea

17 apr.'33

(Legislatura PNȚ,Ses ordinară 1932/'33,17 apr '33)

Biserica ar trebui -la fel ca armata , funcționarii și magistrații -să nu facă politică, să fie națională

n.)Gh.Brătianu(PNL.2):

24 febr.'34

(Legislatura PNL, Ses.ord.febr.-apr.'34 ,DAD, MO11, 24 febr.'34 , p.425-428)

Previțiunea lui în momentul când se discuta despre gravitatea dizolvării Gărzii de Fier , de către IG Duca , și apoi :**Dizolvarea Gărzii de Fer este un precedent periculos** ,putând fi aplicată la orice partid,în viitor ,**ducând la distrugerea regimului constituțional,parlamentar ,democratic**

B.Zaharia Boilă , Amintiri și considerațiuni asupra mișcării legionare , [1971]

Biblioteca Apostrof, Cluj -Napoca, 2002

Ediție îngrijită de Marta Petreu și Ana Cornea, cu o prefață de Livia Titieni Boilă

Doc.integral - - **Garda de Fier - scrieri -II**

- ▣ Partidele politice în regimul carlist   ▣ Carol II - Codreanu ;
  - ▣ Procesul lui Codreanu   ▣ Carol II - Hitler
  - ▣ Asasinarea lui Codreanu (1938)   ▣ Asasinarea lui Armd.Călinescu (1939)
  - ▣ Noaptea sângeroasă a represaliilor (1939)
  - ▣ Cea mai urâtă pagină legionară : Împăcarea cu Carol II (1940)
- (regimul Antonescu ; răzburarea legionară ; rebeliunea) ▣ Concluzii]

Z.Boilă / retro ' 33- '37

▣Carol –Codreanu -Maniu

(p. 41 -50)

Regele Carol ahtia după o guvernare personală , chiar după **dictatură**.El a privit cu simpatie toate **organizațiile tineresti**." **Dacă cineva ar găsi o contradicție** între atari preocupări și **simpatizările sale** cu **cercuri progresiste** , cu **apucăturile sale ultramoderne** , cu **metresă evreică** , **să nu se mire** , căci așa era doar făcut Carol II ,ca să fie de toate și să facă de toate :**cercetaș și academaician, motociclist și fotbalist,ctitor suprem al Bisericii Ortodoxe și francmason,filatelist și vânător, șahist și cartofor, democrat și fascist** .

#Nae Ionescu:între Carol și Codreanu

Omul de legătură între el și legionari , profesorul **Nae Ionescu** , îi explica vârtos ,cu un lux de argumente , **că legionarii ar putea forma un nucleu** foarte potrivit**pentru organizarea dictatorială a țării** , la care **regescul aventurier râvnea de la început** , cu pasiune și fără încetare .

Ambii șefi (Carol și Codreanu) aveau însă **rezerve mintale unul față de altul**.

Codreanu visa să cucerească puterea ,ca **Mussolini** în Italia sau măcar **ca Hitler** în Germania , biruind în alegeri.La rândul său, **Carol II credea** că tinerii aceștia " zănatici" **n-au ambiții mai mari** decât politicienii , adică **sunt la fel de interesați și venali** . "

['30-'31:la și după Restaurație]

La sugestia lui Carol, **Nae Ionescu lansează formula "ritmului nou"** , a " **personalităților**" , cântând **amurgul partidelor politice** . Dar experiența cu guv.lorga , **eșuiază complet**

[' 33 :guvernul Duca]

În noimebrie '33 - cum i -a destăinuit Nae Ionescu lui ZB prin 1935- **contrar sfortărilor lui,contrar bunului simț, și al logicii sănătoase** , **regele a adus la putere pe liberalii "bătrâni"** ,în frunte cu Duca , **în loc să-l aducă pe Gheorghe Brătianu** , cum îi promisese și cum se aștepta toată lumea. **Nae Ionescu spumega de furie** că evenimentele nu se întâmplau cum prezisese și prescrisese el .**Regele avea și el socotelile lui** : îl câștigase pe Gh.Brătianu,trebuia în schimb să " **uzeze**" pe liberalii bătrâni, (**cum uzase PNȚ !**)

Mai era ceva : " **Împotriva lui Maniu trebuiau aduse forțe cel puțin tot atât de puternice**

['33-'36 :compromiterea și debarcarea lui Titulescu]

Regele a cerut , pentru liniștirea străinătății, de la prim-ministrul Duca , **un gest autoritar și energic contra legionarilor** , spunându-i **că Titulescu a intervenit** direct la el în acest sens.

"**Carol II mințea**, dar datorită acestei minciuni , **Duca a cedat** " Titulescu a negat pur și simplu. " Astfel de preocupări transpiră din spiritul presei subvenționate de Camarila Regelui Carol II și, în primul rând, din coloanele ziarului " Cuvântul" ,al cărui director , Nae Ionescu, se știe, este primul favorit al regelui " [-----]

În vara anului 1936, intervine un **acord între regele Carol II și conducerea mișcării legionare** , în sensul ca aceasta **să pornească o campanie violentă contra lui Nicolae Titulescu** .

Profesorul Nae Ionescu, regizorul din umbră al întregii scenării , a început , în coloanele " Cuvântului " * , **o campanie viguroasă contra lui Titulescu** , combătând politica acestuia"

* **Nota editurii** : -----

În 1936, ziarul "Cuvântul" nu mai exista .Fusese suspendat în ian.'34 .Conflictul Ionescu -Titulescu era în1933 -----

După vreo 3 săptămâni de la demisia lui Titulescu, **Corneliu Codreanu** adresează un **Memoriu Suveranului**, în care spune că **< toți aceia care îndrăznesc să continue politica externă pe care a reprezentat-o Nicolae Titulescu în primul rând , o politică de apropiere de Soviete, vor răspunde cu capul. >**

['37:Moța și Marin în Spania]

Carol II își **dă asentimentul** pentru organizarea unei **expediții de voluntari în Spania**, indirect, Participă la expediție 10 legionari, **prin inginerul Malaxa** .[-----] Îngăduie, ba chiar dispune **să se organizeze festivaluri funebre** în memoria lui **Moța și Marin**.

Dă ordin mitropolitului ortodox de Sibiu , Nicolae Bălan să etaleze sincerele sale simpatii pentru legionari ... se organizează acele ceremonii funebre în țară și la București....

[febr.'37.Întrevedere Carol-Codreanu]

Dar între timp , "peste noapte" **cerul se întunecă**. **Carol este nemulțumit** de aerele ce și le ia Codreanu de "**comandant suprem**" : acordă chiar **decorațiuni și grade cvsi-militare !**

"**Carol II îi acordă o audiență secretă** lui **Codreanu** ,care este primit cam **pe la mijlocul lunii februarie 1937** , și cere acestuia **să-l proclame pe el, regele, drept "căpitan al mișcării legionare"** **Corneliu Codreanu**, pe care **Nae Ionescu** îl prevenise, **nici nu vrea să audă de așa ceva**.El vrea, probabil , puterea întreagă , așa cum a cucerit-o Mussolini în Italia și Hitler în Germania. Foarte neplăcut surprins de acest refuz, **regele promite lui Corneliu Codreanu** **că îl va numi prim-ministru și că va rămâne în permanență la guvern cu camarazii lui, dar Codreanu** (sfătuit în acest sens de Nae Ionescu) **refuză categoric oferta regelui** .

A treia zi, când Codreanu se întâlnește cu inginerul **Malaxa**, acesta îi declară ritos :

< Băiete, ai făcut o nemaipomenită imprudență .Prin refuzul dat regelui,ți-ai iscălit pedeapsa cu moartea. >

Z.Boilă / retro' 11 mart.'37

#Zaharia Boilă :între Codreanu și Maniu

[mart.'37.Întrevedere Zaharia Boilă-Codreanu]

(p. 51 - 55)

[LD : Chiar dacă este o poveste,este o poveste cu tâlc ! ZB apare iar în postura de intermediar, de om de încredere a lui Maniu acceptat însă și de Codreanu .Oricum, este o explicație întortochiată privind preluile pactului de neagresiune]

" În ziua de **11 martie 1937**, **Corneliu Codreanu** [---] a trimis la mine [**hotel Bulevard**]

pe **secretarul său Stănicel** propunându-mi o **întâlnire** într-un loc "neutru, nesupravegheat de poliție " .Întâlnirea a avut loc **în casa inginerului Ionică** din București (strada Basarabiei)

" Chiar de la început, **Codreanu mi-a destăinuit scopul** acestei întrevederi :**dorința de a-l**

întâlni pe Iuliu Maniu .[---] I-am răspuns că , în principiu, nu cred să se ivească obstacole deosebite în calea unei asemenea întâlniri, dar trebuie să știe că , momentan ,**Maniu lipsește din țară** , fiind călătorit în străinătate pentru un timp mai îndelungat .Foarte neplăcut surprins , **Codreanu m-a întrebat dacă am vreo posibilitate să-l încunoștiințez pe Maniu în scris** despre

ce este vorba, fără bine înțeles să afle Siguranța.[----] După un moment de ezitare, i-am răspuns :
< *Întâmplarea face ca tocmai mâine să plece un prieten al nostru (Aurel Leucuția) cu mașina la Viena ,unde îl va întâlni pe Maniu .Cu d-sa i-aș putea trimite o scrisoare .> [----]*

A urmat un dialog pe care ZB încearcă să-l reproducă *ad litteram* :

-Eu : Vă ascult cu răbdare

-Codreanu :Domnule Boilă, pe scurt, eu **sunt condamnat la moarte de către regele Carol II**

-Eu :Dvs ? Și pentru ce ? Iertați-mă , dar **îmi vine greu să cred** cele spuse. [----]

După toate cele întâmplate în ultimul timp [---] nu găsesc motivul pentru care regele să vă condmne la moarte .Reamintiți-vă **Congresul de la Tg.Mureș** , pentru scopurile căruia **regele a donat 100.000 lei**, apoi **Memoriul adresat de dvs** în chestiunea politicii externe, care ,așa cum a fost conceput, pare a fi dictat de rege. În fine, amintiți-vă de **comportarea autorităților bisericești și civile** cu ocazia înmormântării lui Moța și Marin .

-Codreanu :Da, toate acestea **sunt perfect adevărate** , dar de atunci **a intervenit un fapt** pe care dvs nu-l cunoașteți , dar după ce îl veți cunoaște , **veți înțelege că vorbele mele** , sau mai exact **temerile mele**, sunt cât se poate de întemeiate . [-----] Nu am dreptul să vă cer un jurământ , dar **vă rog insistent să-mi promiteți că nu veți divulga nimenui** cele ce vă comunic acum

-Eu :D-le Codreanu, aveți **cuvântul meu de onoare** că, în afară de **dl Maniu** ,nimeni nu va afla cele comunicate de dvs.

-Codreanu :Nu de mult , **regele mi-a acordat o audință secretă** care a avut loc **într-o vilă particulară** . În cursul acestei audiențe, **regele mi s-a destăinuit** ,sau mai exact făcea în așa fel ca eu să am impresia că se destăinuește .

El, Regele, spunea că are de gând **să abandoneze partidele politice** , care nu se deosebesc între ele din punct de vedere ideologic, ci **au aceeași preocupare** constantă de **a veni la putere cu orice preț**, și < *de a mă face pizonierul lor ,unii pretinzând chiar să-mi dicteze până și comportarea mea în viața familială și particulară* >De aceea, i-a spus regele,< **Prefer să urmăresc realizarea programului meu și deoarece - cum sunt informat - programul meu nu se deosebește de al vostru , al tineretului, am să vă aduc la putere, și să te numesc pe tine prim -ministru** >A adăugat: < **Dar este nevoie ca diriguirea mișcării voastre să treacă exclusiv în mâna mea . Cer deci să mă proclamați căpetenia voastră . >**

I-am răspuns regelui că eu ,deocamdată, **nu urmăresc să vin la putere** ,deoarece **nu am cadre pregătite** pentru guvernare . **Eu am creat o școală politică** în care o să instruesc tineretul ,pregătindu-l pentru ziua de mâine. **Eu vreau să transform mentalitatea acestor tineri** ,ai căror părinți nu se pot schimba de azi pe mâine .

Organizația mea nu este sută la sută teroristă , dar nu mă sfiesc a recunoaște că **este paramilitară** , înlăuntrul căreia vreau să mențin **o disciplină de fier**.

Majestatea Voastră sunteți **capul țării** și simbolizați **suveranitatea națională** , sunteți deci și **comandantul suprem al oștirii** și implicit , deci, și al nostru ,dar **nu puteți să vă asumați roluri mai inferioare** [sic !] , **să vă degradați** , adică la rangul unui **simpliciu șef de partid** sau grup politic. **Nu am putut spune regelui tot ce gândeam** în adâncul sufletului meu, și anume că **nu pot să-l las să prostitueze și organizația noastră** , cum a procedat cu celelate partide politice , și nici că **vrea, probabil,să mă uzeze și pe urmă să mă arunce la gunoi** ca pe o lămâie stoarsă.

-Eu :Dar ,în definitiv, **ce vă face să credeți** că , numaidecât , v-a condmnat la moarte ? Iată , **Maniu duce contra lui o luptă aprigă** de ani de zile și **o luptă mult mai primejdioasă în urmări** , și totuși nu-l condamnă la moarte .

-Codreanu:**Cu dl.Maniu este altceva**. D-sa este, ce-i drept, considerat **dușmanul numărul unu**, dar nu îi este rival ,căci **Maniu nu vrea să instaleze dictatura** , ba a renunțat și la **șefia partidului** său .Pe când **regele în mine vede un rival** , pe care **trebuie să-l înlătore** cu orice preț și cu orice mijloace. Apoi **omorârea lui Maniu ar stârni un mare resenz** în opinia publică dinăuntru și din afară ; în același timp, **înlăturarea mea** nu va produce o impresie deosebită , ba din anumite părți **va fi primită cu satisfacție** - așa cel puțin își închipuie Carol II .

El pe mine nu mă consideră nici măcar popular în țară . < **lacă un tânăr bicisnic, aiurit** > cum s-a declarat nu o dată **despre mine în fața lui Nae Ionescu** .

- Eu :Am înțeles. Dar vă rog să mă lămuriti **cum vă închipuiți o colaborare cu dl Maniu** ? Dvs aveți o **cu totul altfel de mentalitate** , altă educație, alt program politic, altă tactică

de luptă. Maniu - democrat , filofrancez, filoenglez, în luptă înverșunată cu revizionistii germani și maghiari, legalist , găsindu-se în atitudine protestatară față de comportarea particulară a regelui Carol II .

În schimb , dvs , dle Codreanu, sunteți pentru absolutism și totalitarism, pentru prietenie cu Hitler și Mussolini, care susțin revizuirea tratatelor de la Paris. În chestiunea d-nei Lupescu - după cum mi-a declarat ocazional Ion Moța - vă dezinteresează. Și apoi, chiar vara trecută i-ați condamnat la moarte pe cei mai apropiați prietini politici ai d-lui Maniu , pe Titulescu și Madgearu , precum și pe șeful partidului însuși [Mihalache] din care dl Maniu face parte. -Codreanu : (mi-a zâmbit - îndeletnicire foarte rară la el - și a făcut un gest diminutiv cu mâna) : **Asupra acelor condamnări se mai poate reveni .Comparația pe care ați făcut-o este aproximativ exactă, deși îmi atribuiți unele păreri pe care nu le am, sau, mai exact , le-am revizuit pe parcurs.Să nu credeți că eu nu cunosc și nu detest viața particulară a regelui.Eu îl socot pe acest rege o pacoste pentru țară , indiferent de faptul că am devenit dușmani.** Căci dacă nu-l socoteam așa, poate încheiam târgul cu el.

Eu cu domnul Maniu doresc să fac o alianță contra regelui Carol II .

D.Manile este meșter în formule juridice și politice .D-sa va găsi formula potrivită , dacă peste tot acceptă alianța mea.De altfel, eu nu vreau deocamdată să vin la putere și , peste tot, nu vreau să vin prin revoluție sau lovitură.Vreau să cuceresc guvernul pe cale pașnică - cam la fel ca Hitler -prin alegeri , obținând majorități în parlament ."

-Eu :În fine, eu nu am dreptul să mă pronunț în numele d-lui Maniu ,căruia am să-i comunic dorința dvs și tot ce mi-ați destăinuit ." * *

Ulterior a fost informat că planul lui Codreanu nu a fost aprobat de toți membrii Gărzii .

Ba , în majoritate, nu împărtășeau animozitățile lui Codreanu față de regele Carol .

Iar când au aflat ce-a sacrificat Codreanu ,toți au convenit că s-a săvârșit o mare greșeală.

Mișcarea trecea prin momente critice.* * *

[iun.'37.Răspunsul lui Maniu]

Spre sfârșitul lui iunie '37 , luând la cunoștință solicitarea lui Codreanu,Maniu i-a dat prin Z.B. următorul răspuns :

<Fiind eu un membru disciplinat al Partidului Național -Țărănesc , nu pot să am o discuție - cu caracter politic - cu șeful unei grupări politice străine , pentru a găsi o platformă de colaborare, fără ca în prealabil să nu-l încunoștiințez pe d.Ion Mihalache , șeful partidului. De vreme ce însă dl Codreanu a cerut ca întrevederea - solicitată de el - să rămână în secret și nimeni altul să nu aibă cunoștință de ea, cu regret , nu-i pot satisface dorința. De altminteri, în câteva luni situația politică se va schimba radical și toate piedicile din calea unei întrevederi între noi vor fi înlăturate .>

.... Pe 10 iulie, la Predeal, Z.B. i-a adus la cunoștință lui Codreanu răspunsul lui Maniu .

A rămas nedumerit când Codreanu i-a răspuns :< Și eu văd la fel cu dl Maniu, în curând vom putea sta de vorbă nestânjeniti , în alte împrejurări . >

Z.Boilă / retro mai '37

[mai'37.Paris.Întâlnire Maniu -Madgearu-Titulescu]

(p. 56 - 59)

[LD : viața politică românească a avut parte de mistere și întâlniri ciudate ,ca în filme ! Acestea erau forme legaliste și democratice ale luptei politice ?! Apelul lui Madgearu (Mihalache) către Maniu...era a unor oameni din același partid ! La 10 ani de la fuziune între Maniu și Mihalache , între cele două ramuri , cum se prezenta comunitatea de partid ?

Cine a avut dreptate sub semnul dubitativului " dacă " ?Mihalache sau Maniu ?

Iată , mărturii ale oamenilor de încredere ai lui Maniu Scrise la distanță de aproape jumătate de secol, după atâtea întâmplări și după atâtea suferință ,nu trădează ele dorința de a-i atribui lui Maniu darul lucidității și previziunii ?

Chestiunea este,cum să scrii istorie după ele ?De aceea prefer eu declarațiile " calde" , nu post -festum ;este foarte greu să dibui adevărul între verosimil și contrafăcut, cu reproduceri de discuții la a doua sau a treia sursă.Eu nu sunt dr.Milcoveanu (cel care reproduce lui Marian Oprea la OTV discuții dintre diversi ,după 50 de ani, cu pretenția de autenticitate)

Dar când e vorba de Iuliu Maniu , prefer orice sursă , chiar dacă cu toată rezerva.]

... Mai târziu l-a lămurit Aurel Leucuția , povestindu-i întâlnirea , de la sfârșitul lui mai 1937, în camera unui hotel din Paris, între Virgil Madgearu , Nicolae Titulescu și Iuliu Maniu
Reproduce cele povestite de Leucuția :

"Virgil Madgearu , trimis de I.Mihalache , precum și N.Titulescu , rugat tot de Mihalache, l-au vizitat pe Maniu la hotelul unde locuia la Paris.Virgil Madgearu , într-o lungă pledoarie, a expus situația de acasă , și la sfârșitul ei a formulat pretențiunea lui Mihalache (parafrazăată în rezumat de Leucuția) Madgearu ar fi transmis:< Ion Mihalache și noi, actuala conducerea Partidului Național Țărănesc ,socotim că în toamna acestui an , regele, neavând încotro, va trebui să-l însărcineze cu formarea guvernului pe Ion Mihalache.

(Maniu asculta în tăcere , fără să reflecteze asupra celor spuse de Madgearu)

Într-un singur caz nu-l va aduce la guvern pe Mihalache - aceasta este părerea lui Mihalache și a noastră - și anume, dacă va putea pretexta că dvs., domnule Maniu , sau oamenii dvs. ați întreprinde o acțiune antidinastică sau, mai exact, anticarlistă .

Drept aceea, Mihalache și noi , cu toții vă rugăm să nu porniți vreo acțiune ,nici direct nici indirect , prin gruparea dvs , contra regelui Carol II.Iar ca un fel de garanție că veți rămâne în pasivitate ,Mihalache vă roagă să-i promiteți că nu vă veți întoarce în țară decât în preajma crizei.> N.Titulescu s-a asociat la cele spuse de Madgearu ,fiind de acord și cu cererea formulată de Madgearu în numele lui Ion Mihalache.

Maniu a răspuns :< Eu unul nu cred că regele Carol II are de gând să-l aducă la putere pe Ion Mihalache , în fruntea unui guvern național-țărănesc, nici acum , nici mai târziu ,nici dacă eu rămân în pasivitate sau voi promite în scris că nu voi acționa în nici un fel.

Mai curând sunt gata să cred că l-ar numi pe Mihalache în cazul când eu aș porni o acțiune violentă contra camarilei și a doamnei Lupescu ,cu condiția , bineînțeles, ca Mihalache să mă dezarmeze .După părerea mea, regele are cu totul alte planuri Dvs nu-l înțelegeți nici acum sau vă faceți că nu-l înțelegeți .Cum spuneam noi pe la Blaj " vă îmbățați cu apă rece" .

Regele nici gând nu are să devină un domnitor constituțional .El așteaptă doar sfârșitul legislaturii , nu fiindcă are de gând să respecte uzanțele parlamentare și constituționale , ci fiindcă nu a avut încă timp și posibilitate să pregătească îndeajuns formula succesiunii , care va fi cu totul alta decât vă închipuiți.

Dar , pentru ca să nu-mi puteți băga de vină nimic, și să nu aveți motivul să susțineți că eu aș putea fi pedica aducerii la putere a lui Ion Mihalache, iată, eu vă declar : am să rămân în străinătate până acolo, prin septembrie.Dar chiar venind în țară, nu voi părăsi via mea de la Bădăcin .În orice caz, nu voi întreprinde nici un fel de acțiune politică, pentru a nu contracara șansele lui Mihalache de a veni la putere .Voi face ce-mi este posibil ca nici oamenii mei , în special Zaharia Boilă,să nu pornească vreo acțiune contra regelui. >

Madgearu :< Repet : Mihalache crede ferm că va fi adus la putere acum,adică cel mai târziu în noiembrie anul acesta.Dar dacă totuși Carol II ar săvârși un asemenea act de nedreptate , și anume să nu-l aducă la putere după demisia actualului guvern prezidat de Tătărăscu - demisie care fatal va trebui să se producă până la toamnă -Ion Mihalache se va retrage imediat de la șefia Partidului Național -Țărănesc , cedând locul dvs.

Nu sunt autorizat să fac o asemenea declarație , dar v-o fac totuși , cunoscând gândurile intime ale lui Mihalache .>

Titulescu :< Dle Maniu , în definitiv dvs ce credeți, dacă regele nu are de gând să-l aducă la putere pe Mihalache , cine va fi urmașul lui Tătărăscu ? >

-Maniu :< Mă întrebați cine va fi urmașul lui Guță Tătărăscu ? Iată vă spun părerea mea : va fi dl Guță Tătărăscu . >

...Atât Titulescu cât și Madgearu au izbucnit într-un râs zgomotos ,la care m-am asociat și eu - spunea Leucuția. Apoi, potolindu-se, Titulescu i-a strâns mâna lui Maniu și i-a spus :

-Titulescu :<Deși nu vă cunosc mucalit , cred că nu susțineți serios ceea ce ați spus. În orice caz, noi contăm pe promisiunea dvs că până la toamnă veți aștepta cu orice fel de acțiune . >

Z.Boilă / retro nov. '37

[nov.'37.Guvern Tătărăscu=guvernul carliștilor din toate partidele]

(p. 59 - 60)

" În noiembrie 1937, piesa , sau mai exact comedia bufă a rulat întocmai după indicațiile regizorului principal Regele a început consultările ca de obicei. După audierea președinților Corpurilor Legiuitoare , a fost chemat la palat Ion Mihalache. regele l-a însărcinat cu formarea guvernului **dar nu al unui guvern național-tărănesc** ,ci al unui **guvern de coaliție împreună cu gruparea Vaida** .Se știa însă că Vaida și aderenții săi, încă din 1935 au fost excluși din PNȚ , fapt care a determinat ca raporturile dintre cele două grupări să fie cât se poate de inamicale. **Între Mihalache și Vaida nu existau nici măcar relații personale.** [-----]

În asemenea împrejurări, **însărcinarea dată lui Mihalache a fost o curată bătaie de joc.** **Regele Carol II**, adoptând maniera unui **golan de la periferia Bucureștiului** ,a crezut că-i șmecher. În realitate, **și-a bătut joc de buna -credință și loialitatea lui Ion Mihalache** , care **fusese atât de naiv** încât să creadă în promisiunile regelui transmise prin așa-numiții centriști din jurul lui. **Formal, regele era acoperit** deoarece însărcinarea de a forma guvernul a fost dată , dar , în fond, bătaia de joc a fost deplină. De la sine se înțelege că Ion **Mihalache a refuzat o asemenea însărcinare** ,care a însemnat **o umilire a demnității lui de om politic** [-----] După ce o **însărcinare similară a fost dată și lui Vaida** , și acesta de asemenea a refuzat-o , regele Carol - așa cum a prezis-o Maniu cu luni înainte - **l-a chemat pe Guță Tătărescu și l-a însărcinat cu formarea guvernului ."**

Noul guvern Tătărescu nu era identic cu cel precedent .

Guvernul nou a fost o coaliție a carliștilor din toate partidele (Tătărescu - Vaida - Iorga) Mircea Iorga -fiul devine subsecretar de stat ;lui Vaida i se conferă 64de candidaturi la alegeri ; **prietenii legionarilor** (Inculeț, Titeanu etc.) **dispar din guvern** ;Franasovici preia Internele. **Z.Boilă / retro nov.'37**

▣ **Maniu revine la șefia PNȚ**

▣ **Pactul electoral Maniu - Gh.Brătianu- Codreanu**

(p. 60-65) [**LD : nu uita subiectivitatea și întârzierea cu care ZB își scrie amintirile**
Vezi amănunte la fișierele problematice: PNȚ , F de F , Alegeri, ș.a]]

"Ion Mihalache convoacă imediat **Comitetul Central Executiv** și **își dă demisia de la șefia partidului. Propune în locul său pe Iuliu Maniu** , care este proclamat în unanimitate . **Revenirea lui Iuliu Maniu în fruntea PNȚ** , avându-se în vedere și impopularitatea lui Carol II, dezlănțuie , atât în țară, cât și în străinătate , **un mare entuziasm.** **Maniu declară : REVENIREA MEA ÎN FRUNTEA PARTIDULUI , ÎNSEMNEAZĂ : LUPTĂ !** **Evenimentele s-au împlinit doar așa cum le-a prezis Maniu, cu exactitate matematică.** [.....] **Iuliu Maniu ridică mănua : guvernul personal al regelui Carol II trebuie răsturnat în alegeri .**

#**Campaniile murdare contra lui Maniu**

Presa carlistă și satelită pornesc o **furibundă campanie contra pactului** .

O droaie de **invective și acuze** sunt aruncate **asupra autorilor pactului :**

...**Că Iuliu Maniu l-a lansat** în viața politică **pe Codreanu !**

...**Că Maniu a investit Garda de Fier** cu caracter de autenticitate !

...**Că Codreanu** și-a trădat puncte principale din program -anticomunism și anti francmasoneria !

/Adevărul acțiunii lui Maniu

Acuzele ce se aduceau celor doi, se băteau cap în cap .

În schimb , **nu se putea răspunde la ele** , pentru că **cenzura** era necruțătoare , pentru că **radioul** era monopolizat de Tătărescu iar **întrunirile** erau împrăștiate de poliție.

lată reflexiunile lui Maniu :

/ **Pactul nu este un pact ideologic, politic , programatic** ci de apărare a libertății alegerilor ;

/ **Nu el l-a lansat pe CZCodreanu**, despre care nu a scris nici o dată până în 1937 ;

/ **CZC s-a lansat singur** , candidând în alegeri , **în guvernarea Iorga** (vara '31) ;

/ **Gh.Tătărescu a proteguit** toate mișcările antisemite între anii 1922-1937 ;

/ **Carol II a oblăduit mișcarea legionară** , dând și bani pentru Congresul de la Tg.Mureș ,

unde Mihalache, Titulescu și Madgearu au fost condamnați la moarte ;
/ **Ce băiat cuminte ar fi fost Codreanu** dacă accepta oferta regelui ;

/Ecouri interne și externe favorabile

/ **Presa și radio-ul francez și englez** au salutat cu **satisfacție** riposta energică a opoziției
/ **Presa sovietică** (la inspirația lui Stalin !) a scris favorabil despre " **pactul**" **Codreanu -Maniu** ;
/ **Partidele de opoziție - cu excepția PNC-Goga- au aprobat "acordul "** , alăturându-se
forumului anticarlist : **PSD, PP (Averescu) , PNA (Argetoianu) P.Maghiar, P.German,**
Blocul Evreesc etc etc .**Până și PCR** , aflat în ilegalitate, a dat un **Comunicat** ,
recomandând simpatizanților să voteze cu Maniu (ceea ce mai târziu a negat)
Z.Boilă / retro nov.' - 37

[Întâlnire Maniu –Codreanu ,după alegeri]

(p. 66-67)

[**LD : Ca și pentru celelate episoade relatate, Z.B. pune de acord un moment dat cu evoluția ulterioară, pentru ca să scoată în evidență vizionarismul lui Iuliu Maniu .Nimic rău în asta , din partea unui partizan. Dimpotrivă.Dar ...nu sunt convinsă de autenticitatea dialogurilor Maniu -Codreanu ,după cum nu pot ignora lupta proprie a lui Zaharia Boilă contra lui Carol]**

Acordul electoral al partidelor de opoziție și lupta acestora **și-au produs efectul** asupra opiniei publice , ducând la un **rezultat nemaîntâlnit în cei 80 de ani** ai vieții politice din România independentă **Listele guvernamentale au căzut** în alegerile generale .

Camariliștii și carliștii au fost repudiați de electorat .

A doua zi după terminarea alegerilor ,**șefii partidelor cartelate - Maniu, Brătianu , Codreanu -** s-au întrunit pentru a examina situația.

La legionari, elementele patriotarde, fasciste , **nemulțumiții de pact** ,considerându-l favorabil doar pentru Maniu .ndignat la culme , **Codreanu a strigat** în ședință : **< Este complet eronat ce afirmați! [----] În genunchi ! Așa am găsit de bine , așa am făcut,și vă asigur că bine am făcut! > "**

Codreanu a înțeles însă să nu întindă prea mult coarda .După terminarea alegerilor , **a declarat că își reia libertatea de acțiune** și, deocamdată, **pleacă la Predeal să facă schi** .

-Rău faci - i-a răspuns Maniu

-După dvs , ce ar trebui să fac ? a întrebat Codreanu

-Maniu a fost prompt cu răspunsul : **Eu sunt de părerea să ieșim în stadă , eu cu oamenii mei d-ta cu aderenții d-tale , și să nu reintrăm în casă până ce regele nu ne va aduce la putere pe careva dintre noi. Pentru mine este indiferent pe cine-l va chema la guvern regele.**

Important este - și repet, este decisiv de important - ca noul guvern să aibă caracter parlamentar. Numai atunci putem vorbi de o izbândă politică.

-Codreanu a obiecționat : **Noi am obținut doar victoria , dușmanul e bătut .**

-Maniu :Nu este adevărat .Dușmanul nu este încă bătut . A primit numai o lovitură de măciucă .După ce se dezmeticește , se va arunca din nou asupra noastră , întocmai ca o fiară rănită .Apoi Maniu, cuprins parcă de o **presimțire rea**, privindu-l fix pe Codreanu , **I-a avertizat :Domnule Codreanu, acum nu-î vreme de odihnă. Nici de sport. Și , mai ales, nu pentru d-ta. Regele nu va zăbovi să se răzbune crunt pe d-tale, care i-ai stricat toate socotelille**

El a crezut că te are în buzunar , și acum, deodată, primește o lovitură dintr-o parte de unde nu se aștepta .

... **Codreanu** a ascultat în tăcere , fără să replice ceva .

[Codreanu:armistițiul cu Carol ,prin Antonescu]

Prost inspirat și prost sfătuit de colaboratorii săi mai apropiați, **Codreanu pleacă la Predeal**, unde **se întâlnește cu generalul Ion Antonescu** , ministrul de război în noul guvern Goga, și **cade de acord cu acesta.El ia angajamentul că nu se va război** cu noul guvern, **că va înceta orice acțiune contra regelui , că nu va mai încheia altă înțelegere cu Maniu .**
Cu alte cuvinte, **Codreanu dezarmează** , încheie **indirect un armistițiu** cu dușmanul său politic neîmpăcat, care este **regele Carol II**, armistițiu prin care **el, Codreanu, este obligat la**

inactivitate și regele nu este obligat la nimic.

"După cum se va vedea, **această greșeală politică de neiertat , i-a fost fatală.**

Cât a fost de **vigilent , clar și ager la minte în martie** ,cu atât mai **confuz și dezorientat** părea **de astă dată.** " [-----]

Z.Boilă / retro ian-febr.'38

♣**Carol: manevrarea politicianilor**

(p. 68-69)

După rezultatul alegerilor din 1937 , orice procedură mai brutală contra partidelor politice din opoziție - care întruniseră majorități în alegeri - nu numai că n-ar fi fost justificată ,dar ar fi fost socotită drept o provocare la război civil.**Carol II preferă** , deci, să accentueze dorința sa de colaborare cu partidele politice ,respectiv cu membrii fostelor partide.

Acei dintre oamenii politici ce se vor lăsa împlânziți, vor primi câte un os de ros,în formă de "**consilieri regali**" sau "**miniștri fără portofoliu**" , iar recalitrantii vor fi ostracizați.

Deși Maniu refuză funcția de "**ministru fără portofoliu**" , deși refuză să se supună decretului regal prin care se desființează partidele politice ,**regele nu îndrăznește să ia măsuri contra lui Maniu** , temându-se de reacția opiniei publice.**Lui Codreanu nu-i oferă nimic, nici nu-l cheamă în audiență .**

Z.Boilă / retro 'mart.'38

#mart.'38.Procesul lui CZCodreanu

/Maniu-opinii despre Codreanu-Carol

(p. 68- 70)

[Pentru depoziția lui în acest proces ,**Maniu a fost deseori criticat și atacat** ,și atunci și mai târziu .Deoarece **ziarele PNT** erau fie **suspendate** , fie **cenzurate** , Maniu nu s-a putut apăra De aceea **Zaharia oilă notează lămuririle date de Maniu** în legătură cu **depoziția sa ca martor . la proces.**]

După câteva zile de la instaurarea guvernului său personal ,**Carol II înscenează un proces** lui Corneliu Codreanu și îl arestează.

Pretextul îl oferă **prof.Nicolae Iorga** , care cere **pedepsirea lui Codreanu** pentru o calomnie săvârșită în presă. la procesul lui Codreanu , apare ca **martor al apărării și Iuliu Maniu**

.El a explicat :

< A-l acuza pe cineva este datoria procurorului , care va căuta prin martorii și informatorii săi să-și probeze acuza. **Eu am fost anunțat de către acuzatul Codreanu , ca martor al apărării.** Cu toate că **aș fi fost perfect justificat** ,atât prin legile firești ale moralei creștine cât și prin cele ale uzului consacrat , **n-am căutat ca prin depoziția mea , ca martor al apărării să declar numai ce este favorabil acuzatului.**

În declarația mea **am arătat și unele părți negative ,rămânând în permanență în cadrele adevărului pur.**Astfel, **am subliniat enorma diferență de ideologie , de mentalitate politică, de metode** , etc, ce există între mine și **Corneliu Codreanu dar am subliniat , în același timp, și buna lui credință și sentimentele sale patriotice.**

Eu nu am fost chemat în fața Tribunalului să aprob sau să dezaproab activitatea particulară și politică a lui Corneliu Codreanu . Dar traq la îndoială competența și prestigiul Tribunalului militar ,care lucrează din ordinul regelui Carol II, la rândul său, și nici nu așa de demult protectorul și deseori inspiratorul conducerii mișcării legionare .

Ca atare, **nu dispunea acum de autoritatea morală să ordone urmărirea și pedepsirea lui Coreneliu Codreanu pentru faptele săvârșite în calitate sa de conducător al mișcării , fapte care , în bună parte,au fost încurajate și aprobate de el . >** (de regele Carol)

/Codreanu –singurul rival al lui Carol

...Spre deosebire de alți politicieni , **Carol vedea doar în Codreanu un rival** (dorința de a prelua puterea pe căile lui Hitler sau Mussolini,de a desființa Constituția, de a schimba regimul etc etc) Orgolios și ranchiunos până în pânzele albe,**Carol nu putea ierta lui Codreanu aceste năzuințe.**" Iar din momentul ascensiunii lui Hitler în politica europeană ,în fața lui Carol II

ecuațiunea politică se formula limpede :**sau acceptă acțiunea de acaparare a puterii de către Corneliu Codreanu** ,devenind prizonierul acestuia (la fel cum a devenit Victor -Emanuel III al lui Mussolini)**sau îl înlătură din cale sa pe acest rival incomod și periculos "**

Carol II a încercat mai întâi ('35-'36) să înjghebeze o frondă cu Mihail Stelescu ,dar n-a reușit . După refuzul dat de Codreanu de a-i preda șefia (febr.'37) ,copiii camarilei au mai căutat ,fără succes, și alt trădător."

Z.Boilă / retro nov.'38

/Carol II - Hitler

[LD : 10 oct. 2003. Amintirile lui Z.B . sunt alterate de lupta vieții sale contra lui Carol
Conjuncturile internaționale, izolarea României , situația grea, dilemele în care s-a aflat
România, totul este pus exclusiv pe seama nefastului Carol II .Că aceasta a fost și opinia lui
Maniu - se poate .Că această abordare este departe de rigorile științifice - este evident
Că această interpretare este lacunară, rachiunoasă și subiectivă - este omenește firesc .

Dar că ea a reprezentat credința unui om , a unei grupări politice, a unei părți din generația
decimată de represiunea comunistă - aceasta nu poate fi contestat .

Cum anume voi trata eu aceste episoade ,această multitudine de păreri adverse și diverse,
acum în deplină libertate (nu ca în cazul "*României în vâltoarea anului 1939* ") aceasta este
marea probă de foc prin care doresc să trec.

Deocamdată , notez aici o **întrebare retorică: între Codreanu și Carol II ,oare pentru cine ar fi
optat Zaharia Boilă ?Dar Maniu ?]**

" Pentru ca să-și realizeze **planul diabolic, Carol trebuia să aibă mână liberă de la Hitler .**
Carol se decide pentru o călătorie în statele din Apus,sperând că poate înșela buna-credință
a francezilor și englezilor ,captând în același timp bunăvoința lui Hitler

Aceasta nu înseamnă diplomație ci gangsterie Și toate acestea nu pentru a salva interesele
țării și integritatea hotarelor ,ci **pentru a scăpa de rivalul său:Corneliu Codreanu .**

După o călătorie la Paris și Londra ,unde **Carol II se afișează ca un prieten al democrațiilor**
occidentale ,un aderent al **fair play**-ului ,descinde la Berchtesgaden , împreună cu fiul său
Mihai , moștenitorul tronului.

La Berchtesgaden , **Carol II are noroc.Hitler nu-i cere** - cel puțin deocamdată - nici o lescaie
de **pământ din Ardeal** sau de altundeva , ci numai (sic!) **cereale, vite , petrol.**

Carol II , vesel că a scăpat așa de ieftin, declară că **este gata să dea tot** ce cere Hitler,
dar - **se plânge** în fața colegului nazist de la Berchtesgaden :cei care constituie **un impiedient**
acasă , sunt tocmai **agenții germanilor , adică legionarii.**

Hitler replică lui Carol că **nu are** în România pe nimeni ca **agenți i liber este să procedeze**
regele față de presupușii săi agenți ,întrucât aceștia ar constitui o piedică.

<Guvernul german - declară Hitler - nu se amestecă nici direct , nici indirect în trebile
interne ale României . > [-----]

După plecarea lui Carol de la Berchtesgaden va spune în anturajul său (tradus în românește)
Nu știu pe cine vrea acest regișor să înșele :pe mine sau pe francezi ? >

Hitler a putut apoi să admire **decadența** odraslei de Hohenzollern , pripășit în fruntea unui
popor nenorocit.

La rândul lor, **lichele de acasă, ale lui Carol II,vor glorifica "perspicacitatea ,curajul ,**
inteligenta" patronului lor, care a inventat o formulă ingenioasă pentru ca **să salveze țara**
din prăpastia acestui sinistru mondial :**neutralitatea impusă tuturor vecinilor** , care ar avea
ceva de pretins de la România.Cu alte cuvinte , **un caraghioslâc diplomatic, caracteristic**
mentalității unui laș paranoic. "

Z.Boilă / retro nov.'38

▫Nov.'38.Asasinarea lui Codreanu

-Carol,Lupeasca, Urdăreanu, Călinescu hotărăsc lichidarea lui CZC

" **Regele Carol** nu a avut atâta răbdare să sosească acasă și, încă pe drum fiind ,**în trenul regal**
 ,între Brașov și Sinaia, **prezidează un consiliu secret** , la care participă : **Urdăreanu, Armand**
Călinescu și Doamna Lupescu ,unde se hotărăște **înlăturarea neîntârziată a lui Corneliu**

Codreanu. "

" Dar înainte de a comenta acest **act unic în analele istoriei țării, trebuie să reamintim sau să lămurim** pe cei care nu au fost informați că **opinia publică** din țară a fost oarecum pregătită pentru **actul lichidării** lui Corneliu Codreanu.

-Siguranța înscenează atentate și dezordini legionare

În cursul **lunilor precedente** au avut loc, **în diferite localități** ale țării, **atentate și acte de teroare**, menite să intimideze autoritățile în legătură cu arestarea lui Codreanu. Actele acestea **săvârșite de legionari**, **nu au fost inspirate sau dorite**, cu atât mai puțin comandate, **de Corneliu Codreanu** sau de vreun locuitor al său. Dat fiind sistemul după care lucrau legionarii, bazat pe cea mai strictă disciplină, **nu se poate presupune** că a fost vorba de **acte pornite din inițiativă particulară**, sau că ar fi fost **izolate sau spontane**.

Trebuie să presupunem, așa cum de altfel au fost informați și câțiva oameni politici, printre care și Iuliu Maniu, că **aceste cvasi-atentate și acte de teroare** copiind rețetele imperiului țarist de altă dată - **au fost aranjate chiar de Siguranță**, sau **serviciul secret al regelui Carol II**, în fruntea căruia se găsea **Moruzov**, **pentru a justifica**, mai târziu, la momentul prielnic, **actul de suprimare a lui Codreanu** ."

-29 nov. Înscenarea evadării .

#Asasinatul

"În dimineața zilei de **29 nov. 1938**, apare un comunicat al **guvernului Miron Cristea și ministrului Armand Călinescu**, în care se spune că :< **un grup de fruntași legionari**, în număr de **14**, **cei ce l-au omorât pe IGDuca (3)**, **cei care l-au omorât pe Stelescu (10)**, în frunte cu **Corneliu Codreanu**, fiind transportați din **închisoarea de la Râmnicu Sărat spre Jilava, lângă pădurea Tâncăbești**, vrând să **evadeze de sub escortă**, **au fost împușcați** . >

..." Se știa încă de atunci când a apărut **comunicatul**, că acela, **din primul până la ultimul cuvânt**, **conținea o nerușinată minciună**. [-----]

Mai târziu s-a aflat că cei 14 fruntași legionari, în frunte cu Codreanu, **au fost executați în modul cel mai barbar și josnic posibil**. [.....]

-Vinovați: Carol, Călinescu, Iorga, Vaida, Tătăreșcu

Este inutil să comentăm **această faptă**, care rămâne **o vecinică pildă de bestialitate, lașitate și perversitate**, care nu s-a putut concepe decât **în capul unui rege paranoic**, **servit de lichele interesate**, **certate cu morala și bunul simț**.

" Ar fi nedrept să aruncăm toată vina și răspunderea pe regele Carol II Dacă nu integral, **o bună parte a răspunderii o poartă oamenii politici care au semnat actul de constituire a dictaturii regale**, și în primul rând **plutonul fruntaș al consilierilor regali : Nicolae Iorga, Alexandru Vaida, Gheorghe Tătăreșcu** . [-----] astfel de **sanționări** trebuiesc considerate **pur și simplu crime** .

Așa considera actul săvârșit în 28-29 nov. 1938, de către miniștrii lui Carol II împotriva lui Codreanu și a camarazilor săi **și Iuliu Maniu**, care **protestează printr-o adresă expediată însuși regelui, numind guvernul acestuia " guvern asasin "**, cerând pedepsirea **vinovaților**. (**Armand Călinescu nu vrea să-și recunoască vina** și cere la rege pedepsirea lui Maniu, care, vezi Doamne, **ar fi calomniat guvernul**. Un gest nerușinat cum rareori se pomenește 🙄

Z.Boilă / retro ' 22 sept.'39

☞21 sept.'39.Asasinarea lui Armd.Călinescu

(p. 77- 79)

☞ Noaptea sângeroasă a represaliilor .

[**LD : consecvent doar în ura-i fără limite față de Carol , Z.B. - la distanță doar de o pagină -**

încearcă să-i dezvinovățească pe Călinescu ,Moruzov , Gafencu ,de asasinarea lui Codreanu Sub impresia asasinării lui Călinescu ?Nu știu

Interesant este faptul că **deplânge nu atât asasinarea lui Călinescu ,cât represaliile ce au urmat** Nu că asta ar putea conta ca circumstanță atenuantă , indiferent pentru care din crime, dar imperceptibila nuanță , imperceptibila inversare de cauzalități , mie îmi dă fiori și îmi sugerează un **grav semnal de anormalitate perpetuă** a societății românești

Asta este **istoria românilor, cea fără asasinate ?!**

În 1933 (cu asasinarea lui Duca) , **în 1938** (cu asasinarea lui Codreanu) ,

în 1939 (cu asasinarea lui Călinescu și represaliile lui Carol) ,

în 1940 (cu asasinatele legionare) , **după 1944** (cu asasinatele comuniste) ,

în 1989 (cu asasinatele lui Ceaușescu)]

" **În ziua de 22 [21] septembrie 1939** , o echipă de legionari de la Ploești

I-a pândit pe Armand Călinescu , devenit între timp prim-ministru ,când se întorcea spre casă de la Marele Stat Major , fiind Călinescu și ministru de război -**au oprit mașina și I-au omorât prin împușcături .Doi dintre atentatori s-au dus apoi la postul de radiodifuziune** , anunțând **actul de retorsiune** a legionarilor asupra lui Călinescu , **drept răzbunare pentru exterminarea lui Corneliu Codreanu și a lotului de la Râmnicul Sărat** .[-----]

Trebuie să spunem că **în acest caz** - ca și în alte cazuri -**au fost nedrepti și inconsecvenți** Pentru că **principala vină pentru asasinarea lui Codreanu o purta însăși regele Carol II**, care a ordonat-o .Apoi , în subsidiar , **o purtau cei care au ticluit executarea ordinelor** în formă atât de barabară :**generalul Bengliu [----] și acel maior de jandarmi care a condus echipa de jandarmi -călăi.**

/Regele călău

[Atenție LD !] **Întâmplarea a făcut ca Armand Călinescu [la fel ca Duca ? !]** în această împrejurare , **să fie de părere contrară celei a lui Carol II.**

(Aceste informații le deținem de la Radu Lobey , directorul de cabinet al lui Armand Călinescu)

Călinescu a stăruit pe lângă rege să nu aplice metoda extremă ,garantând domolirea legionarilor și chiar a lui Codreanu pe cale pașnică ,cu metode mai puțin brutale.)

Însă regele Carol II a pretins lichidarea imediată și sângeroasă a căpeteniilor legionare .

Acum , la omorârea lui Armand Călinescu, **necazul, indignarea , ba chiar furia lui Carol II nu cunosc margini** .După cum mi-a povestit Silviu Dragomir, unul din miniștrii săi, **zadarnice au fost străduințele și intervențiile șefului Serviciului Secret Moruzoff** , ale lui **Grigore Gafencu** și al altora .

Regele Carol a hotărît să se răzbune crunt ,aplicând **cele mai strașnice represalii** , bătându-și joc de morală , de legile pozitive și ale bunului simț, neținând cont de nici o considerație umană.

" De sigur , **atentatorii puteau fi și trebuiau chiar traduși în fața instanțelor justițiere competente și pedepsiți cu pedeapsa maximă.Dar , omorîrea lor, stante pede** , de către **jandarmi , polițiști și agenți** de siguranță și **expunerea lor pe stradă la locul atentatului** , la văzul public, pentru intimidarea altora - ne invocă în memorie **scene similare din trecutul regiunilor sălbatece** ale Americii de Nord și de Sud, **petrecute însă cu acum câteva sute de ani în urmă** .

În orice caz, **asemenea acte nu puteau fi săvârșite** , și încă **din ordinul direct al Regelui** , **într-o țară care se pretindea a fi civilizată** , într-un stat de ordine , **în anul 1939** .

Dar cu **scena abjectă de la București** , nu s-a terminat cu represaliile .

În noaptea de 22 -23 septembrie 1939, au fost **executați sute și sute de tineri** ,

în parte **arestați** , în parte **capturați** , **ca la vânătoare** , de pe drumuri, din colibe, dela sate , din păduri.Aceștia toți **au fost împușcați pe loc, fără nici o procedură legală** , în baza numai a **puterii de selecționare acordată șefilor și comandanților locali** ,de către **comandantii jandarmeriei, generalul Bengliu, și de către ministrul Poliției,Gabriel Marinescu** .

Astfel au fost **omorâți mulți legionari care nu aveau nici un amestec în comiterea atentatului contra lui Călinescu**, ba au fost **împușcați chiar și oameni** cari nici nu erau legionari , **după bunul plac al prefectilor** (cum a fost , de pildă , cazul de la Craiova , unde , la ordinul prefectului, au fost scoși 3 criminali de rând, și împușcați ca legionari)

Z.Boilă / retro ' primăvara 1940

1940. Carol : reconcilierea cu legionarii

(p. 80-86)

[LD : mănășa aruncată de Zaharia Boilă , nu a fost ridicată de istorici !

Nu se știu prea multe despre această reconciliere !]

" Este adevărat , **Carol II a scăpat de rivalul său principal :Corneliu Codreanu** ;tot astfel este adevărat că a exterminat pe șefii mișcării , împreună cu aceia care aveau veleități să ajungă căpetenii **Au supraviețuit doar câțiva idealisti , dar și câțiva zănateci , câțiva aventurieri** .Toți crezuseră orbește în steaua lui Codreanu , iar acum au rămas orfani în mijlocul unui întuneric beznă. **Deși păstorul lor a fost înlăturat , ei nu au fost lăsați la vatră ,ci sufereau în urma unei prigoane cumplite** , majoritatea lor rămânând încarcerati , internați sau ținuți sub supraveghere.

"**Cred că nu au fost adunate și scrise** , deși ar fi avut datoria în primul rând legionarii să adune, să trieze și să scrie **toate fărâdelegile săvârșite împotriva lor** de către guvernele dictatoriale ale lui Carol. [-----]

-Maniu :regele intenționează o orientare pro-germană

În primăvara anului 1940, **Ion Mihalache l-a vizitat pe Iuliu Maniu** (bolnav la Cluj) , și i-a spus că **regele Carol II**, dintr-o pornire sadică , **vrea să se reconcilieze cu legionarii** . La cele spuse de Mihalache , **Maniu a făcut următoarea observație :**

*< Deși degenerat , **Carol II** , de astă dată , nu este mânat de o poftă sadică. El urmărește o împăcare cu legionarii dintr-un calcul politic rece*

Regele are de gând să inaugureze o orientare progermană în politica externă.

*Dându-și seama că **nu se poate baza pe vechile partide politice** - de altfel dizolvate - încearcă să-și înjghebeze **un instrument politic , în care germanii pot avea încredere** Dar, mai apoi, **Carol II nu vrea să aibă la spatele lui legionarii** , pe care germanii i-ar putea folosi drept **masă de manevre și de șantaj**. Prin urmare , **Carol II ar dori acum să se împace cu legionarii și să-i recruteze pentru partidul lui unic, pe care îl pregătește de mult . >***

-Mihalache :nu crede acest scenariu

Mihalache avea o altă impresie asupra intențiilor regelui Carol II :

*< Din moment ce **m-a numit consilier regal și mi-a promis că m-a va însărcina cu formarea unui guvern , nu cred să aibă asemenea scopuri** , deci nu cred serios nici într-o reconciliere cu legionarii , poate se teme de ei și vrea să-i dezarmeze . >*

-Horia Sima : împăcarea cu Carol

N-au trecut însă nici 48 de ore și a apărut **comunicatul Palatului** ,că regele **l-a primit în audiență pe " d. profesor Horia Sima "** Despre aducerea la guvern a lui Ion Mihalache nu mai vorbea nimeni ,nici măcar bârfitorii din cafenelele politice.

În schimb, **a urmat împăcarea cu legionarii**. Despre acest act **nu a apărut nimic în presă** , dar , date fiind circumstanțele neobișnuite și mulțimea numeroasă de interesați , s-au aflat amănuntele .**Legionarii** , care se găseau în **diferite închisori și lagăre** , au fost **scoși de acolo și aduși la București în mașini de lux** , alții cu trenuri în vagoane de dormit .

După vreo 24 de ore , s-au regăsit cu toții în curtea Ministerului de Interne.

Aci s-a făcut " împăcarea", care consta în **făgăduiala dată unilateral** , verbal sau în scris , de către acești nenorociți , **că de acum înainte vor fi loiali supuși ai regelui Carol II.**

În starea deplorabilă , fizică și morală, în care se găseau acești supraviețuitori ai prigoanei, este greu să pretindem că ar fi trebuit să dovedească mai multă demnitate și curaj față de Carol II, care , de fapt, fusese călăul lor.

Mulți i-au condamnat pretinzând că legionarii n-aveau voie să cedeze și pentru nimic în lume nu trebuiau să sărute mâna sângeroasă a celui care ,începând cu Corneliu Codreanu , a dat ordin să fie omorâți sute și sute de legionari ,într-o formă nemaipomenit de brutală .

Un înalt funcționar de la Interne, **a negat** că ar fi avut loc **un act spectaculos de reconciliere** , afirmând că guvernul , respectiv **Regele, a eliberat pur și simplu pe legionari** ,care au iscălit " obișnuita" declarație de loialitate .Unii legionari, au afirmat apoi că s-au folosit de ocazie, **fără**

a-și lua nici o obligație . "Cercetătorii de istorie vor avea misiunea să stabilească adevărul "

Z.Boilă / Cluj / 10 iulie 1971

[1971] Zaharia Boilă ,Concluzii

(p. 124-125)

[LD : deși scrise retro' , **memoriile pot fi asociate**(dacă nu atribuite) lui **Iuliu Maniu** .

Ca doctrină , motivație conjuncturală și intenționalitate -în umbra și admirația căruia și-a desfășurat Z.B.activitatea de ziarist- dar , mai ales, de om de încredere .

Toate episoadele sunt relatate prin prisma acestui **mentor tutelar** ,căruia îi aștepti parcă previziunile, judecățile, gesturile, actele politice .

A arunca pe seama PNL ,mai ales a lui **Ionel Brătianu** și **Carol II** ,nașterea și amploarea "**golemului " legionar**, constituie o reflectare (ca într-o oglindă) a mării adversități pe care **Maniu și ardelenii loiali lui** (Mihalache fiind "naivul " de serviciu),au nutrit-o față de aceste personalități .Dacă demonstrația privind răspunderile pentru existența și actele mișcării legionare sunt semnalate declarativ, în fundalul (culisele) amintirilor prind contur **atenția și intențiile pe care Iuliu Maniu le-a avut față de legionari ,mai ales față de Codreanu** .

Eu nu cred că "specificul poporului român " nu ar fi fost prielnic mișcării legionare ,și că acest curent politic trebuie redus la rangul de diversiune și manipulare .Vor fi avut și acestea rolul lor, dar explicarea cauzelor și manifestării lui politice trebuie să fie mult mai profunde și riguroase.]

- 1.Mișcările rasiste ,fasciste sau cvasifasciste din România ,nu au fost create , cum s-a presupus și cum s-a afirmat de către regimurile fasciste străine (italian sau german)**
- 2. Asemenea mișcări s-ar fi dezvoltat mai greu la noi în țară ,decât în celelate țări europene , datorită specificului poporului român ,dacă n-ar fi fost încurajate și create acțiunile antisemite din 1922 -'26 de către guvernul Ionel Brătianu.**

Acest guvern, acționând în interese meschine de partid, în scop de diversiune,a aruncat **sămânța care s-a dezvoltat** , la un anumit moment scâpând complet , asemenea **golemului din legendă** , de sub controlul celor care au semănat -o .

- 3. Dovada** rolului hotărâtor pe care diversiunile și protecția acordată de guvern a avut-o asupra mișcărilor tinerești și rasiste , o constituie **slăbirea evidentă a virulenței lor în perioadele '26 - '27 , când Ionel Brătianu nu mai era la guvern .**

[LD : salt peste guvernările PNT 1928-30]

- 4. Recrudescența mișcării legionare a coincis cu administrația lui Carol II**, care, admirator al sistemelor dictatoriale și fasciste , a încercat să se slujească de ea ,în scopul introducerii unui regim personal totalitar.

5. Mișcările și organizațiile fasciste și profasciste , încurajate de partide vechi de guvernământ , de clerici înalți [LD : ortodocși !] , de generali și , în cele din urmă ,de însuși regele țării , în mod logic și firesc au deviat de la drumul legal,au abandonat metodele pașnice și **au devenit formațiuni teroriste** ,cum de altfel erau sortite să fie de la originea lor.

- 6. În acest stadiu al degenerării și al exceselor , guvernării au sărit să-i capteze și să-i dezarmeze , ba chiar să-i suprime.**

Este însă interesant de reținut că **nu partidele de ordine , legaliste și democratice [LD :precum PNT] s-au aliniat contra lor , ci oameni și partide de dreapta** ,coreligionarii lor politici și protectorii de altădată : **regele Carol II și Antonescu** .

7. Astfel stând lucrurile , răspunderea pentru activitatea și în deosebi pentru excesele și nedreptățile săvârșite de legionari în nici un caz nu cade în mod integral asupra lor , ci trebuie să revină , în primul rând și în mareparte , asupra acelor care au prezidat la crearea mișcării lor și i-au încurajat .Aceștia nu erau niște tineri oarecari necopți, ci oameni politici , guvernanți ai țării , cu răspunderea integrală a faptelor lor.

Cluj, la 10 iulie 1971, dr.Zaharia Boilă "
Z.Boilă /1971,**Amintiri și considerații** /

C. Notă: dușmanii Elenei Lupescu

(Arhiva ISISP, fond V , dosar 226 , Mss 1-5, fila 32-36)

Direcția Generală a Poliției

[LD document nedatat , vrașițe , foi disparate . Cred că sunt **Note** de la Siguranță , Corpul Detectivilor , înaintate Elenei Lupescu . Cum eu nu pun prea mare preț pe aceste informații , le iau sub beneficiu de inventar]

Mss 1, 2, 3

[C.D. Arhiva Siguranței (cu antet) **Notă** din 4 iunie 1938]

-M. Manoilescu

[Mss 1] **Ar fi spus** unor prieteni : <Mulți îmi obiectează că **am făcut prea multă cauză cu legionarii** , din care cauză **nu am ajuns azi în fruntea Ministerului Economiei Naționale** .

Nu regret că nu am ajuns în acest guvern odios [...] În toate țările [Italia , Germania , Anglia , Franța] guvernul de azi al României nu se bucură de nici o încredere , fiind chiar ridiculizat .>

Patriarhul , Călinescu , Iamandi <**n-au mai mare cuvânt ca noi la Roma** [...] **vechi prieteni ai lui Mussolini** > , cât și a lui Hitler.

<**Am discutat cu frunțașii germani situația nenorocită de azi din România** >

Pentru moment , ei stau în expectativă binevoitoare , pentru a nu da de bănuț și a-și periclita interesele germane . <**Am informații că modul cum s-a soluționat procesul lui Codreanu a produs o penibilă impresie atât în Italia cât și în Germania** , dând **vina pe Franța , Anglia , Rusia și masoni** .>

<Situația mea financiară e foarte rea . Dar nu contează față de **nenorocirea lui C.Z. Codreanu** , care mă preocupă , în primul rând . **Pedeapsa nedreaptă la 10 ani închisoare** >

[Mss 2] < **Sunt surprins că MSR a acceptat ca Iamandi și Călinescu să distrugă pe oamenii aștia** >

[Mss 3] <Cât timp legionarii au fost pentru rege , n-au pățit nimic , apoi , nu m-au ascultat , luând o atitudine ostilă . Au făcut o mare greșală >

La Curtea Superioară Militară , procesul lui Codreanu nu se discută în fond , ci din punct de vedere al formelor procedurale . <**Avem nevoie de avocați buni , de bani** . Eu nu am , dar sperăm ca cu **bani de la prietenii lui Codreanu , să-i asigurăm o bună apărare** >

<**Trebuie ca sentința să fie casată , iar legionarii să li se scoată din cap fapte de o îndrăzneală nebunească** > , dacă Corneliu Zelea Codreanu rămâne definitiv condamnat .

Mss 4

-G-ral Rădescu

Dușman neîmpăcat al MSR și "al dvs" . Într-o ședință a P. Poporului , a cerut lui Averescu să meargă la Rege , **"să ceară înlăturarea dvs"**

-Gr Filipescu

"Dușman al dvs" (prin Maniu și Titulescu) , dar este ușor de urmărit pentru că are manifestări deschise . A instituit la **palatul telefoanelor "să vi se fileze convorbirile"**

-Nae Ionescu

Și-a reluat relațiile cu Garda de Fier , "pentru a vă distruge" , pentru ca "să contracareze apropierea ce ați reușit -o cu unii din Garda de Fier" .

El vrea să se propie de rege , prin Regina Maria și Prințul Nicolae . A luat contact , în străinătate , cu Puiu Dumitrescu ca să publice o broșură în care să se arate viața dvs anterioară cunoașterii Prințului Carol . Pregătește asasinatul contra dvs .

Mss 5

-Eugen Cristescu

Deși plecat de la Siguranța Statului, "în urma energicele dvs acțiuni", continuă "activitatea sa împotriva dvs."

Are încă legături cu ziariști și foști informatori de la Siguranță: L. Calustian (de la "Curentul"), Horia Cioran (de la "Dimineața "), Soldan (de la " Universul ")

Guvern Miron Cristea , I 11 febr.'38 - 30 mart.'38

1.)Guvernul Patriarh Miron Cristea (I) 11 febr. '38

Componența : fișier Guvern XVII

▣LD:prezentare sintetică

[LD : 13 febr. 2004 . Fac eforturi deosebite pentru a defini cu cât mai mare obiectivitate caracterul regimului instaurat de Carol II în febr.'38 . Ca istoric ce am pătruns în " tainele " gândirii și acțiunii politice a clasei dirigente românești, nu pot trata chestiunea ca pe un episod accidental, ca pe un gest (lovitură) a unui monarh orgolios și însetat de putere. Ar fi prea simplu, chiar simplist . Din momentul când a pășit în incinta Parlamentului ,fiind încoronat rege - în acel 8 iunie '30 , denumit impropriu " restaurație" , fiind , de fapt , o veritabilă lovitură de stat , prin care Carol (care nu ajunsese să fie rege) l-a înlăturat de pe Tron pe fiul său, Mihai I - din acel moment " ceva " s-a produs în mentalitatea , conduita , tendințele, metodele luptei politice pentru putere. Accentul se pune pe electorat , nu ca legitimare a încrederii poporului (lucru urmărit în democrația reală) , ci ca semnal, presiune, atragere , șantaj ... la grația regală . Unii politicieni de la începutul domniei, alții treptat , târziu sau nici o dată ; Unii din convingeri doctrinare sau patriotism , alții din oportunism sau calcule meschine ; Unii visându-se sfetnici ai Regelui , alții dorindu-se dictatori ; Unii cultivându-i bunăvoința , alții lucrând la înlăturarea lui ; Fiecare în parte și toți la un loc, au făcut posibilă instaurarea regimului autoritar carlist . [LD : În realitate, așa cum am spus în cartea mea " România în vâltoarea anului 1939 " , în manifestările publice și în presa aflată sub rigorile cenzurii , observatorii politici ai anilor 1938 -1940 nu apar prea clarificați cu privire la regimul politic în care s-au înregimentat. Realitățile, aparențele, cascada legiferărilor , măsurile contradictorii , analogiile doctrinare cu regimurile politice din alte țări , denumirile date instituțiilor noi și schimbarea unora vechi , speculațiile propagandistice pro- și contra - dictaturii, au contribuit la crearea unei atmosfere de confuzie și provizorat , care va domina scena politică românească , până la abdicarea regelui Carol II , în sept . '40 . Documentele din arhive și memorialistica apărută înainte (parțial cenzurată) și după revoluția din 1989 (deseori fără comentarii critice avizate)dezvâlăuie numeroasele fațete ale acestei atmosfere confuze ,iar istoriografia românească postbelică (comunistă) le-a sporit și mai mult .Regimul instaurat de Carol II în febr.'38 , a fost denumit de unii "fascist" , de alții " totalitar" , de alții " dictatorial " , de alții " carlist" (prin etichetarea onomastică a perioadei)

[LD : câteva simple observații :

Și totuși, se schimbăse ceva fundamental :în spatele guvernului, în spatele fiecărui membru de Cabinet, nu mai erau partidele susținătoare , ci doar frânturi individuale ;Guvernul nu mai era expresia Parlamentului, deci a voinței electorale ;

Guvernul nu era constituțional ;rolul Regelui Carol era încă cel consacrat de Constituția din 1923 .Lovitura de stat nu avea consacrare juridică : trebuia schimbată Constituția.

[LD : observație :Perioada lipsește din Jurnalul lui Carol II . smulsă ! de ce ? de cine ?

Într-o Proclamație către popor , Carol spunea : "am alcătuit , sub președinția patriarhului României , un guvern de oameni de răspundere cari, mânați de cel mai desăvârșit patriotism, descătusați fiind de activitatea de partid, vor avea tot răgazul să-și închine toate gândurile

și toată munca numai binelui obștesc .Acest guvern va despoliticianiza viața administrativă și gospodărească a Statului , va alcătui schimbările constituționale care să corespundă nevoilor mari ale țării (Cf.Cuvântările regelui Carol II , AIC, fond Casa Regală , dosar 34 / 1938 , fila 2)

-Guvernul , are aspect de guvern de "**Uniune națională**" , râvnit de Carol ;

-**IPSP Miron Cristea** , este pentru "image" și "decor" ;

-**Prim-ministru efectiv** și de continuitate , pe care îl dorise Carol, revine **Gh.Tătărăscu** : are , cu mici excepții, componența guvernului de alegeri Tătărăscu II (nov.'37) ,în care , pe lângă iorghiști , intră și câțiva proaspăt convertiții național-țărăniști ;

-Tare pe poziții,**Armand Călinescu**, devenit "*homo Rex*" ;

-Consimt să se alăture **Al.Averescu** , **C.Argetoianu** , **Vaida -Voevod**, **GMironescu** ;

-Caracterul de continuitate era asigurat .

-Dintre pierdanții sau opozanții semnificativi :Maniu, Mihalache, Titulescu , Lupu ; Dinu Brătianu, Gh.Brătianu, Franasovici ;Gr.Iunian ; O.Goga , ACCuza ,Gh.Cuza ; CZCodreanu
Guvernul Miron Cristea I / 11 febr.'38

2.)Călinescu :audiență la Rex /14.febr.

Doc.integral la fișier Guvern XVII

«Garda de Fier –"problema mare "

[LD :Scriș negru pe alb. Represiunea legionarilor ca "măsură preventivă"

Dar justifică , oare , arestarea și internarea în închisori a unor oameni ca legitimare ?!

Semnalez diferența de opinie dar și de caracter , dintre cei doi politicieni - Călinescu și

Tătărăscu - diferență din care li s-a tras și deosebirea de tratament din partea Gărzii.

Oricum , evenimentele se vor înlănțui după cum se știe , și această vendetă va însângera în valuri scena politică românească .Iar interpretarea ? va fi de-a-pururi subiectivă și paralelă .]

"**Problema mare rămâne Garda de Fier.**

Eu rămân la convingerea că arestarea și internarea a 100-150 conducători ar avea rezultat .

Lipsește partidul de conducere , demoralizarea trupelor, ostatici .

Ei vor revoluții. De ce să nu preîntâmpinăm ?Apoi, dacă chiar în situația de astăzi , procedăm cu mânuși, vom pierde și autoritatea și poziția.

/Călinescu și Tătărăscu de conivență

Discuția cu Tătărăscu : < Da, în principiu, dar trebuie pregătit și găsit pretextul . >

Armd.Călinescu / 14 febr.'38

3.)Poliția de Siguranță ,Notă :CZCodreanu față de Carol II /25 ian./18 febr.'38

(Arh.ISISP , fond V , dsr. 226, f-45)

/Emisari regali tatonează înțelegere cu Codreanu

25 ian.'38. Fruntașii legionari intelectuali vor să stabilească raporturi normale cu MSR .

Se spune că și **MSR ar dori să se ajungă la o înțelegere cu partidul Totul pentru Tară**

și că așa se explică că dl **general Antonescu** , și după intrarea în guvernul Goga , menține

raporturi cu CZCodreanu , pentru ca , la momentul oportun,să poată înlesni stabilirea de

raporturi între Suveran și conducătorii mișcării legionare . "

18 febr.'38. Codreanu a avut ieri o lungă întrevedere cu Clime , care i-a spus că un emisar al lui

C.Argetoianu i-a transmis că vrea să se întâlnească .Reiese că Argetoianu vrea să se

întâlnească cu Clime fără să știe nimeni ,voind să afle atitudinea lui Codreanu față de MSR .

Clime a respins întrevederea.

/Codreanu : reconciliere condiționată

Codreanu i-a spus lui Clime că , dacă mai este întrebat ,să spună că **el nu are nimic cu**

Regele,că dorește ca regina Elena să se poată întoarce în țară , să-și poată vedea fiul ;că

dorește ca **să fie îndepărtată camarila.**

Dacă vor dispărea aceste obstacole, **Codreanu devine cel mai credincios supus al Regelui .**

Codreanu i-a mai spus lui **Clime să nu mai refuze întâlniri ci , să dea lămuriri .**

Codreanu - față de Carol II / 18 febr.'38

4.) Constituția României , 20 febr'38 , promulgată la 27 febr.1938

(Enciclopedia României, vol. I) Doc. integral : Constituție - II - [Atenție L.D: la această Constituție trudeau cei desemnați, într-o vreme când partidele se vânzoleau pentru anunțatele alegeri din martie '38 . Prin Constituția'38, lovitură de stat intră în legalitate " constituțională " .

În ce privește regimul politic inaugurat prin ea, indiferent de explicațiile doctrinarilor și interpretările ulterioare , după părerea mea este o originală , românească, dictatură regală . Eu am notat în paranteze drepte și am colorat cu galben ,prevederile care mă îndrituesc să o calific astfel.]

(M.O.nr.48 ,27 febr.'38 ;(Enciclopedia României,1938,vol. I ,pag 222 /1-6 /)

(Rev."Parlamentul românesc" , 28 febr.'38; "Universul " , 20 febr.'38))

[LD :la Arh.Istorice Naționale se păstrează **originalul acestui document**,cu semnăturile autografe

În Enciclopedie ,**textul Constituției din 1938 este intercalat** ,pe un alt fel de hârtie ,și cu numerotare de la 1-6 ,în studiul lui PPNegulescu (între pag. 200 - 200a Prin Constituție,**lovitura de stat intră în legalitate " constituțională "** .

În ce privește **regimul politic** inaugurat prin ea, indiferent de explicațiile doctrinarilor și interpretările ulterioare , după părerea mea este o originală ,românească,dictatură regală

"Carol al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională ,Rege al României ,

La toți de față și viitori, sănătate :

Poporul român dându-și învoirea ,Noi decretăm următoarea

CONSTITUȚIUNE Titlul III

Despre puterile statului

[LD:art. 29-33 , privind puterile în stat ,poartă pecetea improvizatei și provizoratului în care s-a "otcroiat" această Constituție,prin lovitură de stat din febr.'38.

În realitate ,timp de aprox.15 luni ,**aceste puteri se vor exercita de Rege**,prin **decrete-legi** ,în absența Parlamentului ,a legilor și regulamentelor de funcționare .

Parcurgând materia constituțională ,prinde contur **regimul politic intenționat și anticipat .]**

Art. 29.

Toate puterile statului emană de la Națiunea Română

Ele însă nu se pot exercita **decât prin delegațiune** și **numai după principiile și regulile așezate în Constituția de față .**

Art. 30.Regele este Capul Statului .

Capitolul I

Art.34-44.Despre Rege

Art. 34.

Puterile constituționale ale Regelui sunt ereditare în linie coborâtoare directă și legitimă a Majestății Sale regelui **Carol I** de Hohenzollern Sigmaringen ,**din bărbat în bărbat**,prin **ordinul de primogenitură** și **cu exclusiunea perpetuă a femeilor** și coborâtorilor lor.

Coborâtorii Majestății Sale vor fi crescuți în **religiunea ortodoxă a Răsăritului .**

Art. 35.

În lipsă de coborâtori în linie bărbătească ai **MSR Carol I** [---] succesiunea Tronului se va cuveni **celui mai în vârstă dintre frații săi** , sau coborâtorilor acestora , după regulile statornicite în articolul precedent . **Dacă** nici unul din frații sau coborâtorii lor nu s-ar găsi în viață , sau ar declara mai dinainte că nu primesc Tronul , atunci Regele va putea indica succesorul Său dintr-o **dinastie suverană din Europa occidentală** , cu primirea Reprezentanței Naționale dată dată în forma prescrisă din art.36. **Dacă** nici una nici alta nu va avea loc, **Tronul este vacant** .

Art. 36 .

În caz de vacanță a Tronului , ambele **Adunări se întrunesc de îndată** într-o singură Adunare , chiar fără convocare , și, cel mai târziu după 8 zile de la întrunirea lor , **aleg un Rege dintr-o dinastie suverană din Europa occidentală** .[.....]

În timpul vacanței Tronului, **Adunările întrunite vor numi o Locotenentă Regală** ,compusă din trei persoane, care va exercita puterile Regale , până la suirea Regelui pe Tron .

În toate cazurile mai sus arătate , votul va fi secret .

Art. 37 .

La moartea Regelui , **Adunările se întrunesc** chiar fără convocare , cel mai târziu în 10 zile după declararea morții . **Dacă din întâmplare ele au fost dizolvate** ,[...] atunci Adunările cele vechi se adună [...]

Art. 38.

De la data morții Regelui și până la depunerea Jurământului succesorului Său **la Tron** , **puterile constituționale ale Regelui sunt exercitate , în numele Națiunii Române, de Miniștrii întruniți în Consiliu și sub a lor responsabilitate** .

Art. 39.

Regele este major la vârsta de 18 ani împliniți .La suirea Sa pe Tron ,el va depune în sânul Adunărilor întrunite următorul **Jurământ : <Jur a păzi Constituția și legile Națiunii Române , a menține drepturile ei naționale și integritatea teritoriului .>**

Art. 40

Regele poate numi **un Regent și doi supleanți** cari , după moartea lui , **să exercite puterile Regale în timpul minorității succesorului Său** .[.....]

Regentul va exercita totodată și tutela Regelui minor.[.....]

Art.41.

Dacă Regele se află în imposibilitate de a domni, **Principele Moștenitor ,Major, singur, ia de drept Regenta** [.....]

Art. 42.

Nici o modificare nu se poate face Constituției ,în timpul Regenței .

Art.43.

Regele **nu va putea fi totodată și Regele altui Stat** ,fără consimțământul Adunărilor [...]

Art. 44.

Persoana Regelui **este inviolabilă** . **Miniștrii Lui sunt răspunzători** .

Acele de Stat ale Regelui **vor fi contrasemnate de un Ministru care** ,prin aceasta însăși, **devine răspunzător de ele** .

Art.45-47Prerogativele regale

Art. 45

Regele **convoacă Adunările legiuitoare** cel puțin o dată pe an ,**deschizând sesiunea prin Mesaj** .Adunările prezintă răspunsul lor. **Regele pronunță închiderea sesiunii** .

El are dreptul de a dizolva ambele Adunări de odată sau numai una din ele. CActul de dizolvare trebuie să conțină convocarea alegătorilor și a noilor Adunări .

Regele poate amâna Adunările .[.....]

Art. 46 .

Regele **revocă și numește** pe miniștrii Săi

El are dreptul de a ierta sau micșora pedepsele în materii criminale ,afară de cea ce se statornicește în privința Miniștrilor

El nu poate suspenda cursul urmăririi sau judecării ,**nici a interveni** prin niciun mod în administrarea justiției .

El poate,în timpul când Adunările Legiuitoare sunt dizolvate și în intervalul dintre sesiuni ,

să facă în orice privință **Decrete cu putere de lege**.

El este **Capul oștirii**.

El are dreptul de a încheia războiul și de a încheia pacea.

El conferă **gradele militare** în conformitate cu legea.

El conferă **decorațiunile române**.

El acreditează **ambasadorii și miniștrii plenipotențiar**

El are dreptul de a bate monedă, conform unei legi speciale.

El încheie cu Statele Străine, **tratatele politice și militare**.

Convențiunile necesare pentru comerț, navigațiune și alte asemenea de El încheiate pentru a avea putere de lege în interior, **trebuie să fie însă supuse Adunărilor Legiuitoare** și aprobate de ele.

Art. 47.

Lista civilă se hotărăște **prin lege**.

Titlul VIII

Dispozițiuni tranzitorii și finale .)Proclamația M.S.Regelui ,27 febr.1938

(A.I.C, Fond Casa Regală, Carol II, dosar 43/1938, f.9-11)

Rev."Parlamentul Românesc", an IX, nr. 262-263, 28 febr.'38 pag. 1

"Timpul", an III, nr.654, 27 febr.'38

[LD:proclamația lui Carol ,prin care a proclamat noua Constituție,este un **text deliberat populist**, în care **românii erau asigurați că vor scăpa de toate relele** .

Reformele care urmau să schimbe mecanismele de guvernare ,erau **enunțate vag și substituite cu sintagme echivoce : " salvarea patriei " , " temelii mai solide și mai drepte " , " întâietatea națiunii române" , " independența guvernului " , " dreapta reprezentare în Parlament" , " ferit de frământările politice " ș.a. ș.a.**

După ce a fost votată și după ce statul român s-a organizat conform acestei Constituții ,pe toată perioada nu vor înceta **discuțiile privind doctrina noii Constituții** .]

«Promulgarea Constituției

Carol II / 27 febr'38

" Un singur gând, **Iubirea nesfârșită pentru poporul Meu** ,o singură dorință ,**Binele României,Mă călăuzesc** fără șovăială pe **calea ce am făgăduit-o Țării Mele**.

" **Salvarea Patriei** este pentru Mine **singura poruncă** care mă îndrumază în aceste vremuri îngrijorătoare de neliniște sufletească .

" Deci ,**Înfățișez** astăzi Poporului Meu **Noua Constituție** menită să așeze **temelii mai solide și mai drepte** Statului nostru și să îndrumeze **viața obștească** pe **o cale mai sigură , mai liberă , mai sănătoasă** .

...Întâietatea națiunii române

" Prin această Nouă Constituție,**se proclamă** hotărît **întâietatea Națiunii Române** , care prin jertfe și credința sa a creat Statul nostru național .

...Datoriile și drepturile cetățenilor

Se statornicesc și se lămuresc mai bine **datoriile și drepturile Cetățenilor** .

Se sporește autoritatea și **se întărește independența Guvernului** .

Se reduce numărul **deputaților și al senatorilor** .

Se asigură o mai **dreaptă reprezentare în Parlamenul Țării**a agricultorilor, a muncitorilor, a intelectualilor și a celorlalte categorii de producători .

Se prevăd garanții și se hotărăsc **incompatibilități severe** pentru membrii Parlamentului ,așa încât aleșii Națiunii să poată fi într-adevăr reprezentanții și ocrotitorii intereselor obștești .

Se așază pe drumul îndeplinirii datoriei , pe toți **slujitorii țării ,ferindu-i de frământările primejdioase ale frământărilor politice** .

Se prevăd pedepse aspre pentru răufăcători și în deosebi pentru cei vinovați de risipa avutului

public ,aceasta fiind de azi înainte socotită drept crimă .

Se instituie un temeinic și riguros control al avutului și cheltuelilor publice .

Se statornicesc drepturile țărănimii pe pământul ce-l stăpânește prin expropriere .

Se acordă o mai largă și dreaptă participare la prețul concesiunii și la redevență ,proprietarilor de zăcăminte miniere expropriate de stat .

Se asigură o egală îndreptățire tuturor semințiilor de altă rasă aflătoare de veacuri pe pământul României întregite .

"Prin aceste îndreptări atât de folositoare aduse legii de temelie a Statului Român, sunt convins că se cheazășuește Poporului Meu puțința de a se dezvolta liber și stăpân pe destinele lui , pe calea ordinii ,păcii și propășirii .

" În această zi solemnă și înviorătoare pentru viitorul României ,supun spre învoire Poporului Meu această Nouă Constituție .

Trăiască România ! Carol ."

[LD:prevederi implicite privind puterea și prerogativele regale]

▀Despre puterile statului

Art. 30. Regele este Capul Statului

Art. 31. Puterea legislativă se exercită de Rege , prin Reprezentațiunea Națională care se împarte în două Adunări : **Senatul și Adunarea Deputaților**.

Regele sancționează și promulgă legile. [-----]

Regele poate refuza sancționarea . [-----]

Inițiativa legilor este dată Regelui . [-----]

Art. 32. Puterea executivă este încredințată Regelui ,

care o exercită prin guvernul său, în modul stabilit prin Constituție.

Art. 33 . Puterea judecătorească se exercită de organele ei .Hotărârile judecătorești se pronunță în virtutrea legii .Ele se execută în numele Regelui .

Secțiunea a II-a

▀Despre Senat

Art.63..Senatul se compune din **Senatori numiți de Rege** , din Senatori de drept și din Senatori aleși , cu vot obligatoriu, secret, scrutin uninominal,de membrii corpurilor constituite în Stat [-----]

Capitolul III

▀Despre Guvern și Miniștri

Art. 65. Guvernul se compune din Miniștri și Subsecretari de stat .

Miniștrii exercită puterea executivă în numele Regelui ,în condițiile stabilite deConstituție și pe a lor răspundere . [---]

Titlul VI

▀Dispozițiuni generale

Art. 96 .**Constituția de față nu poate fi suspendată , nici în total , nici în parte .**

[LD : Dar Carol II cum a suspendat Constituția din 1923 ?! Dar Antonescu pe cea din 1938 ? Dar comuniștii , din nou, pe cea din 1923 ?Dar revoluția din dec.1989 ?! pune ceva despre caracterul acesta de " veșnicie " pe care stăpânirile le prevăd !]

Titlul VII

▀Revizuirea Constituției

Art. 97. Constituția de față nu poate fi revizuită în total sau în parte,**decât din inițiativa Regelui și cu consultarea prealabilă a Corpurilor Legiuitoare** [-----]

Se abrogă , din ziua promulgării prezentei Constituții ,Constituția promulgată cu Decretul Regal nr. 1.360 din 28 martie 1923.

[LD : "legitimarea " prin Constituție a loviturii de stat]

Până la convocarea Adunărilor Legiuitoare , **toate decretelor au putere de lege** , fără a mai fi nevoie de ratificarea lor.

[LD : **guvernarea prin decrete -legi** , devine constituțională]

Art. 99 . Pentru alegerea Adunărilor Legiuitoare , ce urmează a fi înființate pe baza prezentei Constituții, **un Decret Regal cu putere de lege** , în condițiile art. 98 , **va fixa condițiile cerute pentru a fi alegător și ales, în Cameră și Senat** ,circumscripțiile electorale, numărul Deputaților și Senatorilor,normele după care se face alegerea .

[LD : **abrogarea regimului electoral (cf. Legii din 1926) și rezolvarea ei printr-un decret -regal , cu putere de lege .**]

Art. 100 . Prezenta Constituție, **după ce va fi edictată de Rege**, va fi **supusă Națiunii Române spre o bună știință și învoire** . Un decret -regal va fixa procedura care se va urma în acest scop . [-----] După aceasta , Constituția va fi promulgată și va intra în vigoare .

[LD : **în loc de constituantă , dezbateri și adoptare,un plebiscit pe o Constituție necunoscută majorității populației**]

Data în București, la 20 februarie 1938, CAROL .

Președintele Consiliului de Miniștri , Patriarh Mion Cristea

Arthur Văitoianu, Al.Vaida -Voevod, GGMironescu , N.Iorga, dr C.Angelescu , Gh.Tătărăscu , C.Argetoianu, Voicu Nițescu , Ionescu -Sisești, Victor Iamandi , M.Cancicov, Armd.Călinescu , g-ral I. Antonescu

---

5.)**Raport 458 , privind plebiscitul pentru schimbarea Constituției :**

(Enciclopedia României, Vol I, pag. 199-200)

/Decretul pentru plebiscit

" Sire,

Prin **Înaltul Decret Regal nr. 901 din 20 febr. 1938**, Poporul Român a fost chemat să se rostească asupra **primirii Constituțiunii** menite să așeze temelii mai solide și mai drepte Statului nostru și să îndrumeze viața obștească pe o cale mai sigură , mai liberă și mai sănătoasă . Urmându-se procedura prevăzută prin plebiscit , Poporul Român , în ziua de 24 februarie 1938, **a dat învoirea sa noului așezământ** pe care **Majestatea Voastră** , în nesfârșita Sa dragoste de Țară , **I-a dat României** în veci întregite .

/Rezultatul plebiscitului

Comisiunea instituită prin **Înal Decret Regal** pentru totalizarea plebiscitului,depunându-ne procesul verbal ce a încheiat , din care reiese că **4. 297.581 de glasuri au fost pentru primirea Constituției și numai 5. 483 au fost împotriva** ,

/Promulgarea Constituției

În calitate de Președinte al Consiliului de Miniștri , în numele întregului guvern,**supun promulgării Majestății Voastre noua Constituțiune** .

Suntem cu cel mai profund respect , Sire,ai Majestății Voastre Prea plecați și prea supuși servitori,Președintele Consiliului de Miniștri ,**Patriarh Mion Cristea**

Arthur Văitoianu, Al.Vaida -Voevod, GGMironescu , N.Iorga, dr C.Angelescu , Gh.Tătărăscu , C.Argetoianu, Voicu Nițescu , Ionescu -Sisești, Victor Iamandi , M.Cancicov, Armd.Călinescu , g-ral I. Antonescu

---

6.)**Proclamația M.S.Regelui ,[Promulgarea Constituției] ,27febr.1938**

(Rev."Parlamentul Românesc" , an IX, nr. 262-263, pag. 1)

[LD : **proclamația lui Carol , prin care a supus referendumului noua Constituției,este un text deliberat populist, în care românii erau asigurați că vor scăpa de toate relele .Reformele care urmau să schimbe mecanismele de guvernare ,erau enunțate vag și substituite cu sintagme**

echivoce : " salvarea patriei " " temelii mai solide și mai drepte " , " întăietatea națiunii române " ,
" independența guvernului " , " dreapta reprezentare în Parlament " , " ferit de frământările
politice " ș.a. ș.a. După ce va fi votată și după ce statul român s-a organizat conform acestei
Constituții ,se va vedea ce ascundeau aceste sintagme .Pe toată perioada nu vor înceta discuțiile
privind doctrina noii Constituții.]

Carol II / 27 febr'38

▣Noua Constituție

" Un singur gând, iubirea nesfârșită pentru poporul Meu ,o singură dorință , Binele României,
Mă călăuzesc fără șovăială pe calea ce am făgăduit-o Țării Mele.

" Salvarea Patriei este pentru Mine singura poruncă care mă îndrumază în aceste vremuri
îngrijorătoare de neliniște sufletească .

" Deci ,înfățișez astăzi Poporului Meu Noua Constituție menită să așeze temelii mai solide și mai
drepte Statului nostru și să îndrumeze viața obștească pe o cale mai sigură , mai liberă , mai
sănătoasă .

" Prin această Nouă Constituție,se proclamă hotărît **întăietatea Națiunii Române** ,care prin jertfe
și credința sa a creat Statul nostru național .

Se statornicesc și se lămuresc mai bine datoriile și drepturile Cetățenilor .

Se sporește autoritatea și se întărește independența Guvernului .

Se reduce numărul deputaților și al senatorilor .

Se asigură **o mai dreaptă reprezentare în Parlamenul Țării** a agricultorilor, a muncitorilor, a
intelectualilor și a celorlalte categorii de producători .

Se prevăd garanții și se hotărăsc incompatibilități severe pentru membrii Parlamentului ,
așa încât aleșii Națiunii să poată fi într-adevăr reprezentanții și ocrotitorii intereselor obștești .

Se așază pe drumul îndeplinirii datoriei , pe toți slujitorii țării ,**ferindu-i de frământările
primejdioase ale frământărilor politice** .

Se prevăd **pedepse aspre pentru răufăcători** și în deosebi pentru cei vinovați de risipa avutului
public , aceasta fiind de azi înainte socotită drept crimă .Se instituie un temeinic și riguros control
al avutului și cheltuelilor publice .e statornicesc drepturile țărănimii pe pământul ce-l stăpânește
prin expropriere .

Se acordă o mai largă și dreaptă participare la prețul concesiunii și la redevență ,proprietarilor de
zăcăminte miniere expropriate de stat .

Se asigură o **egală îndreptățire tuturor semințiilor de altă rasă** aflătoare de veacuri pe
pământul României întregite .

" Prin aceste îndreptări atât de folositoare aduse legii de temelie a Statului Român,sunt convins
că se cheazășuește Poporului Meu puțința de a se dezvolta liber și stăpân pe destinele lui , pe
calea ordinei , păcii și propășirii .

" În această zi solemnă și înviorătoare pentru viitorul României ,supun spre învoire Poporului
Meu această Nouă Constituție .

Trăiască România ! Carol . "

---

7) Alex. Vaida-Voevod,Memorii, vol III , Retrospectivă ,[1945] retro 20 febr.' 38

/ Constituția Carol II - redactarea / Contribuția Regelui, Micescu ,Vaida, Iorga , ș.a. /

Al.Vaida Voevod / retro '38 (p. 199- 210)

[Doc.integral : **fișier Vaida II** :

▣ Constituția Carol II .▣ Articole antilegionare;▣ Pedepsa capitală (art. 15) ;

▣Împușcarea sub escortă ;▣ Întăietatea elementului românesc (art . 27) ;

▣Antecedenta românească a miniștrilor (art. 67);▣ Guvernarea prin decrete -legi = știrbirea
Parlamentului (art. 46);▣ Atribuțiile și componența Senatului (art.63, 64) ;

▣ Concluzii Constituția Carol II :Antilegionară ;Antipartidistă]

Al.Vaida Voevod / retro '38 (p. 199- 210)

▣Constituția Carol II

/1937. Anteproiect regal?

Constituția din 1923, nu oferea posibilități pentru restabilirea, pe cale legală, a liniștii interne.

În vara 1937, Regele îmi trimisese **un anteproiect de Constituție**.

Nu am putut afla cine a fost autorul. Acest ante-proiect era redactat în articole. Studiind toate constituțiile - mie accesibile - din diferite țări și compunându-mi din propriile mele experiențe un *aide - memoire*, nu am putut să mă conformez dorinței regale de a face o critică anteproiectului primit. **Acesta suferea de multe insuficiențe**.

/1937. Anteproiect Vaida

De aceea, m-am văzut silit să redactez eu înșămi un anteproiect pe articole și să schițez totodată principiile de bază ale unei reforme electorale și administrative.

[----] **Regele a discutat cu VV** Tilea **anteproiectele mele**, articol de aricol, o după-amiază întregă, după ce le studiasse în prealabil (unele linii cu creion roșu sunt trase de mâna Regelui) Tilea primise, din partea mea, toate explicațiile și instrucțiunile necesare. Elaboreatele mele mi-au fost restituite, cu sugestia de a face anumite modificări.

Fiind ocupat între timp... a dat uitării toată lucrarea.

/1937. Anteproiect Istrati Micescu

Iată cum a luat ființă Constituția din 27 febr. 1938. Cu ocazia plecării Reginei Maria la Meran, toți miniștrii erau adunați în salonul regal al gării Cotroceni. Cu acea ocazie, Regele i-ar fi spus că **a lucrat cu Istrati Micescu la noua constituție**, și că Micescu va trece și pe la el ca să-i cunoască părerea. De la aceasta a aflat că **Regele l-a chemat și i-a cerut să elaboreze Constituția**; că i-a acordat doar câteva zile pentru asta; că **a discutat articol de articol cu Regele**. Citind proiectul, Vaida și-a dat seama că **anteproiectul lui servise spre orientare noului proiect**, și că prima formă (ce-i fusese trimisă la Olpret), fusese făcută de Carol.

/20 febr. '38 Consiliu de 10 : Raportul Armand Călinescu

Pe 19 sau 20 febr., au fost invitați cu toții în sala Tronului: **Miron Cristea, GGMironescu, C.Argetoianu, Iorga, Vaida, C. Angelescu, Călinescu, g-ralii Văitoianu și I. Antonescu**. Regele le-a spus scopul - **elaborarea Constituției**, și a început analizarea ei titlu de titlu și articol de articol (100).

Raportul la proiect a fost **Armd. Călinescu**. Secretar - lt. col. **Ernest Urdăreanu**.

În camera de alături, **Istrate Micescu primea textele și le controla** din p.d.v. juridic și stilistic.

[--]

Vaida / 20 febr. '38

/Art. 27: Întâietatea elementului românesc

"**Împreună cu Cristea**, am susținut pe scurt **necesitatea accentuării primației elementului românesc**.

Iorga, aproape a sărit atunci de pe scaun, declarând că, prin aceasta, **ne-am atrage critica și ostilitatea statelor apusene** și a întregii străinătăți. Dânsul, la nici un caz, nu și-ar putea da asentimentul. Cum susceptibilitățile și toanele lui Iorga erau de neprevăzut și incalculabile, **Regele, Cristea și cu mine** am început să facem propuneri de formulare a ideii. După ce acest exercițiu de împlânzire, cu așchii de cuvinte, a durat un sfert - până la jumătate de ceas, Iorga zise și el ceva asemănător, cu textele propuse de noi. Atunci am exclamat:

-Excelent. Vă rog, cum ați zis? Atunci Iorga, mulțumit că l se recunoaște paternitatea redactării, repetă, iar Regele, după ce o suci și o întoarse câtva timp, se opri:

<Ținându-se seama de caracterul majoritar și creator de stat al națiunii române...>

-Așa ați spus, nu, dle profesor?

- Iorga: Cam așa.

- Cristea: Excelent.

- Eu: Perfect!

Astfel am rămas cu toții împăcați cu articolul 27. [----]

/Art.67:antecedenta românească a miniștrilor

" La art. 67 , mi-am permis să consider exagerată condiția de a avea 3 generații de antecesorii români, spre a putea fi cineva ministru .Pot obveni cazuri când - ridicându-se individualități vrednice de postul de ministru -nu ar putea face dovada ireproșabilă , genealogică și documentară , cu acte matricolare , nici a cetățeniei nici a etnicității.
Regele , însă , nu a cedat .Am rămas singur cu părerea mea și nu am mai insistat
Vaida / 20 febr.'38

/Art.46.Guvernarea prin decrete -legi = știrbirea Parlamentului

[**LD : Uneori am impresia că , abia la redactarea Constituției , politicienii începeau să realizeze lovitura ce o dăduseră sistemului democratic de guvernare .În orice caz , că parlamentarismul fusese serios lovit.]**

" Aliniatul 6 din art. 46 a trecut , fără ca să fi observat cineva ce interpretare putea să i se dea. *Nostra culpa et eo ipso mea maxima culpa* [**vina noastră , și , prin urmare , o mare vină a mea**] pentru că **ascundea guvernarea regală , prin decrete -legi** .(în intervalul dintre sesiuni, Regele era autorizat să emită în orice privință decrete cu putere de lege,care urmau să fie supuse spre ratificare parlamentului)

" Avea regele ce avea contra < *prea multei vorbării parlamentare* > Zădarnic căutam să-l conving că, de aceea e Parlament, ca să se vorbească .Și grăunțele se aleg din pleava în care s-au copt .Ca președinte al *Camerei* ,am ispășit scăparea din vedere a art. 46,referitoare la decrete -legi . Însă :abuz pentru abus , admiteam ba [chiar] încurajam discutarea și criticarea acelor decrete -legi.Dispoziția nu era rea , în sine,dar trebuia să fie admisă numai pentru anumite cazuri de forță majoră Altfel amenința să devină un izvor nesecat de obișnuire a miniștrilor să guverneze abuziv și arbitrar "
Vaida / 20 febr.'38

/Art.63,64.Atribuțiile și componența Senatului

Vaida propusese :1/ 3 numiți de rege (la propunerea premierului luată din lista compusă de Curtea de Apel) ;1/3 aleși prin vot uninominal pe circumscripții ;1/ 3 aleși pe listele din țară .
Nici eu, nici ceilalți, nu am observat că Regelui îi era rezervat dreptul de a numi 1/ 2 din senatorii de drept .A fost o dispoziție fundamental greșită. "
Vaida / 20 febr.'38

#Dezorientare și nesiguranță

Discuțiile s-au terminat la ora 1, 30 noaptea , fiind dominate de rege .Regele i- a invitat la bufet . Micescu lucra încă la redactare .A doua zi au semnat cu toții , în trei exemplare , noua Constituție .După aceea , a urmat votarea ei plebiscitară , la 24 febr.'38 **Asupra întregii ședințe plana dezorientarea în privința problemelor constituționale**. Eu însumi , care studiasem - când am elaborat anteproiectul pentru Rege -toate constituțiile mie accesibile , ale diferitelor state (Franța, Spania, Portugalia, Polonia,Cehoslovacia, Iugoslavia , Elveția) și ale noastre din 1866 și 1923, **mă simțeam cuprins de nesiguranță**." [--]

▪Țintele Constituției

-Antilegionară

" Totuși, Constituția Carol II e mult superioară celor din 1866 și 1923.
Ea făcea cu putință să fie îndiguită și eliminată din viața publică organizația legionară , prin mijloace și proceduri legale .**Trezirea la realitate a tineretului** - momentan hipnotizat de misticismul atât de străin judecății sobre , critice, românești , nu ar fi întârziat . O parte a tinerilor și a bătrânilor cu "*creer de copii* " [**aluzie la ACCuza**] era contaminată de sugestiile metodelor codreniste :acestea interziceau lectura critică , științifică ,supuneau la citirea de acatist , de adâncire a ideilor sf Antoniu de Radna [**poate de Padua**] , la executarea ordinelor șefilor și ale "*Căpitanului* " , fără a le examina dacă sunt logice .
Mai juca un mare rol și aureola de martiri a celor ce sufereau persecutări , în frunte cu Codreanu

, fiind scoși din lege " [----]

-Antipartidistă

Vrând să se documenteze asupra reacției din sânul poporului , a plecat cu mașina ,împreună cu M.Șerban și Hariton Moldovan [**adepti politici**] prin județul Cluj :Apahida, Valasut , Borșa, Uifalău , Valea Almașului , Huiedin, Cluj...Opreau și pe câmp. Vaida se " chitula" , să nu fie recunoscut , ceilalți doi vorbeau cu țărani . " Ciudat , cu toții își manifestau bucuria iar opinia lor se poate rezuma astfel :< *Bine că nu vor mai veni întruna domnii să ne tot făgăduiască .*

Nu suntem noi așa de proști să nu știm că nici un partid și nici un guvern nu poate schimba toate relele în bine. Apoi nu e bine când sunt prea mulți stăpâni .Dacă ar fi regele stăpân , ar fi mai multă omenie . >

"Orășenii,din toate clasele sociale și de toate naționalitățile erau bucuroși . [-----]

Ziua următoare votarea a decurs , la toate secțiile , în cea mai calmă și veselă dispoziție.

Nu s-a observat nici un " secret" . Și cei " *pentru*" și cei " *contra* " votau fără sfială

Rezultatul pe țară : 4. 303.064 - pentru ; 5.483 - contra .

Din ultima categorie, anticarliști , frații Emil și Simion Hațieganu

Constituția a fost promulgată de rege la 27 febr.'38

Constituția / 20 - 24 -27 febr-'38

8.)Iuliu Maniu,C.I .C.Brătianu,"Memoriu" adresat Regelui Carol II,febr.-mart'38

[**Anexat de cei doi la un Memoriu adresat lui I.Antonescu , la 21 sept.'40**]

(AIC,fond Președinția Consil.de Miniștri,dosar 61/1940,f. 2-3)

[**LD : Câteva observații se impun :**

/ Inițial, în situația confuză din febr.'38, Partidele politice nu au exprimat nici o rezistență activă contra noii Constituții.Treptat , pe măsură ce noul regim și-a " implementat " reformele izvorâte din textul constituției,partidele au constatat scoaterea definitivă a lor din mecanismul politic de guvernare.Cât privește drepturile augmentate ale puterii executive , el va face uz din plin de ele, *decretele-legi* succedându-se de la o zi la alta .

În cazul documentului anexat *Memoriului* transmis de cei doi lui Antonescu ,el trebuia să-i dovedească lui Antonescu că cele două partide democratice ceruseră lui Carol revenirea la Constituția din 1923,ceea ce-i cereau și lui, după abdicarea lui Carol .

Să nu fi știut cei doi că Ion Antonescu făcuse parte din Comisia celor 10 care lucraseră pe textul Constituției , și că numele său figura pe textul ei ?

Dar , lucrurile se schimbaseră în sept '40,deja era o altă conjunctură, și Ion Antonescu avea planuri mai radicale .Va conduce România fără Constituție !

Mie mi se pare semnificativ faptul că , abia în 1938 ,Maniu găsea *Constituția din 1923 corespunzătoare , democratică , și prezenta un punct de vedere comun cu CIBrătianu .*

Dar , din 1923 până în'38 , nu contenise să n-o recunoască , să o doreasca modificata .]

-Nici o rezistență activă din partea partidelor

"Sire,

" Majestatea Voastră a crezut necesar -pentru un moment dat -să schimbe așezămîntul constituțional pe care se reazămă Statul nostru român.A fost o încercare pentru care **nu ați întâmpinat nici o rezistență activă din partea partidelor politice.**"

-Suprimarea partidelor de ordine

" Totuși,s-a decretat și **suprimarea partidelor de ordine,care au guvernat țara timp de mai mult de 70 de ani, [...]**Această încercare nu trebuie să constituie o stare permanentă, pentru că ea ar avea **grave consecințe pentru Coroană și pentru Patria noastră.**"

Maniu,Brătianu/ 1938

-Decrete-lege care anulează drepturi constituționale !

"Întregirea României s-a făcut prin alipirea unor provincii ,care trăiseră sub un regim

autocratic, și populația lor ,care avea revendicări pentru drepturile cetățenești, **a acceptat cu entuziasm să intre într-o țară de libertate** și de participare la viața publică.[...] Deși ,în noua Constituție se consfințesc principii din vechea Constituție ca : libertatea de gândire,de asociație,de garanție a proprietății ,de dreptate a judecăților, printr-o magistratură inamovibilă,pusă la adăpostul influenței guvernamentale,de administrație făcută de funcționari stabili, [...]

Decretele-legi permit azi nu numai interpretări care nu sînt în spiritul principiilor stabilite,dar chiar **modificări și practici contrarii textelor constituționale.**

Libertatea gîndirii,a presei,a asociațiilor,este desființată printr-o cenzură ,care nu mai permite ca opiniile să se poată exprima;asociațiile politice au fost dizolvate prin suprimarea partidelor,iar suspendarea inamovibilității magistraturii și *Decretul-lege* care regulează soarta magistraților,îi pune pe aceștia la discreția Ministerului Justiției.

Opinia publică din România este înăbușită și îngrijorată,iar un popor care a trăit și prosperat în libertate [...] trăește în întuneric și la fiecare moment se așteaptă la decretarea unor legi care îl asupresc,și-i ridică drepturile,pe care le-a cîștigat printr-o lungă luptă de emancipare.[...]

vezi fișier [Carol și Sistemul de partid](#)

Maniu ,Brătianu/ 1938

-Ruperea legăturilor dintre Tron și națiune

Astăzi ,cînd există un pericol real ,creat de chestia Cehoslovacă,cînd se pune la ordinea zilei revizuirea fruntariilor,și drepturile la autodeterminarea minorităților,azi ,cînd contactul dintre rege ,guvern,și țară ,ar trebui să fie mai strînsă ca oricînd,starea sufletească în care este populația țării devine un adevărat pericol atît pentru Coroană,cît și pentru Patrie. Dacă ,la un moment dat,**M.V.a crezut necesar să suprimă garanțiile vechii Constituții**,și să se izoleze de partidele politice,azi, pentru întărirea țării și Coroanei,și pentru prestigiul României în lume, pentru rezistența ei la fruntariile țării,**trebuie neapărat restabilită legătura slăbită între Tron și națiune**,și trebuie creată între români o solidaritate și un avînt ,care să permită României să învingă pericolele ce o amenință.

Gîndul tuturor românilor,se îndreaptă în ceasul acesta către M.V.,în convingerea că ea este pătrunsă de însemnătatea istorică a zilelor de azi,de întreaga greutate a răspunderii lor și că **va reveni la vechile principii constituționale, pentru mîntuirea țării.**"

ss C.I Brătianu

președ.PNL

ss,Iuliu Maniu

președ.PNȚ

9)Legiunea în imagini , Albușele Traian Borobaru , , retro ' 38

Editura mișcării llegendare, Madrid, 1977, p. 9)

"Octavian Goga este concediat și se constituie un nou guvern sub președinția Patriarhului Miron, avînd **la Interne pe Armand Călinescu și la Armată pe generalul Antonescu** .

«Constituția'38 = instrument politic și juridic contra G de F

" Vechea Constituție este abolită cu 99% , printr-un plebiscit care se ține sub teroare și cu votul pe față .Toate aceste măsuri erau îndreptate **împotriva mișcării legionare** și nu erau decît preludiul unei noi prigoane care se va deslănțui contra ei ,mult mai feroce decît precedentele .

"Noua Constituție , impusă prin forță , servea ca **instrument politic și juridic** pentru a se pregăti **arestarea Căpitanului** , și apoi **asasinarea lui și a întregii mișcări legionare** .

« Oculța :El .Lupescu , Iorga și Călinescu

" Personagiile principale ale oculței de la Palat , care dirijează din umbră acțiunea de nimicire a mișcării legionare erau **Elena Lupescu , metresa Regelui, Armand Călinescu și profesorul Nicolae Iorga**. Acesta din urmă se însărcinase , bazându-se pe marele lui prestigiu de apostol al neamului, să convingă opinia publică de **< Pericolul legionar>**, și să justifice măsurile luate

de regim contra mișcării , ca o acțiune curajoasă de <salvare a Statului > .

Zilnic apăreau în *Neamul Românesc* , gazeta profesorului Iorga , articole pline de venin , semnate chiar de profesor, în cari Căpitanul era atăcat în modul cel mai infam "

Legiunea în imagini /

10.) Paul Negulescu, Constituția 1938, [vol. "Zece ani de domnie"] , 1938

(studiul lui P.P.N este și în *Enciclopedia României*

[**Atenție L.D.** În studiul lui este intercalată, la pag. 200, textul CONSTITUȚIEI din 1938 (p.1-6 ,pe altfel de hîrtie)

[**Atenție L.D.** trece la analiza comparativă a celor două constituții anterioare (1866,1923), relevând superioritatea celei din 1938 .**Fisier Constituție.**

▫ Constituția "Statut" din 1938

▫ Principii noi .Constituția '38

▫ Principii menținute .

▫ Schimbarea principiilor fundamentale ale statului:]

PPNegulescu / '38

Negulescu/

▫ Constituția "Statut" din 1938

(p.191-192)

De aceea Regele ,ca român și Suveran,a dat Constituția din 27 febr.1938.:

- Manifestul Regelui către popor (M.Of.din 21 febr.)

- Manifestul IPSS Patriarhul României,

-Articolele prof.Iorga , care a avut un mare rol în redactarea Constituției.

/Regele a manifestat voința sa ,prin **Statutul** ce l-a prezentat poporului.

/Poporul l-a aprobat printr-o impresionantă majoritate.

Deci există cele două voințe, nu "mandatari necalificați" ,ca în trecut.

Negulescu/

/Principii noi.

(p.196- 197) :

- Regimul reprezentativ simplu,de autoritate , în care **executivul capătă preponderența** necesară conducerii,**înlocuind regimul parlamentar existent.**

-**Înlătură monopolul de guvernare al partidelor politice** , bazate pe interese egoiste materiale, punînd la baza Statului munca,prin **organizarea corpului electoral pe corporații.**

-**Stabilește primatul etnic românesc.**

-Introduce o **concepție solidaristă**,în locul individualismului .

Negulescu / '38

/Principii menținute

/al **suveranității** naționale / **guvernării reprezentative** / **separațiunea puterilor./**

monarhia ereditară / inviolabilitatea monarhului /**responsabilitate ministerială** /

rigiditatea constituției /**supremația Constituției** / inamovibilitatea judecătorilor/

contenciosul administrativ / **garanția libertăților** /

Negulescu/'38

/Schimbarea principiilor fundamentale ale statului:

a)Regele este capul Statului,organul prin care națiunea își manifestă toate puterile.

(nu prin parlament și guvern) *

b) înlocuirea regimului parlamentar ,prin principiul reprezentativ simplu,

în care **miniștrii sunt recrutați de rege, fără să răspundă în fața parlamentului.**

[**urmează Constituția**]

* Dintr-o eroare,s-a scos din textul Jurămîntului formula <**prin grația lui Dumnezeu și voința națională**>care stă la baza regalității noastre (preluînd greșala Constituției din 1923)

11.) Andrei Rădulescu, Evoluția regimului constituțional , 1938.

(președ. Înalta Curte de Casație și Justiție) ,
Constituția Regele Carol al II-lea " Enciclopedia României , (Vol.I,pag.89-103)
Rădulescu /

▣ Constituția din 1938

MSR a întocmit un Proiect de Constituție .Nu l-a dat, "otcroiat", ci l-a supus poporului pentru "bună știință și învoire" printr-un plebiscit :
4.297.581 "pentru" și 5.483 "contra" (24febr.),
și apoi (27febr.) **a sancționat-o și promulgat-o.**

/Pact între Suveran și popor

Este deci **un pact între Suveran și popor.** [---] Ea nu este cu totul diferită de constituțiile anterioare, multe din norme fiind păstrate.Formată din 100 art. în 8 titluri .

/Se ocupă de individ,în special de români,de drepturile și datoriile lor,

/Are un capitol special pentru datorii: de a considera **Patria ca principală rațiune de a trăi,** de a se jertfi pentru integritatea,independența și demnitatea ei.

/Îmiedică propaganda pentru schimbarea formei de guvernământ, pentru împărțirea bunurilor altuia,sau **lupta de clasă.**

/S-au oprit preoții tuturor confesiunilor,**să facă propagandă politică.**

/ S-a interzis luarea de jurământ nelegală și intrarea în serviciul altui Stat.

/ S-au introdus două sancțiuni speciale,

a)Confiscarea bunurilor ,în caz de înaltă trădare și delapidare.

b)Pedeapsa cu moartea,în caz de atentat împotriva demnitarilor,sau asasinat politic.

/A păstrat drepturile și libertățile anterioare, cu câteva modificări.S-a menținut egalitatea înaintea legii ;libertatea de conștiință ; inviolabilitatea domiciliului ,a scrisorilor,a telefoanelor,libertatea muncii,a învățământului;dreptul întrunirilor publice,a petițiilor,a asocierii, potrivit condițiilor stabilite prin legi.

/Modificare importantă,privitor la regimul presei.(în constituția veche era interzisă legea excepțională, censura și arestul preventiv) Exercițiul acestei libertăți,va fi reglementat de dreptul comun, care **va putea s-o restrângă mai mult** decât în precedentele constituții.

/ Proprietatea a fost obiectul unei atenții speciale, în toate constituțiile.

(în cea din 1866 și 1923,era "sacră și inviolabilă" ; "garantată")În cea nouă, "inviolabilă și garantată ca atare" ; s-a menținut interzicerea confiscării , în afară de cazurile excepționale; s-a precizat sensul "utilitate publică" în cazul exproprierilor.

/ O schimbare de mare importanță ,cu privire la subsol.

Naționalizarea a fost menținută,precum și drepturile dobândite prin legea minelor, dar s-a făcut dreptate și pentru proprietarii încă nedespăgubiți.

Rădulescu / '38

/Organizarea statului.

/Toate puterile emană de la națiunea română.(textul vechi ,doar "*națiune*" fără "*română*")

Aceste puteri,se exercită prin delegație, după normele stabilite.

/La baza organizării ,stă principiul separației Puterilor

/ legislativă,/ executivă /,judecătorească /

/O situație specială pentru Suveran: parte în exercițiul celor trei puteri

/Noua Constituție a creat o situație specială pentru Suveran,

"Regele este **Capul statului**" ,recunoscându-i-se drepturi mai întinse.

la parte la exercițiul celor trei puteri :

/Puterea legislativă ,Parlamentul.

/Puterea executivă , Guvernul.

/Puterea judecătorească

Rădulescu / '38

/Constituție originală, românească

Ea nu este o imitație, are caracterele ei speciale, reprezintă un gen deosebit.

Este "a noastră", este "românească".

" **Naționalizînd pe cea belgiană**, [...] am ajuns la o formă care nu se mai poate spune că nu este românească. Fără să rupă cu trecutul, ea prezintă multă originalitate. [...] urmărește consolidarea Statului ,garantînd drepturile și libertățile într-un spirit de ordine.[...]

Întărind puterea autorităților conducătoare, caută să pună de acord viața individuală cu cea colectivă, prin dezvoltarea solidarității sociale.[...] Ea a recunoscut întîietatea Națiunii Române [respectînd și garantînd drepturile minoritarilor și ale străinilor [...]

A.Rădulescu / '38

12.)Cezar Petrescu, "Domnia Regelui Carol al II-lea ",1938

[Enciclopedia României ,Vol.I] (p.967-970)

#Avatariile constituției vechi :fascinația reformelor apusene

" În toate avatariile constituționalismului nostru, se menținuse o singură constantă : **fascinația ideilor și reformelor apusene , fetișismul formulelor general admise** , într-o lume cu evoluții deosebite și determinate de alte condiții istorice ,etnice,geografice ,economice ,sociale,morale și tradiționale .

#Metehnele vieții politice

Am adoptat prin parlamentarism,doctrinile,dezideratele și zestrea ideologică a unei revoluții burgheze,cea din 1789, fără să avem propriu-zis o burghezie . "

" Viața noastră politică a pătimit de această meteahnă inițială.

Iar **păcatul originar și-a ramificat zona de acțiune în toate domeniile :**

în cultură, în civilizație, în economia națională, în administrație, într-o **superstructură hibridă**, care nu se justifică fondului, conținutului, realităților ce ne vin de mai departe și mai adînc. "

Cezar Patrescu / '38

13.a)Prof.Ioan V Gruia,Statul român în limitele legii constituționale din 27 febr 1938

(rev." Parlamentul românesc " , an X, nr. 311 -320, 31 dec. 1939)

[IVGruia / 1939 **Doc.integral : Constituția -II –**

▣ România = stat autoritar, corporativ și național.

▣ *Statul autoritar* = organizare comunitară , solidaristă

▣ Raportul dintre datorii și drepturi

▣ *Statul Național Românesc* = naționalism organic + legea sîngelui + corporațiile

-----
IVGruia / 1939

▣ România = stat autoritar, corporativ și național

" Statul român, după normele Constituției din 1938, este un Stat autoritar, corporativ și național. Ceea ce este mai grav, în concepția unor autori , este împrejurarea că ei confundă *Statul totalitar* cu *Statul autoritar* , cîtă vreme , din punct de vedere științific , **ne aflăm în limitele Statului autoritar român** , așa cum este el prin legea constituțională din 1938,

în locul Statului liberal , așa cum l-a alcătuit Constituția din 1866 ,cu toate modificările următoare și Constituția din 1923.
IVGruia / 31 dec. 1939

▣ **Statul autoritar = restabilirea " autorității reale și naturale "**

[LD : Gruia face încercări redutabile în a demonstra esența schimbării de regim prin Constituția '38 . Dacă până la un punct,argumentele lui sunt nuanțate, când ajunge la legitimarea funcțiilor executivului (față de legislativ) și la principiul "**Regalității conducătoare**" (față de statutul limitat din regimul democratic) **el anulează, pune în paranteză , întreaga epocă de democratizare a statului român** ,de la 1866 , **fără să recunoască întoarcerea la regimurile domniilor din epocile absolutiste, medievale**. Sub acest aspect, cred că nu este eronat să consider reforma constituțională din 1938 , ca fiind **triumful doctrinei conservatoare în România.**]

" Statul autoritar este întemeiat pe drept, pe legalitate,pe controlul actelor juridice în limitele legalității,pe consacrarea și garantarea drepturilor și libertăților individuale , pe o libertate individuală reală , condiționată de îndeplinirea datoriilor fundamentale către Stat. "

" Statul autoritar are o organizare sprijinită pe limita drepturilor Statului și a obligațiilor lui .

Această restabilire a autorității în drepturile și limitele ei naturale și reale,

a unei autorități care nu trebuie să cadă nici o dată ,prin practică, în despotie ,

după cum libertatea nu trebuie să cadă în anarhie,

se realizează în cadrul noii legi constituționale , prin

afirmarea unității politice , prin supremația datoriilor față de drepturi ,

prin principiul Regalității conducătoare și prin întâietatea juridică a puterii executive față de

puterea legislativă ;prin conținutul atribuțiunilor încredințate Regelui , prin noua lege

constituțională "

IVGruia / 31 dec. 1939

▣ **Statul autoritar = organizare comunitară , solidaristă**

[LD : a dracu 'să fiu eu dacă înțeleg de ce se ia Gruia de Negulescu , de Mironescu , ș.a ...

în încercările de a caracteriza Constituția din 1938 ! Polemica aceasta , totuși , nu este pură speculație. Cred că ea izvorăște din talmeș-balmeșul , din caracterul hibrid , eclectic, al

Costituției , care nu s-a vrut nici democratică ... nici dictatorială ;

nici naționalistă ... nici liberală ;nici monarhic- absolutistă ... dar nici monarhic-democratcă .

Mai bine zis ... parcă îi văd pe " părinții" Constituției , punându-și fiecare pecetea pe un anumit

articol sau paragraf . Și după ce această Constituție a apărut , ea trebuia înțeleasă ,

caracterizată , comparată cu altele. Și fiecare și-a dat cu părerea !]

" Organizarea constituțională a Statului nostru , după noua Constituție,este făcută pe bază comunitară, solidaristă . [----]

" Statul autoritar , care nu trebuie confundat cu Statul totalitar și cu Statul dictatorial,el însuși cuprinde principiul drepturilor și libertăților individuale ; numai că ele sunt așezate într-o ordine ierarhică esențială și cuprind un înțeles nou, care , fără a transforma pe individ dintr-un scop , într-un mijloc,îi atribuie însă o funcțiune care se verifică , în fiecare moment ,prin armonizarea intereselor personale cu interesele generale ,care țin de esența Statului , și fără satisfacerea cărora Statul nu poate exista .

" O nouă bază morală se acordă drepturilor și libertăților individuale ,aceasta prin erarhia

statornicită de noua lege constituțională , între datorii și drepturi ;între împlinirea datoriilor

supreme către Stat și între recunoașterea și garantarea drepturilor

și libertăților individuale.

IVGruia / 31 dec. 1939

▣ **Statul corporativ.**

[LD : același < este- nu este"> care demonstrează fie pripeala , fie diletantismul,

fie multe moașe la această odraslă constituțională , fie o strategie diabolică .Grav este că acest diagnostic și aceste dibuiri , erau facute la sfârșitul anului 1939 ,adică după aproape doi ani de la

schimbarea de regim !] Vezi fișier Constituție

"Statul corporativ așa cum este înfăptuit prin noua lege constituțională din 27 februarie 1938 , este de asemenea contestat .

Este adevărat că noua lege constituțională statornicește un corporatism cu anumite particularități românești . Statul nostru corporativ , nu este un stat corporativ totalitar ;

Dar normele constituționale nici nu împiedică realizarea corporatismului totalitar .

Noi am adoptat corporatismul numai ca un sistem de reprezentare al intereselor profesionale.

Legea constituțională are o redactare al cărei caracter de generalitate se lămurește printr-un spirit de prudență , în acest fel făcându-se cu puțință o largă și interesantă evoluție în domeniul corporatismului și care revine întreagă legiuitorului ordinar. Este , în această ordine de idei , deosebit de interesant de cercetat , atât după normele constituționale , cât și după normele legii electorale , problema determinării înțeleșnicirilor , proporția reprezentării pe categorii și activități și încadrarea în categoriile constituționale .

Se poate de asemeni discuta dacă , prin normele noastre constituționale , am suprimat democrația , sau am reformat-o , adaptând-o la necesitățile și realitățile românești . [---] Ideea reprezentării intereselor profesionale este de esența Statului corporativ , care este și el un stat politic .

IVGruia / 31 dec. 1939

▣ Statul = stat național român

[LD : pentru mine, noi și noi dovezi a caracterului neo - conservator dominant în Constituția lui Carol II. Desigur, în condițiile și în conjuncturi schimbate , în care , și el , și-au pus amprenta pe aceasta . Că argumentele " doctrinare " sau " istorice " se iau din panoplia doctrinei conservatoare nu indică decât , o nouă formă fără fond care se cerea umplută și argumentată .]
Constituția română din 27 febr. 1938 , statornicește , în art. 1 , că România este un Stat Național .
Constituția din 1923, formula același principiu de bază .

)! Între aceste formule , asemănătoare ca redactare , există o adâncă deosebire .

) : Statul Național în marginile legii constituționale din 1923 , însemna o formulă fără conținut .

După normele legii constituționale din 27 febr. 1938 , Statul Național înseamnă o realitate organică ; înseamnă Statul care promovează realitățile românești , forțele lui autohtone.

IVGruia / 1939

▣ Statul Național Românesc

[LD : Dacă se receptează cu atenție recursul pe care Gruia îl face în " naționalismele " Occidentului , acest " naționalism organic " a fost realizat în Italia Dar dacă " contaminarea " cu naționalismul italian este ușor de probat - opiniile conjuncturale ale lui Carol , Iorga , Mihalache , Manoilescu , ACCuza , Oct. Goga , CZCodreanu , Nae Ionescu , Nich. Crainic , ș.a , pendulează între entuziasm și reținere - adaptarea la " realitățile " românești , reprezintă o adevărată babilonie privind ... cine urma să fie " il Duce " și ce rol urma să aibă Regele Carol , în această combinație . De aceea , la modelul italian , s-au adăugat o doză de naționalism german , care , chiar dacă nu este explicit rasistă , pornește de la ... " legea sângelui " În fond , din această dozare rezultă " originalitatea " românească a regimului constituțional din 1938]

/Naționalism militant

" Îmi dau seama cât de șubredă lucrare este adoptarea naționalismului de împrumut .

Și trebuie să remarc , până acum , lipsa de orientare precisă a naționalismului militant , pe drumurile naționalismului românesc .

/Legea sângelui

" Îmi dau seama , de asemenea , câte greutate ridică ideea de națiune , sprijinită pe rasă .

Dar aceasta nu înseamnă că în organizarea politică a Statului , să nu se afirme în domeniul activităților esențiale , prioritatea intereselor naționale ; adică domnia Națiunii în ceea ce ea are caracteristic , în forțele ei creatoare , în poruncile ei morale .

" Tipul național cere legi protectoare . Națiunea însăși , privită ca o comunitate spirituală și organică , impune anumite legi ; legea sângelui statornicește o erarhie a drepturilor politice și impune reguli , întemeiate pe ea , care să înlăture influențele străine , cari ar slăbi Națiunea .

" În sânge se văd : < *posibilități de suflet , de spirit , de etică .* >

O națiune se încheagă pe același sânge ; același sânge constituie baza morală a recunoașterii drepturilor politice supreme .

Sângele devine mai mult decât un criteriu moral :un criteriu juridic.

" Legea constituțională din 27 februarie 1938, pune bazele reale ale Statului Național .

În aceste limite , legile ordinare și timpul , vor înfăptui Statul Național până la cele din urmă margini .Statul Național , proclamat de art. 1 din Constituție, devine o realitate :

a) Prin aplicațiunea legii sângelui ;

b) Prin proclamațiunea principiului că Națiunea Română este creatoare de Stat ;

c) Prin promovarea categoriilor funcționale , ca realități politice hotărâtoare ;

d) Prin autonomia asociației profesionale ;

e) Prin **distincția între român de sânge și cetățean român.**

Art. 67 din Constituție stabilește că nu poate fi **ministru decât cel care este român de cel puțin trei generații .** [-----]

Art 27 din legea constituțională aduce o a doua restricțiune la drepturile cetățenilor români :

< Numai cetățenii români sunt admisibili în funcțiunile și demnitățile publice civile și militare , ținându-se seama de caracterul majorita și creator de Stat al Națiunii Române . >

/Caracter totalitar

" Față de acest text , observ :

art. 27 se ocupă de accesul la funcțiuni publice și la funcțiuni civile în ceea ce privește caracterul majoritar și creator de Stat al Națiunii Române,observ că națiunea română nu are, în ceea ce privește creațiunea Statului Român,un caracter majoritar, ci totalitar .[-----]

/Caracter corporatist

Art. 9- 10. Drepturile naționale , în sens totalitar , se desprind din mecanismul corporativ și din distincțiunile constituționale cuprinse de la art. 4 -9 , pe de o parte,și de la art. 10 înainte , pe de altă parte , în aceste limite ele pot fi înfăptuite prin legi ordinare .

Reprezentarea intereselor profesionale , în limitele constituționale, **poate duce până la un corporatism totalitar .**" În acest caz, corporația sau asociația profesională pe baza principiului autonomiei și a dreptului de putere discreționară, va hotărî, fără control, cine trebuie să facă parte din gruparea profesională .În acest mod, legea constituțională aplică naționalismul organic :adică promovarea națiunii , în elementele sale organice și creatoare și **purificarea nației de elementele parazitare și eterogene."**

IVGruia / 31 dec. 1939

13.b)Simionescu -Râmniceanu ș.a,Ideologia regimului,1939

Marin Simionescu-Râmniceanu, A.Beligrădeanu, I.Stoica, Dan Simionescu-Râmniceanu ,

"*Contribuții la o ideologie specific românească*", Editura Impres, SAR ,București , 1939

[LD:Una din multele broșuri apărute în imediat .Justifică și legitimează regimul carlist .

Mi s-a părut atât de partizană , încât nu am reținut ceva deosebit]

...Elogiul dinastiei Hohenzolern

...Elogiul Restaurației (8 iun.'30)

...10 febr.'38 -justificat , cerut de vreme și de țară

▣Regimul carlist =**cu adevărat democratic .Autoritar , nu dictatorial .**

▣Rasa românească , creatoare de stat și națiune

[LD: **consideră elementul dacic primordial, nu latinitatea**]

14.) Armand Călinescu , *Însemnări ...* , 2 - 12 mart.'38

[LD :Călinescu este zi de zi în contact direct cu **Regele, Tătărescu și Urdăreanu** .Îmi suplinește ,astfel, lipsa de informație din jurnalele primilor doi]

- ▣ II .Situția politică .
- ▣ **Atenție : Antonescu și Codreanu !**
- ▣ **Consiliul de miniștri : Ce se face cu partidele ?**
- ▣ **Urgentarea măsurilor anti-gardiste...**

-----
15 febr. Chestia Gărzii ; 16 febr. Seara , la palat , cu Rex și Tătărescu
2. mart. Audiență la MSRegele .

▣mart.'38 Audiențe la Rex

/Plebiscit reușit

1.Plebiscutul n-a reușit [LD : **cred că a fost "a reușit"** ,ca sub Cuza.Am urmărit : marea participare și evitare de incidente .S-a reușit . De altfel, prevăzusem.
Cauze : momentul de a) dezordini b) oboseală c) prestigiul Regelui .
tehnica : a) despoliticianizare b) repeziciune c) instrucții precise
d) împiedicarea contra-propagandei prin două arestări de răsunet

/Întărirea prestigiului regal

2.Rezultat practic : întărirea prestigiului regelui demoralizare partide
3.Principii elementare tactice [-----] Urmărirea adversarului . **Codreanu :**
percheziții,demonetizare etc... [-----]

Regele îmi spune că avea de gând să schimbe Constituția la 8 iunie 1930 .
Dar e mai mulțumit acum.

- a) Atenție la popor . Elanul de astăzi se poate răci . [-----]
- b.) Atenție la politicianizare , cooperatie. Neutralizare .
Scoaterea politicienilor din aceste tranșee. Ca la administrație.
- c.) Atenție la fraude și corupție .[----] Reclamă pe această chestie..
- d) Stabilitate în guvern . Trebuie frânate veleitățile de instaurare a unui regim cu timbru special.
Nu toți și-au însușit noul spirit subliniat de rege în discurs. [-----]

Armd.Călinescu -Urdăreanu - Rex

3- 4 - 12 mart.'38

/Atenție :Antonescu și Codreanu !

Conversație cu Urdăreanu . General Antonescu și plecarea Rex [**vizită în Anglia**]
Sânt chemat la Rex în audiență . Pe chestia generalului Antonescu , e de acord cu părerea mea [**îndepărtarea lui din guvern**] . Misiune în Franța .Retrag după cerere pașaport Codreanu .[**pentru a nu putea părăsi țara**]

Armd.Călinescu / 6 mart.'38

/Ce se face cu partidele ?

[LD : Călinescu , Iorga și Vaida - cei mai porniți anti-partidiști. Din patriotism ? Dacă la **Iorga** , boala este veche ; dacă la **Vaida** , explicația frustrărilor lui este evidentă ; ce-i mânase, oare , pe **Călinescu și Tătărescu** în această cruciadă antipartidistă ?]

- MSR : Călinescu să raporteze asupra stării de spirit .
- Călinescu : Starea de spirit .
- **Iorga** : Dizolvarea cuiburilor .Descinderea. Presa : controlul fondurilor .
- MSR : Să se creeze un ziar al guvernului în 5 ediții , la București, Iași, Chișinău, Cluj, Timișoara
Să se facă un ziar "**România** " [-----] Nu avem propagandă . Direcția presei, radio, turismul, cinema , agenția Rador, Dimăncescu

- Călinescu : Desființarea partidelor și crearea organizațiilor profesionale .
- MSR : Un articol de lege pentru **controlul asociațiilor de partid** .
- Vaida : Se fac încercări de a acapara alte partide, oameni noi care nu făceau politică .
Câtă vreme funcționează partidele, nu se poate face nimic.

-GGMironescu :Partidele au avut scăderi.Dar a le considera ca organizate de răufăcători, asta nu înfel vor lucra la întuneric . Nu se pot dizolva Sistem de încalzarmare .

-Iorga :Orice asociații care nu declară scopuri și metode în concordanță cu noua constituție, vor fi dizolvate .

-MSR : Călinescu să redacteze [-----]

Armd.Călinescu -Urdăreanu / 12 mart.'38

/Anschluss-ul -Hitler - Codreanu

Merg la Urd. Și-i spun că **garda va ridica din nou capul după cele întâmplate în Austria** . Codreanu a trimis deja o telegramă lui Hitler . **E momentul unei acțiuni decisive** . [-----] Urd. cheamă pe Rex la telefon și-i spune . **Se amână pe a doua zi** . Armd. Călinescu - Rex - Tătărăscu / 13 mart.'38

/Urgentarea măsurilor anti-gardiste

Propuneri : 1. amânarea voiajului ; **2. lichidarea imediată a gardismului** ,prin arestarea lui **Codreanu și a tuturor frunțașilor** ; [-----]

Regele m-a chemat întâi singur, apoi a chemat pe Tătărăscu și audiența a continuat în comun. Mi-a cerut să repet argumentarea. **Tătărăscu s-a declarat de acord** . [**cu ce ?**]

Guvern -Garda / febr.-mart '38

15)Raport DGP:Al.Vaida-Maniu –Carol ,18 mart.'38

(Arh.ISISP , fond V, dosar 227, Direcția generală a poliției, Secția I-a , 18 mart.'38)

/Simpatiile lui Vaida față de G de F

Vaida , impresionat de o scrisoare primită de la CZCodreanu ,sugerează regelui ideea **modificării legii electorale** (cu dreptul de vot la 30 de ani) , încât **să se voteze de la 21 de ani** .**Vaida pretinde că va fi chemat cât mai neîntârziat la guvern,Corneliu Codreanu** .

Retro '32-33

/Deteriorarea relațiilor Vaida- Maniu

Între 1930 -1932 , după o prietenie de 40 de ani , au apărut primele simptome de dezbinare între Vaida și Maniu , Vaida retrăgându-se treptat din politica anticarlistă a lui Maniu . Rezultatul ? :

/la 6 iun.1932 Vaida este prim-ministru , ad-interim la Interne și Afaceri străine .

/la 11 aug.'32 dă Internele lui Mihalache .

/în oct.'32 , **Regele încearcă** , pentru ultima oară , **să împace pe Maniu cu Vaida** .

Formează un guvern Maniu , în care **Vaida refuză să intre în mod demonstrativ**.

/la 14 ian.'33 , **Maniu își dă iar demisia** , Vaida formează **al III-lea guvern PNȚ** ,

care rămâne la putere până în nov.'33 (când vine Duca)

Retro '33 - '35

/Vaida -Garda de Fier

Duca este ucis la 29 dec.'33 , liberalii rămân la guvern și cele spuse de ei dovedesc că Vaida, dacă nu este *părintele material*,este cel puțin **părintele spiritual al mișcării gardiste** ,care **a crescut ocrotită de el**, atunci când era ministru la Interne .

...Vaida , în oficiosul său "*Voința Țării* " , confirmă că este **părintele Gărzii de Fier** și al *Partidului Totul pentru Țară* , și că el, cu acest tineret , timp de un an,a dus o luptă înverșunată cu Titulescu .

După ce a început **lupta sa întru dominația reală a elementului românesc** ,mai ales împotriva evreilor , la 12 mai 1935 , Vaida a declarat formarea noului partid :**Frontul Românesc**, cu deviza

România românilor !

Al.Vaida / 1938 , retro ' 30-35

16.) Armand Călinescu , Însemnări, 23-28 mart.'38

[LD : Cu riscul de a mă concentra prea mult pe jurnalul lui Călinescu prefer să-l iau ca mărturie de referință .Este curios faptul că el nu notează în Jurnalul său aproape nici o dată , părerea lui Tătărescu ! Era doar prim-ministru executiv !]

[Doc.integral : fișier Guvern XVII

Călinescu- Rex / 23 mart.'38

▣ Guvernul "loviturii de stat" - și-a îndeplinit misiunea

▣ Guvernul viitor ? echipă de tineri .

▣ Racolarea la guvernare a " tinerilor " din partide.

▣ Garda de Fier ? măsuri polițienești + procese

Călinescu- Rex / audiență / 28 mart.'38

▣ Pretextul pentru arestarea lui Codreanu : ultragiurea lui Iorga]

Călinescu- Rex / 23 mart.'38

/23 mart.'38.Guvernul "loviturii de stat"- și-a îndeplinit misiunea

/Guvernul viitor ? echipă de tineri

[LD : În adnotarea de față , el atinge un punct foarte greu de surprins și cuantificat : conflictului dintre generații .Dincolo de deosebiri de vederi, de apartenența la partide, de vechi legături politice ,(uneori de la " maestru " la "discipol " sau de la " naș" la "fin") , ș.a. ș.a generația " de mijloc" - din toate partidele, vrea să scape de tutela celor "bătrâni " :

Dr.C.Angelescu / Nic. Iorga / mrșal Al.Averescu / Al.Vaida -Voevod/ Arthur Văitoianu
GMironescu / Mircea Cancicov / Const .Argetoianu

Departate de a fi o simplă diferență biologică, această fractură ar fi avut avantajul aruncării la "coșul istoriei" a vechilor blazoane , merite, cutume, frustrări, rachiune, orgolii .

Cum trebuia făcută, însă, pentru a nu jigni ? Inventând acel Consiliu de Coroană instituție consultativă , onorifică, fără putere de guvernare .]

Guvernul a ajuns oarecum la un punct mort . A fost constituit într-un anume scop, și acest scop a fost atins.Neavând omogenitate, nu poate trece la următorul obiectiv.

" Nu se pot îndepărta , pur și simplu, bătrânii . E o chestie de etică și de necesitate publică

A face nemulțumiți din actorii loviturii de Stat , ar fi dăunător. "

Călinescu- Rex / 23 mart.'38

/Racolarea la guvernare a " tinerilor " din partide.

[LD : dacă ar fi spus-o altcineva la adresa lui Călinescu , aș fi spus că este un proces de rea intenție ! Dar iată , cu sinceritate și cu o mare doză de cinism (sau luciditate ?) o mărturisește chiar autorul acestor sugestii .Cum să cataloghez această tactică ?]

" Formula nouă trebuie să fie : o echipă de lucru ale cărei dinamism și omogenitate să asigure precis, oameni de aceeași vârstă, tineri .Recrutați din liberali, național-tărăniști și vaidiști .Motivul : oamenii au mai multă rezonanță în opinia publică (este foarte greu să se găsească incolori politicește capabili) și apoi, într-o formă , asigură adeziunea elementelor de partid la noul regim și sporește turburarea în partide. Măine pot veni alții ! Încurajare"

Călinescu- Rex / audiență / 23 mart.'38

▣ Garda de Fier ?măsuri polițienești+processe

[LD : un ministrul de Interne cu mare zel polițist : represiune deliberată, necruțătoare , la comandă , pe toate nivele ierarhice. Legionarii n-au exagerat când au vorbit de teroare .]

" Acțiunea este în descreștere . Curieri mai rari , întruniri de cuiburi idem, comerț legionar în

lichidare . [-----] Toată această situație a fost obținută exclusiv cu măsuri polițienești și cu întreținerea unei atmosfere de presiune.

"Nu am fost ajutați de instanțele represive [**justiția represivă**] Tabloul proceselor nerezolvate .
Asasinii [lui] Duca ." Continuă presiunea administrativă

a) urmărirea funcționarilor , b) șicanarea comercianților c) distrugerea publicațiilor .

" **Pentru viitor , trebuie să între în joc mai serios , justiția ."**

Călinescu- Rex / audiență / 28 mart.'38

-Instituții și persoane duplicitate

[LD : nu poate fi , sub nici un chip , ignorat caracterul de vendetă personală a lui Călinescu .

Întrebarea este : numai a lui ?]

" Am arătat că trebuie continuată supravegherea și am schițat presiunea ce voi face .

Am adăugat că am lucrat singur .

Poliția, uneori, nu m-a secondat , justiția nu a activat , armata m-a sabotat !

[LD : vizați Cancicov (Justiție) g-ral Antonescu (Armată) și anturajul militar]

" **Unii membri din guvern , de asemenea, m-au contracarat și au întreținut legături cu Codreanu** [LD : vizați Vaida, Argetoianu , poate Tătărescu , și mai cine ?]

Astfel, **apăream că duc o politică personală** , ceea ce este inadmisibil .

-Propunere :arestarea lui CZCodreanu

" Propun acum urmărirea lui Codreanu pe tema ultragierii lui Iorga .

Eventual, arestarea acelor ce s-ar solidariza ."

Armd.Călinescu / însemnări, 23 , 28 mart.'38

Guvern Miron Cristea - II -30 mart.1938 - 31 ian 1939

17.)Armand Călinescu ,Formarea unui nou guvern ,28-30 mart.'38

/ cu schimbări și numiri ulterioare / 30 mart.'38

("Argus" , " Universul" , 1 apr.'38)

[LD : câteva observații mai semnificative care confirmă planul relatat în jurnalul lui Călinescu :
/ dispar din funcția de Secretari de Stat sau de la ministere " **bătrânii** " (foști premieri sau ministeriabili de partide) sau " indecizii" în chestiunea lichidării Gărzii :

: Tătărescu,dr. C.Angelescu, dr.Ion Costinescu Văitoianu ;Iorga, Averescu,

Argetoianu ,GGMironescu ,g-ral I.Antonescu, vaidiștii C.Angelescu, Voicu Nițescu

/ Pe măsură ce se " recrutează" oameni "**tineri**" din fostele partide, ei sunt numiți la diverse ministere :**Gafencu, Ghelmegeanu, Ralea, Petre Andrei ,Mitiță Constantinescu , Eugen Titeanu** .

/ O dată cu formarea noului guvern, s-au dat și decretul de **dizolvare a partidelor politice** și de înființarea a **Consiliului de Coroană** .

Documentarea integrală : fișier Guvern XVII

☒ Decret-lege nr. 1421 :înființarea Consiliului de Coroană , 30 mart '38

☒ Decretul 1422 :numirea consilierilor (+ decrete ulterioare de numiri de consilieri)

☒ Decrete ulterioare de numiri / 1939-1940

☒Guvernul II Miron Cristea

Numele	Funcția	Ex. -funcție	Apart. politică
Patr.Miron Cristea	Președ.Consil.	idem	-

Mihail Măgureanu	Subsecretar de Stat la Președinție (înlocuște pe Gh.Tătărăscu ?)
Nic.Petrescu -Comnen	Ministr.Externe subsecretar (demisionează la 23 dec.'38)
Grigore Gafencu	Ministr. Externe (înlocuște pe N.Comnen , 23 dec.'38) ex-PNȚ
Eug.Titeanu	Subsecr. Presă și Informații (din 14 iul.'38)ex-PNL
Armand Călinescu	Ministr.Interne , ministr.Interne ex-PNȚ ad.inter.Sănătate (până la 4 apr. ; numit N.Marinescu) ad.inter. Educație Națională (până la 20 iunie; numit Petre Andrei)
Mircea Cancicov	Ministr. Finanțe ad.inter .Justiție ex-PNL
Victor Iamandi	Ministr.Justiției ministr .Ed.Naț . ex-PNL ad.inter.Culte
Episcop Nic.Colan	Ministr. Ed.Națională ; ad.int. Culte (înlocuit de Armd.Călinescu)
Dumitru V Țoni	Subsecr. Educație Națională ex-PND
Preot Nae Popescu	Subsecr. Culte și Arte
Petre Andrei	Ministr.Educ.Naționale (înlocuște pe Armd.Călinescu)-ex PNȚ
G-ral Gh.Argeșanu	Ministr Apărării Naționale (înlocuște pe I.Antonescu ;demisionează ; înlocuit de N.Ciupercă , oct .'38)
G-ral Paul Teodorescu	Ministr. Aer , Marină (înlocuște pe I.Antonescu)
G-ral Alex.Glatz	Subsecretar de Stat Apărarea Națională
G-ral Iosif Iacobici	Ministr Înzestrării armatei (creat nou, 14 iul.'38)
Gh.Ionescu -Sisești	Ministr.Agriculturii , Domenii, Cooperație ex-PND
Mitiță Constantinescu	Ministr. Industr. , Comerț (înlocuște pe Argetoianu)ex-PNL (dir.BNR) , Minister. Economiei Naționale (la 7 apr.)
Mihail Ghelmegeanu	Ministr.Lucrări Publice, Comunic. Ex-PNȚ (înlocuște pe C.Angelescu)
Mihail Ralea	Ministr Muncii și Asigurări (înlocuște pe dr.I.Costinescu) Ex.PNȚ
Gral medic N.Marinescu	Ministr. Sănătății și Ocrotiri Sociale (de la Guvern Miron Cristea II / 30 mart. - 31 ian.'39

////////////////////////////////////

▣ **Decret-lege nr. 1421 : Consiliului de Coroană , 30 mart '38**

(A.I C, fond Președ.Consil.de Min ., dosar 10 / 1938 , f. 1-9)

Prin acest decret , a fost înființat Consiliul de Coroană ,în virtutea căruia ,membrii Consiliului urmau să fie **numiți prin Decret -regal , desemnați de rege** dintre actualii și foștii demnitari ai Statului, Biseiricii, Oștirii, Curții Regale și din personalități de vază ale țării.

Consiliul urma să fie convocat ori de câte ori regele considera util să-i ceară părerea , **cu titlul consultativ**, asupra problemelor de stat de importanță excepțională .

Membrii Consiliului, puteau primi însărcinări speciale, temporare, fixate din Înaltă Însărcinare .

Membrii Consiliului , purtau **titlu de consilieri**, aveau **rang de miniștri de stat**

și ocupau în toate ceremoniile oficiale locul , îndată după președintele Consiliului de Miniștri
Aveau indemnizație de reprezentare

ss , Miron Cristea (președ. Consil) ss Victor Iamandi (ministr.Justiției)

////////////////////////////////////

▣ **Decretul 1422 :numirea consilierilor (+ decrete ulterioare de numiri de consilieri)**

(A.I.C. , fond PCM, dosar10 / 1938 , f.10-37)

Prin acest decret , Carol a numit primii membri ai Consiliului de Coroană :

- PPPS Miron Cristea (președ. în exercițiu)
- **mareșal Al .Averescu** (fost președ.)
- mareșal C Prezan
- g-ral Arthur Văitoianu (fost președ.)
- **dr.Al.Vaida Voevod** (fost președ.)
- **GGMironescu** (fost președ.)
- **prof.N.Iorga** (fost președ.)
- **dr.C.Angelescu** (fost președ.)
- **Gh.Tătărăscu** (fost președ.)
- **C.Argetoianu** (fost ministru)

- g-ral Ernst Ballif (mare maestru al Curții Regale ; administrator al Domeniilor regale)
ss Carol ss Miron Cristea

////////////////////////////////////

▣ **Decrete ulterioare de numiri / 1939-1940**

- ACCuza (nr. 2494 , 16 iun.'39 ; semnat Carol -Călinescu)
- Victor Iamandi (nr. 4229, 23 nov.'39 ;semnat Carol - Argetoianu)
- Ion Mihalache (nr . 1357 , 17 apr.'40 ; semnat Carol-Tătăărăscu)
- Victor Antonescu (nr. 1363 , 18 apr.'40 ; semnat Carol -Tătăărăscu)
- Ion Mihalache își dă demisia (nr. 2130 , 26 iun.'40 ; semnat Carol -Tătăărăscu)
- IPSS , Patriarhul României , Nicodim Munteanu ;
IPSS N.Bălan (mitr.ort. Ardeal) IPSS Alex. Nicolescu (mitr. greco-catolic al Blajului)
(nr. 2814 / 20 aug.'40)

////////////////////////////////////

Consil.de Coroană / mart.'38 - aug.'40

18.)Carol II ,Însemnări zilnice ,18, 23-25 mai-'38

Armd.Călinescu , Însemnări.... , 23 - 25 mai '38

[LD : Foarte simplu ! De la Carol, nu avem documente sub semnătură !

Carol dă și semnează decrete -legi : edictează o Constituție; numește miniștrii ;înfiiințează Consiliul de Coroană ; numește consilierii ; conduce ședințe de Consiliu Miniștrii se perindă cu varii probleme : Patriarhul, Călinescu,Comnen, Ghelmegeanu,Ralea, ș.aș.a Carol guvernează , în sfârșit , dar nu răspunde !Totul însă i se supune aprobării ....Printre aceste conferințe, marile lui pasiuni :Duduia și vânătoarea .]

Carol / 18 mai

/ "Înalt Prea Primul" (cum îl numea Mihăiță) , pleacă în vizită în Polonia.Trebuia hotărât interimatul : logic ar fi fost să-l dea lui Cancicov sau Călinescu , ca cei mai "*răsăriți între excelențe*" ,dar au mai rămas "*gelozii de partid*" ,așa că îl numește pe neutru Argeșanu .

/ Hotărăsc ca, la întoarcerea lui Miron, să-l schimbe pe PSS Colan de la Învățăământ și Culte , cu Călinescu "*cel puțin cât trebuie făcut curățenie*" , pentru "*a stârpi răul până în temelii*" și scoala e "*teribil de infectată*"

/ Spre seară, pleacă la Scroviștea , să-și încerce norocul la țapi .

/ Seara se întoarce ,cu nădejdea de a o găsi pe Duduia la telefon, înainte de a pleca la **serata lui Max Auschnitt** ; una din puținele nopți când **Duduia n-a dormit cu el**

Carol / 19 mai

/ La 12, vine Călinescu , spre a vorbi despre Gardă. Găsește în rechizitoriu câteva inadvertențe,și hotărăsc mutarea medicului de la Jilava

(care făcea legătura lui Codreanu cu exteriorul)

Carol / 20 mai

/ Comnen îi dă raportul despre Geneva. România a câștigat prestigiu."

Chestiunea gardiștilor și hotărîrea mea de a lua măsuri pentru întremarea țării, au făcut un excelent efect

/ Argetoianu , revenit de la Londra, îi raportează reacții similare .

Carol / 21 mai'38

/ **Sf.Constantin și Elena. Ziua Duduii** : "*Doamne-Dumnezeule, dă-i sănătate [----] Iubirea mea pentru dânsa , tot așa de vie și adâncă este , nici nu pot să-mi închipui viața fără ea. "*

Carol / 22 mai'38

/ Duminică . A petrecut o zi " delicioasă" la Scroviștea. Zi de odihnă și de aer curat

Carol / luni , 23 mai

/ Dimineața, conferință cu Argeșanu, Călinescu, Comnen, Paul Teodorescu și Glatz.

Vești neliniștitoare din Cehoslovacia. Situația delicată a României , "din cauza Rusiei"

-Carol .23 mai'38: începe procesul Codreanu

/ " Astăzi a început procesul lui Codreanu. Lucrurile merg normal , tribunalul energic"

Călinescu / 23 mai : nimic notat

Carol / marți , 24 mai

/ Program obișnuit cu miniștrii Marinescu , Ralea, Comnen .

/ Primește pe Al.Lapedatu pentru candidaturile la Academie.Se amână candidaturile pentru anul următor , " *cei propuși fiind imposibili*" :Crainic, Rebreanu, g- ral Antonescu "

/ " Procesul continuă ca și ieri . Codreanu duce o dârză și bine chibzuită luptă.

-Carol.24 mai'38:aplicarea pedepsei cu moartea

/ " În consiliul de miniștri de aseară, **s-a hotărât punerea în aplicare , pe timp de un an,**

a art. din Constituție ce prevede pedeapsa cu moartea.

Această deciziune s-a luat din cauza mulțimii de scrisori de amenințare ce s-au trimis persoanelor oficiale și marcante , în legătură cu procesul lui Codreanu .Această măsură a fost luată în Consiliu de astăzi, sub președinția lui Argeșanu,ca să nu puie fața bisericească a patriarhului într-o postură dificilă . IPSS nu este contra măsurii , dar , fiind capul Bisericii, nu poate iscăli această măsură "

Călinescu / 24 mai :

/ **Procesul.** Evenimentele dau curaj , va fi greu . Personalitatea lui Codreanu :incult, cruzime, nici o activitate profesională .

/ Amenințarea , judecata și ... pentru intimidare, să tragă , de vor dezordina ?

Martori : Maniu ... Câți ? Câte pledoarii ? Ședințe secrete .

Noi internări : 50 , din care 6 femei .

Cred că tot intimidarea și forța sunt mai eficace . Am alertat poliția și jandarmeria.

/ Direcțiunea presei : Ziarul " România " Călmărea Șeicaru.Dat bani .

Ce mi-a spus Tătăreșcu . Ezitățile lui Dimăncescu . Dat oxigen .

Carol, 25 mai:atmosfera de la procesul Codreanu

Carol / mierc.25 mai

/ " Oareșcari îndoieli asupra atmosferei de la procesul Codreanu ; ei se apără destul de bine , deși neagă chiar evidența. Avocații lui, decenti.Actul de dare în judecată slab, făcut cu lacune și acuzări uneori trase de păr . "

Carol / joi 26 mai

/ La prânz, Patriarhul , încântat de călătoria cu Polonia.

/ " **E foarte mulțumit de măsura cu pedeapsa cu moartea și, mai ales, cu felul cum s-a rezolvit , fără a-l pune pe el în joc. "**

Carol II / 18-26 mai '38

19.)C.Z.Codreanu ,Din lupta tineretului român ,11 febr.- 25 mai '38

(antologia Sfințescu)

▣ **Circulara 145**

▣ **Guv.Miron Cristea. ▣ Legionarii : post și rugăciuni**

▣ **Autodizolvarea p.Totul pentruȚară**

▣ **Scrisoare către Vaida.**

▣ **Scrisoarea către Nicolae Iorga**

CZC / 11 febr.'38

▣11 febr.'38.Circulara 145:să fie răzbunat !

"Camarazi ,

Văzând reclamațiunea făcută [...] Parchetul Militar și Civil ,în care se arată că dl **Istrate**

Micescu , în calitate de ministru de Externe , a chemat la sine pe **dl Emilian, avocat și prefect de Neamț**,

și în schimbul unor promisiuni materiale și morale,i-a cerut ca să mă omoare , pentru " **înalte rațiuni de stat** "

...cred că **dl Amand Călinescu nu este străin de îndemnrile d-lui Istrate Micescu.**

De altfel, cred cu tărie că d-l Istrate Micescu și Armand Călinescu , sunt expresia și în această chestiune a anumitor cercuri pe care voi le cunoașteți mai bine.

Camarazi,

Rog să nu se interpreteze greșit această Circulară , să nu se creadă că mi-e teamă de moarte.

Șeful Legiunii râde de moarte și nu se păzește nici o dată de ea.**Fac această circulară pentru că vreau să fiu răzbnat** .Așa cum v-a spus și organizat Moța .Și nu dintr-o poftă personală de răzbnare ,ci pentru că am coningerea că veți face un mare bine nației românești!

Codreanu/: Circulara 147, 17 febr.'38:

17 febr.Circulara 147 : post și rugăciune

"Mișcarea legionară îndeamnă pe toți oamenii legați cu sufletul de ea,țărani sau orășni,tineri sau bătrâni,să facă post și rugăciuni timp de o săptămână",

între 25 febr.-4 martie'38.Vineri și Miercuri se va ține post negru!"

A.Se citește din "Paraclisul Maicii Domnului"...

B.Nu se citesc ziare,cărți,nu se admit distracții...

C.Nu se fumează,nu se mănâncă nimic vineri și miercuri...

D.Nu se joacă cărți,table;nu se merge la spectacole;nu se fac vizite;

E.Înfrîngerea oricăror poftes,chemarea morților,a lui Moța...

F.Nu se fac discuții contradictorii..

G.Ținuta,ca în Biserică...

El,în cei 16 ani de prigoană,așa a făcut... (p.103-104)

////////////////////////////////////

21 febr.Circulara 148 :Autodizolvarea p.Totul pentruȚară

[Codreanu este în prag de 40 de ani]

"Anunțăm pe membrii că,începînd cu data de astăzi,[...]Partidul <Totul pentru Țară >nu mai există.Întraga conducere a căzut de acord că rațiunea de existență a Partidului a încetat.

Toți cei legați pînă în prezent de acest partid,funcționari de Stat,sau nefuncționari, sunt dezlegați de toate aceste legături,luîndu-și complecta libertate de acțiune.

Toate funcțiunile,șefi de regiuni,de județe etc.,sunt desființate.

Sediile se închid și se dau proprietarilor. Comerțul legionar se lichidează.

/ Motivele acestei hotărîri: **Decretul regal 870** (17 febr.)care interzice funcționarilor să facă politică și sancționează cetățenii care o fac.

Deci se trece de la raportul de "drept" la raportul de "forță".

"Noi nu voim să întrebuițăm forța.Noii nu voim să întrebuițăm violența.[...]

La orice violentare ,noi [...]suportăm.[...]Lovitură de stat nu voim să dăm. [...] Și acum,în ceasul dizolvării noastre,**noi,tineretul României, crescuți în credință legionară,mulțumim generației bătrînilor oameni politici,pe care s-au purtat cu noi,pe care ne-au tratat,pe care ne-au dat,pe care ni le-a dat.**"

////////////////////////////////////

22 febr.Scrisoare către Vaida.

Îi trimite lui scrisoarea,avînd în vedere rolul pe care l-a jucat în acest act.

/ "Căci lovitura de Stat pe care dvs ,reprezentanții vechei organizații ,

ați dat-o în noaptea de 10 februarie,este o mare ofensă adusă nației noastre

și o provocare la război adresată fiecărui român. [...]

Dvs.ați călcat legile țării,penruca să aduceți o nouă formă statului.

Această nouă formă ridică ,însă,o serie de probleme."

1. "Dispreț pentru poporul român."

Caracteristica noilor forme de stat,nu stă în forma statului,ci în contribuția națiunii la crearea ei.

Ca român,el se simte ofensat ,și se întreabă:

Ce au crezut despre nație ,"desconsiderînd-o în halul acesta ?" ;

dictînd o nouă constituție ,alcătuită în câteva nopți ?

Au crezut că poporul român este "o turmă de animale" ?

2. "Legalitatea "

Dvs. care ne-ați cântat nouă timp de 10 ani pe această strună "legalitatea"[...]

Dvs. care ne-ați aruncat în închisori pentru cele mai mici abateri față de codul penal, terminați acum la sfârșitul acestui imn frumos, prin a deveni cei mai mari infractori la legile fundamentale ale statului, călcând în picioare Constituția țării [...]

prin a săvârși Dvs. delictul de care ne-ați acuzat și chinuit pe noi.[...]

Toate teoriile care ni s-au făcut nouă, tineretului, ani de-a rândul de generația Dvs, pe tema unică a legalității[...] se termină cu acest oribil exemplu.[...]"

3. "Sperjurul" .

Dvs. ați jurat pe aceste legi.[...] iar acum ați călcat jurământul depus.

Asupra întregii dvs. generații planază sperjurul. Trist exemplu, îngrozitor exemplu pentru biserica ortodoxă care patronează un asemenea act, și pentru neamul nostru. Ce grozăvie cuprind aceste două cuvinte : Infractori și Sperjuri."

4. " Nulitatea operei Dvs. "

"Întreaga operă a dvs de legislație este lovită de nulitate .

Tot ce este născut din sperjur și din călcare de lege este condamnat peirii.

Iar celor ce săvârșesc asemenea acte ,nu le ajută Dumnezeu niciodată.

Un vot luat prin silnicie ,sub stare de asediu,cenzură, nesecret și verbal, mai rău ca prin regimul bolșevic,

nu acoperă faptele dvs., pentru care rămâneți răspunzători [...]" (p. 107-108)

////////////////////////////////////

Codreanu /

mart.Scrisoarea către Nicolae Iorga

(p.109-111)

[LD : **Atenție !** cuvintele ce au declanșat procesul!]

"Ei bine ,nu mai pot. Din marginile puterilor mele omenești, eu care te-am respectat îți strig:

Ești un incorect, ești un necinstit sufletește." Datoria elementară a unui om corect este să se informeze și la omul pe care îl judecă, nu numai la agenții mincinoși ai Domnului Armand Călinescu. Dar din adâncul unui suflet lovit și nedreptățit îți strig și îți voi striga din adâncul gropii, **ești un necinstit sufletește ,care ți-ai bătut joc pe nedrept de sufletele noastre nevinovate.**"

[----] Nu veți întâmpina nici Dvs, Dle Profesor Iorga[...] nu numai nici o violență, ci nici măcar o opunere .Dar de acum și până voi închide ochii, Domnule Iorga, și după aceea, **te voi privi așa cum meriți.**"Corneliu Z.Codreanu "

////////////////////////////////////

CZC / Procesul / mart-mai '38

20.) Armand Călinescu , Însemnări, 30 mai '38

/ Reflecții după proces

/atmosfera la partide

/ măsuri /

Vezi la [fișier Guvern](#)

21.) JN Miclescu , Istoricul Gărzii de Fier , mss, retro' 20-' 38

(Arh. ISISP, fond XV, dosar nr. 451, f. 73- 90)

▫ Consultanță : **Legea privind Spionajul în timp de pace**

▫ Garda de Fier ▫ Guv. PNȚ : prima dizolvare

▫ Gruparea Corneliu Codreanu ▫ Guv. Iorga -Argetoianu : a doua dizolvare

▫ Garda de Fier. ▫ Guv. IG Duca : a treia dizolvare .

▫ Asasinarea lui Duca ▫ Procesul din 1934

- ▣ Totul pentru Țară ▣ Congr.studențesc Tg.Mureș : listele negre
  - ▣ "Rețeaua" legionară
  - ▣ Acte teroriste . *Listele negre* .
  - ▣ Corpul " Moța și Marin"
  - ▣ Manifestarea ca partid a mișcării legionare ▣ Anti- carlism, anti-camarilism
  - ▣ Codreanu -Maniu : tactică defensivă comună
- J.N.Micescu / București, 3 mai '38 / pag. 89-90 /

#Legea privind Spionajul în timp de pace (26 iun.'30)

La pag. 89 din doc. , există o notă .intitulată Consultație , semnată de J.N. Micescu , din care rezultă că a fost întrebat de ministrul de Interne , Armand Călinescu ,privitor la piesele publicate prin ziare ca emanând de la fosta Gardă de Fier ,din care reieșea că CZCodreanu organizase și întreținea o întreață filieră de agenți informatori , la MStM, la Siguranța Generală , Prefectura Poliției Capitalei, Ministerul de Interne. Aceste fapte ar fi pasibile de aplicare a Legii din 20 iunie 1930 , privind spionajul în timp de pace (art. 184-193 Cod Penal)

Exprimă ferm următoarea părere : că prin acea lege , pot fi pedepsiți la muncă silnică, între 10-20 de ani , funcționarii care dau informațiile ; cu 5-10 ani , persoanele care-și procură aceste informații .Toți vrem să știm că trebile statului merg bine ; dar nu convocăm funcționari de la MStM ,Siguranță , Poliție, Ministerul de Interne, în secret , sub pretext că avem preocupări patriotice . (p. 89-90)

////////////////////////////////////
JNM / 1938, retro' 31

▣1931.Liga Arhanghelului Mihail.Guv.PNȚ : prima dizolvare

Guvernul național -țărănesc , în fața acestor acte teroriste , decide pentru prima oară dizolvarea Legiunii Arhanghelului Mihail .Cu toate acestea, în alegerile din iunie 1931, organizația se aruncă în luptă electorală sub denumirea de "Gruparea Corneliu Codreanu" , fără ca guvernul s-o oprească .JNM / 1938, retro'32

▣1932.Gruparea Corneliu Codreanu . Guv.Iorga -Argetoianu : a doua dizolvare

Între 1928-1932,sub guvernarea PNȚ ,Legiunea a activat sporadic , dar vizibil.La sfârșitul anului 1932, toate aceste organizații sunt desființate printr-o decizie ministerială dată de guv. Iorga -Argetoianu .pe motiv de <activitate clandestină și dăunătoare siguranței >

Garda de Fier și-a continuat activitatea , ascunsă, răspândind broșuri și manifeste .În alegerile generale din iul.1932, Legiunea obține 2 % din voturi ,are deputat înParlament , a reintrat în " legalitate "

JNM / 1938, retro'33

▣1933.Garda de Fier. Guv. IGDuca : a treia dizolvare .

În ian.'33 , CZC , printr-un ordin de zi , înființează gradele legionare - comandanți , ajutori , instructori etc . - și o serie de decorații

În alegerile din 1933, G de F . adoptase definitiv acest nume.A depus liste în majoritatea județelor , dând naștere la ciocniri violente .Amenințările cu moartea nu mai conteneau . Guvernul , făcând cercetările de rigoare , a conchis că se putea degenera în război civil .

La 9 dec.'33,prin Jurnal al Consiliului de miniștri , a dispus dizolvarea Gărzii de Fier , pe motiv că < acționează contrariu ordinii legale, prin violență și teroare pentru schimbarea ordinii constituționale și a stărilor consfințite prin tratatele de pace ,prin aceea că preconizează ruperea legăturilor cu toate țările democratice și intrarea României în sfera statelor cu regim naționalist ditatorial . >

#29 dec.'33 .Asasinarea lui Duca

[CZC hotărăște asasinatul , " nicadorii" execută]

La 20 de zile după dizolvar, pe 29 dec. '33,**G de F** asasinează pe IGDuca , pe peronul gării Sinaia.Asasinarea lui Duca s-a făcut din îndemnul , cu știrea lui CZCodreanu, iar cei trei

asasini au fost glorificați prin cântece , nomenclaturi legionare ș.a.

Marele proces din 1934 . După el, iar au apărut uniforme legionare, purtate sfidător, deși erau interzise. Garda se trezește din nou, se organizează, mai ales printre studenți . **Uniunea și centrele studențești** au intrat treptat , treptat , complet în mâinile legionarilor. Paralel și mai apoi , crește influența ei în OETR , pentru convertirea străjerilor și instituțiilor create de MSR . Aici nu reușesc pe măsura așteptărilor .
JNM / 1938, retro'35 -'36

▣Totul pentru Țară

/mai '36.Congr.studențesc Tg.Mureș : listele negre

Mai 1936 .Congresul studențesc (Tg.Mureș) . Șefii studențimei au depus un jurământ , apoi au alcătuit în mod public o listă cu capii autorităților și personalităților ,ca trădători și dușmani ai legiunii. S-au creat echipe pentru suprimarea lor.
JNM / 1938, retro '34 -'37

▣Circulara 133/febr.'34 "Rețeaua" legionară

/ Circulara 133 / 4 febr. ' 34 : stabilea organizarea militară G de F :
< *Organizarea Statului pe baza categoriilor sociale, pare că începe să se impună prin natura lucrurilor. Astăzi ne vedem siliți de realitate să constituim , sau mai bine zis să consimțim , existența unui corp în cadrul mișcării legionare :**Corpul legionar al foștilor militari**. [-----]*
/ Se fondează asociația "**Prietenii legionarilor**" , formată din funcționari de stat, personalități proeminente, care nu se cunosc între ei și activează paralel cu organizația.
/ S-au creat legături utile cu : ministerele , magistratura, poșta, telefoane,/ S-au înmulțit legăturile cu ofițeri de toate gradele , mai ales superioare , care , upă pensionare au intrat la partid. Prin ei, procurarea de arme.
JNM / 1938, retro '34 -'37

#Acte teroriste . *Listele negre* .

JNM / 1938, retro ian'38

#Corpul " Moța și Marin"

La 13 ianuarie 1938, la un an după căderea pe front a lui Moța și Marin,CZC a înființat prin "*Ordin de zi*" , Corpul legionar Moța și Marin, compus din 10.033 legionari , împărțiți în 13 bandere a 771 iameni fiecare . Uniforma: cea purtată de cei doi pe frontul spaniol.
Jurământul lor : să se lepede de orice legătură pământească , să primească moartea fără teamă . Fiecare banderă are un Juriu de onoare și un acuzator legionar.
JNM / 1938, retro nov.'37 - 10 febr.'38

▣ Manifestarea ca partid a mișcării legionare

/Anti- carlism, anti-camarilism

/nov.1937.Alegerile

[LD : pe o cu totul cale de investigare și documentare , găsesc în această sinteză confirmarea unei concluzii la care am ajuns și eu . Anume că, în această etapă , Codreanu adoptă o conduită partidistă, legalistă chiar ,prin intrarea în jocul democratic constituțional . Cât de sinceră a fost ea, cât de mult a atârnat trecutul , cât de în contratimp cu conduita camarilei a fost ea .... aceasta am încercat să relev la acest ultim capitol al mișcării legionare codreniste .]
" **Prima și ultima** manifestare ca partid politic propriu-zis a mișcării legionare ,a fost în alegerile din 1937 . Rezultatele dovedesc creșterea ei vertiginoasă . "
Au ocupat atunci cu forța 71 de primării .
În ce privește pe MSR , Codreanu , la fel cu Maniu, încă din 1935 , a adoptat p.d.v.că el este

manevrat de "forțe oculte"

La congresul de la Tg.Mureș (1936) au apărut " **cauza**" **prințului Nicolae** ,cerând întoarcerea lui în țară .

/10febr.'38.Maniu –Codreanu:tactică defensivă comună

[LD: această informație este foarte valoroasă .Și atunci și mai târziu,aceste

La 10 febr.'38 , la ultima întrevedere Codreanu-Maniu (în casa d-nei Zoe Sturdza ,tr.Crețulescu ,nr. 8) ,cei doi au examinat situația ,considerând noul regim ca fiind **dictatorial ,îndreptat , în special, asupra celor doi**,și de aceea au hotărât **o tactică defensivă comună** .Au stabilit ca , în caz de pericol, **cele două gruări să se carteleze** .
...CZCodreanu așteaptă (speră) ca **Regele Carol să plece din țară după ce Mihai devine major**.În caz de dispariție a unuia (Codreanu sau Maniu) ,**partizanii celui dispărut să urmeze necondiționat pe celălalt** .

CZC este foarte informat privind mișcările autorităților .

...În ultimul Consiliu de Miniștri [martie '38] s-a hotărât **dezlegarea de jurămintele depuse față de partidele politice** ,și **mulți legionari au răsuflat ușurați** .Obligațiile asumate prin jurământul legionar :înmarmarea personală , participarea la marșuri , aducerea de aderenți .

Raport:Istoricul G de F / 1930-1938

22.)Siguranța Generală, Corpul Detectivilor, Notă , 4 iun.'38

(Cf. Arh.ISISP, fond V , dosar 226 , f. 34-36)

▣Mihail Manoilescu

M.Manoilescu ar fi spus unor prieteni că **mulți îi obiectează că a făcut prea multă cauză cu legionarii** ,din care cauză **nu a ajuns în fruntea ministerului Economiei Naționale** .

/Manoilescu - mss 1

< Nu regret că n-am ajuns în acest guvern odios . În toate țările (Italia, Germania, Anglia și Franța) guvernul de azi al României nu se bucură absolut de nici o încredere , fiind chiar ridiculizat .>Patriarhul, Călinescu , lamandi , < n-au mai mare cuvânt ca noi, vechi prieteni ai lui Mussolini cât și ai lui Hitler .Am discutat cu fruntașii Germani situația nenorocită de astăzi a României .Pentru moment , ei stau în expectativă binevoitoare , pentru noi , cei de dreapta , din România , pentru a nu da de bănuir și a-și periclita interesele .>
< Am informații că modul cum s-a soluționat procesul lui Codreanu , a podus penibilă impresie atât în Italia , câtși în Germania > punând vina pe Franța , Anglia , Rusia și masoni

/Manoilescu-mss 2

< Sunt surprins că MSR a acceptat ca lamandi și Călinescu să distrugă pe oamenii aceștia . >

/Manoilescu - mss 3

Cât timp legionarii au fost pentru Rege , n-au pățit nimic. Apoi, nu m-au ascultat , luând o atitudine ostilă . Au făcut o mare greșeală .[----] rebuie ca sentința să fie casată , iar legionarilor să li se scoată din cap faptele < de o îndrăzneală nebunească > dacă CZCodreanu ar rămâne definitiv condamnat .

M.Manoilescu / 4 iun.'38

23)Scrisoare grup 12 legionari către Carol, iul.'38

Ing.Gh.Clime, Virg.Ionescu, Bănică Dobre, Tr.Cotigă Nec.Totu:Măria Ta,

(Arh.ISISP, fond XV, dsr nr. 451 , f. 107 109 ; fotocopie cu 12 semnături)

"ca o **sposedanie de sub pământ** , din **închisoarea militară Jilava** "

/Prigoana contra legionarilor

" Prigoana deslănțuită împotriva noastră ne-a făcut să înțelegem cât de departe au ajuns uneltitorii, pe calea învrăjbirii Neamului Românesc .

/Sfetcnicii MSR vor nimicirea lor

" Și așa am văzut că **sfetcnicii** - trecătorii sfetcnici ai Majestății Voastre - **sunt acei cari vor nimicirea noastră** ." Și așa merg spre o **rupere totală** , între **Națiunea Română și Regele ei** , ducând **România spre o inevitabilă catastrofă** , pe care **Maiestatea Voastră , singurul , o puteți înlătura** .

/Justiția le-a pus în sarcină fapte neîntâmpate

" Pentru ca Justiția să ne poată pedepsi , **ne-au pus în sarcină fapte** care să poată fi încadrate în texte de lege .Dovezile nu s-au putut produce , pentru că **faptele n-au existat** . Și aici începe mișelia, marea mișelie .

/Nu au fost contra Dinastiei și MSR

" **Afirmăm categoric și definitiv** : nu am fost nici o dată , în toate acțiunile noastre, în toate credințele noastre , trăite intim , sau mărturisite public , **împotriva Dinastiei sau împotriva Majestății Voastre** .

" Ne-am străduit spre o **dăruire totală** mergerii înainte a Neamului nostru românesc și gloriei Regelui său , Carol al II-lea .

" **Orice altă afirmare , este o minciună . Orice altă șoaptă , este o calomnie**

Să trăești Măria Ta , (urmează cele 12 semnături)

Scrisoarea către Carol / iul.'38

---

24)Carol: moartea Reginei Mamă Maria,18 iul.'38

(Carol al II-lea ,**Însemnări zilnice** , p. 204-205)

[LD :Regina Maria s-a stins la 11 ani distanță de Ferdinand (20 iul.'27) .

Reîntoarsă din străinătate, slăbită și bolnavă vine la Sinaia , pe 16 iulie .

La 18 iul. ,la 5,38 seara , s-a stins din viață la Peleşor.]

"**lată că s-a stins și ea , mama** ; s-a dus **ultimul din vechea generație din familia noastră** .

Ce ființă plină de energie și de impulsie a fost ea, ceea ce a făcut-o , adesea , **nedreaptă și, mai ales față de mine** . Atâtea **legende nedrepte s-au răspândit asupra raporturilor noastre** .

În anii din urmă, am fost **acuzat că am persecutat-o**; nu e adevărat.

/Centrul tuturor nemulțumiților și frondeurilor

Am fost însă **obligat să iau anumite măsuri** , căci ea **devenise centrul de atracțiune al tuturor nemulțumiților și frondeurilor** .N-a priceput că, ca mamă , avea dreptul de a-mi face reproșuri mie,dar **n-avea dreptul de a face cor cu toți acei care mă defăimau în fața ei** .

Trebuie să mărturisesc că de un an încoace , purtarea ei s-a îndreptat și că , adesea,mai ales în străinătate , m-a apărat .

Pentru înmormântare am hotărât că va trebui făcută cu tot fastul convenit " Reginei Maria " .

O vom transporta la **Peleş** , unde va rămâne vreo două zile expusă pentru populația din regiune , pe urmă la **Cotroceni** și de acolo la **Curtea de Argeș** .

/Telefon la regina Elena

Fapt important , **Mihăiță** , **telefonând seara mamă-si** , am vorbit și eu la telefon ca să-i dau trista veste . La aceasta **am fost îndemnat de D** [uduia]care **a și asistat la conversație**."

Moartea reginei Maria / 18 iul.'38

---

25)Iuliu Maniu, Dinu Brătianu , **Memoriu** către Carol II , oct .'38

/ Necesitatea revenirii la vechile principii constituționale /

(AIC, fond PCM, dosar 61, f. 2-3)

[**LD** : după Acordul de la Munchen . Pasajul este lut din cartea mea (p. 47-48)

Oare Maniu și Brătianu chiar să fi crezut că Regele va reveni la vechiul regim ?!

Oare , în aceste condiții, boicotarea noilor structuri de către Maniu și Brătianu să fi fost cea mai potrivită formă de opoziție ?!]

/Pericolul atmosferei politice

" **Astăzi**, când există **un pericol real** , creat de chestiunea cehoslovacă ,când se pune la ordinea zilei **revizuirea fruntariilor și drepturilor de autodeterminare al minorităților**, **azi**, când **se impun o solidaritate a tuturor cetățenilor conștienți** ,cărora li se cer sacrificii bănești , iar mâine și trupești ,**azi** când **contactul dintre rege , guvern și țară** ar trebui să fie mai strâns ca oricând,**starea sufletească** în care este populația țării **devine un adevărat pericol** atât pentru Coroană , cât și pentru patria noastră."

/Necesitatea revenirii la vechile principii constituționale

Dacă, la un moment dat , **regele** a considerat necesar **să suprimă vechea Constituție și să se izoleze de partidele politice** , în condițiile din toamna în curs, **România ar avea nevoie** " pentru rezistența ei la fruntariile ce o amenință " **să-și restabilească legăturile dintre Tron și națiune** ,prin **revenirea la vechile principii constituționale "**

Maniu -Brătianu / oct .'38

26.) Carol II : turneu diplomatic : Londra, Paris, Berlin, Leipzig,13 - 28 nov.'38

(" Timpul " , 15- 26 nov.'38 ;)

[**LD** : nu stărui asupra aspectelor de politică externă a **României post muncheneze**

Am făcut-o în România în vâltoarea... De data aceasta urmăresc implicațiile pe plan intern , pentru a putea cântări cu obiectivitate ponderea elementului intern / extern în evoluțiile politice românești . **Vizita lui Carol** s-a bucurat de o **largă publicitate înainte, în timpul și după** efectuarea ei . Directorul " Timpului" , **Grigore Gafencu** a urmărit -o, luând zilnic însemnări , transmise ziarului sub titlul "**Europa după Munchen**" .

13nov.'38 . Carol începe călătoria la 13 nov.'38 , din gara Mogoșoaia .

-17 nov.'38 Londra.

Carol a fost primit în audiență de Chamberlain și Halifax.

Cu acest prilej, **Chamberlain l-a asigurat pe Carol** că la Munchen nu s-a discutat cu Hitler despre împărțirea Europei în "**sfere de interese**"! , ci doar despre **justificatele necesități economice ale Germaniei în sud-estul Europei** . În acel context a cerut Carol guvernului britanic să trimită curând o delegație comercială în România , pentru a dovedi interesul ce-l poartă intereselor economice în zonă. Cu toate insistențele lui Carol, **promisiunile britanice au fost vagi ,evazive, nedecise** **Încât vizita a avut rezultate slabe** .

-19 nov.'38 .Paris.

Vizita lui Carol nu a reperat succese notabile ,decât ... transformarea legațiilor în ambasade . Eșecul convorbirilor purtate de Carol la Londra și Paris, l-au făcut pe Carol să-și învingă reticențele și să aibă convorbiri cu Hitler.

-24.nov. '38. Berghof: Carol-Hitler

(**Les archives secretes de la Wilhelmstrasse** , pag. 377 -380)

Se consumă **întrevederea dintre Hitler și Carol** , la care asistă prințul moștenitor **Mihai și Urdăreanu** . La enunțarea țelurilor României făcută de Carol - relații comerciale bune ; atitudinea Germaniei față de pretențiile revizioniste maghiare ; atitudinea Germaniei în problema Ucrainei subcarpatice - **Hitler a răspuns evaziv** la ultimele chestiuni, încât **Ribbentrop nota** în însemnările sale : **< Fuhrerul a lăsat față de regele român în mod expres deschisă problema**

ce poziție vom adopta în viitor în problema Ucrainei subcarpatice .Chiar dacă am reținut Ucraina de la ocupare , fuhrerul este de părere că **față de români nu trebuie să ne pronunțăm împotriva ocupării acestei regiuni de unguri** . **Ideea fundamentală a politicii noastre în momentul de față trebuie să fie de a ține în șah atât Ungaria cât și România** , pentru a le folosi ,**în conformitate cu evoluția situației, în interesul german.** >

La sfârșitul convorbirii - spune Ribbentrop - **regele României a menționat că există elemente [aluzie la G de F] care se străduiesc să tulbure bunele relații germano-române.**

El a numit , în acest senz, pe **Conradi** care " **completează cu toate elementele pe care regele le consideră indezirabile** și l-a întrebat instantaneu pe Hitler dacă nu intenționează să-l recheme pe Conradi , apreciind acest gest ca indispensabil în interesul menținerii și dezvoltării bunelor raporturi germano -române .**Hitler a dat ordin lui Ribbentrop să-l aducă imediat pe Conradi la Berlin.**

Cum Carol al II-lea a respins marea majoritate a condițiilor puse de Hitler ,fiind de acord doar cu tratatarea unei apropiieri treptate de natură economică,**Hitler și-a ieșit din fire** , amenințându-l și **sfârșind convorbirea într-o atmosferă dușmănoasă** , atmosferă ce n-a mai putut fi atenuată nici în convorbirile Carol- Goring .

-26 nov.'38.Lepsig :Carol -Goring.

28 nov. Carol se reîntoarce în țară .

[LD : în aceeași zi , are loc atentatul contra rectorului Ștefănescu- Goangă, iar a doua zi, pe 29 nov. asasinarea lui CZCodreanu]
Călătoria lui Carol/ nov.'38

27.)**Al.Vaida Voevod , Memorii ,retro ' 38**

(Vol III , p. 177-178)

[LD : **Vaida își mărturisește intențiile ca , prin mărturiile sale, fără a urmări desfășurarea lor cronologică , să compună un mozaic de fapte care să recomună atmosfera perioadei .** Sigur, sunt **Memorii** , nu **Jurnal** , scrise prin 1945 , când faptele își consumaseră consecințele.

Carol își încheiase domnia, deloc glorios ; mulți din " actorii" scenelor evocate

- **Carol , Codreanu ,Călinescu , Iorga ,g-ral Antonescu** - fie nu mai erau în viață , fie își încheiaseră "misiunile" : se consumase toată **istoria tragică a anilor '40-44.**

Dar tocmai de asta **le consider prețioase** , pentru că **Vaida** face parte dintre puținii oameni politici care **nu și-au schimbat spectaculos părerile : nu scuipă pe obrazul pe care l-a sărutat .**Și nici **nu-și retrage simpatiile și adversitățile.**

În orice caz , **caracterul lui rămâne integru** , chiar și atunci când contribuția lui la fapte poate apărea " negativă" . **Vaida este un prototip foarte diferit față de celălalt mare ardelean ,Maniu , și este destul de dificil de cântărit : cum erau ardelenii ?care din ei a avut dreptate , într-un moment sau altul ?!** Din **Consiliile de Coroană și Consiliile de miniștri** , descrie scene " de gen" , în care surprinde , ca un fin psiholog ,**personaje, caractere, episoade.**

[**Al.Vaida Voevod / retro ' 38 Doc.integral : fișier Vaida II**

▣ Turneul diplomatic al regelui ▣ Întlnirea Hitler -Carol =aranjamentul lui Argetoianu

▣ Acțiunea lui Horia Sima ▣ Carol - Hitler ▣ Aranjamentul lui Argetoianu

▣ Străduințele lui Carol pentru neutralitatea României ▣ Asasinarea lui Codreanu

▣ Al.Vaida - președintele FRN ▣ Regele - Guvernul - consilierii regali

▣ Carol al II-lea : Reformatorul... Oratorul demagog ...Generosul Sub influența camarilei]

Al.Vaida Voevod / retro '38

▣nov.'38.Carol-Hitler

#Hitler a cerut clemență pentru legionari

Ulterior am aflat că **Hitler a cerut Regelui să fie cu clemență față de legionari** ,care nu au

altă vină decât că **țin la dânsul** (la Hitler)

Fiind Regele încă pe drum, **s-au început atentatele cât și represiunile guvernului**, continuate apoi după sosirea Regelui acasă.

#Hitler furios pe Carol

Mai târziu am aflat că din această cauză **Hitler a fost cuprins de furie contra lui Goring** care pusese la cale **întâlnirea cu Carol**, la Salsburg (ori Berchtesgaden) .ar fi repezit în termeni brutali pe Goring ,încât acesta n-a mai știut cum s-o tuelească pe ușa afară . Învinuirea consta în reproșul că **Goring e de vină că s-a încrezut în cuvântul unui om** (al Regelui) , care nu și l-a ținut , **în privința cruțării legionarilor** .Se spunea că **Hitler a dispus să se retrimită** , la legația română din Berlin,**toate decorațiile noastre primite de germani** .

Al.Vaida Voevod / retro '38

#Acțiunea lui Horia Sima !

În același timp , însă, **s-a zvonit** din partea legionară că **aripa stângă, sedusă de Horia Sima**, zeloasă de a-l întrece pe C.Z.Codreanu în temeritate și informat din sursă nemțească - fie cu, fie fără premeditare - **s-ar fi temut** că în cazul unei **înțelegeri între Rege și Hitler** , acesta din urmă să nu le mai dea atenție legionarilor .Pentru aceea **s-ar fi grăbit să tulbure** , din primul moment , **relația lor** .Firește că nu am putut verifica veracitatea acestor zvonuri .În tot cazul , **a fost suspectă** , atât alegerea momentului , cât și faptul că atentatele s-au îndreptat contra evreilor și contra proprietăților acestora .

Al.Vaida Voevod / retro '38

#Aranjamentele lui Argetoianu

Vizitele la Londra , Paris , Bruxelles, și Bercht esgaden (ori Salsburg) , i-au servit de **mare mulțumire Regelui** . Fericit îmi povesti (la recepția din 24 ianuarie '39)

<La Londra am avut marea mulțumire că - de câte ori mă recunoștea publicul - ovaționa spontan România . Aceste ovațiuni ale publicului de pe stradă erau sincere .Englezul nu poate fi înduplecat să facă potemchiniade , el își manifestă sincer opinia . În cazul meu, era vădită simpatia publicului londonez pentru țara noastră .>

[restul conversațiilor lui Carol cu Hitler le-a descris în alt loc]

Aflasem ulterior că **întâlnirea cu Hitler, Goering și Ribbentrop o aranjase C.Argetoianu** , întâmpinând multe dificultăți protocolare din partea Regelui . Îndată ce se fixase itinerarul lui Carol II, **Argetoianu plecase în Germania**. Când a aflat Regele că invitația fusese făcută pentru Salzburg (sau Bercht esgaden) s-a trezit întrânsul orgoliul de Hohenzolern.Ar fi găsit firesc să-l invite la Berlin , capitala Germaniei . Din considerații protocolare , caracterul invitării la sediul lui Hitler i se părea oarecum prea familiară.Totuși, până la sfârșit , **cedă stăruințelor lui**

Argetoianu .La tot cazul, **rolul de abilitate diplomatică** , pe care a trebuit să-l joace regele cu nemții - după vizitele la Londra , Paris și Bruxelles - i-a impus multe nuanțări subtile Nu e de uitat că la Paris , cu ocazia defilării trupelor , **declarase că <unde va fi armata franceză , acolo va fi și armata română >**, declarație difuzată larg prin presă.

Al.Vaida Voevod / retro '38

/Străduințele lui Carol pentru neutralitatea României

Am înșirat aceste câteva date și fapte autentice care - împreună cu multe altele , imponderabile - mi-au cimentat convingerea că **nu numai din sentiment , ci și din considerații ostășești și politice , Regele Carol al II-lea era de partea anglo-francezilor [...]** Și , în consecință , **tactica sa de a păstra neutralitatea țării** ,se întemeia pe considerații logice și pe fapte reale .

/Pact HitlerStalin ?! De neimaginat

Cine ar fi cutezat pe atunci să creadă că va fi posibil să se încheie pactul de amiciție între Hitler și Stalin,și care om cu judecată ar fi îndrăznit să presupună că va izbuti, cândva, trecerea liniei Maginot de către oștirile germane !

Firește : **după război, eroii și proorocii sunt fără număr**, ca broscii după ploaie ,intonând care mai de care , concertul racameșilor [**denumire populară pentru broscii de baltă**] :
<eu am prevăzut , eu am spus , eu, eu eu...>

Al.Vaida Voevod / retro dec.'38

▣ Al.Vaida - președintele FRN

Regele întemiase " **Frontul Renașterii Naționale** " , pe lângă "Consiliul Regal " , **fără a fi consultat pe cineva** dintre oamenii cu experiență și cunoscători ai posibilităților oferite de stările reale , din toate colțurile țării .

Ca idee, a fost bună organizarea " Frontul Renașterii Naționale " **Ca punere în practică** , însă, în multe privințe , **a fost greșită și insuficientă** .**Zadarnic am încercat să rezist** stăruințelor regale , încât, la sfârșit,-spre a nu fi nedelicat - și **în speranța de a putea corecta** toată organizația ,**am fost silit moralicește să primesc prezedinția Frontului Renașterii** .

Nu am izbutit însă să-mi realizez intențiile reformatoare .

Al.Vaida Voevod / retro '38

▣Regele- Guvernul -consilierii regali

Guvernarea Cristea (I) , din care au făcut parte și consilierii regali , a fost , de fapt,o guvernare Carol II și am fost bucuros că ,făcându-se o remaniere - **guvernul Cristea (II)** - mi-am redobândit libertatea .

Precum în **Consiliu de Coroană** , tot așa și în **Consiliile de Miniștri** ,aveam o situație penibilă .Pe când în Consiliile de Coroană regele ne dădea numai cuvântul,iar dânsul **se abținea consecvent de a-și manifesta părerea**,în schimb în Consiliile de Miniștri ,**țâia scurt discuțiile fixând concluziile sau hotărârile**.**Intențiile regelui erau bune** , însă, deseori, **străine de realitate** , ori, până la sfârșit, **inexecutabile** [**dă câteva exemple edificatoare**]

Al.Vaida Voevod / retro '30-'40

▣Carol al II-lea Reformatorul

Regele **Carol II a fost un prototip al epocii sale**. Contactul cu el i-a înviorat elasticitatea de a înțelege ce înseamnă "**să progresezi cu epoca** " .Era condus de **râvna nepotolită de reformator** .Urmărea identificarea **progresului poporului** , înainte de a o scoate din sărăcie, **prin educație și disciplină** .De aceea a stăruit , cu adevărat fanatism, pentru educația copiilor prin **cercetășie , premilitărie sport etc** . **Educația englezească** i se părea cea mai **potrivită** pentru **dezvoltarea personalității , a curajului, a răspunderii** .

Literatura beletristică , politică , istorică , îl interesa tot pe atâta ca **problema șoselelor** ori a **edificiilor publice** . Îl preocupa un plan de **înfrumusețare a Capitalei** , prin plantații , grădini, parcuri , spre a servi **Bucureștii ca model** pentru orașele , satele și liniile de comunicații ale țării .La domeniul său , Mănăstirea, a pus în practică - în acord cu țărani , chiar și o exploatare mixtă de **cooperativă colhoznică** , copiind **metode comuniste**, adaptate firii românești .

-Oratorul demagog

Ca orator, iubea improvizarea cu care fascina. Dacă Carol ar fi întemeiat un partid,ar fi bătut **recordul la concurență demagogică** , întrecându-l și pe dr Lupu, și pe Jean Th Florescu , și pe DRloanișescu ! ...

-Necrivdosul

[1932]La Externe nu se făcuseră de mult **avansările** meritate .I-a prezentat Regelui lista celor îndreptățiți .În fruntea listei era **tânărul Duca** .Văzându-i numele, Regele i-a aruncat o privire întrebătoare .Față de omul politic care era tatăl acestuia , regele avea atunci o neîncredere vecină cu aversiunea. Vaida i-a spus :

-L-am pus în capul listei , Maiestate , ca să nu-l uit .E un băiat excelent , promițător.

Colaborează la reviste iar seriozitatea lui se dovedește prin faptul că - pe când alții se codesc și fac tot ce pot ca să nu cadă soarta pe ei - acest atașat s-a anunțat voluntar ca să fie trimisîn

extremul orient .**E cel mai bun din generația lui.**

Regele a făcut un semn de aprobare în dreptul numelui lui zicând :

-Îmi pare bine că e băiat bun. Dovadă că vrea să plece cât de departe de acest mediu .

Așa a plecat tânărul Duca .

#Camarila !Lupeasca !

[1933] După terminarea manevrelor militare de la Craiova, Carol I-a chemat în compartimentul regal al trenului .

-Ce mai e nou, d-le Vaida ?

-Miestate, nimic deosebit , decât faptul că **valul clefetelor [clevetirilor] ,pe tema camarilei** s-a calmat de tot , în timpul din urmă .

-Camarilă ? ce e aceea camarilă

-D-na **Lupescu , d-na Vider** (ori Widder),**dl Widder,A.Blank,Tabacovici**

-Dar d-ta știi că **d-na Lupescu nu se amestecă în politică** . *

-Știu Maiestate , dar în viața publică nu contează ceea ce e în realitate,ci ceea ce crede mulțimea

-Bine dar **eu nu am voie să am un cerc de prieteni ?**

-Desigur Maiestate.**Datoria mea este însă să Vă informez** cu toată sinceritatea.În rest hotărăște înalta înțelepciune a Maiestății Voastre .Cu toate că **am reușit să evit ocaziile de a o cunoaște personal pe d-na Lupescu** -și ce n-a încercat Puiu Dumitrescu pentru asta ! - Carol II nu a manifestat în contactul cu mine , vreo urmă de supărare . [----]

Prin relația cu Lupeasca s-a expus invidiei multor femei , căroră , cum se zice , li se scurgeau ochii după chipeșul flăcău , când apărea în public , cât și clefetelor celor iertate [bătrâne].**Opreliștea ca Regina -Mamă Maria** să nu poată primi decât persoane admise de fiul ei , i-au atras lui Carol **bârfelile critice ale doamnelor** din înalata societate bucureșteană .

S-a auzit din toate clasele sociale : " săraca Regina Maria " , " săraca Regina Elena !"

Al Vaida / Memorii , 1930-1940

* Notă Armand Călinescu:conflictele cu Duduia

.6 februarie 1939 :

Ernest Urdăreanu îmi povestește conflictul cu Duduia.**Se amestecă în toate - în remaniere , în politică , și amenință scandal în fața regelui, câte odată în fața voevodului.**

Nu mai poate suporta , va pleca .(Însemnări politice , p. 405)

28)Constantin Papanace ,Fără Căpitan.Conducerea în a doua prigoană ,

[Mss. Buchenwald , februarie 1943 ; Lămurire , Salo, dec. 1983 , 135 pag.]

Biblioteca Verde, nr 24, Editura "Armatolii" , Cetatea Eternă , 1984

Cuprinsul :

I. În preajma furtunii (ultima întâlnire cu Căpitanul) ..... pag .5-14

II. Începe prigoana ..... 15 -40

III. În Comandament 41-57

IV La conducerea Comandamentului ..... 58 - 107

V Asasinarea Căpitanului 108- 135

[Subtitluri problematice LD] Doc.integral , fișier G de F XI

☒ Lovitura de Stat a lui Carol

☒ Alternativele : asasinatul, lovitura de stat, expectativa , plecarea peste graniță .

☒ Începutul prigoanei .Oculă și Regele...

☒ Atitudinea față de Rege ☒ Legiunea = rezervă a Regelui în perspectiva diplomatică.

☒ Disensiuni și derută între legionari Întețirea represiunilor.

/Horia Sima pregătea revoluția/Alecu Cantacuzino pregătea lovitura de Stat/

/Vojen , Dumitrescu , înclinau spre lovitură /

☒ Papanace : Legiunea - rezervă regală pentru viitor Grupul Clime (18 condamnați din Jilava)-

Memoriu de clemență către Rege

<Conducerea Legionară nu privește sentimental acțiunea Regelui . Se recunoaște că România este angrenată într-un sistem de alianțe care nu pot fi schimbate decât la momentul oportun. Până atunci, Regele trebuie să dea , la rigoare, aprehensiunilor aliaților actuali dovezi că ia măsuri chiar impresionante pentru a evita o altă orientare . Acest lucru îl înțelege Conducerea Mișcării Legionare în frunte cu Căpitanul ; și ca rezervă a Regelui ,legionarii înțeleg să aștepte în liniște ,chiar și în închisori >
<Pericolul consta în faptul că unii politicieni nu înțelegeau această eventuală linie mare a Regelui ,vrând să împiedice o viitoare conlucrare a Regelui cu tânăra generație . Deci necesitatea localizării răspunderii la anumiți politicieni,sau mai bine zis a lui Armand Călinescu ,și justificarea într-o oarecare măsură a liniei regale prin cerințele de moment ale politicii externe. >

...Acest p.d.v. a fost dfuzat pentru contrabalansare , chiar dacă năștea nedumeriri că justificau " tocmai capul răutăților " [-----]

▣Variante legionare

Chemați de **Victor Vojen** (conducătorul Corpului muncitoresc) acasă la el,**Papanace** , **Sima și părintele Dumitrescu** ,au aflat **sugestiile transmise de Micescu** (poate de Rege !) , privind soarta Mișcării : **< Legiunea trebuie să-l uite pe Codreanu și să se gândească să se apropie de Rege,care este tânăr și care are calități de a conduce Legiunea. >**

...Soarta Căpitanului părea pecetluită .**Horia Sima** a considerat că revoluția este inevitabilă ; părintele **Dumitrescu și Vojen** (cu pașaportul de plecare din țară în buzunar, **au găsit și ei necesară lovitura de stat !** .**Avocatul Cosmovici** îl flata și încuraja pe **Horia Sima**.Doar el,**Papanace** , s-a opus .

C.Papanace / febr,'43,retro ' sept . '38

-Papanace:Legiunea-rezervă regală pentru viitor

[LD : Este **soluția pe care Papanace** o susținuse de la început . De altfel, această soluție va fi adoptată în viitorul apropiat , numai că din ea va dispărea **Codreanu** și beneficiar al ei va fi **Horia Sima** !

-Grupul Clime:Memoriu de clemență către Rege

(18 condamnați din Jilava)

"În conjunctura externă care se deschidea, avea șanse de a se pune , acum cu mai mult succes, tema pe care ne-am pus-o la început , și anume de a recunoaște necesitatea politică care justifică măsuri față de mișcarea legionară din partea Regelui și de a pleda pentru necesitatea prezentă și viitoare ca să mențină rezerva legionară , apropiindu-se cât mai mult de Mișcare .Un gest de înțelegere și de clemență , din proprie inițiativă ,ce l-ar apropia ,în aceste momente ,definitiv de Mișcarea Legionară și de Căpitan.

[---]În acest sens am întreprins o acțiune discretă .De la conducătorii legionari aduși la Jilava și pe urmă condamnați , ne-a venit un **Memoriu către Rege** și necesitatea de a se ajunge la o destindere .Era semnat de cei **18 conducători legionari** , în frunte cu **ing.Clime**.

[---] Se înaintase un exemplar oficial prin Grefa închisorii Jilava , dar nu se știa dacă **Armand Călinescu sau Camarila Palatului** (Urdăreanu) nu l-ar fi oprit .

-Mareșalul Averescu –ca Hindenburg.

"**Mareșalul Averescu** , prin prestigiul lui și cu vârsta înaintată , putea să fie folosit ca un **Hindenburg**- așa cum îi plăcea lui să i se spună -în pregătirea regimului legionar.

M-am fixat deci să întreprind această acțiune la Palat ,prin **Petre Papacostea**.

Știam că el a fost cândva **secretar al Regelui** , când acesta era prinț moștenitor ,și se cunoștea bine cu **Gabriel Marinescu** . [---]Aveam încredere în el ca **macedo-român** ,[---] în simțul de **solidaritate care ne leagă pe noi macedonenii** , care rezistă tuturor divergențelor , oricât de adânci ar fi ele. [---] **I-am făcut clandestin o vizită acasă** .[---]

I-am spus de la început că am însărcinarea de a conduce **Mișcarea Legionară** în aceste împrejurări grele. [----] **Trebuie împiedicat Regele ca să ajungă la o crimă prin asasinarea**

Căpitanului .Dacă acest lucru s-ar întâmpla,atunci în mod inevitabil România va fi zguduită de **frământări interne foarte grave**, iar Regele va trebui să treacă mereu pe cadavrele tineretului , fiind că , după fanatismul care s-a creat , **mulți tineri din generația actuală nu-și găsesc nici un rost să supraviețuiască Căpitanului** . Momentul este deci istoric .Încă nu este târziu .[-----] Dacă nu se face acest gest acum , când situația politică evoluiază în sensul celor prevăzute de Căpitan, înseamnă că și cele din trecut au fost simple acțiuni de pornire personală .Cred că **s-ar putea ajunge la o rezolvare a crizei care bântuie România.Am convingerea că și Căpitanul ar accepta această soluție**

-Alecu Cantacuzino:planuri extreme

"La această psihoză ,venea acum și **temperamentul celor doi evadați .Alecu Cantacuzino** avea el însuși **un temperament impulsiv** nu putea să reziste acestei psihoze generale **Congresul de la Târgu Mureș [1936]** și mai ales **comportarea eroică din Spania [1937]** , i-a cultivat la maximum aceste predispoziții .De aici i s-a tras și faima pentru **conducerea Corpului de elită" Moța și Marin "Această faimă îl ținea strâns legat de linia eroică a destinului său .[-]Drumul pe care putea merge el , era cel drept . **Cel care stătea acum în față era cât se poate de complicat**,deoarece **Căpitanul se găsea în mâinile călăilor, ca ostatic** .La această trăsătură fundamentală de caracter, se adăuga și **o mândrie boierească** ,cu profunde **aversiuni față de " coțcăriile și feloniile"lui Carol al II-lea**. De aceea , de multe **ori el aducea o pasiune în atac care depășea liniile tactice** pe care totdeauna le avea în vedere Căpitanul . [----] Și Căpitanul era o fire impulsivă , cu un maxim sentiment de onoare , mândrie și demnitate .Dar avea și o mare putere de reținere , care reușea să țină în cumpănă aceste tendințe puternice . [-----] **Terorismul verbal** de la Congresul de la Târgu Mureș , la care **Alecu Cantacuzino a avut un rol important** , ilustrează acest dezechilibru .De acest fapt s-au folosit **adversarii și au pus în circulație că Mișcarea Legionară s-ar gândi chiar la o schimbare de dinastie**. De aceea, numele lui Alecu Cantacuzino , a ajuns un fel de "*basma roșie*" pentru iritarea tiranului care era Carol al II- lea . Procesul lui interminabil de "*lès majestate*" de la Târgu Mureș , a ținut mereu pe rol această iritare ,pe care au folosit-o foarte abil politicienii și în special Armand Călinescu .
C.Papanace / febr,'43,retro ' oct.'38**

#Regele ,camarila față de Gardă

Papanace a reluat acțiunea începută cu **Petre Papacostea**,deși Manifestul lui Cantacuzino rupseseră toate punțile. Din informațiile căpătate prin Papacostea, reeșea că **în Camarilă exista divergență** în ce privește **atitudinea față de Gardă** . **Gabriel Marinescu** ar fi fost chiar **în relații încordate cu Armand Călinescu** deoarece susținea că **nu se poate duce la infinit cu prigoana Gărzii** și că ar trebui găsită **o formulă de împăciuire** . După Manifestul lui Alecu Cantacuzino, în cercurile protipendadei **circula zvonul că Alecu ar vrea**, prin actele pe care le face,**să se scape de Codreanu și apoi, în fruntea Mișcării Legionare , să răstoarne dinastia** . Se zvonise de un "**testament al răzbunării**" .Regele avea izbucniri furioase când auzea numele lui .
C.Papanace / febr.'43,retro ' oct.'38

-Antonescu-preluarea G de F

În discuțiile avute el a pus în discuție chestiunea unor diversiuni . Dintre ele, una de mari proporții , ar fi putut fi **implicarea numelui generalului Antonescu** .Unul din frații Noveanu (profesor la Liceul român din Sofia) i-a transmis despre niște **convorbiri pe care le-a avut la Predeal** cu g-ralul Antonescu ,acesta s-ar fi exprimat că **<dacă Codreanu i-ar fi dat lui conducerea Legiunii,nu se ajungea aici >** S-a gândit să ia legătura cu generalul și **să-i predea comanda Mișcării Legionare** . "**Aceaastă manevră era în sensul aceleia a Căpitanului cu Maniu** , când a spus că **< dacă ar fi să cad eu ,să urmați pe omul de caracter , care este Maniu . >**

Prin aceasta se avertiza Regele să nu se mai gândească la soluția exterminării căpitanului , fiind că forța legionară nu se va risipi , ci se va grupa și mai hotărâtă în jurul acelor care sunt adversarii lui . [---]Întrebarea se punea dacă Antonescu nu se putea înțelege cu Regele și, o dată proclamat șef, să nu fie el interesat de a scăpa de Căpitan ! Trebuia deci întrebat Căpitanul .Cu toate aceste neajunsuri , eu eram totuși ferm pentru antrenarea lui Antonescu la Șefia Mișcării , în lipsa Căpitanului .

Această manevră a fost întâmpinată cu obiecțiuni , cumn că Antonescu era ambițios , și,o dată punând mâna pe Mișcare , mai ales dacă i se întâmpla ceva Căpitanului ,nu va mai putea fi înlăturat.Cu toate acestea, Papanace voia să comunice Căpitanului acea propunere Anunțarea călătoriei Regelui în Anglia , a ridicat însă alte preocupări [-----]

C.Papanace / febr,'43,retro' 13 - 28 nov.'38

▣ Asasinarea lui CZCodreanu

" La 13 noiembrie s-a anunțat oficial vizita Regelui la Londra.Imediat au început să circule zvonuri despre asasinarea Căpitanului. Sursa era serioasă.**Gabriel Marinescu ,Costică Argetoianu** , ar fi declarat următoarele :

< când regele se va întoarce,Codreanu nu va mai exista . >[-----]

C.Papanace / febr,'43, dec.'38 -ian.'39

▣ Noua tactică de luptă .

1.Lupta trebuia continuată

2. **Un grup intransigent** și care să nu facă nici un compromis,**trebuie să poarte stegul Mișcării**

3. **Elementul răzbunării Căpitanului** intra în considerare, nu numai ca o sete a unei pasiuni omenești , dar ca și un calcul politic , fiindcă din moment ce Căpitanul este mort , intra în vigoare , în mod automat , și testamentul său,prin care a cerut , în mod expres, să fie răzbunat . [-----]

5. Ca metodă de luptă :să simulăm că suntem derutați de diversiunea Siguranței și că trăește Căpitanul , pentru a le da iluzia potolirii revoltei legionare și,întorcându-le manevra , să fie izbiți asasinii Căpitanului .

6. Izbirea nu se poate face cu mase de legionari , ci prin echipe de sacrificiu ,vizând deodată cei doi stâlpi ai tiraniei : Carol al II-lea și Armand Călinescu .[-----]

C.Papanace , 1943, retro '38 -'39

29.)Jubileul unirii /20 de ani /nov.,dec. 1918

Unirea fără condiții a Basarabiei (Ședința Sfatului Țării la Chișinău)/ 27 nov.'18

Unirea Bucovinei cu România/28 nov. '18

Unirea Transilvaniei cu România/1 dec.'18

("**România**" , an I, nr. 181, 29 nov.'38 , p. 13)

[LD : atâta doar că mulți din " făuritorii " României Mari ... nu mai sunt printre vii :

Ferdinand și Regina Maria, **IIC Brătianu și Al.Averescu , lancu Flondor și Gh.Băsești** .

Cu 20 de ani în urmă, **prințul Carol** era **în penitență la mănăstirea Horaița** ,după năstrușnica **dezertare și căsătorie de la Odessa cu Zizi Lambrino**

Acum, în 1938,era **regele absolut al României**, având drept consoartă pe "**Duduia**"

Fără să mă las dominată de concepții " puritane" , totuși , totuși,cum să vorbesc despre **Carol** ca **simbol al acestui jubileu ?**

Dintre participanții de marcă la actele unirii ,**Halippa, Nistor și Maniu** -s-au pomenit, după 20 de ani ,într-o **România în care sistemul democratic, pluralismul politic și partidele lor fuseseră dizolvate !**

Parlamentul , această **instituție care avusese un rol atât de important în toate actele României moderne** - la 1859 , la 1866 , la 1877 , la 1914 , 1918 , 1923 -și în **reformele democratice** care și-au pus mprenta pe construcția României Întregite nu mai exista !

Este de meditat asupra acestei realități .**După 20 de ani , regimul democratic al României suferise un eșec . De ce ?**]

/27 nov. 1918 .Ședința **Sfatului Țării** la Chișinău.

Pan Halippa - președinte - a rostit o mare cuvântare în care a cerut unirea desăvârșită, unirea fără condiții , care a fost votată de Sfatul Țării .Prin **Declarația** votată, Sfatul Țării a anulat condițiile prevăzute la 27 martie 1918, și a declarat **UNIREA fără condiții**.

/28 nov.1918 . **Congresul general al Bucovinei** a hotărât unirea cu România.

O delegație , în frunte cu **lancu Flondor**, după ce s-a prezentat la Iași , a însoțit autoritățile centrale la reîntoarcerea în București .

/ **1 dec.'1918** . În București și-a făcut intrarea solemnă în Capitală , **Regele Ferdinand** , încadrat de **regina Maria** și marșalul Berthelot .

/Printr-o fericită coincidență , în aceeași zi , **Adunarea Națională de la Alba Iulia** hotără unirea cu Țara , **Maniu** atingând atunci culmea gloriei sale

În acel dec.1938 , aniversarea purta semnul unor îngrijorări profunde , determinate de presiunile revizioniste la adresa integrității sale teritoriale .

/**Parlamentul, inexistent**, nu mai consacra o zi specială pentru marcarea lui 1 decembrie

/ **Nicolae Iorga** conferența la Teatrul Regina Maria din Oradea.

/**Asociația Făuritorii României Mari** (FRM) , fondată în 1915 , compusă din veteranii de război, și voluntari , **cu secțiuni în marile orașe ale țării** (București, Iași, Cluj, Cernăuți, Chișinău, Craiova, Brăila, Constanța, Timișoara, Galați ș.a) care avusesse o activitate neîntreruptă , ceruse aprobare pentru ființarea pe mai departe.

Uniforma și emblema le-a fost interzisă (cf .noii Constituții)

Jubileele Unirii : 20 de ani / 1918 -1938

---

30) **Traian Cotigă și grup , Memoriu către MSR , 23 dec.'38**

(Direcția Generală a Poliției Arhiva Siguranței ,Arh.ISISP, fond V, dosar 227, f. 20 -25)

/ cerere de grațiere / punerea la dispoziția Suveranului / integrare în FRN /

[LD : sunt tentată să dau crezare acestor tentative .Asupra sincerității, mă îndoiesc.Ceea ce este însă **semnificativ** în acest document este **așa zisa caracterizare a regimului instaurat de MSR - fără partide, fără Parlament, cu un partid totalitar** -ceea ce , în fond , doreau și legionarii . De asemenea opinia că **lui Carol nu-i convenea la legionari decât antisemitismul lor !**]

/Cotigă:inițiator

Din inițiativa **deținutului Traian Cotigă** ,un grup restrâns de **foști conducători legionari**, internați la **R.Sărat** , au înaintat un **Memoriu MSR , cerându-i grațierea**.

Textul a fost semnat de :**Tr.Cotigă, Virgil Ionescu , Nicolae Totu, M. Polihroniade,Dobre Bănică ,dr.Craja .**

Tr.Cotigă **nu a spus celorlalți** condamnați despre inițiativa lui .El a spus unui informator al nostru , despre trecutul lui :**acum 2 ani , a expus MSR Regelui o expunere despre mișcarea legionară .**
[-----]

/Aceleași opțiuni politice(afară de probl.evreească)

El (Cotigă) a spus colegilor săi că **asasinatele și războiul civil pot duce la dezmembrarea țării.Regele i-ar fi spus că este de acord cu programul legionar , în afară de problema evreească** Cotigă ar fi spus acum : **<Mișcarea legionară n-a vrut parlament ,n-a vrut partide politice decât un partid totalitar și asta s-a făcut . >**

/Angajament : la dispoziția suveranului

El ar fi spus că **programul legionar este adoptat la noua situație** , și că ,dacă MSR manifestă încredere față de el, **să-l grațieze și el se obligă :**

- 1.) **Să se pună la dispoziția suveranului** , cu grupul grațiat
- 2.) **Să convingă pe legionari că moartea lui CZCodreanu nu trebuie răzbunată .**
- 3) **Integrare activă în FRN și Serviciul Social.**

Pentru început , **Tr.Cotigă contează pe : dr.Craja, dr. Banea, ing.Ionică , av.Polihroniade , N.Totu.**El mai declară că ,**dacă nu se dorește colaborarea lui,atunci dă în scris să-și vadă**

Marilor Puteri **voința noastră** de a fi de față oriunde se poate munci și se poate lupta **pentru pace** .Aceași afirmare se îndreaptă cu **cele mai sincere simțăminte** către **Italia** , ale cărei **energii și strălucite puteri** de înfăptuire pot contribui , într-o măsură pe care am dorit-o cât mai largă , la **pașnica propășire a răsăritului european** .

În călătoria sa , ținem s-o amintim , Majestatea Sa s-a oprit la **Bruxelles** pentru a cosi **legăturile cu un Suveran prieten** și cu o țară care se silește , ținându-se în afara de curentele ce frământă lumea,ca **prin ea însăși** independența ei de gândire și de atitudine , **să întărească cu hotărâre frontul păcii . "** [-----]

Gr.Gafencu / 31 dec.'38

/Principii: dragostea de țară

7. O politică externă , oricât de bună ar fi ea , nu-și poate atinge țelurile **decât dacă e sfințită prin dragoste de țară . Închinăm gândurile noastre** , în preziua Anului Nou, **dragostei de țară , dragoste care cuprinde rege,stat ,oaste și popor, și în care se întâlnesc** , împăcate între ele, **năzuințele unor generații deosebite : generația care a făcut România de astăzi ,generația care a luptat în marele război și tineretul care trebuie pregătit** , prin muncă și disciplină , **să ne ia locul "**

Gr.Gafencu / 31 dec.'38

32.)Raportele miniștrilor Guvernului Miron Cristea , pe anul 1938 :

(Arh.I.C , fond Președinția Consiliului de Miniștri , dosar nr. 93 / 1938)

(AIC, fond Ministerul Propagandei Naționale , dosar nr. 392 , fila 18-25 -31)

IPSS Miron Cristea ; Mitiță Constantinescu (Economie Națională),**Victor Iamandi** (Justiție)
Gh.Ionescu -Sisești (agricultură) **M.Ghelmegeanu** (Lucrări publice) ,**Mircea Cancicov**
(Finanțe) ,**N.Gh.Ciupercă și Paul Teodorescu** (Apărare Națională - Aer și Marină),**Iosif Iacobici** (Înzestrarea Armatei) , **N.Colan** (Culte și Arte) **N.Marinescu** (Sănătate și Asistență Socială) , **Petre Andrei** (Educație Națională)

[LD : este de subliniat faptul că , prin schimbarea regimului politic din 1938 ,România , cu excepția reformelor politice , nu suferă schimbări în structura economică , socială , militară , culturală . În aceste domenii ,se constată o continuitate , încât performanțele în diverse domenii , reprezintă acumularea progresului în cei 20 de ani de la întregirea țării.Fac această precizare, pentru a se înțelege acea faimă a anului 1938 -ca an de vârf al dezvoltării României Întregite , ca rezultat al guvernării partidelor , nu a noului regim !]

Dosarul de la Președinție , cuprinde **Rapoartele** miniștrilor pe anul 1938,pe departamente . Rapoartele au fost prezentate la începutul anului 1939 , reprezentând un bilanț .Lipsesc din dosar : Mesajul lui Carol (după raportul introductiv a lui Miron Cristea) și rapoartele lui Armand Călinescu (Interne) și Mihail Ralea (Muncii) , deși figurează la sumar

Dosarul de la Propagandă , cuprinde Raportul IPPS Miron Cristea , cu specificarea că a fost rostit la 1 ian.'39 , în Sala Tronului , la festivitatea de Anul Nou .În acel dosar se află și cuvântul regelui Carol de An Nou]

IPSS Miron Cristea :Raportul guvernului

Mitiță Constantinescu :Economia Națională (p.45-73)

Victor Iamandi :Justiția

N.Colan:Culte și Arte (p. 92-100)

Petre Andrei :Educație Națională (p.120-125)

-IPSS Miron Cristea:autoritatea Coroanei, singurul leac

Este raportul primului an al noului regim , al noului guvern .**Autoritatea categorică a**

Coroanei ,era singurul leac pentru o muncă constructivă

Tineretul ,prin " Straja Țării " și "Serviciul Social" a fost atras spre colaborare, muncă și înflorirea țării

-Mitiță Constantinescu :importanța regimului constituțional din 1938

-Victor Iamandi:Justiția

[LD : mare mândrie pentru Victor Iamandi să fie groparul legislației care a reglementat regimul democratic din România !]

/Constituția din 27 febr. 1938 .

În spiritul ei, între 1 martie - 23 dec.'38 , 60 de legi și regulamente :

/ dizolvarea tuturor asociațiilor , grupărilor , partidelor politice ;

/controlul mijloacelor de existență ale publicațiilor periodice ;

/apărarea ordinii de stat ;

/administrarea bunurilor partidelor politice ;

/Legea ptr modificarea Codului Penal Carol II (concordanța cu Constituția)

/ Extinderea legislației din Vechiul Regat în Bucovina ;

/Codul Comercial Carol II

/Crearea FRN (16 dec.'38)

-N.Colan :monumentele regilor români

/ S-a stabilit amplasarea monumentelor regilor români în piețele Bucureștiului ;

-Petre Andrei :Educație Națională

[LD : iată și pe democratul național -țărănist răfuindu-se cu mare zel cu "despoliticianizarea " învățământului , nu pe criterii profesionale,ci antipartidiste !]

În ultimele 6 luni, O serie de măsuri de îmbunătățire pentru învățământul public de toate gradele : Despoliticianizarea școlii românești,prin schimbarea directorilor și inspectorilor numiți de fostele partide politice, fiind numiți cei ce n-au făcut politică .

/ Joi - ziua Străjeriei

Raportul miniștrilor / 1938

33.)MSR Carol II , cuvântare radio , Anul Nou , 31 dec '38 / '39

(AIC , fond Casa Regală , dosar 34 / 1938 , fila 3)

(Editorial " Două cuvântări " :**Carol II ,Armand Călinescu**)

Rev." **Parlamentul românesc** " , an X, nr. 285 , 15 ian.'39, p.1-2)

[LD : preiau comentariile revistei , în rezumat . Bine-nțeles că ele sunt spontane , jurnalistice, dar ... denotă un efort de teoretizare.]

-Fixarea cadrului doctrinar

În cele dintâi luni ale noului regim, cârmuirea abandonase oarecum preocupările programatice .După soluționarea problemelor urgente , s-a trecut și la fixarea cadrului doctrinar . În opinia epocii , primul document de acest gen a fost considerat cuvântarea regelui Carol II , cu prilejul anului nou , 1939 .

-Cuvântare -program-:propoziția unui plan de reformare generală

Ei i s-a dat

propoziția unui plan de reformare generală a vieții naționale sub toate aspectele.

Cuvântarea era considerată ca înlocuind Mesajul Regal de altă dată ,singura deosebire era că nu cuprindea programul unui partid aflat la guvernământ, ci o vastă sinteză a nevoilor naționale : muncă fără preget , într-un ritm susținut ; interesul obștesc pe primul plan ; aplecarea spre cunoșterea și soluționarea realităților românești ; întărirea capacității de apărare națională : menținerea politicii externe pe coordonatele tradiționale Fizionomia ideologică a regimului actual, începe să apară limpede în ochii tuturor , împrăștiind confuziile voite sau întâmplătoare .

Cei cari se grăbiseră să caute asemănări peste hotare , închipuindu-și că gândirea noastră politică trăește exclusiv din împrumuturi , au dezamăgirea meritată văzând că regimul nou românesc își leagă existența numai de tradițiile noastre ,refuzând să fie

imitația unor experiențe de aiurea, fie ele oricât de reușite .

-Indicator programatic

Dacă în **cele dintâi luni** ale sale, cărmuirea cea nouă **abandonase oarecum preocupările programatice** , având de făcut față unor probleme urgente de ordine publică și gospodărie imediată , **după soluționarea lor**, era firesc **să se fixeze cadrele doctrinare** în lăuntru cărora avea să se desfășoare activitatea de guvern .

Acest **indicator programatic** există astăzi sub forma unor **documente clare** , în cari sunt cuprinse toate **aspirațiile oficiale ale ceasului de față**. Primul document important este **cuvântarea rostită de MSRegele** , cu prilejul anului nou .

-Plan de refacere națională

Acest discurs solemn are **proporțiile unui plan de refacere a vieții naționale** sub toate rapoartele .Șeful statului cere națiunii **să muncească** . Ritmul acestei munci trebuie să fie viu căci " **Vremea nu așteaptă pe om** , suntem deci datori să **ținem pasul cu ea** .... " MSR a spus hotărât că " **nu poate să mai existe în România de mâine un interes particular care să nu stea alături cu interesul obștesc al Patriei** "

Regele a cerut apoi ca toate silințele " **să se concentreze asupra realităților românești** [-----] **Fără să disprețuim înfăptuirile făcute de alții trebuie să ne fălim cu ceea ce producem noi , atât pe teren spiritual , cât și pe cel material ."**

Amplu, fără a evitat dificultățile, înfruntând amănuntele , **MSRegele** a expus apoi toate **problemele legate de economia națională , de sănătatea publică , de comunicații , de educața națională** , atâtea probleme care privesc însăși existența națională .

Al doilea document a fost **discursul ținut de Armand Călinescu** (ministrul De Interne) în seara de 11 ianuarie , la Radio România . [**LD :vezi mai jos**]
MSRegele / 31 dec.'38

34.)Armand Călinescu , cuvântare radio , 11 ian.'39

/ **rostul Frontului Renașterii Naționale** /

(rev." Parlamentul Românesc " , an X , nr. 285, 15 ian.'39)

/Baza populară a regimului totalitar

Călinescu a fost considerat omul cel mai indicat **să lămurească rosturile FRN** .

El a explicat " baza populară " a " regimului totalitar " , prin respectarea unei tradiții specifice românilor : în fața primejdiilor , țara a recurs totdeauna la făurirea unității politice .

/Tradiția uniunii naționale

" **Reluăm** - a declarat el la radio în ziua de 11 ianuarie 1939 - **tradiția uniunii naționale**" .

El nu considera Frontul ca un partid politic , ci ca o mișcare , reprezentând " **marile interese colective ale națiunii** " .

Armand Călinescu / 11 ian.'39

---

35)Em.C.Grigoraș ,Memorialistică regală, 31 dec.'38

(Rev. " Parlamentul românesc" , an IX, nr. 281- 284 , p. 26 - 28)

-Memoriile Regelui Carol I

Din epoca lui **Carol I** avem **Memoriile** acestuia însuși .Publicate din timpul vieții, în mai multe limbi , ele au **importanța personalității celui care le-a scris** . Memorii regale, pe acele timpuri , **erau senzaționale** , dacă se mai pune la socoteală și rolul important ce l-a jucat el ca **făuritor al României independente** !Au făcut **mult rău francezilor și rușilor** , prin multe episoade istorisite .Cei **40 de ani de lupte politice de la noi** ,îi permit o reeditare a "**istoriei leroglifice**" , desigur fără pretenții literare

-Memoriile Reginei Maria .

Memoriile Reginei Maria vor rămâne un **monument regal** . Pentru prima oară cineva din **vasta familie a caselor domnitoare** , ridică perdeaua acestei lumi și ne-o arată cum este . **Nu ca pamfletele** cunoscute , **nu ca ditirambele** arhicunoscute , **ci sub forma realității** înșăși , ni se prezintă această lume. **Personalitățile duble** ale acelor cari **au două patrii** , cu tragediile inerente , ne sunt prezentate în mod minunat . Lupta acestei Regine cu Carmen Sylva , **ilustrează politica noastră de duplicitate** în timpul războiului . Aceeași va ține **drumul înțelegerii dârz** , **contra nemțofililor** din Regat , pentru a putea salva situația din Moldova ; **grație ei nu s-a împărțit regatul între ruși și austrieci** ; **grație ei** Anglia ne-a readus **la masa verde** , după pacea de la București ; **grație ei a zburat țarismul** , care voia să ne împartă . Viața ei la curtea românească , cu apucăturile rusești , este abia mascată în povestiri și e foarte nostimă . Traduse în toate limbile , Memoriile acestei regine au cunoscut succesul meritat .

Em. C .Grigoraș / Memorialistică regală

36.) Liviu Rebreanu, *Jurnal*, vol II, Ed. Minerva, 1984.

-11 aug.1938.Politice

[LD: Anotatorul jurnalului, N.Gheran, îl consideră pe Rebreanu un "*observator superficial al culiselor politice interbelice*" și, probabil, are dreptate . Numai că , așa , superficial, Rebreanu se dezvăluie ca un fin "receptor" al sufletului românesc , și fugarele lui remarci se vădesc , deseori , profunde și clarvăzătoare . De aceea pigulesc, pigulesc, prin jurnalul lui **Subtitlurile îmi aparțin** , fiind sugerate de textul rebrerian]

-Zvonurile înlocuesc presa.

"Ar fi poate interesant de notat **zvonurile care circulă mereu asupra evenimentelor politice** . De când cu **noul regim și cu încătușarea complectă a presei** sau cel puțin a criticismului , **numai zvonurile mai alimentează curiozitatea și setea de informație a oamenilor** . Așa se nasc și se răspândesc fulgerător **cele mai abracadabrante știri**, multe născocite complect, altele cuprinzând câte un bob de adevăr, iar unele adevărate de tot , precum dovedesc ulterior evenimentele

Acum s-a adoptat sistemul de-a nu se lăsa să se publice nimic înainte ca un eveniment să fi devenit fapt împlinit, adus la cunoștința lumii printr-un **comunicat oficial** , care nu se poate comenta sau chiar necomunicat publicului. Totuși, **anumite indiscreții** fac să se strecoare din anturajul conducătorilor câte ceva, de unde apoi trec mai departe , umflându-se ca bulgărele de zăpadă." (p.144)

-Regele guvernează și decide

" De multe ori se întâmplă ca știri pornite din cercuri complect informate să nu se confirme; pricina e că nici guvernării nu sînt cu adevărat informați de cele ce se pregătesc; **în realitate , regele singur guvernează și decide** , iar **miniștrii și ceilalți nu sînt decât executanți servili** , deseori împotriva propriilor lor convingeri." (p.144)

-Distrugea legionarismului

"**Noul regim urmărește deocamdată distrugerea legionarismului** , cu o perseverență remarcabilă și cu un curaj care **denotă o bună cunoaștere a psihologiei colective românești**. **Codreanu, condamnat la zece ani ocnă**, alți vreo 20 , la câte șapte ani , vreo două sute , în lagăr de concentrare – și **nimeni n-a schițat măcar un gest de împotrivire.**"

-Mistica legionară=foc de paie, farsă,tactică?

"Cei ce erau atât de iuți la riposte ,au devenit de **o placiditate uluitoare** .

Poate să fie **o tactică ?** Poate să fie mai curând **lașitatea noastră tradițională ?**

Fapt este că toți eroii naționali de ieri au intrat în pământ sau se întrec în a condamna ceea ce au

adorat.[...]Dintr-un punct de vedere superior românesc, **ar fi trist dacă mișcarea aceasta n-a fost decât un foc de paie** ; dacă **mistica legionară** care amenința să cotopească tot , **nu s-a deosebit întru nimic de mistica averescană sau țărăneasă**

Ar însemna că **suntem incapabili de o adevărată înnoire** , de **formarea unui nou tip de român**, eroic, bronz, conștiincios, cinstit , harnic.

Fiind că **asta părea mai prețios în mișcarea legionară,educare românului de mâine.**

Dar nici asta **n-a fost decât o farsă** , viitorul românesc nu e prea măgulitor, cel puțin în perspectiva mai apropiată." (p.144)

-Epocă de lingușire dezgustătoare

"**Regimul nou** încearcă să **adopte parte din armele de luptă legionare** , mai ales **Străjeria**. Dar **polițismul nu poate stârni entuziasm** și nici nu poate crea o mistică , încât ceea ce se face pare factice.**Credința e înlocuită cu lingușirea** cea mai plată.**Trăim o epocă de lingușire dezgustătoare** .Te miri cum regele, atât de inteligent și atât de cunoscător de oameni, primește **adulările odios de nesincere** .Și mai ales cum se înconjură de **oameni fără caracter** , chiar când ar avea oarecare talent.Poate de nevoie ? (p.145)

-Regimul autoritar –consecință a democrației zănitece

"Și totuși noul curs ar avea șanse să cucerească.**Democrația noastră zănitecă a pregătit foarte bine calea noului regim autoritar, cinstit, constructiv.**

Regele e bine intenționat – se vede de departe .S-au făcut lucruri bune , care nu s-ar fi putut realiza în vechiul sistem.Din nenorocire, din pricina executanților, **regimul pare șubred, fragil, și lumea se așteaptă din zi în zi la schimbări** care sau să consolideze direcția actuală, sau să aducă alta .Așa și de aceea sunt multe zvonuri. Dar asta mă interesează numai ca pitoresc. Încolo, treaba luptătorilor Important e să păstrăm ce avem.Și, în vremile acestea, e bine că avem un comandament unic și că s-a pus capăt certurilor care primejdiau poate chiar existența acestei țări ..." (p. 145)

Liviu Rebreanu / aug.'38

Guvern Miron Cristea III

37.)Armand Călinescu , Însemnări politice, 23 - 30 ianuarie 1939

/ **atmosfera politică** internă și externă / / presiune asupra Rex pentru **întărirea regimului creat** / / **guvern de uniune națională** - expresie a FRN /

[LD : Nici un dubiu : Călinescu devenise "**eminența cenușie**" a regimului ,omul cel mai de încredere al regelui. Precum în trecuta guvernare , **Tătărașcu** .Este greu de măsurat **cât** din conduita lui **Călinescu era credință** în formula politică adoptată ,**cât era îngrijorare** pentru soarta țării, **cât era ambiția personală** de putere .Și mai riscantă este încercarea de a emite supoziții de genul :ce s-ar fi întâmplat **dacă... regele Carol** nu i-ar fi urmat sfaturile ?

Ce s-ar fi întâmplat **dacă... regimul democrat** nu ar fi fost lichidat ?

Ce s-ar fi întâmplat **dacă... ar fi fost adus la putere Maniu sau Codreanu** ? Nu toate țările au avut evoluțiile României .**Cehoslovacia democrată** a lui Beneș nu și-a putut feri destinul de amputare ;**Polonia mareșalului Pilsudski** a dispărut , din nou , ca stat ;**Franța , Belgia , țările nordice** , au ajuns sub ocupație hitleristă înainte de România ; **Istoria s-a derulat în acest fel , besmetică , lipsită de logică** , încât **speculările istoricului sunt superfluu** , ilustrând **simpatii sau antipatii retro** ,avându-și motivația într-un alt " prezent" , după consumarea evenimentelor .Iată de ce **prefer eu citatul** , iată de ce prefer eu **mărturisirile " actorilor"** care au jucat în această " piesă politică "]

▪Audiențe la Rege

12.ian. '39 .Urdăreanu îi spune că **Malaxa a sugerat o schimbare de guvern, care să satisfacă Germania** ; că **Tătăreanu este pesimist** ,considerând că Franța nu va susține România .
Rex s-a supărat pe Malaxa .Rearestarea prof. Nae Ionescu (chestia cu Brâncoveanu)
23 ian.'39.Audiență la rege .

-Semnal de conduită politică

"E incontestabil că **acțiunea politică e condusă de M.V.** Mai întâi, pentru că **asa este spiritul și litera noii Constituții** .Apoi , pentru că **nu există nici o forță politică care să se opună** . Acesta este fondul .**Pentru opinia publică, însă ,nu e bine "**

De ce s-a mai creat F.R.N dacă nu va manifesta o oarecare discuție ?**Răspunderea formală trebuie evitată** .Politica are oscilații și schimbări .Trebuie **guverne care să-și asume răspunderea** și **să tragă consecințele**.E o **supapă de siguranță** .**Opoziția** trebuie **să se facă contra guvernului ,nu contra regelui** .Există particularism Nu există suficient control Numai teama de rege .

-Ezitățile (încăpățănarea)regelui)

Regele îi spune că are toate încrederea în el, să ia **președinția Consiliului** ,că personal ar fi ușurat că patriarhul este uzat ,**dar momentan**,preferă să-i dea lui Călinescu **doar vicepreședinția** ,pentru a **menaja pe cei bătrni** și pentru a **nu-și atrage toate urile**
30 ian.'39 **Audiență la Rege.**

" Se vorbește de **o schimbare a regimului** .Se dă ca explicație dorința de înțelegere cu Germania . **O spun Maniu și Gh.Brătianu** .Știu că și în apropierea MV s-a vorbit de **nevoia de a se da satisfacție Germaniei** "Și după ce-i explică regelui **marile pericole** a unei atari eventualități, atât pe plan extern , cât și intern ,**Călinescu îl conjură patetic să nu o facă :**
" **M-am identificat cu regimul. I-am sacrificat tot : curajos**.M.V. mi-a spus că **am acumulat uri** .Se poate .**Am însă și satisfacții :mii de scrisori și telegrame ; radiojurnal ,aplauze în teatru** . **Străinătatea** . [-----] de bine de rău **în jurul meu s-a creat o atmosferă de identificare cu regimul** Așa crede lumea [-----] pot spune obiectiv că **plecarea mea** , care va fi comentată în toate legendele,**va însemna fie capitularea în fața Germaniei , fie indiciul eșuării regimului**. [-----] În baza a tot ce am putut face cu **devotament și afecțiune pentru rege și țară** ,pot da o sugestie :**Mai puțină impresionabilitate . Mai multă stabilitate în liniile politice adoptate . Mai multă fermitate în excutare** .Recomand, însă, și **o organizare și o coordonare a acțiunii de guvern pe liniile regimului creat "**
Armd.Călinescu / ian.'39

Guvern Miron Cristea -III 1 febr.'39 - 6 martie '39

Guvern Armand Călinescu - IV -7 mart - 21 sept.'39

38.)Un an de la **Constituția Carol ,27 febr.'39**

Armand Călinescu -discurs : realizarea **insituițiilor noului regim**
("Timpul" , an III, nr. 656 , 1 martie , ; "Argus" an XXVIII nr. 7766 , 1 martie)

/Semnificațiile noului regim

Foto : guvernul și consilierii regali , în uniformă FRN de iarnă .)

Miron Cristea :

Principiul de temelie al Constituției din 1938 , este cel al autorității , concentrată în persoana

regelui . Regele- simbol al țării și neamului , suprem comandant ,se sprijină pe guvern și FRN

Armand Călinescu :

Recunoștea că **sufragiul universal** a avut părțile sale de merit ,**dar noul regim a înlăturat vechiul mit al electoralului ,și a introdus " cultul personalității "** ,iar **FRN poate fi apreciat ca reprezentând poporul** , în întregimea lui ,sub forma unei **uniuni naționale**.
Ziua Constituției / 27 febr.'39

---

39) Carol II ,conferință la Palat cu consilierii regali , 15 apr.'39

(Cf. Armand Călinescu ,*Însemnări ....* pag.. 414-415)

[LD : Consiliul are loc după perioada tensionată provocată de ocuparea Cehoslovacie ,de pericolele de la graniță , de mobilizarea armatei etc etc. Le-am tratat pe larg în **România în vâltoarea ...** Nu intenționez să le reiau .Dar , iată , **oameni politici** din toate **fostele partide** - cu excepția notabilă a lui **Maniu , Mihalache, Dinu și Gh.Brătianu** - nu numai că se exprimă , dar sunt de acord cu acțiunea guvernului.]

/Acord total față de politica externă

-**Gafencu** : lung memoriu asupra **acțiunii diplomatice** .

-**Vaida** : exprimă **admirația** față de tactul și munca uriașă depusă S-a avut în vedere numai **interesele neamului** .

-**g-ral Văitoianu** : De aceeași părere cu Vaida." Mă simt **fericit** că s-a ajuns la **o soluție atât de bună , bărbătească și înțeleaptă** .

-**GGMironescu** : Este **foarte mulțumit** și **felicită pe M.Sa și guvernul**. Felicită guvernul și pentru acțiunea de **"curățirea terenului"** în interior .

-**Iorga** : < *Trebuie să descopăr în acțiunea aceasta - care a ajuns la un rezultat fericit și tot ce poate fi mai mulțumitor pentru grija de demnitatea țării - rolul M.Vioastre care a asigurat o perfectă unitate de acțiune. Văd greutățile , pe care nu le bănuiam . Lauda mea e cu atât mai mare și mai tare prin conștiința ce avem despre gerutățile traversate și care ne-au impresionat adânc. Ca istoric spun : eu nu am întâlnit ,de la 1866 în acțiunea diplomatică a țării, încă atâta unitate nici atâta maximă și inteligentă și un succes atât de hotărât* Vă urez din inimă să continuați pe această cale **Această seară a fost memorabilă în istorie.**>

-**Angelescu**: Se asociază în totul celor spuse . **Mulțumește MSR și guvernului** .

-**Tătăreanu** : Modest colaborator al acestei acțiuni, **aprobă acțiunea dusă de guvern** .

-**g-ral Baliff** : Admir tot ce s-a făcut de diplomație

-**Armd.Călinescu** : Mulțumește consilierilor regali .

-**MSRegele**:< **Mulțumesc dlor consilieri regali de felul cum au priceput și aprobat acțiunea guvernului meu . Vă rog să păstrați discreție. A fost o ședință informativă . Dacă mâine ar fi o situație grea, vă voi chema să vă cer sfatul** și sunt sigur că mi-l veți da cu tot devotamentul și patriotismul. În momente decisive , cu mâna pe cruce să spuneți tot adevărul >

"Regele mă privește apoi îndelung. E foarte satisfăcut ."

Ședință cu consilierii regali /15 apr.'39

---

40) Armand Călinescu , audiență la Rege :situația externă și internă ,24 apr.'39

(Cf. Însemnări ... p. 417-18)

[LD :Ei, cum să tratez eu atitudinea cu substrat democratic , înțelegerea responsabilității democratice,din acțiunea lui Călinescu ? Cum să tratez **paradoxul acestui regim** , care , pe de o parte ,**a lichidat partidele politice și a discreditat Parlamentul** , iar , pe de altă parte , **și-a creat un partid**, fie el și unic, iar acum este **precipitat spre alegeri parlamentare** ,dorind grabnica reluare a **vieții parlamentare?!**

Cum să ștergi cu buretele , să ignori , faptul că **această țară a avut , o Constituție**,

un sistem de consultare reprezentativă - **Consiliul de Coroană , FRN și Parlament ?!**

Ca să fiu **de acord cu teoreticienii care folosesc patul lui Procust** în judecarea fenomenelor ?!

Ca să fiu **pe placul unei minorități contemporane ?**Ca să fiu **aliniată istoriografiei**

comuniste care considera FRN și Parlamentul ca instituții dictatoriale, totalitare ?
(va fi fost democratic regimul lor , PCR -ul și Adunare Națională !)Asta nu înseamnă că închid ochii la știrbirea lor]

/Grăbirea convocării Parlamentului

" Pentru Coroană este indispensabil să se găsească pe linia de gândire și de simțire a poporului " "Politica internă din ultimul an a fost **salvatoare** .Ea a asigurat o libertate de decizie a nației fără teroare din afară . Am rezistat bine grație acestui fapt .

Acum , în vederea evenimentelor , **trebuie să ne servim țara** ,dar într-o formă de Uniune Națională sufletească . **De aceea, de a grăbi Parlamentul , spre a fi prezent .Poate fi față până la 8 iunie [ziua Restaurației]** .

Armd.Călinescu / Necesitatea Parlamentului / 24 apr.'39

41.)Deputați și senatori :**aleși ,numiți, de drept ,2,3,4 iunie '39**

(A IC, fond PCM, dosar 169 / 1939 ; "România" , 1-4 iun.'39)

[LD : 30 mart.2004. Mărturisesc că sunt încântată preiau paginile din cartea mea , pentru că le consider realizate . (p. 252- 255) Voi urmări , însă , cu precădere , implicarea **oamenilor din vechile partide politice** , pentru a demonstra **neschimbarea clasei politice** în noul regim și , prin asta ,**să pun în discuție însăși esența sa** . Pentru că , dacă la **membrii guvernului și al altor instituții** , se adaugă **parlamentari** ieste foarte **greu de susținut** că , în perioada 1938-1940 , România a fost condusă de o altă galerie de oameni politici . Exceptând , un număr restrâns de senatori de drept , care au adoptat pasivismul parlamentar , Parlamentul FRN a funcționat , în limitele impuse de legile noi și în conjuncturile ce s-au precipitat în acea vară a anului 1939] Vezi fișier : **Parlament X**

/Senatori numiți de rege

Printr-un decret dat după alegeri (5 iunie) apărea **lista senatorilor numiți de rege** ,pentru o **perioadă de 9 ani** (adică până în 1948 !) listă ce cuprindea **numeroși oameni politici** care , fie că **nu candidaseră** , fie că **nu reușiseră în alegeri** .Pe lângă **senatorii de drept** , **senatorii numiți de rege** au completat un **Senat** foarte asemănător cu profilul **Adunării Deputaților** din vechile legislaturi ,cu singura deosebire că , **formal, toți erau acum în FRN !**

Printre aceștia : consilierii regali , membrii fondatori FRN ,membrii Consiliului Superior FRN

- foști PNT : **GGMironescu ,Dimitrie Gusti , Ion Pelivan , Iuliu Hațieganu ;**

- foști PNL : **Mircea Cancicov, Grigore Duca** , ș.a

- foști vaidiști : **Sever Dan, Gr.Periețeanu**

- foști gogo-cuziști : **Istrate Micescu**

- foști iorghişti : **CCBrăescu , Anibal Teodorescu ; Dimitrie Ghika, Dimitrie Pompei**

- foști steriști - iunianiști : **Al Măță**

- foști social -democrați : **Iosif Jumanca**

- lideri minoritari : **Hans Heidrich, T.Cerkavsky, Fr. Konnerth, P.Szas, Gr.Țancof ;**

- lideri din industrie și comerț : **N.Malaxa , D.Mociornița, Gr. Zamfirescu** - oameni de

știință, reprezentanți ai artelor : **Emil Racoviță Grigore Antipa,Horia Hulubei ; Ion**

Agârbiceanu, I.Brătescu -Voinești , Mihail Sadoveanu ,ucian Blaga ; Tiberiu Brediceanu ,

George Enescu , George Georgescu, Ion Jalea

- generali : **Ernest Baliff ,Manu, Samsonoici , Sichitiu , Ștefănescu -Amza, Gh.Russenescu**

- reprezentanți ai cultelor, ai sportului etc etc

#Iuliu Maniu : boicotarea parlamentului FRN

[LD : 1 aprilie 2004 . **Iuliu Maniu reprezintă un caz aparte** . Am constatat că el a boicotat și Constituanta din 1923, și parlamentul propriului partid, fie pe scurtă vreme la Restaurație (iun.1930) fie pe o mai lungă perioadă (guvernarea Vaida '32-'33) și parlamentul legislaturii liberale ('34 -'37)."Retragerea la Bădăcin" nu a fost o simplă metaforă sau o găselniță gazetărească .Formula "**boicotului pasiv** " - armă de luptă națională folosită de ardeleni în vremea imperiului austro-ungar - a fost "**replantată**" de Maniu în România Întregită ,

dând **semnificație viziunii lui politice conservatoare** .Unii oameni politici , istorici de atunci și de mai târziu, mai ales cercurile " maniste" ,au transformat atitudinea lui Maniu fie **într-o dovadă de anti-carlism intrasigent** fie de **intuiție vizionară**.Nu împărtășesc această opinie.]
Iuliu Maniu și- a explicat **boicotul parlamentului FRN** mult mai târziu,când regimul fusese înlăturat iar Carol II silit să abdice și să părăsească țara. Într-un **Memoriu** adresat lui **Ion Antonescu** (un alt tip de politician cu însușiri aparte) liderul PNȚ respingea criticile acestuia , argumentând :

< Nevoind să avem nimic comun cu regimul regelui Carol II , senatorii de drept ai PNȚ au refuzat să-și exercite mandatul în condițiile create de acel regim [---] spre a nu colabora nici măcar în calitate de opoziție, într-un regim care pentru noi era absolut evident că va duce țara la un dezastru extern și intern sigur, prezis în mod formal și repetat de subsemnatul .> (Cf. AIC , fond PCM, dosar 49 / 1940, f. 2-5)

"Previziunile " acestea el le făcea în **toamna anului 1940**,după ce România suferise gravele amputări teritoriale .Atunci, în **iunie 1939** , Maniu a făcut din condițiile puse - uniforma și jurământul-o încercare de **hărțuială îmbufnată** , **deși Iorga** (președ. Senat) , apoi **Argetoianu** (următorul președ.Senat) și alți politicieni , **au insistat ca el să asiste la lucrările parlamentului** . (Cf. "România" , 14 iun.'39)

După ce a fost **decăzut din drepturi** , însă, **a dat în judecată pe Călinescu** (prim-ministru) și **Iorga** (președ. Senat) **cerând anularea actelor administrative** de autoritate prin care **își pierduse mandatul de senator** , pe legislatura în exercițiu .
(Cf. "Porunca Vremii" , 28 iun.'39)

42.)Deschiderea Parlamentului / protocolul parlamentar / 7 iun.'39

Mesajul regal / Jurământul parlamentarilor/ Apel la solidaritate /

(DAD, MO 1, șed. din 7 iun.'39 , pag. 1- 4)

(AIC, fond PCM, dosar 169 , 199 / 1939, p. 10-12)

[LD : caracterizarea generală din cartea mea este foarte bine realizată . (p. 255 - 263)

De data asta , urmăresc însă **cu precădere , referirile la regimul parlamentar democratic pluripartidist** , de până în 1937 și **motivațiile colaborării sau refuzului** de participare în noul parlament. Ceremonia Mesajului a durat 30 de minute .și a fost urmată de depunerea **ământului** parlamentar .]

▣ Mesajul Regal

[LD : Mesajul = preocupare pentru țară , inteligență politică , putere de muncă chiar.,amestecate cu o trufie nemăsurată , naivitate , cinism și frică .

Este foarte greu de măsurat dozajul , din care cauză a putut să-și atragă adulatori și detractori și mai greu de împărțit "**certIFICATE DE ADEVĂR**" , având în vedere caracterul colaboratorilor politici (de care a știut să se folosească : un Tătăărăscu, Vaida , Călinescu , Iorga !) și al adversarilor (un Maniu , Codreanu , Brătianu , Mihalache , Ion Antonescu)

Exprimă **sentimente absente** (ex. față de regina Maria) ,**dispreț față de supuși** (căroră le pretinde mulțumire că le-a luat din prerogative) , **minciună drapată în demagogie** (avântul poporului la plebiscitul Constituției ,organizarea FRN, mobilizarea din martie) ,**rupere de realități** (nivelul pregătirii militare ; pericolele externe) **ambiiție de dictator** (îngenuncherea partidelor și parlamentului) ,**confuzie de valori morale** (patriotismul redus la credința față de Rege)]

Carol II /

[Regina Maria] [Noul regim : 10 febr.'38] [Nouă Constituție] [Frontul Renașterii Naționale] [Alegerile] [Guvernarea : IPSS Patriarhul; Armand Călinescu] [Armata] [Politica externă] [Organizarea politică a Statului] [Atribuțiile Parlamentului]

La ora 12, însoțit de MSMihai , mare voevod de Alba -Iulia, și urmat de membrii guvernului , intră în sala deputaților , unde este întâmpinat cu aplauze și urale.

El dă citire următorului **Mesaj Regal** :

Carol II /

[Regina Maria:desăvârșind opera celor doi regi

" Înainte de a începe o muncă nouă, închinată unității , puterii și propășirii patriei noastre românești, vă rog să uniți gândurile Domniilor -Voastre cu ale Mele , întru **amintirea Reginei Maria** , al cărui **doliu** l-am purtat cu toții anul acesta în sufletele noastre .Nu vom uita nici **strălucirea farmecului Ei**, nici **flacăra dragostei Ei de țară**, nici **vitejia de care a dat dovadă** în zile grele și glorioase

"Desăvârșind opera celor doi mari Regi, **Regina Maria** a strâns și mai puternic **legăturile atât de adânci** și de vii care unesc **Dinastia de țară** :nepieritoare îi va fi amintirea "

(adunarea păstrează câteva clipe de reculegere)

Carol II /

[10 debr.'38:poporul și-a găsit liniștea salvatoare]

" Cu deosebită mulțumire mă aflu astăzi în mijlocul **reprezentanței naționale**, întrunită în **primul Parlament** ales după prevederile noii Constituții .Adunările legiuitoare actuale sunt totdeodată reunite sub semnul renașterii și al concordiei naționale

"Încă din clipa în care am urcat treptele Tronului , nu am încetat de a face stăruitoare **apeluri la unirea tuturor forțelor** vii ale țării , pentru o **colaborare rodnică și patriotică**

Și deși multă vreme **alte interese au precumpănit, întârziind** opera de consolidare a Statului și **primejduind** însăși existența lui, prin frământări și discordii , totuși în ceasul suprem , **poporul Meu și-a regăsit liniștea salvatoare .**

Carol II /

[Nouă Constituție:cu gând curat și conștiința împăcată

Intervenind a **10 februarie 1938**, cu gândul curat și cu conștiința că împlinesc un comandament pe care împrejurările grele ce treceam ar fi cerut **unirea sfântă a făuritorilor României Mari** , **am dat țării Mele o nouă Constituție .** (aplauze prelungite , îndelung repetate)

" Prin acest nou așezământ **s-a proclamat hotărât întâietate Naționalității române** ; s-au statornicit și lămurit mai bine **datoriile și drepturile cetățenilor** ;**s-a descătușat** viața publică de **interese strâmte de partid** , așezând-o pe terenul adevăratelor nevoi ale obștei românești ;**s-a asigurat o mai dreaptă și firească reprezentare în Parlament** a agricultorilor, muncitorilor, intelectualilor și ai celorlalți factori producători;

s-a așezat astfel **o bază morală mai temeinică pentru viața de Stat .**

" Cu deosebită mulțumire sufletească am putut vedea că **noile orânduiri** ce am dat au găsit **un mare răsunet** și o **însuflețită primire** în mijlocul poporului Meu .

Astfel cu prilejul **Plebiscitului** din anul trecut , **90%** din cei îndreptățiți a se rosti , **au votat pentru noua Constituție .**

Carol II

[Frontul Renașterii Naționale:însuflețirea

"Aceași însuflețire am văzut reînnoindu-se după un an , prin înscrierile în **Frontul Renașterii Naționale** " (aplauze prelungite , îndelung repetate)

[Alegerile:definitiva alăturare la noul regim

Iar **participarea la ultimele alegeri** , cea mai însemnată din câte au existat în trecut cu prilejul consultărilor populare , a venit să arate pentru a treia oară **adânca prefacere ce s-a împlinit** în sufletul Națiunii ,**mulțumirea ei și definitiva alipire la noile orânduiri ."**

Carol II

[Guvernarea:restabilirea ordinii interne

" În timpul de un an jumătate , în care Parlamentul nu a putut fi întrunit ,**Guvernul Meu** a avut să facă față unor **numeroase și grele probleme**. Astfel,mai întâi el a trebuit **să restabilească ordinea internă** , **adânc turburată** prin frământările din trecut și **să restabilească ideea de autoritate de Stat** ,mult slăbită din aceleași cauze.Printr-o **acțiunea energică și**

stăruitoare ,această operă a fost realizată .Liniștea deplină și uniunea sufletească ce domnește astăzi în țară **a dat putința dezvoltării unei munci productive** și întărirea rezistenței împotriva oricăror primejdii "(**Vii aplauze , ovațiuni**)

De asemenea , Guvernul Meu a avut să statornicească **reforme organice** ce decurgeau din noua orânduire constituțională .O nouă **legiuire administrativă** a realizat descentralizarea de atâta vreme așteptată și a pus la îndemâna inițiativelor locale,resourcele necesare unei activități constructive.A urmat apoi **reorganizarea magistraturii și reformă învățământului** care a primit o îndrumare nouă , corespunzătoare nevoilor actuale . Un **nou statut al muncii** a putut da soluțiuni unor însemnate probleme sociale

O largă acțiune constructivă prin modernizarea unei întinse **rețele de drumuri** ,prin construirea unui însemnat număr de **silozuri** și printr-o intensă acțiune de **asistență socială și sanitară** a populațiunii.**Finanțele țării** s-au bucurat de o grijă deosebită .[-----] **bugetul** a rămas perfect echilibrat și **moneda națională** apărată "

Carol II / iun.'39

[Armata:atenție de căpetenie

Armata țării a continuat să fie obiectul atențiunii de căpetenie a Guvernului Meu .

(**Aplauze prelungite, îndelung repetate ; strigăte : Trăiască armata !**)

Corpul ofițerilor și subofițerilor și-au văzut situația materială îmbunătățită , atât prin adausuri la soldă , cât și prin Casa de asigurări a oștirii pe baze noi și mai folositoare **Instrucțiunea și hrana trupei** au găsit o solitudine specială .**Dotarea oștirii** a înregistrat progrese sensibile **Infanteria** a fost înzestrată cu armament nou și variat ; **artileria** a dobândit material modern ; **aviația** a primit un imbold pe care nu l-a cunoscut până acum .**Comenzile de material** din țară și străinătate au fost sporite și efectuarea lor urmărită de aproape . **Industria de armament** internă a fost stimulată și lucrează astăzi în plin randament , **asigurând potențialul de război al țării** .(**aplauze furtunoase , îndelung prelungite**) .

" Toate aceste activități au dat țării **sentimentul unei depline siguranțe** care s-a invederat , pe de o parte, prin **elanul admirabil** cu care s-a răspuns la **chemarea sub arme** , iar pe de altă parte , prin **înălțătorul spirit de jertfă** pe care , de la cel mai avut până la cel mai umil, l-au dovedit cetățenii în **subscripțiile spontane pentru înzestrarea armatei** " (**aplauze furtunoase , îndelung prelungite**) .

Carol II / iun.'39

[Politica externă :libertate,independență,integritate și demnitate națională

" În fine, Țara noastră s-a aflat în timpul din urmă în fața unor **grele probleme** pe care le ridicau **frământările și prefacerile internaționale** care aveau o firească atingere cu interesele noastre .Guvernul Meu a reprezentat , cu acest prilej, **o politică de pace , dar nu o pace cu orice preț** . (**aplauze furtunoase , îndelung prelungite**) , ci numai în **respectul libertății , al independenței , al intergrității și al demnității naționale** " (**aplauze furtunoase , îndelung prelungite**) .

Pentru a face să izbutească această politică , **Guvernul Meu a chemat sub arme**

la un moment dat , mai multe **clase re rezerviști** , declarând răspicat că înțelege **să apere hotarele sfinte cu orice jertfe** . (**aplauze furtunoase , îndelung prelungite**) .

Cu deosebită mândrie am constatat în aceste împrejurări că **poporul Meu și-a regăsit virtuțile strămoșești** .În acestea aflăm chezașia viitorului Patriei Noastre

(**puternice aplauze**)" **Țara** și-a văzut **prestigiul ei sporit** de pe urma acestei atitudini cumpănită dar demnă . Cu prilejul **vizitelor** pe care Eu, însoțit de iubitul Meu Fiu , Marele Voevod de Alba -Iulia,**le-am făcut de curând în diferitele capitale străine**, am putut vedea nu numai primirea caldă ce Ni s-a făcut personal și care Ne-a umplut inima de bucurie , dar și **prețuirea deosebită ce se atribuie pretutindeni României** (**aplauze furtunoase , îndelung prelungite**) .[-----]

Carol II

[Organizarea politică a Statului:corpurile profesionale

" Guvernul meu va folosi clipele de înșeninare pentru **a desăvârși organizare politică a**

Statului și a da soluțiuni mulțumitoare problemelor economice .Astfel se va aduce **o lege organică** pentru definitivă așezare a **Corpurilor profesionale** ,care sunt menite să constituie **temelia dezvoltării politice a mâine**" (aplauze)

" Se va prezenta **noul Statut al Funcționarilor Publici** , ce va statornici drepturile și poziția acestor slujitori ai Statului care în vremurile grele ce-am străbătut au depus o muncă prețioasă ce trebuie să le aducă toată sollicitudinea ocârmuirii .

" Atențiunea principală a guvernului se va îndrepta însă în viitor asupra nevoilor economice ale poporului Meu [----] O lege pentru **asigurarea rentabilității produselor agricole**.

[IPSS Patriarhul Miron Cristea: marele bărbat de stat

" În fine, va trebui să se procedeze la **completarea vacanței** ivite în fruntea **Bisericii ortodoxe** creștine prin încetarea din viață a **IPSS Patriarhului Miron Cristea**

Pierderea încercată prin dispariția acestui **mare luptător ardelean** ,acestui **distins bărbat de Stat și nobile figuri** a bisericii noastre , a fost adânc simțită de noi. Țara întreagă va păstra o **amintire recunoscătoare primului Patriarh al României și Președintelui de Consiliu** care **a prezidat la marile prefaceri ce stau la temelia așezărilor publice de astăzi** . (**Adunarea păstrează un minut de reculegere**)

Carol II / '39

[Atribuțiile Parlamentului :liberat de responsabilitățile de odinioară

" Sunt încredințat că **veți da tot sprijinul Guvernului Meu** în opera ce va întreprinde Aceasta **va fi cu atât mai ușor** pentru Domniile Voastre , cu cât,**liberați de preocupările și ambițiile politice de odinioară** ,astăzi, **când guvernul ,conform noii Constituții** , nu mai este la **discreția Parlamentului** , și rămâne **responsbil numai față de Suveranului Țării**, Domniile Vostre **veți putea rămâne pe liniile mari** de obiective ale intereselor superioare de Stat . **Cercetarea proiectelor de legi** și contribuția Domniilor Voastre legislativă , în aceste condițiuni, **va fi cu atât mai prețioasă**

" Rog pe Cel A-Tot -Puternic să lumineze **mintea și sufletul Domniilor –Voastre**,pentru ca opera ce sunteți chemați să înfăptuiți să fie din cele mai rodnice și să contribuie la fericirea scumpei noastre României. (**Aplauze puternice , îndelung repetate , ovațiuni**)

" **Eu declar deschisă sesiunea Corpurilor Legiuitoare** .

▣Jurământul parlamentar

<Jur credință Regelui Carol al II-lea .

Jur să păzesc Constituțiunea și legile Țării ,să mențin unitatea națională și să apăr integritatea teritoriului României . >

Mesajul regal / Jurământul / 7 iun.'39

43.)**Al.Vaida- Voevod ,președintele Ad.Deput.,discurs , 9 iun.'39**

Deschiderea Parlamentului ; alegerea organelor ; protocolul parlamentar (DAD, MO nr. 1 și 2 , șed din 7 și 9 iunie '39)

[LD : între **ședința de deschidere a parlamentului și intrarea în lucrările propriuzise**, pe 7- 8 iunie , a fost marea defilare a FRN, a Străjeriei, cu prilejul Restaurației, la care , în uniforme de vară (albe) ale FRN sau Străjeriei , ... a defilat toată " floarea " clasei politice românești .]

▣ **Regele salvator** : înțelepciune, curaj , conducere .▣ **Adeziunea poporului la chemarea regală** : defilarea generațiilor ▣ **La treabă , cu ajutorul lui Dumnezeu !**

Al.Vaida / 9 iun.'39

/Regele salvator : înțelepciune, curaj , conducere .

" Cine să ia inițiativa ? Privind vechile tablouri ale înfăptuirilor românești de odinioară ,vedem acolo în frunte **Biserica**, vedem în frunte pe **Domnitor** ,vedem în frunte pe reprezentanții

Oștirii și ai tuturor claselor sociale . Aceștia au făcut **Unirea Principatelor** , aceștia au adus **Dinastia** în țară ,aceștia s-au pronunțat când a sunat ceasul cel mare al **Unirii Neamului** .
" **Iar astăzi**, ca și atunci , s-a făcut din nou dovada că suntem cu toții ,aclamând, **în jurul Regelui României** " (**aplauze prelungite**)

D-lor deputați, în zile atât de grele, când valuri se ridică în jurul nostru , când atâția dușmani și atâtea interese străine ne amenință , **ne-a dat Dumnezeu un noroc excepțional**, ne-a dat un **Rege** , care , în viață fiind, **a dovedit că știe să fie mare** (**aplauze prelungite , repetate ; deputații, în picioare , ovaționează îndelung pe MSRegele**)

" Mai mare decât **prevederea lui** , și mai mare decât **înțelepciunea** înțelegătoare ,a fost însă **curajul** cu care **a luat frânele în mână și ne-a condus** până unde am ajuns în ziua de astăzi . A făcut dovada că **pricepe sufletul acestui neam**, că are de a face cu un **neam înțelept** .

Al.Vaida / 9 iun.'39

/Adeziunea poporului la chemarea regală :defilarea generațiilor

" De la **opincă până la vlădică** , de la **liberul profesionist și savant** până la **meseriaș** , la **muncitor**, cu toții **au înțeles chemarea regală** ;deși , la început ,lucrurile s-au petrecut cam cum se petrec între oameni , și mai ales, între oameni cu țara unor obiceiuri pe care le știm cu toții .**Cum ? Uniformă ?** Mi s-a spus și mie : te-ai îmbrăcat în uniformă , ai defilat la bătrânețe !" Da, domnilor, **a fost o datorie** , Nu numai eu, dar toți ne-am convins că trebuie să defilăm , pentru că **acea defilare însemna manifestarea voinței solidare de disciplină în jurul Regelui** . (**vii aplauze, strigăte de bravo**)

Ceea ce am văzut alături și ieri (7-8 iunie) constituie prevestirea unei generații de înfăptuitori , pentru că **de mici copii au avut pilda părinților și a învățătorilor și a profesorilor și a Regelui lor, cum trebuie să-și facă datoria până la epuizare** ,dacă vrea să vadă împlinirea idealurilor lui (**Aplauze**)" Ce a fost **manifestarea de ieri a străjerilor ?** Ce a fost manifestarea de ieri **a grupurilor de gimnastici** ? O mândrie națională, pentru că prin coordonarea fiecărei mișcări ,prin execuția precisă , se manifestă **spiritul înalt de stăpânire de sine**,care sălășluște în sufletele acestor copii și ale acestor tineri ."

/La treabă , cu ajutorul lui Dumnezeu !

" **Dumnezeu să ne ajute** la muncă rodnică ca, după ce se va termina această sesiune , să putem spune : muncă bună am făcut în interesul națiunii , cu ajutorul lui Dumnezeu ! "

(**Adunarea , în picioare ovaționează . Armand Călinescu ,felicită călduros pe orator .**)

Al.Vaida / 9 iunie '39

44.)Al.Rosetti,Proiectul de Răspuns la Mesaj,13 iunie 1939

(DAD, MO nr.3, șed. din 13 iun.'39, p. 13-15) Ședința durează **20 minute** (10,35 - 10,55), cât durează citirea Raportului Prezenți **225 deputați** ; absenți 33 . Se ia act de constituirea Comisiei de redactare Vaida are titulatura "*consilier regal, președinte* " .

Al Rosetti citește și atribuie superlative lui Carol

Al Rosetti / 13 iun '39 **Doc.integral : fișier Parlament X**

[**Tronul, Dinastia, Carol II , Voevodul Mihai** **Reforma constituțională :10 februarie 1938**
Întărirea autorității în Stat **Pacificarea internă** **Sfârșitul luptelor dintre partide**
Realizările guvernului **Reforma administrativă** **Legislația muncii / Muncă și voie bună / Serviciu Social** **Campania sanitară** **Învățământul / Straja Țării** **Cultura / Oficiul Național de Turism** **Economie, finanțe, gospodărire** **Armata** **Politica externă** **Minoritățile**
Adunarea Deputaților - legislația]

/Tronul, Dinastia, Carol II , Voevodul Mihai

"Sire ,

Adunarea deputaților , mandatară tuturor categoriilor de cetățeni ai țării , exprimă **Maiestății Voastre profunda ei admirație** față de **opera de reconstrucție a țării** ,

pornită din inițiativa Maiestății Voastre , arătându-și întregul ei **devotament** față de **Maiestatea Voastră** , de **Dinastie și de Tron**. Ea vede în **Maiestatea Voastră** și în mândrul vlăstar regesc, Marele Voievod Mihai de Alba -Iulia , **Moștenitorul Tronului**, însăși garanția dezvoltării armonioase și continuie a țării Noastre .

" Cu conștiința însemnătății acestor zile de renaștere și de înălțare națională , **Adunarea Deputaților** depune prinosul ei de recunoștință pe treptele Tronului .

" O muncă de permanentă încordare și de reală construcție ne așteaptă acum, după zilele de zbucium prin care a trecut țara. Socotim ca o sfântă datorie , înainte de a porni la lucru , să ne reculegem înaintea lespedei ce acoperă la Argeș trupul neînsuflețit al **MSReginei Maria** , Suverana care a împărtășit atâta lumină în jurul Său, și a cărei credință în izbânda finală , în cursul **războiului de reîntregire , a însuflețit pe cei mai neîncredători** .
Al.Rosetti / 13 iun.'39

/Reforma constituțională :10 februarie 1938

"Sire,

Parlamentul de azi , ales în condiții de **excepțională libertate** de manifestare a opiniilor , după **criterii de reprezentare a tuturor breslelor** , cu o **extraordinară și însuflețită participare** a cetățenilor de alegători de toate categoriile , apare ca un **organism cu totul nou** , adaptat realităților noastre . "Structura sa este o strălucită dovadă a primatului naționalității românești . **Reforma constituțională** din 10 februarie 1938 , izvora dintr-o **necesitate adânc simțită** ; germenii ei pluteau în aer , **dar nimeni nu avea curajul să rupă cu trecutul** și să privească în față viitorul , **luând asupra sa răspunderile** momentului .

"**Adâncă înțelegere** a nevoilor obștești de care a dat dovadă **Maiestatea Sa** cu acest prilej, va rămâne **înscrisă în istorie** printre **paginile cele mai glorioase ale Domniei Maiestății Voastre** . **Steaua Maiestății Voastre** , înălțată astăzi atât de sus, strălucește ca o **solie de noroc asupra noastră** " [-----]
Al.Rosetti / Răspuns la mesaj, 13 iun.'39

45.) Ion Al.Brătescu - Voinești (raportor) ,Proiectul de Răspuns la Mesaj, Senat , 15 iun.'39

(DS, MO 3 , șed. din 15 iun.'39 , p. 47- 48)

[LD : Parcă la întrecere cu **Al.Rosetti** (raportorul de la Cameră) raportorul de la Senat , **I.Al.Brătescu -Voinești** , dă dovadă de un exces de zel jenant , în preamărirea Maiestății Sale. **Pasajul** cu care , înainte , debutau toate Răspunsurile la Mesaj - înclinație protocolară demnă către monarhie, dinastie și rege - devine **dominanta lingușitoare a întregului document** .

Decupând din istoria României întregite **doar domnia lui Carol al II .Iea** , de la care au izvorât toate binefacerile și toate reformele înțelepte , acest Răspuns la Mesaj poate servi ca **mostră** pentru a ilustra cum se construiește la români **cultul personalității** .]

[**Regina Maria**] [**Carol II**] [**Constituția Carol II**] [**Monarhie autoritară** - toate puterile în mâna MSR] [**Întâietatea naționalității române** - inițiativa MSR] [**Atmosferă politică** - cf . moralei cetățenești simbolizate de MSR] [**Realizările Guvernului** - meritul MSR]

[**Apărarea hotarelor** - MSR gata de jertfă] [**Politica externă** - prestigiul MSR peste hotare] [**Biserica** - în sprijinul MSR] [**Senatul** - gata de conlucrare cu guvernul MSR]

"D-lor senatori, **comisiunea** aleasă pentru redactarea **Proiectului de Răspuns la Mesaj**, întrunindu-se în zilele de 10 și 12 ale Lunei, a redactat acest proiect și. alegându-mă raportor , m-a însărcinat să vi-l aduc la cunoștință . Iată textul acestui răspuns :

" Sire ,

[**Regina Maria:**

[LD : Neonoranta ipocrizie românească ! Din toată dinastia, elogierea Reginei -Mame , numai pentru că și Mesajul Regal o pomenise. Ce făcea vlăstarul regal , pe atunci " print moștenitor" , exact în perioada evocată ,românii știau ! Și mai știau și cum se comportase Carol , ca rege, față de mama sa .Și mai știau și cum se comporta cu regina -mamă a fiului său ! Și mai știau și cine era " doamna" de la palatul regal !]

"Cu adânc respect gândurile noastre se unesc cu ale Maiestății Voastre , întru amintirea **Reginei Maria** , a cărei plecare din această lume a sfâșiat inimile tuturor .Nici odată nu se va putea uita cât de strâns își împletise sufletul cu toate durerile și bucuriile neamului nostru , ce **rol însemnat** a jucat în marea tragedie a întregirii acestui neam , câtă **mângâiere** aducea în timpul războiului **prezența Ei la căpătâiul celor din spitale** , și câtă **oțelire sufletească** și întărire în **credința izbândeii finale** duceau zărele din tranșee , însuflețitele Sale articole , scrise în acele vremuri de urgență . Ea s-a înscris pe vecie în șirul acelor **doamne sfătuitoare și luptătoare** , are alcătuesc **cea mai curată glorie a trecutului nostru** și cu cât va trece vremea ,nimbul ce înconjoară frumosul Ei chip va dobândi o din ce în ce mai **splendidă strălucire** .

[**Carol II**]

[LD : Nimic despre **Regele Ferdinand** , nimic despre primul deceniu , despre reformele democratice - **împroprietărirea și votul universal** - care au pus bazele societății democratice postbelice . Aluzii diminuate și defăimătoare la adresa **Constituției din 1923** . **Un adevăr** însă recunoscut :că de la urcarea pe tron, **Carol al II-lea le pusese gând rău !**

Firesc, nu ?! După 8 ani de domnie , fuseseră suprimate sau știrbite !]

" La scurtă vreme , după sfârșitul marelui război , a început a încolți și a crește , atât în **conștiințele treze** , cât și în **instinctul masei poporului** , credința că **normele noastre de cărmuire nu se mai potriveau** cu năzuințele de propășire și de înălțare ale neamului nostru întregit .

" **Din fericire** , această credință era și a Maiestății Voastre și, spre norocul nostru , al tuturor , **din primele clipe ale urcării treptelor Tronului [1930],ați urmărit , fără întrerupere** , după cum o dovedesc cu mărturie documentare , ultimele cercetări istorice , **hotărârea de a pune capăt unei stări de lucruri care ne ducea pe un drum de rătăcire . "**

/Constituția Carol II

" **Dumnezeu v-a ajutat și ne-a ajutat pe toți** să aduceți la îndeplinire acea hotărâre și să dați țării , prin **noua Constituție**, rezultată din **conclucrarea Maiestății Voastre** cu aceia care reprezentau în acel moment însuși **experiența politică a ultimului deceniu** ,**un așezământ real, sănătos și trainic, în locul celui vechiu** , clădit în mare parte pe **iluziile metafizice** care au călăuzit o **mentalitate romantică** .

/Monarhie autoritară

" Prin acest act de curaj , de care istoria va ține seama, **ați redat Monarhiei românești rolul ei istoric , strângând în mâna Ei puterile** , care , până acum , din considerații pentru **un constituționalism de împrumut** , erau împrăștiate , și din această pricină , **adeseori, în discordanță** " .

/Întâietatea naționalității române

" Spre mulțumirea tuturor elementelor sănătoase care alcătuesc Statul nostru , **noua Constituție** , **proclamând întâietatea naționalității române** , în țara pe care **neamul nostru a creat-o și o apără** , nu aduce nici cea mai mică jignire celorlalte naționalități cu drepturi istorice ,care lucrează împreună cu noi la **consolidarea patriei noastre** . "

/Atmosferă politică - cf . moralei cetățenești

" În ce măsură **marele act săvârșit de Maiestatea Voastră** , prin întocmirea acestui nou așezământ , **era dorit de opinia publică** , a dovedit-o aproape **unanimitatea voturilor** cu care a fost adoptat **Plebiscitul** ,iar modul , atât de **demn și de cuviincios** cum s-au desfășurat **alegerile din urmă** , dovedește **crearea unei alte atmosfere politice** , în conformitate cu **cerințele moralei cetățenești** . "

Realizările Guvernului Maiestății Sale

[LD : bine-înțeles, un guvern fără nume, fără identitate ! Meritul lui principal era de a fi stabilit " **ordinea publică** " . Că aici era inclusă , o dată cu decapitarea Gărzii de Fier,și desființarea partidelor politice , și modificarea regimului parlamentar,și toate măsurile de îngrădire a

libertăților democratice ... nu conta !]

" **Senatul recunoaște** fără rezerve însemnătatea **operei de reconstrucție** săvârșită în toate domeniile de activitate de către **guvernul Maiestății Voastre** ,și este încredințat că **opera de restabilire a ordinii** ,începută în momentele excepționale ale unei **grave turburări sociale,va fi continuată** până la **desăvârșita organizare politică a Statului** .

" Nădăjduim că **opera de descentralizare** de care vorbește Mesajul Maiestății Voastre , se va continua spre a ajunge până la realitatea vie a satelor , căreia **inițiativa personală a Maiestății Voastre** tinde a-i crea un suflet model " Ne pricinuește o mare mulțumire constatarea că ,deși am avut de luptat cu mari nevoi excepționale , **valoarea monedei noastre** nu a suferit nici o scădere ,**finanțele țării au fost refăcute** și că ,prin măsurile luate , **aceste finanțe nu se vor mai sprijini numai pe clasa muncitoare** , ci pe toate categoriile sociale ,care s-au arătat atâta de gata de jertfă , pentru înzestrarea bravei noastre armate ,sacru scut de apărare al ființei Statului și neamului nostru .

/Apărarea hotarelor

[LD : Cum a fost onorată această hotărâre de apărare a hotarelor se va vedea la scadența din 1940 !] " Am tresărit de mândrie ascultând înălțătoarele cuvinte prin care Maiestatea Voastră ,fidel interpret al sentimentului public, declara că nu va îngădui să se jertfească nimic din pământul, din drepturile și din demnitatea noastră , nici chiar pentru dorita idee a păcii. V-ați așezat astfel în rândul marilor Voievozi de odinioară care , în clipele de grozave primejdii , se propteau gata și de moarte , împreună cu poporul lor , în fața amenințărilor .

/Politica externă

[LD : indiferența din țările aliate , inamiciția din țările Axei... traduse propagandistic prin " dragoste și admirațiune".Înfățișarea fizică talmăcită drept " comoară de frumusețe" națională Aduțații ieftine de stilistică literară , într-un document oficial al Senatului românesc !]

" Înțelegem deplin și ușor dragostea și admirațiunea cu care ați fost întâmpinat în țările pe care le-ați vizitat , însoțit de Scumpul nostru Mare Voevod de Alba Iulia . Sol și Suveran al unui popor harnic pașnic și tolerant prin augusta mândrețe a înfățișării Voastre, prin înfățișarea Marelui Voevod, în care bărbăția și candoarea tinereții se unesc atât de armonios, reprezentați o parte din comoara de frumuseți a țării noastre .

" Senatul , convins că , prin sporirea punerii în valoare a bogățiilor sale, țara noastră va deveni un factor din ce în ce mai important la realizarea progresului general al omenirii, se bucură de intensificarea legăturilor noastre economice cu alte țări,aprobă convențiile încheiate în timpul din urmă cu Germania, Franța și Anglia , cu atât mai mult cu cât la încheierea lor înțelepciunea Maiestății Voastre a veghiat,și suntem încredințați că, sprijinite de noi , va veghea și de aici înainte ca aceste convențiuni să nu aducă nici ce mai mică umbră de vătămare ființei Statului și neamului nostru .

/Biserica

[LD : de obicei această ipostază , privind rolul jucat de biserica ortodoxă la instituirea regimului autoritar carlist este ocolit . Eu nu-l voi ocoli.Rămâne să găsesc , însă tonul și pista cea mai potrivită]

" Biserica Română înălțată , potrivit cu vechile sale drepturi , la rangul de Patriarhie, așteaptă de la buna noastră chibzuire un înlocuitor al aceluia [IPSSMiron Cristea] care cu înțelepciune de vlăstar al nobilei țărâni ardelene, a știut să fie ,cu jertfa însăși a vieții sale , până la sfârșit, bunul sfetnic al Maiestății Voastre . Împreună cu reprezentanții națiunii din Adunarea Deputaților ,credem că vom ști să facem o alegere care va arăta că , și în domeniul Bisericii ,așa de scump sufletului nostru , în ambele ei forme, spiritul de învoire a cărei expresie este însăși Maiestatea Voastră, își va afla cuvenita manifestare "

/Senatul

[LD : Este adevărat că nici când Senatul României nu avusese pe băncile sale atâția intelectuali Până în 1939, existaseră în parlament doar intelectualii care se manifestaseră politic, în sensul înregimentării în partide. Prin senatorii de drept , prin înregimentarea în FRN și candidaturile din partea unor asociații profesionale, prin desemnarea unor senatori de către rege, numărul intelectualilor-senatori este copleșitor. Merg până la a afirma că dacă a existat vreodată o adeziune importantă a intelectualilor la un regim politic, aceasta s-a întâmplat în regimul carlist. Se poate , oare , trage , vreo concluzie din asta ?]

" Senatul, în care Maiestatea Voastră a chemat la conlucrare reprezentanți de valoare recunoscută a intelectualității noastre, conștient de sporul de prestigiu ce a câștigat astfel, asigură pe Maiestatea Voastră de absolutul său devotament și de ferma sa voință de a da deplin sprijin guvernului , veghind ca, prin a sa colaborare , legiuirile ce se vor da țării , nu numai să corespundă nevoilor ei reale, dar și să păstreze neatins marele său prestigiu , dobândit de Maiestatea Voastră , prin toate activitatea Sa înțeleaptă și plină de grijă pentru binele patriei . "

Să trăiți , Sire !

Trăiască Moștenitorul Tronului , Marele Voevod Mihai ! Trăiască Dinastia !

Raportor, [Ion Al.Brătescu - Vonești](#)

Pr. Răspuns la Mesaj / 15 iun.'39

46.)IPS Iuliu Hossu,episcopul Clujului și Gherlei ,discurs la Mesaj, 22 iun.'39

(DS, MO nr. 5 , șed. din 22 iun.'39, p. 105- 107)

▣ Regina Maria .

▣ Regele Carol

▣ *Credință și muncă pentru Țară și Rege !*

▣ Biserica română - unită , alături de Domnul Țării

IPS Iuliu Hossu Iuliu Hossu / 22 iunie '39

▣ Regina Maria .

" D-le președinte , d-lor senatori, icoana Împărătesei tuturor românilor , întregitoare de țară, va stăruî în sufletul neamului recunoscător , încununată de lumină . (senatorii, în picioare, păstrează un moment de reculegere) .Peste veacuri, până va bate o inimă de român peste plaiurile străbune . Am jelit adânc trecerea Doamnei Reginei Mame , a scumpului și iubitului Ei Fiu .Vom păstra cu sfințenie lumina înțelepciunii sale, îndrumătoarea cărării noastre de viitor, căci Doamnă și Regină scumpă ne-a fost tuturor . "

Iuliu Hossu / 22 iunie '39

▣ Regele Carol

" Noi ,slujitori ai unei împărății , care nu este din lumea aceasta, care însă lucrează pentru veșnicie în lumea aceasta, și în sânul neamurilor pentru veșnicirea lor , privind noua așezare , întemeiată pe principiile veșnice le împărăției veșnice,am rămas copleșiți de mângâierea perspectivei în eternitate și pentru ceea ce clădește pe aceste principii veșnice și de nebiruit .

" Domnitorul țării nu a început la întâmplare clădirea acestui viitor , și lucrarea acestei renașteri, și lucrarea acestei învieri la o viață nouă .

El a luat în sufletul său întreaga lumină a trecutului.El și-a dat seama , în primul rând, de marea realitate , care trăește în acest popor , și cu care acest popor , intrat în fericita unire a tuturor fiilor săi , adunați din patru unghiuri ale lumii.

Doar cărarea istoriei este deschisă și limpede , pentru ca toată lumea să privească cărarea străbătută de acest neam , și aici și în toate provinciile ,care astăzi sunt fericite a se fi unit la sânul patriei mume " (aplauze)

Iuliu Hossu / 22 iunie '39

▣ *Credință și muncă pentru Țară și Rege !*

" În această lumină primim noi cuvântul regal și-i răspundem neprecupețit , cu toată puterea sufletului nostru : Gata la Datorie ! Aceea ce s-a așezat ca deviză și răsună pe toate plaiurile țării < *Credință și muncă pentru Țară și Rege !* > este programul de urmat de la prunc până la profesor universitar , de la Domn până la cel din urmă locuitor al țării
Așa răspundem noi : Gata la Datorie ! Și atunci, trăind cu acest suflet și împletind toate energiile noastre și aplicându-le într-o singură acțiune, dle Președinte și d-lor senatori, eu cred puternic că nimic nu poate să ne biruiască . "

Iuliu Hossu / 22 iunie '39

▣ **Biserica română - unită , alături de Domnul Țări**

" Așa plece răspunsul nostru , cald, către Acela care este marele clăditor de viitor și știindu-ne și pe noi , ca Biserica , alături de Dânsul, străjuind sufletul ca să nu sufere scădere , pentru ca în sănătatea lui să apese greu în cumpăna vremurilor și să chezășuiască biruința. Acesta este cuvântul rupt din suflet , care iese în cadrul *Răspunsului la Mesaj*, pe care îl închinăm , în numele Bisericii române -unite ,Domnului Țării , căruia Domnul Cerurilor să-l dea biruință ,prin poporul său sănătos într-o viață nouă " (aplauze vii , prelungite)

Iuliu Hossu / 22 iunie '39

47.)G-ral I.Popovici (fost șef MSt.M ;senator de drept) ,discurs la Mesaj,22 iun.'39

(DS, MO nr. 5 , șed. din 22 iun.'39, p. 107- 110)

▣ **Regina Maria**

" Oștirea, cu același sentiment de adânc respect ca și dvs își îndreaptă gândul întru amintirea marei și neuitatei Regina Maria (senatorii, în picioare, moment de reculegere)
Noi, care am avut ocazia să urmărim mai deaproape pe **această mare Regină** în ultimul război, am constatat atât în cei doi ani ai neutralității , cât și în timpul operațiunilor, că această mare Regină nu și-a limitat activitatea numai în **organizarea și îndrumarea spitalelor**, stând la căpătâiul răniților , dar **s-a îngrijit și de cei mulți nevoiași** , rămași în urma rudelor plecate pe front. Mai mult, marea Regină a fost în completă cunoștință de mersul operațiunilor. Pretutindeni O găsim informându-se de la marii comandanți asupra acestor operațiuni , regulat .
O găsim pe diferite câmpuri de bătaie , alături de comandanții respectivi , mirosind de aproape praful de pușcă , trecându-l pe deasupra capului gloanțele și proiectilele de artilerie. [-----] Așa fiind, **Regina Maria** va rămânea înscrisă , la locul de mare cinste , în istoricul oficial al operațiunilor , **alături cu neuitatul și viteazul Rege Ferdinand I**, iar în sufletele noastre va rămâne întipărită o veșnică amintire ,aducându-l un desăvârșit prinos de slavă "

G-ral Popovici / 22 iun.'39

▣ **Regele Carol I :100 de ani de la naștere**

" D-lor Senatori , îmi permiteți cu această ocaziune, să evoc și amintirea Marelui și Înțeleptului Rege Carol I , a cărui sărbătorire de 100 de ani de la naștere am prăznuit-o acum câteva zile , și a cărui amintire este prea bine reprezentată în expoziția aflată în parcul Regele Carol II . Generația noastră , în mare parte, am avut deosebita cinste să fim martori , atunci când bravul Domnitor , în fruntea unei armate relativ mici , dar viteze , a început lupta pentru dobândirea neatarnării țării.
Permiteți să atrag atenția d-lui ministru al Apărării Naționale ,că în punctul unde armata română , cu diviziile ei de sine stătătoare , a trecut Dunărea, făcând primul pas al neatarnării , în acel punct , situat la 7 km est de Corabia, imediat la sud de Siliștioara ,nu există nici un semn mărturie generațiilor viitoare că aici s-a făcut **prima operație de independență** , deși dorința Marelui Domnitor - **ctitorul temeinic al națiunii române** –a fost ca acolo să se ridice un obelisc.Rog pe dl ministru al Apărării Naționale să ia măsurile cuvenite , pentru ca această înaltă dorință să se realizeze și mărturia istorică să rămână că acolo oastea română a trecut, răspunzând chemării grabnice a marei armate ruse, care la început refuzase colaborarea

noastră .Am credința că însuși dl **prof. Iorga - președintele Comisiunii monumentelor istorice** - față cu această stare de lucruri , nu poate să fie mulțumit . Este un monument istoric care își are locul indicat acolo .

Nici măcar o cruce nu este , care să amintească măreața faptă militară , deși avem decorațiunea " *Trecerea Dunării*" , instituită printr-o anumită lege ,decorațiune purtată cu atâta mândrie de luptătorii de atunci și de puțini rămași astăzi încă în viață "[-----]
G-ral Popovici / 22 iun.'39

48.)Leon Scridon (ex-PNA,PNC,FRN, Agricultură)la Mesaj,Cameră, 22 iun. '39

(DAD, MO nr.5 , șed. din 22 iun.'39, pag. 57 - 59)

Leon Scridon / 22 iun.'39

▣ Regimul politic vechi și nou

▣ Regele Carol II

▣ Omagiu țaranului român_Doc.integral : [fișier PNC VII](#)

Leon Scridon / 22 iun.'39

/Descătușați de regimul parlamentar vechi

" [-----] datori suntem să facem ca și noua viața parlamentară inaugurată astăzi prin discuția Adresei de Răspuns la Mesajul Tronului , să însemneze realmente ceea ce țara așteaptă de la noi . Îndeplinirea acestei îndatorii , cu adevărat patriotice ,ne este cu atât mai ușurată ,)cu cât **descătușați de neajunsurile parlamentarismului de odinioară** ,în temeiul jurământului pe care l-am depus, nu mai avem să servim cu credință decât pe Rege ,Neam și Țară . [---]

Leon Scridon / 22 iun.'39

▣ Regele Carol II

" Desigur că în multe împrejurări din viață , și mai ales în viața politică sunt fraze care se repetă , până când uneori își pierd orice semnificație .

Vine însă timpul când semnificația lor este dureros de limpede și realitatea lucrurilor pe care o îmbracă , deosebit de crudă și în aparență fără deslegare.

"**Această deslegare mult așteptată** care a stăruit, căci ea trebuia să stăruie în sufletul fiecărui bun român, ne-a fost dată , după cum foarte bine se precizează în Răspunsul la Mesajul Tronului, **atunci când nimeni ... nu avea curajul să rupă cu trecutul** și să privească în față viitorul , **luând asupra sa răspunderea momentului** .

" Cel care în cele mai grele clipe străbătute de neamul românesc , a înțeles ,**cu un curaj demn de toată admirația,să-și ia în fața istoriei , pentru viitorul acestui neam , întreaga răspundere** , de Majestatea Sa Regele Carol II . (vii aplauze) [---]

/Starea sufletească a țaranului român

lată care este **starea sufletească a țaranului român** . Ea se caracterizează printr-o deplină **încredere în opera de adevărată renaștere națională a guvernului MSR Carol II** și printr-o **legitimă așteptare ca să ne vadă și pe noi la muncă** ,îndeplinindu-ne datoria , pentru care am fost trimiși aici **în Casa Țării** .[trece în revistă programele guvernamentale pentru țărani]
Leon Scridon / 22 iun.'39

49.)IGObrocea (FRN, Agricultură), discurs la Mesaj, Senat , 22 iun.'39

N.Iorga (senator de drept), intervenție:să nu arunce piatra în vechiul regim !

(DS, MO . 5 , șed. din 22 iun.'39)

[LD : nu știu din ce partid a făcut parte acest senator. După afirmațiile lui, a fost agricultor -boier , fălindu-se cu câtă " voie bună" s-a lăsat deposedat de pământ , pentru triumful " principiilor de ordine" (desigur exproprierea) Dar intervenția lui Iorga este de mult bun -simț , și o notez ca atare. Cu atât mai mult cu cât era vorba de laudele hiperbolice la adresa MSRegele .
Cu adevărat Iorga era singurul care își putea îngădui asta ?Dar ,oare Iorga, nu trucidase în tot acest răstimp, la dărâmarea vechiului regim ?Ce anume îl înfură pe Iorga ? Hulirea trecutului sau nerecunoașterea meritelor lui ?]

/10 febr.'38-importantă istorică

-I.G.Obrocea: Ziua de **10 februarie 1938** însemnează pentru țara noastră o dată istorică , **tot atât de importantă ca și ziua unității naționale** , fiindcă adevărata consolidare a acestei unități, și tot binele ce decurge din ea, **de la data aceasta își află începuturile** . [-----]
De aceea ,toți cetățenii acestei țări, datorează cea mai mare recunoștință Majestății Sale **Regelui Carol al II-lea** care ,**printr-un act de curaj , a curmat acele nenorocite stări de lucruri** care- mai ales în zilele ce preced acestei date de 10 februarie 1938--**amenințau să ia o formă haotică**].

-N-Iorga :să arunce piatra cei ce nu au trăit în vechiul regim !

- N.Iorga : Dar nu e mai puțin adevărat că **mulți din oratorii care au vorbit** la această tribună, **au participat la viața pe care acum o condamnați . .**

Mi se pare că și dvs . De aceea este bine **să se lase sarcina de a arunca piatra ,acelora care nu au aparținut vechiului regim.**

Dar cum ne cunoaștem ba aici , ba acolo, **e mai bine să nu mai vorbim .**

Obrocea /22 iun.'38

/Marii proprietari au consimțit cu voie bună să fie deposedați de bunurile lor

-Obrocea : Eu spun adevărul și numai adevărul .Chiar sub regimul trecut,**sunt dintre puținii care n-au păcătuit cu nimic.**Iar **ca reprezentant al agricultorilor**,al acestei clase sociale,care , pentru triumful principiilor de ordine și echitate, **a consimțit cu atâta voie bună să fie deposedată de bunurile ei ...**

«Omagiu regelui Carol II

aduc aici omagiile de recunoștință MSR Carol II , pentru tot ce a făcut spre a da țării nu numai încrederea în ea, și în destinele ei , ci și toată siguranța interioară și marele prestigiu peste graniță[-----]toți să ne facem apostolii ideilor ce stau la baza actualului regim și să muncim în toate puterile noastre pentru împuternicirea și perpetuarea lui " (aplauze)

Obrocea -Iorga / 22 iun.'39

50.) Ioan P.Ioan (ex-PNL , FRN-Agricultori) , Discurs la mesaj, 22 iunie '39

(DS, MO 5 , șed. din 22 iun.'39, p.)

Doc.integral : [fișier Agraricultura](#)

«Omagiu Regimului și MSR

" Am luat la cunoștință proiectul de *Răspuns la Mesaj* , pe care-l consider **perfect ca operă literară și complet în omagiul pe care țara întregă îl aduce Majestății Sale Regelui** ,pentru **opera de regenerare înfăptuită și a dragostei nețărmurite ce-L leagă indisolubil de popor**

" Îmi permit să remarc însă lipsa unui răspuns la un deziderat pe care MSR l-a accentuat în Mesaj, omițându-se a se arăta în Răspuns intențiunile și gândurile noastre în legiuirile ce vor trebui să facem asupra **raționalizării și intensificării agriculturii** ,cu latura ei principală **creșterea vitelor** .Valorificarea cerealelor creșterea standardului de viață a satului, a țăranului]

51) Ion Gigurtu* (FRN, Industrie, Comerț) , discurs la Mesaj, Cameră , 23 iun.'39

(DAD, MO nr.5, șed.din 23 iun.'39, p. 71- 74)

[LD : Ion Gigurtu are meritul de a fi abordat frontal și public chestiunile " delicate " ale regimului politic instaurat la 10 februarie , încât poate fi considerat unul din susținătorii lui Carol II , **"garnitura" progermană** ". Poate studiile la Berlin, poate legăturile economice avute cu parteneri germani, poate concepțiile naționaliste cu tentă antisemită, poate și alte legături , au făcut din el omul receptat ca " pro-german " , care-l va determina pe **Carol să-l includă în garniturile sale de guvernare** (nov.'39) la Lucrări Publice. Ultimul prim-ministru al regimului Un lucru este sigur : cu acest discurs inaugural în noul parlament , cariera lui politică a fost relansată .]
Doc.integral : [fișier PNC V](#)

*Notă: Gigurtu –teoreticianul cel mai de văză al noului regim

Comentnd discursul lui Gigurtu în Parlament, revista al cărui director era, consideră că el a dat cea mai bună definiție a regimului instaurat de noua Constituție : "un regim monarhic " accentuat" , " umanizat" , consacrand responsabilitatea guvernului față de Coroană , nu față de Parlament Arătând că , număr de număr, directorul revistei , **timp de 7 ani , combătuse regimul demagogic trecut** , "**caricatură nereușită a sistemului reprezentativ din apus** " , revista conchidea că discursul lui Gigurtu putea fi privit "**ca o motivare doctrinară a noului regim** " iar pe el ca "**teoreticianul cel mai de văză al acestui regim** " ,

(Cf. " Libertatea " , an VII , 5-20 aug.'39 , p. 252)

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣Constituția'38:separațiunea perfectă a puterilor în stat

[LD : este un p.d.v.eminamente conservator , care străbate explicațiile tuturor componentelor doctrinare din discursul său.]

"Cred că este necesar , înainte de a intra în amănunte, să fac întâi o lămurire de principiu , ce se impune, pentru armonioasa activitate ce trebuie să avem .

" Maiestatea Sa Regele ne-a indicat în *Mesajul Regal* cauzele care L-au silit să dea o nouă Constituție țării și a precizat rostul acestei Constituții .

Această nouă Constituție va asigura țării noastre o liniștită dezvoltare pentru că **face o separațiune perfectă între cele trei mari puteri în Stat** : puterea executivă, puterea legislativă și puterea judecătorească .

-Regimul vechi: legislativul pusese săpânire pe executiv

"În trecutul regim, **puterea legislativă, prin jocul partidelor și al demagogiei electorale, pusese stăpânire pe puterea executivă** . Sau , dacă este nevoie să fiu mai limpede și mai conform realității , **partidele, prin jocul parlamentar, au pus mâna pe puterea executivă** . Iar **puterea judecătorească a fost și ea influențată** de luptele și curentele anarhice ce începeau să pună stăpânire pe țară

-Vinovat : regimul constituțional

" **Am susținut 6 ani** , prin scris, că **nu oamenii și nici partidele erau vinovate** , de situația gravă în care ne găsim, **ci regimul constituțional sub care trăiam** " (aplauze)

Regimul parlamentar al votului universal, nu putea funcționa fără partide și obliga aceste partide , ca să se poată menține, la **demagogie și abuz** ."

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ 10 februarie 1938 =regimul monarhic

"Nu puteam ieși din acest impas, care primejduia însăși existența Statului, cum spunea Maiestatea Sa în Mesaj , **fără o intervențiune hotărâtă a Regelui** .

Această intervențiune a avut loc în momentul când toți **oamenii noștri politici erau desorientați** în fața pericolului și de aceea **schimbarea s-a putut face în consensul tuturor și fără o protestare a acelor ce se credeau cei mai chemați să conducă această țară**

[Aluzie evidentă la Maniu]

/Sub ce regim trăim ?

" Pentru ca noua orânduire să poată da roadele aşteptate de la ea,este nevoie să fim bine orientați asupra rostului ei .Am impresia că **nu suntem clarificați sub ce regim trăim.**

Aud vorbindu-se de **regim totalitar,de dictatură ,de regim de autoritate**

Și nu aud nici odată pomenindu-se:regimul monarhic ."

[LD :dacă ar fi să folosim chiar explicațiile lui, regimul lui Carol II a început cu o uzurpare (restaurația din 1930) , fără a fi " rege de drept" , și a continuat cu tentative repetate de a governa personal , ca un dictator.Substituirea de termeni - "monarhia " și nu MSRC arol ! - de care face uz .Gigurtu este un artificiu cu care argumentele sale ating coarda "*monarhismului*" la care românii sunt sincer sensibili. Dar ....]

- Dictatură ?! Regim monarhic pur și simplu.

" D-lor deputați, cu toate acestea suntem sub **un regim monarhic,pur și simplu.**

Nu suntem în dictatură, pentru că **dictatura presupune o uzurpare de putere și un dictator .**)!

Majestatea Sa Regele **nu a avut nevoie să uzurpeze puterea și nu are nevoie să fie dictator,** pentru că e **REGE DE DREPT** .(aplauze prelungite)

Dictatura nu este un regim permanent , ea e presupusă limitată în timp , pe când **monarhia și drepturile ei sunt permanente** (aplauze) Dictatura poate fi confundată cu regimul bunului plac, pe când **monarhia este prin esența ei legală . "**

-Regim totalitar ?!Monarhia nu are nevoie de el.

[LD :Ori Gigurtu se koacă cu vorbele, ori este superficial și de rea credință .Ccu exact aceste afirmații se poate argumenta că regimul instaurat era totalitar.Un regim care anulează o constituție,desființează pluralismul politic, lichidează pe CZCodreanu ,restrânge drepturile și libertățile cetățenești ,reduce sever votul universal...]

"Regimul totalitar presupune o dictatură , adică o mică minoritate care impune punctul ei de vedere tuturor cetățenilor .Regimul totalitar este o dictatură întărită , căci este obligat , pentru a se menține,să se amestece în viața intimă și activitatea tuturor Regimul totalitar apare ca **o consecință a dictaturii ,** pentru a o întări și a o asigura în timp.

Monarhia nu are nevoie de un asemenea regim.Ea stăpânește țara cu consensul tuturor , ea **având un drept mai vechi pentru această stăpânire ,** interesul ei se confundă cu al țării . Ea nu are interes să susțină o parte din cetățeni , în defavorul altelei .

Când în aparență impune un punct de vedere pe care cetățenii, poate , nu-l înțeleg , ei trebuie să-și explice că **monarhia vede mai departe și peste interesele imediate .**

-Regim de autoritate ?!

[LD :**întărirea autorității a fost principalul motiv** urmărit prin lovitura din 10 febr.'38 .

Și este suficient să amintim felul cum a fost lichidată mișcarea legionară(recurgând inclusiv la asasinat), cum au fost desființate partidele politice prin decrete , ș.a.]

"Monarhia nu guvernează ca un partid politic, pentru și în interesul imediat al unei categorii de cetățeni sau în vederea unui succes electoral ;ea guvernează nu numai pentru ziua de azi, ci și pentru , dacă nu mai mult, pentru generația de mâine.

"Monarhia nu are nevoie de un sistem rigid de organizare a Statului . Organizarea Statului evoluează ,în monarhie ,după nevoile și tendințele vremii și corespunde totdeauna firii poporului " (Vii aplauze)

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Monarhie în regim voevodal

[LD:Istoria voevoezilor noștri nu pare a fi cunoscută de Gigurtu, dacă-și dorește reînvierea tradiției lor .Dar ca argument naționalist autohton, putea și a fost adesea servită în epocă. O mitologie populară transformată în suport doctrinar a fost uzitată de orice regim autoritar. Semnificativ este însă **repudierea ideilor pașoptiste,** a reformelor din epoca moddrnă, inclusiv a **Constituțiilor din 1866 și 1923,** care au consacrat **monarhia (și dinastia)** al cărui descendent era Carol II Din acest p.d.v,Carol rupsesse însăși legitimitatea sa ca succesor .Dar astea subtilități

care nu preocupau atunci scena politică.] " Acolo unde a existat **monarhie legitimă , a existat tradiție** ,dar și tendința permanentă pentru îmbunătățirea traiului marelui mase a cetățenilor . Dorința lui Henric al IV-lea al Franței era ca fiecare țăran să-și aibă ciorba de găină în fiecare duminică.Aceasta în secolul al XVI -lea .Monarhia luptă contra tuturor care vor să exploateze o categorie socială ; ea este singura expresiune a Statului și arbitrează totul în mod suveran." (aplauze)" D-lor deputați, am crezut util ca din mijlocul nostru să vie această simplă și scurtă clarificare a regimului în care ne găsim ,ca urmare a Constituțiunii noastre ,și că **acest regim este pur și simplu regimul monarhic ,un regim de legalitate și grijă egală pentru toți** . Adică aplicarea Constituției."

-Regele–arbitru suprem

"**De această Constituție nu ar fi fost nevoie** dacă nu ar fi intervenit **revoluția din 1848** ,dacă nu am fi fost sub un **regim monarhic constituțional**,cea mai **abilă concepție a unei guvernări iresponsabile și anonime**,și dacă **am fi putut face legătura directă cu vechile drepturi ale Voievozilor noștri , care nu au fost niciodată contestați ."**

"**Regele este arbitru suprem**.Nimeni nu poate arbitra mai bine ca El, între nevoile deseori contradictorii ce se ciocnesc.El guvernează prin miniștri care sunt responsabili față de El și care trebuie să se identifice cu mentalitatea regală ,adică a imparțialității totale , în toate deciziile care se iau .(aplauze)

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Parlamentul = legătura dintre guvern și popor

[LD :Cu vocație mai mult organizatorică ,administrativă , tehnocrată, executivă, decât legislativă , **Gigurtu pledează în casa Parlamentului pentru știrbirea atribuțiilor sale**, pentru transformarea sa într-un **organism -anexă a executivului** .Argumentele pot fi , oricând și oricum răsturnate și îmbrăcate în cuvinte goale de conținut, ca " interesul general"]

"D-lor deputați, îmi puneți , poate , întrebarea,**care este rostul Parlamentului** ,rostul nostru , în calitatea de **reprezentanți ai claselor producătoare**.Azi nu mai reprezentăm un partid sau o ideologie, reprezentăm,dacă vreți,**interesele celor ce ne-au trimis** ,însă nu interesele lor particulare,ci numai interesele **ce se pot integra cu interesele generale ale țării**.

"Noi trebuie să fim în stare să facem un **proces de sinteză între diferitele interese** ce, în mod inevitabil, se ciocnesc,și **să știm să le împăcăm** , având drept criteriu **interesul general**

"Noi facem legătura între guvernul Majestății Sale și marea masă a poporului.

Informăm și poporul și guvernul de dorințele unuia și de scopurile celuilalt "

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Primatul național = stat național românesc

[LD : După ce adjudeca pentru noul regim lipsa unei ideologii,Gigurtu ridică **ideologia naționalistă la rang de punct de plecare și rațiune de existență a statului**]

" D-lor deputați, putem concepe anumite probleme în mod deosebit, mai cu seamă că până aici am fost și noi prada diferitelor ideologii.Este însă un punct comun sau care trebuie să fie comun tuturor,acela al primatului național constructiv (vii aplauze) bine precizat și în Mesajul Tronului prin cuvintele :< **Prin acest nou așezământ s-a proclamat hotărât întâietatea naționalității române** >."Prin urmare **suntem un stat național românesc.**" [---]

"Ideea națională, primatul național, va fi **prizma prin care trebuie să privim toate legile** și va forma **un punct de plecare unitar** pentru toți , și elimina , prin aceasta multe aspecte din discuțiune ,ușurând înțelegerea dintre noi " (aplauze)

I.Gigutu / 24 iunie'39

---

52)I.Marinescu (senator FRN ,Industrie),discurs la mesaj,Senat,23 iun.'39

(DS, MO nr. 6 , șed. din 23 iun.'39, p. 116 - 119)

[LD : ca reprezentant al industriașilor, membru UGIR, are toate motivele să fie satisfăcut

de importanța pe care noul regim constituțional și noua formulă parlamentară a dat-o categoriilor profesionale. Sub acest aspect, multe din opiniile sale sunt interesante, pertinente, ridicând vâul de pe una din activitățile economice importante ale țării – industria, Practica uzitată și de partidele politice (la putere sau în opoziție) de a da vina pe guvernul precedent sau partidul advers, pentru toate neîmplinirile, este preluată și de noii lideri, cu mare sârguință și chiar cu exces de zel, de această dată **ținta fiind regimul constituțional "vechi", adică guvernările de partide din ultimii 20 de ani**, adică generația politică care realizase întregirea și reformele democratice căreia generația nouă ar fi trebuit să-i fie recunoscătoare. Această demolare politică și morală este, din mai multe p.d.v., nedreaptă, ingrătă, oportunistă și - mi întărește diagnosticul unei mentalități deficitare la români]

[Regele Ferdinand și Regina Maria Regele Carol II : Constituția'38
Afectarea vieții economice Interesele de partid mai presus de interesul general
Doc. integral : [fișier Industrie](#)
I. Marinescu / 23 iun.'39

Regele Ferdinand și Regina Maria

"În numele muncii industriale, din care fac parte, în numele industriașilor, dați-mi voie ca primul meu cuvânt să fie o **asociere la omagiul pios pe care Răspunsul la Mesaj îl aduce Aceleia care a fost Marea și Sfânta Noastră Regina Maria**. (Senatul ascultă în picioare)"

Generația noastră care a făcut războiul, a avut neprețuitul prilej ca să-l cunoască tot sufletul. Ei bun și brav în clipele cele mai grele; în spitale, în linia de luptă, în Moldova retragerii și mai în urmă a învierii și biruinței, Regina Maria, alături de **Marele Rege Ferdinand, Întregitorul de țară**, a purtat toate speranțele noastre și tot idealul nostru și a simțit toate durerile noastre.

"De aceea, chipul ei, alături de al Marelui Rege Ferdinand, rămâne în sufletele noastre ca o icoană, pe care o trecem generațiilor care ne urmează, pentru ca, de-a lungul veacurilor, un neam întreg să Le slăvească și să Le pomenească numele"

I. Marinescu / 23 iun.'39

Regele Carol II : Constituția'38

"D-lor președinte și d-lor senatori, al doilea cuvânt, pe care reprezentanții industriașilor îl adresează, este un cuvânt de mulțumire sinceră, de mulțumire sinceră și respectuoasă și recunoscătoare către Majestatea Sa Regele Carol, pentru înțelepciunea și voința hotărâtă cu care a desființat, în primăvara anului trecut, vechea viață politică, și a chemat întreaga suflare românească la o viață nouă, pe baza Constituției din 20 februarie 1938)

"Ajunsese, d-lor senatori, viața politică de atunci atâta scădere și această scădere, atâta izvor de nemulțumire generală, ușor de prins de oricine și oriunde, [aluzia la G de F] încât numai cel care n-a vrut n-a văzut prăbușirea sigură și catastrofală către care puteam fi duși.

Nu pot, d-lor senatori, să arăt mai bine limita de jos a acestei stări, decât amintindu-vă de articolul din Noua Constituție, care, pentru prima dată într-o constituție românească pune că nu este îngăduită propaganda politică, nici pe baza luptei de clasă [vizate partidele extremiste de stânga și dreapta, dar și cele "țăraniste" sau "muncitorești"], nici pe baza defăimării impozitelor [vizate ligile "contra cametei" ș.a.] și nici pe baza periculoasă a împărțirii averilor [vizate grupările radicale].

D-lor senatori, nu mă voi încumeta să cercetez cauzele acestei scăderi, și nici nu voi solidariza cu ea pe oamenii politici de atunci.

Liberați de ipoteca unui sistem politic, care purta numai el singur vinile și toate răspunderile; liberați de tirania unor mase electorale din ce în ce mai pretențioase; Vechii oameni politici au găsit, în mintea și în sufletul lor, atâta îndemn pentru un suflet nou, alături de cel care nu a făcut nici un fel de politică, să se înscrie într-un singur partid, un singur program, cu o singură poruncă supremă : salvarea patriei ."

I. Marinescu / 23 iun.'39

Interesele de partid mai presus de interesul general

[LD : O abordare simplistă și demagogică. Nu fusese de vină procesul complicat de unificare a economiei românești; nici măcar criza economică mondială; nu critica reala bulversare produsă de schimbarea legislației și politicilor economice în funcție de doctrinele partidelor, ceea ce ar

fi fost măcar adevărat Nici un semn de reverență pentru PNL , făcătorul și încurajatorul industriei românești !]

" Scăderea vieții politice răsufla dureros și catastrofal în viața economică pe care o influențează , și care se traduce printr-o oprire a activității lor, printr-o gonire a creditelor, printr-o scădere a producției ,și printr-o acțiune de sărăcire generală , duce la sărăcirea Statului ,pentru că nu poate să fie un Stat prosper cu cetățeni săraci .

" Nu putea să înflorească , sub vechiul regim politic, viața economică și să prospere ,pentru că , de cele mai multe ori , partidul și interesul de partid erau puse mai sus și treceau înaintea interesului general."Nu putea , d-lor, nici să se dezvolte, nici să trăiască , această economie națională prosperă într-un regim politic care nu-i asigura nici un sprijin de continuitate și care nu ținea nici odată seama de această idee fundamentală a armonizării intereselor particulare cu nevoile generale ale Statului.[-----]

I.Marinescu / 23 iun.'39

53.)Petre Partenie (Asoc.generală a clerului ortodox român),la Mesaj,Senat ,23 iun.'39 (DS, MO 6, șed. din 23 iun.'39 , p. 127)

[LD : Iată o instituție care aderă cu toată ierarhia și convingerea la instituțiile noului regim. Din acest p.d.v., biserica ortodoxă , tradiționalist-conservatoare , trăește o restaurație mult râvnită, aceea a regimului voevodal dinaintea Constituției moderne din 1866 .

Că această revenire a fost sinceră și firească din partea Regelui... este discutabil.

Conduita și aparențele ... lăsau această impresie]

▣ Adeziunea clerului ortodox la noul regim : ▣ Regele - FRN - Parlamentul corporatist

▣ Regele Carol - restauratorul tradiției monarhice în Biserică

▣ Regele Carol - protector al Bisericii neamului ▣ Guvernul Călinescu și Biserica

▣Viitorul Patriarh al României_Doc.integral : [fișier Industrie](#)

Petre Partenie / 23 iun.'39

▣ Adeziunea clerului ortodox la noul regim :

"D-le președinte, d-lor senatori, având deosebita cinste de a reprezenta Asociația generală a clerului ortodox român , în acest Matur Corp, prin votul de la 2 iunie 1939 ,mă asociez la toate omagiile adresate Augustului nostru Suveran , ctitor de țară nouă,și ocrotitor al asociațiilor noastre tradiționale : Biserica, Armata , Magistratura ,și așa mai departe .

▣Regele - FRN - Parlamentul corporatist

" Clerul ortodox român a aderat din tot sufletul la *Frontul Renașterii Naționale* ,acest important instrument politic , prin care se proclamă armistițiul de obște și se asigură solidaritatea neamului românesc, atât de necesare țării .

Clerul ortodox român este convins că acest Front al Renașterii Naționale)!nu va mai reedita parlamentarismul trecut , care diviza și învrăjbea [----text ilizibil -----]crede că parlamentarismul se va rezema numai pe bresle [----text ilizibil -----] înlăturându-se pentru totdeauna profesionalismul politic [-----text ilizibil -----]

" Suntem bucuroși că ceea ce în 1931 -1932 anticipa guvernul d-lui profesor Iorga, ca un corectiv la viața parlamentară , sprijinită pe partide ,a evoluat desăvârșit de partea corporatismului în vremurile de azi și aceasta datorită genialelor intuiții regale .

" Suntem foarte satisfăcuți sufletește deci de a constata că profesionalismul activ, că breslele nu mai sunt corective ci determinative ale noii așezări ."

Petre Partenie / 23 iun.'39

▣ Regele Carol - restauratorul tradiției monarhice în Biserică

▣ Regele Carol - protector al Bisericii neamului

" Suntem plini de respectuoasă grațitudine MSRegelui și d-lui prim-ministru că i s-a acordat

Asociației Clerului , corespondentul de breaslă din Senat ,căci clerul nu stă la periferia vieții românești , ci chiar în centrul Bisericii ,vii și așezămintele prin care MSRegele frământa sufletul cel nou al țării : în Premilitărie, Serviciul Social și în deosebi în Străjerie .

" Considerăm ca onoare deosebită participarea clerului cu totul devotată , în aceste așezări regale , dar mai ales în Străjerie , care este școala noii educații unde se orchestrează așa de armonic tradiția națională și dinastică în jurul regelui iubit , cu tradiția religioasă , servită de Suveranul nostru prin latura religioasă de la solemnitatea pavilioanelor .

"Suveranul nostru este în stil mare însă un restaurator al rostului monarhic în Biserică . Ne este mereu în minte acest nobil și frumos chip voevodal , instaurat în nimbul tradiției în Biserica răsăriteană , rămasă de la marele Constantin ,Regele îmbrăcând nimbul religios, apare ca un protector și ctitor al Bisericii , fie îmbrăcând cămașa albă , alături de vlădici , la târnosiri, cum a fost la Cluj, Târgoviște , Bălți, Craiova , fie ctitorind Episcopii și Mitropolii noi, cum este Episcopia Maramureșului , de care se leagă cele mai vechi manifestări culturale, de limbă , în descălecările naționale și spirituale ale neamului , sau Mitropolia Craiovei , care restabilește vechea Mitropolie a Severinului ,cu legături politice și bisericești până în părțile Mehadiiei , fie chibzuind ca în ierarhia înaltă să pătrundă cele mai valoroase elemente ale bisericii "

[-----]

Petre Partenie / 23 iun.'39

54.)PSS Nifon Criveanu (episcopul Hușilor),discurs la Mesaj, Senat ,23 iun.'39

(DS, MO nr.6 , șed.din 23 iun., pag. 120-121)

[LD :Ce aş putea să spun ? ! Ori românii trecuseră , în anii '37 / '38 ,printr-o spaimă receptată ca o apocalipsă ,ori clerul ortodox crezuse că s-a restaurat vremea lui Ștefan Vodă ! În primul caz ,actele lui Carol II nu puteau fi taxate decât de salvatoare .În al doilea caz , ierarhia bisericească trăește un moment de tresăltare orgolioasă ,sperând să-și recapete puterea de odinioară .Ceea ce rămâne ca document este această **osana pentru regele Carol** , căruia i se atribuie cele mai înalte calități ; **opera sa de ordine și pacificare, comparată cu creațiunea lumii din haos** ,cu binecuvântarea lui Dumnezeu ; **instituțiile nou create declarate pe placul lui Dumnezeu și a lui Cristos** .Indiferent de substrat, însă,regimul carlist a avut întregul sprijin al Bisericii ,și , prin ea , al enoriașilor ,care însemnau imensa majoritate pe vremea aceea. De teamă? Din ignoranță ? Din loialitate ?Din interes ?Din iubire ?Lingușire? Vina nu poate fi pusă pe seama lui Carol.Este ceva mai profund , mai grav.]]

PSSNifon Criveanu / 23 iun.'39

▣ Regele Carol II ▣ Biserica și Parlamentul FRN ▣ Biserica și Regele Carol II

▣ Biserica și FRN ▣ Biserica : Întâietatea naționalității române ▣ Biserica : Armata

▣ Biserica : Noua Constituție

PSSNifon Criveanu / 23 iun.'39

▣Regele Carol –simbol,șef și părinte

"Biserica noastră ,**de esență monarhică** este și în această privință în deplină concordanță cu poporul român **care este adânc dinastic**, și care vede în Regele Țării ,**întruparea iubirii de neam și de țară , simbolul Statului , al unității naționale**, desăvârșita și suprema expresie a ființei naționale , personificarea intereselor permanente ale poporului, chezașului siguranței și al suveranității Statului .**Prin El vorbește conștiința neamului** . Ca un dinam,El pune în mișcare toate forțele vii ale Țării , și toate puterile de muncă ale neamului .

"Marea Lui personalitate se revarsă binefăcătoarea Sa înrâurire asupra tuturor instituțiilor țării : Armata, Școală , Justiție, Biserică ,asupra tuturor ramurilor de activitate :Agricultură, Muncă , Economie, Sănătate,Lucrări publice, Serviciul Social, Straja Țării,Pregătirea premilitară ."Bine s-a făcut că , prin noua Constituție ,**s-a redat Monarhiei rolul puternic** , și s-a așezat Monarhul ca **șef și părinte al poporului** ,eliberându-l de ițele cam încurcate ale democratismului parlamentar ,și dându-l puțința să se manifeste cu toată puterea ,înțelepciunea, istețimea și patriotismul lui luminat .

" În mijlocul desbinărilor , ambițiunilor , nestatornicilor , poftelor , temporarului ,Regele este

expresiunea unității, a stabilității, al continuității și a vecinicii neamului și Țării.
Regele nostru iubit, **Voevod al culturii și ctitor al Bisericii și Școalei**, și-a cucerit sufletește
poporul prin iubire și prin muncă și, în viață fiind, **intră în împărăția gloriei prin poarta
înflorită a nobleței și a iubirii de neam**, prin poarta împărătească a vredniciei și muncii ."
PSSNifon Criveanu / 23 iun.'39

▣ Biserica și FRN

"Chemând pe toți Români la muncă și la datorie, la pace și unire, biserica noastră ortodoxă
și slujitorii ei, se alătură printre cei dintâi care răspund apelului regal întru crearea unei
Români noi și puternice, **România Renașterii Naționale** ."
PSSNifon Criveanu / 23 iun.'39

▣ Noua Constituție

" Biserica are de spus un scurt cuvânt și asupra Noului Așezământ de conducere al Țării .
Noua Constituție, pe care Regele nostru iubit, în momente grele, a dat-o țării sale, ajutat fiind de
sfetnici luminați, binevestea popoului român venirea unor vremuri de pace și de bună
înțelegere, de muncă și de cinste, de dreptate și de ordine, de unire și de înfrățire .

" Și atunci cum de n-ar întâmpina cu bucurie venirea unor asemenea luminoase zile, Biserica
noastră, care tocmai Evanghelia păcii și a bune înțelegeri propovăduiește, care la muncă
pașnică și la cinste îndeamnă și care dreptatea și adevărul păzește ?

/Regele- binecuvântat de Dumnezeu

" Gândul înalt al Regelui iubitor de țară, care, văzând desbinarea sălășluindu-se între frații
români și desordinea amenințând cu haos țara noastră, purcede bărbătește cu mintea înaltă
și braț puternic, la lucrarea de creațiune a unei noi Români, de ordine și de muncă pașnică -
este binecuvântat de Dumnezeu Creatorul, care, din haosul în care se afla lumea la început
a purces la creațiunea lumii, după o ordine, și într-o ordine cu adevărat luminată
**orânduind legi, după care totul și toate se conduc în chip luminat, într-o armonie
universală a celor cerești și a celor lumești** . [-----]

/Bine primit de Domnul Hristos

" Duhul de viață nouă și lucrarea de izbăvire a neamului, ce se caută a se aduce prin noile
rânduiri, nu pot decât să fie bine primite de Domnul Hristos, Cel care cere înnoirea omului vechi
, înobilarea sufletului creștinesc [-----]

" Biserica noastră strămoșească, tâlcuind veacurile și orânduiriile cele dumnezeiești și cele
omenești, salută cu bucurie începutul unei ere noi în viața de Stat [-----]

/Așezământ divino-uman

" **Biserica aduce tot arsenalul duhovnicesc al unui așezământ divino-uman** de
covârșitoare importanță și de imens prestigiu, prin menirea și originea sa, în slujba binelui
obștesc al mântuirii neamului ."

Nifon Criveanu / 23 nov.'39

55.) Aurel Baci (deputat FRN -Intelectuali, ținut Mureș), la Mesaj, Cameră, 23
iun.'39 (DAD; MO 5, șed. din 23 iun.'39, p. 63 - 64)

[LD : nu știu dacă acest Aurel Baci a făcut politică de partid. Dar, în noua conjunctură, el este
prototipul "*homo regius*" , care, fie din obediență, fie din ignoranță, fie din exces de zel,
anulează meritele regimurilor constituționale de la 1866 și 1923, pe care s-a clădit România
modernă, cu tot eșafodajul ei legislativ și instituțional, și care au dat României independența,
întregirea țării, împroprietărirea țăranilor și votul universal, ca să vorbim doar de marile
înfăptuiri. Doc.integral : fișier Cultură VI]

▣ Constituția din 27 febr.'38 = Regim de ordine și autoritate

▣ Instituțiile culturale : Fundațiile Regale, Străjeria, Echipele Regale, Serviciul Social

▣ Statul român = Stat Corporativ ;▣ Puterile în Stat : Regele- legislativul - executivul

▣ Dimensiunea divină și istorică a lui Carol II

Aurel Baciu / 23 iun.'39

▣ Constituția din 27 febr.'38: Regim de ordine și autoritate

" Evident , deci , că în aceste condițiuni și împrejurări , Suveranul , îngrijorat de viitorul acestei țări și sub povara răspunderii , n-a mai șovăit o clipă de a sfârși cu această stare de lucru , dându-ne Constituția din 27 februarie 1938 . Iată , în câteva cuvinte , geneza noii Constituții "

" Încât privește noua Constituție , distinsul profesor universitar d-l Paul Negulescu , în tratatul său despre Constituție , ne arată cum Maiestatea Sa a considerat că misiunea Statului este , în primul rnd , perfecționarea societății , că trebuie dezvoltat spiritul public și trezită conștiința națională , care să servească ideea unității naționale. [-----]

" Dar tot ce se va face sub imperiul noii Constituții , va trebui să se facă sub un regim de întărire a autorității de Stat , care s-a instaurat , regim consimțit de întreaga țară , fiind că se simțea lipsa lui , pentru restabilirea ordinii interne și atunci noua Constituție , urmărind , în locul individualismului , dezvoltarea spiritului de solidaritate națională , chiar sub puterea acestui regim de autoritate și transformând Statul politic , în Stat profesional corporativ , el va trebui să aducă roade nebănuite pentru țară , mai cu seamă penru că părțile privitoare la proprietatea individuală le menține ca pe un drept inviolabil .

Aurel Baciu / 23 iun.'39

▣ Statul român=Stat Corporativ

▣ Puterile în Stat: Regele , Parlamentul , Guvernul

[LD : las deoparte că Baciu a uitat puterea judecătorească , dar formula că regele devine " centrul vieții de Stat" nu pare a-i tulbura judecata .]

" Statul profesional , pe de altă parte , își va compune organele legislative ca o urmare firească a acestei concepțiuni , numai din cetățeni care exercită o profesiune , aleșii trebuind să exercite o profesiune , ceea ce înseamnă că Statul , în urma reformei constituționale din 1938 , ia forma unui Stat Corporativ în care persoana Regelui devine centrul vieții de Stat , ajutat fiind în Înalta Sa misiune , de Reprezentanța Națională ca putere legiuitoare , apoi de miniștrii și subsecretarii de stat , ca putere executivă .

" Din aceste puține cuvinte rezultă deja deosebirea fundaentală care există între cele trei Constituții , încât vom putea înțelege ușor că , dacă și azi am trăi tot sub puterea dominatoare a partidelor , care nu aveau puțința să strângă într-un mănunchi solidar întreaga națiune , câtă primejdie ne-ar pândi ."

Aurel Baciu / 23 iun.'39

▣ Dimensiunea divină și istorică a lui Carol II

[LD : unul din semnele psihologice ale acceptării unui regim de dictatură personală , este această competiție pentru legitimarea și proslăvirii puterilor regale . Descendența pe linie valorică din Traian , raportată la dimensiunea patrimoniului românesc , va face ca , numai peste un an , " divinul " Carol II să devie " hulițul " rege alungat . Își aduce și el , " contribuția " la hiperbolizarea calităților și meritelor regelui Carol II , al cărui cult sporește năucitor la tribuna parlamentului Păstrând proporțiile , mă duce gândul la titlurile ziarelor pariziene care , oglindind percepția contemporanilor față de epopeea napoleoniană , au evoluat de la superlativele " divinul " la umilitorul " căpcăunul " , " trădătorul " .]

" Recunoștința mea și a celor pe care am cinstea de a-l reprezenta , o voi exterioriza citând **cuvintele distinsului profesor Gh. Popa Liseanu** , scrise în prefața cărții sale , relativ la corespondența lui Plinius cel Tânăr cu Împăratul Traian : < Aruncând o privire oricât de fugitivă asupra trecutului nostru , vom găsi , cu toate nenorocirile ce s-au abătut asupra noastră în cele 18 veacuri de existență figuri istorice vrednice de toată admirațiunea . Căci ce popor din lume nu s-ar putea fâli cu figuri ca aceea a lui Mircea cel Bătrân , a lui Ștefan cel Mare , a lui Mihai Viteazul , eroul creștinătății , a lui Cuza făuritorul Unirii , a primului Rege Carol organizatorul regatului , și a atâtor voievozi și domni . Toți aceștia , însă , au avut un rol redus ,

într-o țară redusă . Distinsele lor însușiri sufletești s-au restrâns numai asupra asupra unei părți din neamul românesc. Traian este creatorul întregului neam . Binefacerile lui le reclamă și le revendică poporul românesc în întregimea sa. El este ca un uriaș care-și dă mâna peste secole cu un alt uriaș al neamului, cu Regele Ferdinand I , primul Rege al tuturor românilor .>

" La aceste cuvinte scrise în anul 1927 , noi adăugăm omagiile noastre ale tuturor și sentimentul de dragoste și adâncă recunoștință față de Augustul nostru Suveran ,Regele Carol al II-lea , care , prin curajul Său, prin Înalta Sa înțelepciune și prin grija Sa permanentă a știut și știe , cu vrednicie și demnitate regească ,să păstreze patrimoniul lăsat de către Marii săi înaintași ,în paza sufletului și a iubirii Sale de neam. "

(aplauze prelungite)

" Timpurile pe care le străbăteam sunt din ce în ce mai grele , dar pentru aceea declar , în numele grupării intelectuale din Ținutul Mureș, că am toată încrederea în puterea noii discipline , că sunt adânc convins de misiunea divină a Regelui Carol al II-lea, care va duce cu mână tare spre culmile gloriei un neam și o țară menită să fie o stâncă a civilizației umane în acest colț al pământului , și să cred în destoinicia distinșilor Lui sfinți , în primul rând în destoinicia și înțelepciunea distinșului bărbat de Stat d-l Armand Călinescu "

(Vii aplauze)

Aurel Baciu / 23 iun.'39

56.)Eug.Dunca(FRN,Intelectuali ținut Someș) ,la Mesaj, Cameră ,23 iun.'39

(DAD, MO 5 , șed. din 23 iun.'39, p. 64-67)

[LD:aleg spre exemplificare discursul lui E.D., pentru că este ardelean și intelectual.

De ce acest limbaj superlativ, de ce această exaltare ca într-un concurs de cuvinte laudative ?
Dar dacă corespundeau unei realități afective?Dar dacă sentimentele acestea erau autentice ?

▣FRN=bloc de granit în jurul regelui

" Cu un sentiment de **reală înălțare** iau cuvântul în fața primului Parlament al Renașterii Naționale și în fața țării, **renăscută ca prin farmec** pentru desăvârșirea idealului național ,înălțarea țării și consolidarea Statului unit într-un **bloc de granit** , cu deviza :**Regele și națiunea** , muncă și credință "

Eugen Dunca / 23 iun.'39

▣Pedagogia unică și sublimă a MSR

" Care este minunea , d-lor, care a făcut ca **această unire sufletească** ,această **asimilare spontană a principiilor și ideologiei noii vieți**, noii așezări politice să se desăvârșească atât de ușor, într-un timp atât de scurt și într-o formă atât de promptă ?

" A fost **pedagogia cea mai sublimă din câte a cunoscut neamul românesc și din câte a cunoscut** - cred că pot să firm aceasta-**întreaga omenire** ,aplicată această pedagogie cu **măestrie de la înălțimea Tronului** și **primită cu bunul simț** acela caracteristic poporului român,fără șovăire, fără ezitare ."

▣Entuziasmul și unanima primire

" A început cu **entuziasta și unanima primire a Constituției** din februarie 1938 [---]
Constituția despre care atât de frumos a vorbit, făcând o paralelă în mod așa de juridicos antevorbitorul meu coleg Aurel Baciu, a continuat apoi cu **elanul minunat** cu care a răspuns la chemarea pentru apărarea patriei , ca să dea apoi strălucita dovadă de perfectă conștiință și demnitate în actualele alegeri ."

▣Bunul simț tradițional

Bunul simț tradițional , atât de prețioasă însușire a poporului român ,a ajutat Statul foarte mult în aceste momente istorice .**Acest bun simț ,înfățișat cu conștiință și demnitate** totdeauna s-a manifestat și **la selecționarea făcută în recentele alegeri.**"

Eugen Dunca / 23 iun.'39

57.)Amiral Sebastian Eustatziu (Marină ; senator de drept),la Mesaj, Senat 23 iun.'39

(DS, MO 6 , șed. din 23 iun.'39 p.116) [Amiral Eustatziu](#) / 23 iun.'39

▣ **MSRegele - Marele Amiral al Marinei române**

" Știm cui datorăm această schimbare radicală : Aceluia Care e mai presus decât noi toți , Aceluia Care , într-o noapte , a schimbat Statul nostru haotic într-unul de cinste , de ordine și de disciplină . [-----]

" Ceea ce defuncții Suverani , marele Rege Carol I și Ferdinand Întregitorul , au susținut întotdeauna , ca apărarea pe apă să meargă paralel cu armata de uscat , se înfăptușete astăzi de înțeleptul nostru Rege Carol II , odată cu luarea ființei și a celei de a treia armate , a aerului .Și mai îmbucurător este faptul că , tot din impulsul Suveranului nostru , construcția noilor unități navale ,după un program bine chibzuit , se face în țară , de arsenalul nostru naval, cu marinari, ingineri și lucrători români .

Amiral Eustatziu / 23 iun.'39

---

58) Ion Flueraș (Ex-PSD ,senator FRN, Muncă manuală),la Mesaj, Senat ,23 iun.'39

(DS , MO 6 ședința din 23 iun.'39 . pag. 125-126)

[LD : **Poziția adoptată de social-democrați este o dovadă că , în acel moment , nu realizau sub ce regim intraseră .Crearea FRN , a breslelor,prezența lui Ralea la Muncă ,seria de instituții (Premilităria, Străjeria, Serviciul Social etc) și manifestări cultural-sportive sărbătorirea lui 1 mai ca niciodată ! - dăduse speranța unei schimbări benefice.Faptul că Flueraș nu regretă regimul democrat , parlamentul pluralist, existența partidelor ,spune ceva despre tăria doctrinei afișate până atunci .Dar , mai mult de atât ,ce ? !]**

I.Flueraș / 29 iun.'39

▣ **Omagiu Reginei Maria, Regelui Ferdinand**

▣ **Omagiu Regelui Carol II**

"**Trimis aici de clasa muncitorească** , îmi fac datoria să mă atașez , în numele clasei muncitoare , cu tot sufletul, la **omagierea Marei Regine Maria** (Senatul ascultă în picioare)

"**Clasa muncitoare nu va uita niciodată** faptele mărețe și nobile ale reginei Maria pentru binele țării întregi , dar mai cu seamă pentru masele obișnuite , masele nevoiașe.

" Dar clasa muncitoare are cunoștință și despre faptul că Regina Maria,după război, alături de nobilul său tovarăș de viață **Regele Ferdinand I** făcând o călătorie în străinătate și vizitând *Biroul Internațional al Muncii de la Geneva*,și studiind problemele sociale din celelalte țări ,mai avansate ,cu reprezentantul aceluia Birou,Albert Thomas, s-a reîntors acasă și **a inspirat guvernele noastre pentru a introduce și în țara noastră o legislație modernă** , care a trasat drumul viitor al clasei muncitorești în această țară ,pe care drum a apucat , spre fericirea noastră , și Regele Carol II atunci când a înlăturat vechiul sistem și a îmbunătățit acele legi sociale care guvernează astăzi munca în țara noastră.Pentru aceste fapte mărețe,clasa muncitorească , va păstra amintirea Reginei Maria pentru totdeauna " [----]

▣**Să fie ocrotită clasa muncitoare**

" Totuși, noi muncitorii , care ne-am atașat cu tot sufletul nostru din primul moment la schimbarea regimului trecut ,prin înlocuirea lui cu regimul de astăzi al Renașterii Naționale , așteptăm cu toată încrederea ca onoratul guvern ,care a dat dovadă în scurt timp de când guvernează în baza noului regim această țară ,că **va veni cu reformele necesare și pentru îmbunătățirea situației clasei muncitoare**

"În această speranță , exprim în numele clasei muncitoare , toată recunoștința noastră în primul rând față de Majestatea Sa Regele Carol II , cât și față de onoratul guvern , de la care ne așteptăm să ocrotească clasa muncitoare cât mai mult în viitor " (aplauze)
I.Flueras / 29 iun.'39

59.)**Maria Pop (primul senator femei) , discurs la Mesaj, Senat , 23 iun.'39**

(D.S. , MO 6 , șed. din 23 iun.'39 , p. 124 ?)

[LD : Este primită cu aplauze prelungite . Semnificație deosebită nu are numai faptul că femeile au avut dreptul să candideze , ci că , la aceste alegeri , femeiele au avut dreptul de a alege ! Prevăzut și în Constituția din 1923, nereglementat în legea electorală din 1926 , această tergiversare ținuse deoparte de votul universal, mai mult de jumătate din populația României . Ele votau doar la alegerile locale. Cum acest precedent creat a fost și unicul și ultimul , cum istoricii au taxat parlamentul FRN ca o mistificare (sau cu alte etichetări) , mergând până a considera că parlamentarismul românesc își încheiase cariera în toamna anului 1937 , această cucerire a femeilor din România nu este amintită. Ori , participarea femeilor la alegerile parlamentare , a fost prima tentativă serioasă de a lichida această discriminare .]

Maria Pop / 23 iun.'39

▣ Omagiu Reginei Maria ▣ Electoratul și eligibilitatea femeilor în Parlament
▣ Recunoștință Regelui Carol

Maria Pop / 23 iun.'39

▣ Omagiu Reginei Maria

[LD : Îmi trece , nu pentru prima oară , un gând . Oare acest omagiu al Reginei Maria , pe lângă respectarea unui protocol deschis chiar de Carol , nu este , în același timp , un reproș tacit și amar la adresa Regelui, care se complăcea în concubinajul cu Lupeasca , silindu-și moștenitorul , pe voevodul Mihai , să trăiască în anturajul ei , lipsit de prezența Reginei Mame Elena . Gânduri . Simple gânduri .]

" Dle președinte, d-lor senatori , în anul ce a trecut , un **văl de doliu și de adâncă mâhnire** s-a lăsat asupra noastră . Marea și neasemuita Regină a României , a trecut în veșnicie și legendă . (Senatul se ridică și păstrează un moment de reculegere)

"Și în **zilele acelea de priveghiu și de lacrimi** , icoanele vieții Ei se iveau stăruitoare în gândurile aceluia , care au trăit vremurile de sbucium din preajma războiului , legată o vedem de toate năzuințele de toate durerile și de toate bucuriile noastre .

A fost **Domnița hotărâtă și vitează** , a dorului nostru de întregire , cu toată pasiunea tinereții Ei . Când a sunat ceasul încercării , a fost **Regina pribegiei și a pătimirii noastre** , Regina pe care o cunoșteau toți orfanii și toți răniții de pe pământul Moldovei și din ai căror ochi plini de nădejde , nu curgeau lacrimi decât atunci când durerea era mai mare decât puterea Ei de alinare .

" Și a fost **mândră crăiasă a întregirii naționale** , când, **alături de Regele Ferdinand** Învingătorul, urmată de ostașii aliați , înfrățiți cu ai noștri , s-a întors în vuiet de slavă pe căile Capitalei odată cu bucuria și libertatea .

Cu o însuflețire care deschidea inimile **a îmbrățișat cauza celor obidiți , fără odihnă** . " **A ajutat cu vorba și cu fapta** . A fost pentru ei numai simțire , numai generozitate , și ei plâng și astăzi , pe **cea mai bună Regină din lume** al cărui chip de basm și amintire luminoasă , va rămâne aievea în inimile tuturor românilor "(aplauze prelungite, îndelung repetate)

Maria Pop / 23 iun.'39

▣ Devotament și recunoștință către MSRegele

" D-lor senatori , un **act de o însemnătate istorică pentru femei** , și chiar pentru Parlament , a fost săvârșit sub Înalata egidă a Meiestății Sale . [----] Și cele dintâi cuvinte în această privință , rostite de o femeie în Senatul Renașterii Naționale , nu pot fi decât exprimarea plină de respect , a **celui mai desăvârșit devoament și a profunde recunoștințe** închinată de femeile din toate ținuturile, Maietății Sale regele Carol al II-lea .

Gestul de prețuire al Maiestății Sale , va rămâne în sufletul femeilor, chemate de acum înainte de către Măria Sa ,să aducă în alcătuirea legilor , cârmuitoare de obștii , spiritul specific al femeilor , devotate totdeauna laturii sociale , inerente oricărei legiferări .

" D-lor senatori , ca încheiere propun mențiunea în proiectul de

Răspuns la Mesaj al Senatului , al **mărețului act de echitate socială** a Maiestății Sale Regelui
" (aplauze)

[Maria Pop](#) / 23 iun.'39

60.) Al.Samoil (Uniunea Generală a micilor industriași și meseriași patroni),

la Mesaj ,23 iun.'39

(D.S., MO nr. 6 , șed. din 23 iun.'39 , pag . 126)

▣ Meșteșugarii -omagiu Reginei Maria

"**Serv credincios al crezului profesional** în Senatul Țării , într-o vreme când profesionalismul de esență corporatistă era luat în derâdere și nu rareori invecțivat de către unii dintre cei care au ocupat până mai deunăzi băncile pe care azi , mulțumită înțelegerii neasemuită a Maiestății Sale Regelui Carol II, le ocupați d.voastră , îmi îngădui să aduc în numele micilor industriași și meseriași patroni pe care îi reprezintă și al căror ales sânt , un omagiu pios memoriei Aceleia (Senatul ascultă în picioare) , Căreia , în largă măsură , îi datorăm împlinirea visului nostru milenar

" Dacă distinșilor mei colegi , care ne-au ppremers de la această tribună , le-a putut rămâne întimpărită în minte figura de epocă a Mariei și Sfintei Regine Maria , nouă, celor care frânți de boală sau sfârtecați de oțelul bombelor , granatelor și gloanțelor , ne trecea mâna Sa fină prin păr, mângâindu-ne , în lungile și obositoare vizite pe care ni le făcea prin spitale ,chipul Reginei Maria ne-a rămas adânc și pentru deapănarea săpat în suflete .

[Al.Samoil](#) / 23 iun.'39

▣ Meșteșugarii: credință dinastiei,Regelui Carol

" Săvârșim , d-lo Senatori , prin această pomenire a numelui Ei, la început de veac nou , pentru că veac nou socotim noi că a deschis neamului românesc Majestatea Sa Regele Carol II, nu numai îndeplinirea unei sfinte datorii , dar mărturisim prin această pomenire legăturile de nesfârșit ce există între între pătura meșteșugărească a țării și dinastia căreia a aparținut Maria , Regina printre Regine a Neamului Românesc.

[Al.Samoil](#) / 23 iun.'39

61.)I.Jerca (deputat FRN,Gorj , Intelectuali ?) , la Mesaj, Cameră , 24 iun.'39

(DAD, MO 6 , șed. din 24 iun.'39, p. 102-103)

[LD : am ales acest citat a lui Jerca, cred că un vechi țărănist gorjean , care prin cuvinte nu simple ,ci simpliste ,care trădau puțină cultură adăpată tot la revoluția franceză , cum îi stătea bine românului, încerca să dibuiască ce era regimul instaurat de Carol -Călinescu .

Luat ad -literam , Carol a adus la putere **tiers-état -ul românesc - mulțimea românească , profesioniștii și direct producătorii corporațiilor**.Evaluat prin ținta urmărită ,egimul nou era **o decapitare a clasei politice românești** ,căreia îi atribuia păcatele reacțiunii franceze de dinainte de revoluție .În această ecuație,nu este de mirare că primul ministru Călinescu , este asemuit Kogălniceanu , căruia i se recunoaște faptul că a emancipat țara de servaj .

Nu este greu de constatat că sunt simple speculații, care se băteau cap în cap cu opiniile altor reprezentanți ai "**tiers-état -ul românesc**" Toate par a avea un numitor comun : **nu vorbesc despre o lovitură de stat** .]

[I.Jerca](#) / 24 iun.'39

▣ Carol II – revoluționar novator

"Noi trebuie să vedem în Suveranul nostru , în MSRegele Carol II, un revoluționar de sigur **revoluționar în sensul științific** - și sunt **două, trei inovațiuni** pe care le face acest Monarh . Prima derogă de la regula generală a revoluțiilor trecute ,în special față de aceea de acum 150 de ani .Atunci poporul francez cerea Monarhului convocarea *Statelor Generale* .

Regele nostru, din contră , se substituie drepturilor noastre și El ne convoacă

Acum care este diferența dintre noi și acele State Generale ?

Statele Generale erau compuse din nobilime ,cler și tiers-état , mulțimea franceză .

/A convocat tiers-etats-ul românesc

/A lăsat deoparte profitorii politici

Ei bine, **Regele nostru a convocat numai tiers-état -ul românesc**, adică pe muncitori și pe producători și **a lăsat deoparte vechea nobilime**; căci să fim sinceri , în discuția noastră , avem și noi , dacă nu o nobilime propriu zisă ,un fel de *nobilitas romana* ,un fel de **profitori ai politicii trecutului** și pe care **Regele nostru nu i-a mai chemat** .

Ei își făceau tot felul de afaceri ,se înțelegeau foarte bine între ei : **pleacă tu , viu eu ; scoală-te tu , să mă așez eu** , și așa mai departe ." [-----]

/Regele și țărani

"Dar mi-a sugerat un orator încă o chestiune , și anume că **Regele nostru Carol se aseamănă** întrucâtva , făcând o paralelă,cu Henric al IV-lea de Navara.Referitor la stare populației franceze care atunci se găsea în lupte politice - deși se numeau lupte religioase - a găsit că populația , mulțimea franceză ,uferea aproape de foame și Regele Henric dorea ca fiecare țaran francez să aibă măcar duminica o găină în oală .

▣"Carolus Magnus"

"Eu cred că și **Regele nostru , prin cercetările personale** și prin acele "*missi dominici*" ,echipele regale, care merg în toate colțurile țării să cerceteze **starea populației noastre rurale** , a constatat lucruri îngrozitoare în moștenirea pe care am căpătat-o de la cei din trecut . Populația din Gorj , de unde sunt eu de origine , la munte, pe plaiurile Cloșanului ,mănâncă ca hrană obișnuită **o turtă de mălai necernut ,muiată în oțet de prune**. [-----]

Eu socotesc că așa după cum pe pedestalul statuii lui Henric al IV-lea stau scrise cuvintele *Henricus Magnus* , tot astfel vorbindu-se despre Regele Carol i se va spune **Carolus Magnus**. " [-----]

I.Jerca / 24 iun.'39

62.)Romulus Cândea(FRN, Intelectuali, ținut Suceava),la Mesaj,Cameră ,24 ian.'39

(DAD, MO 6, șed. din 24 iun.'39 , pag. 97-98)

[LD:Este profesor de Istorie.S-ar putea să fi fost liberal. Momentan nu -mi aduc aminte . Vorbește și în numele celorlalți reprezentanți ai Sucevei . Oricum se simte oarece meșteșug . Se străduiește să legitimizeze noul regim, și aduce ca principal argument , tradiția vovodală]
Romulus Cândea / 24 iun.'39 Doc.integral : [fișier Cultură VI](#)

▣ Constituția ▣ Statul român = stat corporativ ? Nu ! ▣ România = monarhie tradițională = domnie activă .▣ Monarhia - tradiția națională și autoritară

Romulus Cândea / 24 iun.'39

▣ Constituția

" Cea dintâi mare reformă izvorâtă dintr-un gând logic , din gândul MSRegelui, este reforma constituțională .)! În viața noastră parlamentară , aproape trei generații de-a rândul am suferit de mirajul Apusului . Am împrumutat tot ce am putut din Apus, fără să ne

gândim că împrejurările de la noi erau altele decât împrejurările din marile țări apusenme. Am împrumutat înainte de toate *Constituția* ; și ne-am bucurat aproape 80 de ani de zile de această haină strălucită , pe care am îmbrăcat-o .

" Atunci când îmbrăcămintea aceasta a devenit subțire și națiunea tremura de frig , democrația ideologică a vrut să ne sugereze ideea că tremurăm de căldură .

" Dar a dat Dumnezeu că a venit un vânt aspru , care ne-a zburat din spinare această haină străină : a venit Constituția românească (aplauze) această Constituție care a izvorât din necesitățile și realitățile pământului românesc și din trecutul neamului românesc. " [----]
[Romulus Cârdeș](#) / 24 iun.'39

▣ Statul român = stat corporativ ?

[LD : ca să vezi ce le știe d-l profesor ! Deci România și Portugalia ! Chiar mă gândeam de unde ne-om fi inspirat ,și mărturisesc că nu mă gândisem la ea.! Împărtășesc parțial ideea lui că , și sub " vechiu" regim , executivul domina parlamentul . Numai că executivul (prin partid) domina " majoritatea" , uneori nici măcar în întregul ei , iar "funcția de control" era prin excelență arma opoziției .Cât privește acel dubitativ " poate" , privind lipsa de strălucire a parlamentului ,gura păcătosului adevăr grăește : de ce trebuia apreciat faptul că " auxiliarul legislativ " trebuia să fie mediocru ?! Și de ce aplauda așa cu foc acest Parlamnet când i se sublinia faptul că a fost " degradat "?!]

"Ce nu s-a vorbit și nu se vorbește astăzi despre corporaism ! Este un cuvânt la modă . D-lor deputați, Statul Românesc nu este stat corporativ și nu va fi nici o dată ,între altele pentru că nu există în Europa state corporative , cu excepția Portugaliei ,din a cărei Constituție am împrumutat și noi o prevedere foarte salutară pentru noi ,anume că banca ministerială , din punct de vedere politic ,este responsabilă exclusiv șefului de Stat ,va să zică Regelui .
[Romulus Cârdeș](#) / 24 iun.'39

▣ România = monarhie tradițională = domnie activăși autoritară .

[LD : dl profesor recomandă nici mai mult nici mai puțin , întoarcerea la evul mediu domnesc. ! Ce-aș putea spune ?! Poate că oamenii au presimțit cutremurul mare ce va veni]

" Noi suntem o monarhie tradițională , națională , autoritară .Așa a fost și în trecut . Au fost în trecut și lucruri rele , dar au fost în trecut și lucruri nesfârșit de bune . Dacă nu am fi avut acest trecut , așa cum l-am avut ,nu am fi noi astăzi uniți și nu am fi astăzi aici . (aplauze)

"Acum este adevărat că un Stat nu poate să progreseze și să-și justifice existența ,dacă nu se bazează pe o tradiție.Tradiția națională la noi a fost o domnie activă Așa cum au fost Domnitorii noștri din trecut ,Voevozi activi ,având pe lângă sine Biserica și Divanul boeresc ,așa trebuie să fie și Regele de astăzi : activ , având pe lângă sine guvernul țării și , ca un sfat auxiliar , Parlamentul țării .

"Să nu ne tot jucăm dea constituționalitatea , să nu discutăm neconținut dacă legile sunt sau nu constituționale , să căutăm să facem legi bune și să căutăm să veghem ca puterea executivă , care este însărcinată cu aplicarea acestor legi , să-și îplinească legile , odată ce aceste legi au fost aduse pentru binele public.[----]

[Romulus Cârdeș](#) / 24 iun.'39

63.)**M.Carp** (FRN, președ.Asoc. *G-rală a prof.secundari*),la Mesaj,Senat,26 iun.'39

(D.S., MO 7 , șed. din 26 iun.'39 , pag. ?)

[Mihai Carp](#) / 26 iun.'39 Doc.integral : fișier [Școală VI](#)

[LD :trebuie să înțeleg corect sentimentul monarhic și credința divină,a oamenilor acelor timpuri .Nu le pot suspecta , chiar în conjunctura respectivă ,ca fiind ipocrite sau oportuniste declarații .
Îmi aduc aminte de bunicii și părinții mei]

▣Regele –acțiune eroică de mântuire a țării

"Ca reprezentant al profesorilor secundari din întreaga țară , aduc cele mai respectuoase omagii

MSRegelui Carol II; care însumează și cheazășuește unitatea ,puterea și propășirea Patriei noastre și care , în momente de grea cumpănă , nu a pregetat să ia asupra-și ,cu bărbătească hotărâre și cu **sufletul marilor voievozi ,întreaga răspundere** și din toate **riscurile unei acțiuni eroice de mântuire a Țării.**

▣Rege creator al renașterii naționale

" Dvs, care sunteți , cu toții, foști elevi ai profesorilor secundari , care v-ați împărtășit din darurile lor sufletești , și v-ați încălzit la focul dragostei lor de Țară , înțelegeți bine cu cât adânc respect , cu câtă nețârmurită dragoste , cu cât neclintit devotament își îndreaptă aceștia gândurile către **Regele Creatoral Renașterii Naționale** "

▣Omagiu Reginei Maria

Cu aceste sentimente , profesorimea secundară evocă cu pietate **figura strălucită a Reginei Maria** , a cărei pierdere timpurie a îndurerat inimile și a cărei amintire va rămâne în veci neștersă din sufletele tuturor celor care au văzut-o, au auzit-o,ori i-au citit măiestrele pagini de povestiri și de memorii .Gândurile noastre se îndreaptă smerite către inima nobilă care , după ce **s-a bucurat în viață de toate bucuriile Neamului și a suferit de toate suferințele** lui, **veghează azi , în eternitate,la un hotar al Țării** [Balciac] ,ca un simbol al eternității hotarelor ei . "

Mihai Carp / 26 iun.'39

▣Parlamentul " partidist " versus parlamentul " cooperatist"

[LD : cam încurcă dl profesor datele și titulaturile, dar , altfel, spune off- ul profesorilor . Face aluzii la procesele de conștiință ale profesorilor parlamentari din regimul partidelor , trecând cu buretele peste tot ceea ce înfăptuise pentru învățământ .Și erau , în acest Senat dr Angelescu , profesorul Iorga , iluștii miniștrii de Învățământ]

" Așezarea vieții noastre de Stat pe baze cooperatiste , a îngăduit o mai dreaptă repartizare a mandatelor parlamentare între diferite categorii sociale producătoare ,și a făcut ca diferite bresle să fie cu adevărat reprezentate prin aleșii lor .

" Din acest punct de vedere , profesorii secundari aduc prinosul lor de recunoștință Făuritorului Constituției din 10 februarie 1938 , după care , pentru întâia oară în viața noastră publică , s-a dat profesorilor secundari puțința de a-și trimite în Parlament pe aleșii lor .

Mihai Carp / 26 iun.'39

64.)D.Mociorniță * (ex-PNL,FRN,senator de Ilfov,Industrie), la Mesaj, 26 iun.'39

(DS, MO 7 , șed. din 26 iun.'39 , pag. 171-172)

[LD : din păcate nu am discursul integral , ci numai o pagină . Chiar și atât , cuvintele lui mărturisesc adevărul total la noul regim, la noua Constituție, la FRN și celelate instituții create.]Mociorniță / 26 iun.'39 Doc.parțial : **fișier Industrie , Comert**

▣ Răscruce istorică : '37 / '38 ▣ Confruntarea dintre bine și rău ▣ România salvată de la **Apocalipsă**▣ Regele Carol - cărmaciul providențial trimis de Dumnezeu]

Mociorniță / 26 iun.'39

▣România salvată de la Apocalips

/Regele Carol - cărmaciul providențial trimis de Dumnezeu

[LD : Nu contează dacă a avut sau nu dreptate ! Nu contează dacă era sincer sau teatral Sigur este că a rostit un gând sincer ,un gând împărtășit de mulți români . Chiar și de cei care , din alte considerente , nu-l agreau pe Carol . Nu știu cum să surprind și eu fenomenul acesta mai bine .Mociorniță reușește .De la el aflăm spaima cea mare pe care o simțisără românii ! Dar ,folosind același stil,numai până trece furtuna, nu-i așa ?!]

"Vă întreb dacă , în această **învălbare generală** , când **talazurile înfuriate** ale apei din afară băteau din toate părțile **corabia s-o înghită** [pericol extern] ,iar înăuntru se complota prin

unghere [pericol intern] ;ce ar fi fost dacă și cârmaciul și-ar fi pierdut sângele rece și cumpătul ?

/Ne-a scăpat de la un sinistru naufragiu

"Românul , după ce scapă de o primejdie ,face semnul crucii și spune smerit :

< *Mulțumescu-ți Ție Doamne !* > . **Suntem deci datori** , când am scăpat de la un sinistru naufragiu , să întoarcem fața recunoștinței noastre către Dumnezeu ,și într-un glas să ne rugăm : < *Slăvit fii Doamne că,într-un ceas de grea cumpănă ,când totul părea pierdut , nu ne-ai uitat și ne-ai trimis prin Conducătorul ce ne-a condus la limanul scăpării ,mărturia că gândul Tău e lângă noi și ne veghează .* > (aplauze)

/Recunoștință Conducătorului

" Iar Celui care înfruntându-și hotărât moartea , ne-a redat viață nouă într-un prinos de mulțumire și adâncă gratitudine , îi chezășuim , la rândul nostru , munca , devotamentul, cinstea, dragostea noastră și a urmașilor noștri .

MSRegele Carol II va rămâne pentru poporul românesc **apariția providențială trimisă de Cel-Atotputernic** , să-și cruțe fiii vrednici de torturile Apocalipsului .

" Iată ce va păstra săpat în cartea ei istoria ,despre această grea răspântie prin care am trecut ."
"D.Mociorniță / 26 iun.'39

65.)V.Gh.Ispir(ex-cuzist , FRN , președ " Ofițerilor de rezervă TT "),Senat ,26 iun.'39

(DS, MO 7 , șed din 26 iun.'39 , pag ?)

[LD . 8 mai 2004. Râd citind discursul lui Ispir. Iată țesătura unei false legende,a unei sfruntate legende, privind faptele de vitejie ale tânărului moștenitor al Tronului, Carol, pe fronturile războiului de întregire ! Ba mai mult, glorificarea " lucrării " lui Carol , pentru consolidarea acestei Români ! El care a dezertat de la datorie , ca să se însoare ! El care a fost pedepsit !Această tiradă ,îmi sugerează ideea că **istoria a aranjat astfel lucrurile ca Regele Carol II să fie " ferit " și de participarea la cel de-al doilea război mondial !**

Nu vreau să fiu nedreaptă dar istoricește vorbind, Carol II nu numai că nu are merite la acest capitol, dar de numele lui va fi legată , în veci, **cedarea din 1940**]

VGh.Ispir / 26 iun.'39

/Omagiul generației "1906"-lui Carol II

" În acest moment de înnoire , de creație a unui nou suflet și a unei noi atmosfere morale în țara noastră , îmi dați voie ca în calitatea mea de educator,de om de cultură și de președinte al " *Ofițerilor de Rezervă TTR* ",să aduc de la această tribună omagiile mele Maiestății Sale Regele Carol II , Regele culturii românești și îndrumătorul spiritual al Renașterii României întregite pentru vecie .

"Generația mea, aceea de la 1906 -1907 , s-a dat cu totul, fără nici o rezervă , în lupta pentru întregirea neamului . Doi mari profesori - în pofida tuturor greutăților - au stat strajă neadormită și au îndemnat sufletele noastre spre jertfă supremă : Nicolae Iorga și ACCuza . Sub directiva lor spirituală această generație și-a făcut cu prisosință datoria .

/Laudă luptătorului de pe front

" Având în fruntea noastră ,Întâi Stătător , pe însuși Maiestatea Sa Regele Carol II ce a luptat pe front și , apoi, după întregire , s-a pus la lucru , tăcut și fără condiții , pentru țară , având ca ideal constant România mare și puternică ." [----]

VGh.Ispir / 26 iun.'39

66.) Ion Agârbiceanu* (FRN, Publiciști și scriitori-Cluj) , la Mesaj, Senat 26 iun.'39

(D.S. , MO 7 , șed. din 26 iun.'39 , p. 158- 164)

[LD : C Argetoianu (președ.) dă cuvântul " *părintelui* " Agârbiceanu .Are 57 de ani . În Senat el este reprezentant ales al categoriei " publiciști și scriitori " După prestația politică și publicistică din Cluj , în primul deceniu post -unionist, a fost în marele curent al PNR .

Apoi îmbrățișează crezul naționalist și antipartist , dar nu știu dacă a fost înregimentat în PNC -Goga sau Frontul Românesc -Vaida Nu am nici o îndoială că Agârbiceanu se adresează adversarilor lui Carol II, dar ,în special, ardelenilor și lui Luliu Maniu .Că prin gura lui vorbește ,ardeleanul , preotul , publicistul sau poetul ... este greu de disecat și ține de propria-biografie. Mesajul mi se pare , totuși , interesant Afirmația antitetica că împotriva respectării dezideratelor naționale au stat partidele , mai ales liderii ,nu era decât expresia intrării în "corul" conjunctural, în a cărui partitură aceasta era tema predilectă .Ceea ce este de subliniat , este faptul că Agârbiceanu putea fi considerat un exponent al Ardealului , prin multipla-i postură de : preot , politician , ziarist , literat. Iar la modul general , o întrebare la care va trebui să dau un răspuns :cum se explică faptul că "*inteligența*" , marii oameni de cultură ,au îmbrățișat cu entuziasm noul regim ?]

I. Agârbiceanu / 26 iun.'39 Doc. integral . fișier **Cultură, presă VI**

▣ Regina Maria   ▣ Carol II , voevodul Mihai   ▣ Ceasul recunoașterilor, ceasul mărturisirilor .
▣ Porunca I-a : consolidării României întregite ; Porunca II-a : înfrățirea națională   ▣ România Mare : două atmosfere politice !   ▣ Partidele politice = rânduie , poteci , ambiții , interese laterale
▣ Monarhia = "*turnul de veghe* " !   ▣ Eșecul guvernelor de " *uniune națională* "
▣ Lovitura din 10 febr.'38 = delăturarea partidelor   ▣ Lupta pentru stăpânirea României : ardeleni - regăteni ; Concurența PNȚ - PNL   ▣ Excesul de legi   ▣ Rătăcirea în regimul democratic
▣ Credința oarbă în durata democrației   ▣ Presiunile presei zis-democratice
▣ Constituția = haina potrivită poporului român   ▣ Principiile Constituției   Înțaietatea națiunii române... Regalitatea tradițională ... Respectul față de autoritate   Excluderea luptei de clasă...
Constituția = haina potrivită   ▣ Guvernul Reforma administrativă ... Protejarea muncii naționale....
Muncă și Voie Bună .... Campania sanitară   ▣ Intelectualii, artiștii, scriitorii ... și politica   ▣ Serviciul Social   ▣ Locul , rolul și statutul publiciștilor   ▣ Frontul Renașterii Naționale   ▣ Bisericile românești .

I. Agârbiceanu / 26 iun.'39

▣ Regina Maria

[LD:Unul dintre cele mai pitorești ,mai avântate, mai romantice , mai complete și mai "artistice" portrete făcute Reginei Maria . Aș spune chiar că ... pare a fi fost îndrăgostit]

" Domnule președinte, d-lor senatori , făcând parte din categoria publiciștilor și scriitorilor români , mă asociez cu atașamentul și sentimentul de adâncă pietate , caldului omagiu pe care proiectul de Răspuns al Senatului îl aduce memoriei Reginei Maria "

(Senatul ascultă în picioare)

"**Doamnă prin nașterea Sa împărătească ; Regină prin regalitate ...; Creștină** de rit înalt , strălucit și multilateral ... **înfățișarea frumoasă a unei întrupări trupești** deosebită armonie care făcea bucuria poporului **întruchipare a optimismului** , fie în hlamidă regală , fie în costum național , pe care știa să-l poarte ca nimeni alta în fruntea alaiului Său de 10 mai alcătuita o **veșnică mândrie și o vie conștiință** pentru întreg poporul **cântăreață și poetă** printr-o sensibilitate și printr-o profundă trăire spirituală ...a concentrat măreția unui întreg popor cu luciditate și o putere de voință și de jertfă Regina Maria ne-a părăsit și am sentimentul profund că , prin dispariția sa, **România noastră a rămas mai săracă și mai urâtă .**

Ea nu va mai cânta apusurile de soare... de pe șesurile bagoslovite .... nu va mai apleca ochii săi albaștri asupra umilei locuințe a săteanului român .... a țaranului - plugar , a țaranului -soldat ....a descoperit marea noblețe a acestui popor ....a pătruns în sufletul românilor ardeleni , atunci când soarele Transilvaniei a sărutat faldurile hainei împărătești ... n-o vom mai vedea în pragul mănăstirilor noastre , de a căror frumusețe artistică era așa de setoasă .... Generația de astăzi se poate împăca cu gândul că Trupul Regal doarme somnul de veci la Curtea de Argeș , iar Inima Ei în parcul trandafirilor de la Balcic Generațiile viitoare vor căuta pe Regina Maria în

cărțile Istoriei "

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

▣ Carol II , voevodul Mihai

" În mângâierea noastră a tuturor, față de această mare pierdere prin care a trecut neamul românesc , rămâne una singură , că pe Tronul țării stăpânește mândru și puternic

▣ Reformatorul , Îndrumătorul și Consolidatorul României de astăzi

Maiestatea Sa Regele Carol II, iar pe pragul viitorului se ridică vlăstarul regal

Marele Voievod Mihai, care în aceste zile s-a înapoiat dintr-un pelerinaj pe care l-a făcut pe urme sfinte de istorie națională . [----text ilizibil ---]

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

▣ România Mare :două atmosfere politice

▣ Partidele politice =râulețe , poteci , ambiții,interese laterale

▣ Monarhia ="turnul de veghe " !

[LD : De acord și cu aceste "atmosfere paralele" ; de acord că ele au fost puse în mișcare de curente și partidele politice ; am urmărit cu atenție această luptă , și am indicat, în contexte concrete , care au fost tendințele de disoluție și risipire .

Mă despart de miopia părintelui Agârbiceanu ,când ridică la rang de regulă anumite anomalii când neagă rolul important al partidelor în mecanismele democrației , și , mai ales, când atribuie Monarhiei constituționale , tendințe absolutiste .

La modul ideal " turn de veghe" ,**prin Carol II, Monarhia devine factor de perturbare, de intrigi și de mașinauțiuni,care nu aveau de-a- face cu dorita coeziune națională .**]

" Poporul nostru românesc , a doua zi după Unire , a simțit această necesitate sufletească , acest comandament al sufletului național,de a rămâne o patrie , o națiune, un Rege, un comandament , o singură poruncă ,o singură lucrare armonică de înfrățire

" Se născuse încă din anii cei dintâi de la Unire,**două atmosfere politice în România :**

o atmosferă politică care se desprindea din convingerile mari și adânci ale poporului , dornic de unire și de consolidare,și o altă atmosferă politică creată din valurile de la suprafața vieții publice al celor care n-au înțeles din clipa cea dintâi **drumul cel adevărat al națiunii .**

" Dar aceasta este prerogativa instituției monarhice că din înălțimea turnului de veghe , **Coroana veghează în permanență** , și din înălțime vede și trecutul, precum vede și viitorul și vede mai ales **drumurile încurcate, potecile laterale,** care se desprind din drumul cel larg , din calea cea adâncă , pe care merge și curge energia națională .

"Și, fiindcă se păstra la suprafața vieții noastre naționale , această disonanță între temelul simțirii și al idealului național și ceea ce se vedeau la suprafața vieții publice ,**Coroana română de la început a veghiat din turnul ei înalt la comandamentul acestei Coroane**, pe care le-a urmat atât adormitul în Domnul,Marele și Întregitorul de țară **Regele Ferdinand** , cât și **Maiestatea Sa Regele Carol II.**

"Domnule președinte, d-lor senatori ,ce au fost toate acele apeluri , toate acele îndemnuri , înfăptuirea de **guverne naționale** , pe care adormitul în Domnul, Marele Rege Ferdinand ,le-a făcut ani de-a-rândul ?

"Ce au fost acele încercări , care s-au făcut chiar de către partidele politice la aceste sfaturi , ca să se realizeze **astfel de coaliții** sau astfel de **guverne naționale** , decât impunerea comandamentului ce-l avea de împlinit către națiunea și Coroana Română ?

"Ce altfel de înțeles a putut avea apelul făcut la **unirea forțelor** din toate grupările politice , de către Maiestatea Sa Regele Carol II, îndată ce s-a urcat pe Scaunul Domniei ?

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

▣ Lovitura din 10 febr.'38:delăturarea partidelor

" Coroana vecinic trează și cu inima vecinic lipită de simțirea poporului român,știa că apelul pe

care-l face la unire, trăește adânc în marele fluviu național, știa că este în conglăsiuire cu această tendință firească a neamului și, de aceea, când Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea **a văzut că nu poate să ajungă la această unire**, prin simple apeluri la înțelepciune la dragoste, la frățietate, la patriotismul oamenilor, **a venit cu hotărârea cea mare de a delătura de la suprafața vieții politice** acele formațiuni care contribuiau la crearea unei atmosfere ostile, unei atmosfere străine de adevăratul suflet al poporului.

▣ Noua Constituție = haina potrivită a națiunii române

"Noua Constituție edictată și votată imediat, plebiscitar, de Națiune, nu era, domnule președinte și domnilor senatori, după convingerea mea adâncă, altceva, decât **triumful însuși al idealului de viață al națiunii române întregite** într-un stat național."

I. Agârbiceanu / 26 iun. '39

▣ Principiile Constituției

[LD : Respinge punctual criticile la adresa noii Constituției, parcă în mod special pentru urechile lui Iuliu Maniu, recunoscându-i astfel tacit statutul de lider principal de opoziție. O face cu mult patetism, dar cu argumente afective, retorice, imponderabile, cu specific pronunțat ardelenesc : *tradiția românească, conștiința națională, împăratul român, sufletul poporului, visul milenar, cumițenia țărănească, respectul autorității, frăția românească*.]

-Regalitatea tradițională

"Sau, să luăm principiul al doilea, care este stabilit prin noua Constituție **Este refăcută și recunoscută tradiția românească, domnia românească**; regalitatea românească este integrată în domnia noastră tradițională.

"Poate crede cineva că poporul nostru românesc, care **a visat mereu un împărat român, în înțelesul de Domn, de părinte, de poruncitor, de stăpânitor**, n-ar fi aprobat acest principiu cu drag, când el pornea din însăși sufletul său și din toate aspirațiunile lui milenare ?

-Respectul față de autoritate

"Oare n-am văzut noi toți aproape desnădejdea, în tot cazul tristețea cumplită a poporului, a acelor mase de manevră țărănești, care erau aduse la marile adunări din București, când era vorba de un partid să vină la putere și când el trebuia să bată cu tunul vorbeii, al discursului și al numărului ?

"N-am văzut noi destui oameni întristați și mâhniți că în Țara Românească se pot pune la cale astfel de lucruri care să atingă autoritatea de sus ?

"Iată principiile fundamentale ale Constituției celei noi, pe care **chiar dacă nu le-ar fi cunoscut, le-a avut în el poporul**. Și aici este meritul cel mare, aici este fapta cea mare a Constituției noastre celei noi, și mărimea actului regal și a acelora care au contribuit la el, oamenii cu experiență politică, națională, culturală, și socială, din ultimul deceniu.

"Aici este meritul lor istoric, că **au simțit adevăratul curs și bătaia inimii poporului, și i-au dat o haină care să se potrivească cu sufletul lui**.

Pentru că, cu ceea ce l-am îmbrăcat noi, de cele mai multe ori, în ultimele două decenii, n-au fost decât hainele sparte și zedrențuite, și nu o mantie națională în care să se poată recunoaște pe sine și să se poată dezvolta nația. Abia prin noua Constituție, poporul a avut-o.

I. Agârbiceanu / 26 iun. '39

▣ F R N = țâțâna regimului nou

"[---] țin să stăruie asupra punctului principal care mie mi se pare că este **țâțâna în jurul căreia se va învârti regimul nou** introdus în România, cu *Frontul Renașterii Naționale*, în întregime.

"Majestatea Sa Regele a vorbit de atâtea ori, în cuvântările sale, în timpul din urmă, despre necesitatea unei noi credințe, despre o viață nouă.

Să nu credem că acestea sunt cuvinte spuse la ocazie; acestea sunt spuse, după mine, cele mai mari realități, pentru că dacă la temelul odinei noi nu vom pune **viață nouă**, nu vom pune

concepție nouă de credință și viață , nu vom putea face nimic." Va trebui să întemeiem **o religie politică și socială ,națională** ,pe principiul solidarității , al adevăratei uniri sufletești , al **înfrățirii desăvârșite**,al lăsării deoparte a tuturor intereselor individuale și de clan, fie politice , fie de familie, scoțând-o pe primul plan al vieții publice de Stat , a intereselor mari și permanente de consolidare ale națiunii noastre române în patria sa întregită .
I. Agârbiceanu / 26 iun.'39

67.) C.Garoflid (ex- Liga Agr. , FRN Agricultori), la Mesaj ,Senat ,27 iun.'39

(DS, MO nr. 8 , șed.din 27 iun.'39 , pag. 176 - 178)

[LD : printre puținii care nu ridică osanale lui Carol

C.Garoflid / 27 iun.'39 Doc.integral : fișier [Uniunea Agrară II](#)]

▣ **Omagiu Reginei Maria**

"Agricultorii , cu același sentiment de adânc respect , își îndreaptă gândul întru amintirea Reginei Maria , a Cărei pierdere a fost atât de dureroasă pentru țară (Senatul ascultă în picioare) Pentru marea Sa bunătate și puterea sufletească de care a dat dovadă în războiul întregirii neamului ,amintirea Ei va rămâne veșnic neștersă în inima tututurilor Românilor "
C.Garoflid / 27 iun.'39

---

68) Eftimie Gherman (Ex- PSD , FRN,Muncitori), la Mesaj, Cameră , 27 iun.'39

(DAD, MO nr. 6 , șed. din 27 iun.'39 , pag. 109 - 113.)

[LD :Eftimie Gherman , din generația socialist -democratică unionistă ,este atât de marcat de eventualitatea pierderii acestei înfăptuiri , încât trece pe prim-planul preocupărilor îngrijorările legate de pericolele la orizont . În această optică , toate celelalte dezamăgiri și deziderate trec pe planul doi .

Consider remarcabilă recunoașterea faptului că la granița anilor '37 -'38 , **clasa politică își cam pierduse capul și busola**, și că **momentul 10 febr.'38 ,a avut oportunitatea și emnificația sa.Că mulți politicieni răsuflaseră " ușurați" în zilele acelea , nu am nici un dubiu .**

Când și cum se va produce întoarcerea de 180 grade ?

Și ,oare , sfârșitul umilitor al domniei regelui Carol , a fost , concomitent, și o confirmare a justeții criticilor pe care opoziția anti-carlistă , în special Maniu , au făcut -o în '38 -'39 ?

Dacă luăm în considerare afirmațiile lui Gherman, categoria nu .

Gherman , în numele muncitorimii , dă multe certificate pozitive :regelui Carol , lui Călinescu , lui Ralea .Și spune textual ,că **regimul nu este o dictatură ci o stare de necesitate , de uniune națională** .Doc.integral : [fișier PSD III](#)]

▣**10 febr.'38= o despicătură de istorie**

#Atmosfera anarhică

▣**Regele Carol :soluția salvatoare**

" D-le președinte, d-lor deputați .Îmi permiteți vă rog ca la discuția generală la proiectul de Răspuns la Mesaj , să fac o recapitulare a evenimentelor și faptelor petrecute în ultimul timp . Aceasta pentru **verificarea conștiinței noastre** , a activității noastre de până în prezent , cât și pentru lămurirea marelor mase care ne-au făcut cinstea încredințându-ne să-i reprezentăm în Parlamentul țării .

" D-lor , de la ultimul Parlament și până la cel de azi , s-au petrecut o serie de evenimente . Se poate spune că s-a înregistrat **o despicătură de istorie** .Îmi amintesc cu emoție evenimentele petrecute până acum doi ani când **anarhia făcea atâtea ravagii**,când **poporul întreg era îndușmănit** ,când **autoritatea de Stat era ca și paralizată** ,când **țara întreagă mergea spre prăpastie** și **oamenii cu răspundere** ,plini de îngrijorare de evenimentele care pe vremea

aceea erau în curs, de tot ce se petrecea și mai ales , de ceea ce ne așteptam ,**se zbăteau cu toții fără ca să vadă soluția** ,asistând numai la mersul acela sigur spre prăpastie . "

" Atunci când credeam că totul este pierdut , când credeam că nu mai există nici o salvare , nici o speranță , în ultimul moment,**a intervenit soluțiunea salvatoare .**

Ceea ce nu a fost în stare nici un partid politic ,sau toate împreună ,nu au fost în stare să realizeze,**a realizat un singur factor care ne-a salvat** , și acest factor a fost Majestatea Sa Regele Carol II (aplauze) Căci ce s-ar fi întâmplat dacă Majestatea Sa , cu înalta-întelepciune , nu ar fi intervenit în ultimul moment ,nu este greu să ne dăm seama .

"E suficient să ne gândim la evenimentele care au survenit imediat , evenimente cu caracter internațional și să ne punem întrebarea :ce s-ar fi petrecut în țara noastră ,dacă acele evenimente ne-ar fi găsit în situația în care eram acum un an și jumătate ,sau doi ani ?

Răspunsul la această întrebare îl vedem cu toții , în exemplul dureros pe care ni l-a dat Cehoslovacia .Numai înaltei înțelepciuni a Majestății Sale ,se mulțumește restabilirea unității naționale , atât de necesară în împrejurările de astăzi .

" Pentru aceasta , d-lor, trebuie cu toții , fără nici o deosebire , de la cel mai mic până la cel mai mare ,**să fim recunoscători Majestății Sale. Înțelepciunea , înalta înțelepciune a Majestății Sale , intervenția la timp pe care a făcut-o , trebuiesc săpate adânc , cu litere de aur , în cartea istoriei** , pentru ca ele să rămână ca o pildă pentru generațiile viitoare . "

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

▣Armd.Călinescu :a aplicat pe teren gândurile MSR

[LD printre pușinii care pomenește și pe altcineva decât pe MSR Carol]

"Dar, d-lor , **nu putem să uităm și trebuie să fim recunoscători** și aceluia care **a aplicat pe teren gândurile Majestății Sale** . Este vorba de **d-l Armand Călinescu** , **primul ministru** , care cu inteligența , cu puterea de muncă , cu energia sa, a fost acela care ,**însușindu-și răspunderea , a realizat pe teren** gândul nobil al Majestății Sale Regelui Carol II .

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

▣Credința socialistă dictează sprijinirea regimului.

[LD:este o realitate că muncitorimea a primit cu entuziasm noile instituții create de ministrul Ralea ,că **breslele și "Muncă și voie bună"** au dat un semnal de flatare acestei muncitorimi....]

"Părerile d-lui Constanțiu **despre socialism** nu constituie pentru noi , muncitorii,o deziluzie , un motiv de a ne lepăda de credințele și speranțele noastre . Ba, tocmai **această credință ne dictează** să muncim din toate puterile noastre ,să ne punem la dispoziția onoratului guvern , în frunte cu **dl ministru al muncii [M.Ralea]** (aplauze) , convinși că prin aceasta ne facem **una din cele mai sfinte datorii ,față de țară și față de MSR**Regele Carol (aplauze) [-----]

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

69.) Simion Rusu (FRN ,deputat țăran,ținut Mureș)la Mesaj,Cameră ,27 iun.'39

(DAD, MO 6, șed. din 27 iun.'39 , pag . 119-120)

[LD : este inedit și pitoresc discursul lui Simion Rusu . Un nou **" moș Ion Roată"**, venit să se plângă **" domnilor"** . În cuvinte simple , el reușește să schițeze puținele deziderate și puținele necazuri ale țăranilor.Revin în discursul său , două perechi de cuvinte :**" biet țăranul"** și **"biet românul"** care sugerează viața grea pe care o duc .Întrebarea care se pune este însă : **este prezența lui un semn de democrație ?**Poate un țăran autentic să -și spună un cuvânt competent în procesul legislativ,specific travaliului parlamentar ? Eu cred că nu .]

Simion Rusu / 27 iun.'39 Doc.integral - fișier Țărănism VI

▣ Dorințele țăranilor ▣ Necazurile țăranilor ▣ Omagiu lui Carol și Călinescu]

Simion Rusu / 27 iun.'39

▣Omagiu lui Carol și Călinescu

/Bate și ți se va deschide; cere și ți se va da !

" D-lor miniștri , d-le președinte și d-lor deputați ,rugându-vă , cu aceste puține cuvinte , rostite de mine,din toate categoriile câte puțin, **să fie primite și executate,cum a spus sfânta evanghelie :bate și ți se va deschide !, cere și ți se va da .**

Bunul Dumnezeu să ne ajute să întărească sufletele și să sloboadă darurile cerești peste a noastră scumpă țară **și al nostru prea luminat Rege,Maiestatea Sa Carl al II-lea , și prea iubitul nostru prim -ministru , dl Armand Călinescu ,Doamne ajută ! "** (aplauze)

Simion Rusu / 27 iun.'39

70.)CCBrăescu (FRN, Agricultori-senator numit de rege), la Mesaj,Senat ,27 iun.'39 (D.S., MO nr . 8, șed. din 27 iun.'39 , pag. 185-186)

CCBrăescu / 27 iun.'39

▣ **Primatul etnic românesc**

"Eu am auzit de la această tribună într-una din cuvântările rostite **,vorbindu-se de egalitate** . Era ,mi se pare ,afirmația făcută de **unul din reprezentanții minorităților** .

D-lor senatori **,eu nu pot să nu mă mir că s-a întrebuițat acest cuvânt** , tocmai în aceste momente când **cuvintele regești,care au dat întâietate naționalității române** ,stârniseră atâta entuziasm în sufletul tuturor Românilor .

/Nu se poate vorbi de egalitate

" În calitatea mea de bun român și sincer apărător al minorităților ,consider că **nu se poate vorbi de egalitate între elementul românesc și elementul minoritar** .

Nu poate fi vorba, în primul loc,fiindcă **aceasta este exclusă prin proclamarea primatului național** ;în al doilea loc,**se opune acestei egalități instinctul de conservare al neamului românesc**.Și se opune,în al treilea loc, **Constituției,care proclamă întâietatea elementului românesc** , afirmat de către însuși Regele , în cuvintele așa de calde și înălțătoare adresate Corpurilor Legiuitoare .

"Care sunt aceste cuvinte, înfipite adânc în sufletele și conștiințele tuturor Românilor :

*<Prin acest nou așezământ **s-a proclamat întâietatea naționalității române și s-a statornicit și lămurit mai bine drepturile cetățenilor ;s-a descătușat opinia publică de interesele străme . punând-o pe terenul adevăratelor interese ale obștei românești [...] >***

" La aceste admirabile cuvinte adresate Corpurilor Legiuitoare , prin Mesajul rostit de Maiestatea Sa Regele și Adresa de Răspuns întocmită de d-l raportor,răspunde prin **acest mod de gândire și simțire românească**, în care sunt convins că Senatul întreg se asociază din toată inima și cu toată recunoștința ."

CCBrăescu / 27 iun.'39

▣ **Raportul Brătescu Voinești : literar , naționalist , monarhist .**

" Omagiile calde aduse Suveranului mare , care conduce destinele acestui neam, pentru rolul covârșitor pe care L-a avut în inițierea și realizarea acestei formidabile opere de redresare și de consolidare a țării , dau raportului său un aspect și mai impresionant , pe care țin să-l subliniez acum , la sfârșitul cuvântării mele. "

CCBrăescu / 27 iun.'39

▣ **Recunoștință MSR**

" Am convingerea s-a instaurat astăzi în această țară , sub inițiativa și sub supravegherea marelui nostru Rege ,**va deschide și largi perspective de prosperitate și de consolidare pentru națiunea română** .Cu această convingere , eu nu pot termina mai bine cuvântarea mea și rezuma mai frumos tot ce am sous , decât îndreptându-mi gândul către **Acela căruia noi îi datorăm această nouă și fericită stare**,către Suveranul țării ,

strigând din adâncul convingerii mele de român și de creștin : **Să trăiască Regele Restaurației și al Renașterii Naționale** , fericit , glorios și biruitor , Regele Carol II . "

(aplauze prelungite)
CCBrăescu / 27 iun.'39

71.) **Nicolae Iorga** (ex.PND , senator de drept) ,discurs la Mesaj , Senat ,28 iun.'39

(D.S, MO nr. 9, șed. din 28 iun.'39 , pag. 186 - 192)

N.Iorga / 28 iun.'39

Doc. integral - **PND -Iorga IV** ✕ Interes de politician, de istoric ,de om : ce este noul regim ? ✕ Datoria senatorilor : întrebări și introspecție

✕ Lepădarea de trecut = "drumul Damascului "

✕ Condamnarea la tăcere = omorârea sufletului național

✕ Glasul opoziției - absent ! ✕ Regimul lăudat (fără nominalizări) = regim totalitar ?!

✕ Masele "electorale" - masele "naționale" ✕ Rolul individualităților - bărbații de Stat

✕ Dubla atitudine față de Carol II ; zădărnicierea guvernului de uniune națională

✕ Incapacitatea partidelor de a governa ✕ Regele Carol II a înfăptuit noul regim

✕ Schimbarea garniturii de guvernare ✕ Lovitura de stat : răsturnarea *Constituției* din 1923

✕ Sugerata lui Iorga : lovitura de Stat a lui Cuza Vodă ✕ Regim totalitar ?!

✕ Noul regim = libertate și legalitate ✕ Raportul dintre *Frontul Renașterii Naționale* și

Parlament ✕ Raportul Guvern - Parlament ✕ Diferența dintre Senat și Adunarea deputaților

✕ Noul regim = libertate și legalitate

N.Iorga / 28 iun.'39 Doc. integral –**fișier PND -Iorga IV**]

*Iorga:apostol,politician,istoric,om de vârstă înaintată

[LD : Iorga are propria percepție privind noul regim .În explicațiile,retrospectivele și argumentele pe care le susține,este un balans continuu între justificare și critică ,

între un **orgoliu personal hrănit pe conștiința valorii sale** și o modestie pe care o recomandă mai mult altora ,**între învățămintele istoriei** (filtrate prin propria-i viziune) și **vasta sa experiență politică, sub domnia celor trei regi** (al căror sfetnic a fost)

Dar nu știu cum să formulez exact.Imaginea sugerată de Iorga este chiar **oglindea ciobită a societății românești**,oferind iluzia unei **lumi paralele** ,ținute la un loc de o **ramă –corset** ,

Poftim că m-am molipsit și eu de metaforiade ,de alegorii și alte figuri de stil

"**Țăndărilor gânditoare**" unite mai mult printr-o spaimă , printr-un instinct de apărare, printr-o mare nevoie de siguranță și liniște .Ce a fost această coagulare ?]

/Diversitate de origini,competențe,vârstă, experiență, opinii

"**Fiind așa de deosebiți** în ce privește **originea lor** , precum și în ce privește **vârsta** ,pentru că sunt aici **oameni de o vârstă foarte înaintată** , de o experiență foarte bogată ,care nu ar trebui nici o dată nesocotită ,și sunt **oameni relativ tineri** și care își arată tinerețea lor- poate m-am resimțit și eu într-un anumit moment de această tinerețe -cari se entuziasmează , dar care au ajuns după două zile a-și părăsi entuziasmul ,atunci deci când **compunerea Senatului este așa de deosebită** în ce privește **originea senatorilor , competența și vârsta lor** ,este foarte interesant și pentru oamenii politici - și speța oamenilor politici n-a pierit ,căci n-ar fi fost prea ușor să dispară toți oamenii politiciși să vină la guvern toți oamenii nepolitici sau incapabili de a fi politici ,ceea ce ar fi fost un mare rău !"

" Este foarte interesant din punct de vedere politic , dar și din punct de vedere național aș spune și din punctul de vedere al **oamenilor cari își aduc aminte**,din punctul de vedere al **oamenilor care văd** ceea ce este și **care nu se înșală de cuvinte și de atitudini** , și din punctul de vedere al **oamenilor care prevăd viitorul** ,și sunt foarte prețioși oamenii care sunt deprinși a căuta să vadă în viitor consecințele lucrurilor care se fac și la care participă în prezent . "[-----]

/Spera să se formuleze definiția regimului

"Da,credeam că din cele spuse de unul sau de altul, **va ieși definiția aceasta**,care este necesară .Este necesară **pentru noi** , ca să știm ce este noua ordine de lucruri , este interesantă **pentru țară** , este interesantă **pentru străinătate** ,pentru străinătatea care ne-a fost prietenă și care trebuie să se întrebe dacă mai este siguranță în prietenia noastră ,pentru străinătatea care

nu ne-a fost prietenă , prin puterea împrejurărilor , a conflictelor de interese, pe care nimeni nu le poate opri și care , îmbiindu-se spre noi , trebuie să știe ce-o așteaptă de la noi .
Prin urmare , din toate aceste puncte de vedere , se simțea necesitatea acestei lămuriri .
"Lămurirea n-a venit " !

Alorga:va încerca el :

O s-o încerc eu,**pe baza cunoștințelor**,câte le-am putut aduna,pe baza unei foarte lungi experiențe politice, pe care n-o socot încheiată , pentru că văd cum se desfășoară lucrurile , și , în același timp ,și **pe baza învățăturilor istorice** , pe care mi le dă profesiunea mea, chemarea mea , pentru care n-am nici un merit .

" Ce bine ar fi **dacă am putea crede toți în ceva fără rezervă** , pentru un moment în care ar trebui să ne strângem cu toții în jurul unor cuvinte și al uniformeii,să ne strângem în jurul Regelui care întrupează Națiunea,pe care ar trebui să-L ajutăm, să-L sfătui, și să luăm asupra noastră tot ceea ce datorită împrejurărilor ar fi nesatisfăcător, astfel să arătăm MSRegelui omagiul nostru , al tuturor,în tot ce este bun pentru țară ."[-----]

N.lorga / 28 iun.'39

...Lepădarea de trecut ="drumul Damascului "

...Sauli transformați în Pauli !

[LD :mulțumesc lui lorga pentru această parabolă biblică .Am surprins și eu aceste fenomene, dar semnalată de el,am o dovadă contemporană reductibilă .Eu nu pot ignora , însă ,că , în judecățile sale ,lorga a fost ultra -subiectiv, orgolios și rachiunos , și că vorbea totdeauna de la o înălțime exclusivistă.]

"**Ca lepădare de trecut** însă , este uimitor că **oameni pe care îi cunosc** din viața partidelor , cărora li se datorește ceva dintr-un trecut atât de criticat,au venit la tribună și au spus că **acest trecut trebuie condamnat în bloc**. Apoi ,unii au căutat **să salveze câteva persoane**.

" Este foarte frumos să auzi asemenea mărturisiri .

Pe drumul Damascului a căzut și s-a ridicat Paul și a început o altă viață .

Dacă noi vom avea **un șir întreg de foști Sauli** cari vor **să se transforme în Pauli,cu atât mai bine pentru țară** .

Dar orice se poate distruge numai amintirea nu , amintirea noastră nu este vânt și amintirea multora nu a adormit , cari aceștia au o amintire și mai bună , decât acei cari au văzut-o și cari s-au găsit în tovărășia unor condamnați la moarte,**din ea izvorăsc toate analele poporului nostru** "[-----]"**Mărturisirile acestea au fost foarte bune**, pentru că **aduc o informație ,o lepădare de sine sfântă**"[-----]

N.lorga / 28 iun.'39

...Glasul opoziției-absent !

...Condamnarea la tăcere eternă= omorârea sufletului național

[LD :este printre puținii (dacă nu singurul !) care pune problema legitimității și necesității opoziției ,ceea ce în "*corul ferenist*" părea de netolerat Dar lorga era lorga.]]

"Însă noi uităm că **este și o țară în urma noastră** , care ,pentru moment,**trebuie să tacă ;** și poate că este bine că nu se vorbește prea mult,**dar condamnarea la o tăcere eternă ,aceasta ar fi omorârea sufletului național "**

...Nici un cuvânt de protest din partea celor eliminați !

"**Noi nu putem fi călăii sufletului nostru**,nici măcar **pentru respectarea ideii de ordine**. **Oamenii aceștia așteaptă să vadă pe ce lume trăim** și cari sunt acești deputați și senatori cari vorbesc în numele lor ;ei,care nu ascultă sub controlul Frontului ,**nici un fel de protest**, din partea acelor **pe cari Frontul nu i-a admis pe listele de candidaturi** ." [-----]

N.lorga / 28 iun.'39

...Guvern lăudat-miniștri anonimi

[LD :am semnalat și eu acest **ritual servil și oportunist**, în care toate laudele erau destinate regelui. Numai că eu consider că **da, acest ritual era un simptom al regimului totalitar** . Că Iorga se considera "liber " de această servitute , nu era decât privilegiul ca el, Iorga, să aibă un **statut de sfetnic privilegiat** .]

"Foarte bucuros am fost când am auzit că **miniștrii** - lucru foarte curios ! - **sunt lăudați în bloc , dar nu personal ."**

...Carol II: rege tânăr, serie rară de Suverani...

" Nu vreau să vorbesc de tot ce s-a adus înaintea Majestății Sale , ceea ce nu este decât o datorie a noastră de elementară recunoștință pentru un Rege tânăr, de un curaj hotărât ,care face parte din seria rară de Suverani cari în momentul decisiv - să zicem -aruncă sabia în cumpănă (aplauze puternice) **Și sabia aceasta atârână greu ."**

...Educația "totalitară" a înaintat !

" Prin urmare , **mulțumiri pentru regim**, complimente foarte rare pentru aceia care-l reprezintă Nu înțeleg de ce **lubirea pentru anonim** este ea așa de puternică , **încât orice să treacă fără nume ?** Se poate .

Atunci **educația noastră în regimul totalitar** , pe care nu-l vrea nimeni și pe care eu cred că nu-l avem de fapt - deși unii vorbesc de dânsul cu ușurință - educația noastră în regimul acesta **a înaintat foarte mult** .["-----]

N.Iorga / 28 iun.'39

...Mase "electorale" / mase "naționale".

[LD : răzbate din cuvintele lui Iorga esența conservatoare a opțiunii sale politice. Acel "**odinioară de altădată** " față de care își arată admirația, este contrapus lui "**odinioară de ieri** " , reprezentat de regimul constituțional și democratic al votului universal , pentru care Iorga nu a avut nici o dată o mare admirație.

Dincolo de asta , însă , felul cum semnaleză el pericolul " supunerii necondiționate " a maselor , în acel parlament , în acel moment, este remarcabil .]

" Oдиноară se vorbea de **mase electorale** ; acum ajungem la **mase naționale** .

Masele electorale ne-au dat **oamenii cari ne-au guvernat până ieri** în ultimii ani .

Masele naționale ,dacă poporul român se va reduce la o masă ,**masele naționale** nu vor da decât un singur lucru: **o supunere necondiționată** din care **nu va ieși nici o inițiativă** și **se va distruge însăși putința noastră de a da prin individualități** ,înălțarea la care **poporul nostru** , cu însușirile sale, **are dreptul** ["-----]

N.Iorga / 28 iun.'39, retro'

≡Iorga:Zădărnicierea guvernului de uniune națională

[LD :Patosul pe care Iorga îl pune atunci când supralicitează formula "**guvernului național**" , ascunde ,pe lângă un adevăr de bun simț patriotic,și o doză imensă de frustrare a celui care , nereușind să-și păstreze în juru-i o solidă construcție de partid,nereușind ca , prin fuzunile încercate , să-și asigure șefia unei asemenea formațiuni,a devenit unul din adversarii cei mai duri la adresa sistemului partidist.

Altfel, episoadele evocate , invocarea mărturiilor regești pentru a certifica lupta lui ,pentru a scoate în evidență " miopii" , " ambiții" , " greșeli" , " imposturi" ,merge foarte departe.

Aici ,un eșantion rezumativ care îmbrățișează 20 de ani.Intentiile bune ale regilor ,ale lui Iorga lovindu-se de Brătianu, Maniu .

(PNL, I.Brătianu : gâlceavă și pretexte ;PNTJ =partid pseudo **național** , pseudo **țărănesc** ;

dubla atitudine față de Carol II ;"Săparea " lui Iorga.... am intitulat eu paragrafele)

Și toate terminate cu sentința : "**Acesta este adevărul !** "

...Regele Ferdinand : dorința guvernelor de uniune

"A doua zi după această minune [**statul național unitar**]la care trebuia să ne închinăm , și de

care trebuia să ne facem vrednici ,**se cerea să ne adresăm la altcineva**, decât la cele câteva sute de persoane care ne guvernaseră România până atunci.**Acesta este adevărul ! "**

" **Regele Ferdinand a dorit** -am avut favoarea de a cunoaște de mai multe ori gândurile adevărate ale Regelui Întregitor -de la început **Regele Ferdinand a dorit să guverneze altfel decât cu partidul A** ,care să fie înlocuit printr-o intrigă sau printr-o demonstrațiune de stradă a câtorva mii de oameni care strigau și defilau într-o ridicolă **tarasconizare** , defilarea câtorva mii de oameni , care veneau și la unul și la altul .[-----]

" Care a fost rezultatul ?**De câte ori Regele Ferdinand a vrut să aibă un guvern național** , în care **să nu intre numai frunțașii partidelor politice** , dar și alții , **gândul acesta a fost zădărnicit** ."Au fost tovarășii de acestea pentru a ridica România ,care nu s-au putut face pentru trei locuri de senatori în Ardeal ! "

...**PNL,I.Brătianu :gâlceavă și pretexte.**

Dacă Ion Brătianu a revenit la guvern singur, aceasta se datorește faptului că , împotriva sfaturilor bune care veneau și din partidul său,a căutat numai gâlceavă supt cele trei locuri de senatori din Ardeal , ca să nu se poată realiza dorința Regelui Ferdinand .

Aș vrea să văd care din foștii liberali ar putea să-mi spună că este un alt motiv pentru care s-a alcătuit un minister pur liberal , în momentul când țara și Regele doreau altceva !

...**PNȚ =partid pseudo național, pseudo țărănesc ...**

...În fața acestei dorinți a lui Ion Brătianu , om de mare merit , de a guverna singur, s-a ridicat așa numitul Partid Național-Țărănesc,"*național*" în cădășie cu dușmanii războiului care au avut un rol foarte mare- era și Stere în el -și " țărănist",cu mari proprietari prin lalomița , care aveau nu știu câte moșii .Ei bine, Partidul era Național -Țărănesc ![-----]

...**Dubla atitudine față de Carol II**

" Când s-a întors Regele , potrivit testamentului său [-----] - dar să nu mai vorbim de ce s-a petrecut într-o anumită zi la Sinaia ; Regele sunt sigur că nu a uitat-o și suntem și alți oameni care n-am uitat-o .

"Foarte frumos să strige cineva astăzi < *Trăiască Regele !* > dar acela care strigă astăzi < *Trăiască Regele !* > să fi apărut pe Acela care este astăzi regele României, în dreptul Său , când acest drept a fost călcat în picioare .Mi-aduc aminte ce a fost acolo , acela care se lepăda de orice sprijin Aceluia care era jertfit unor interese personale și unor combinații vitregite pentru viitor " [-----]

...**"Săparea "lui Iorga**

- Regele a știut aceasta se poate spune [-----] din volumul "**Istoriei Românilor**" în care am notat an de an ce gândea Suveranul [-----] Regele a voit să guverneze cu mai multe elemente luate din deosebitele partide.Ani întregi de zile acesta l-a fost gândul. Nu a ajuns la izbândă . Fiecare criză ministerială , era într-adevăr pentru Suveran , un număr oarecare de zile de martiriu .Îmi aduc aminte în ce situație se găsea Regele României când voia să recurgă la mine care nu aveam nici un aport electoral, și deși știa foarte sigur că nu voiam guvernare de partid [-----] s-a săpat neconținut supt picioarele mele ,și n-am așteptat să mă prăbușesc , ci , dimpotrivă , dându-și seama de ceea ce se săpa acolo mi-am căutat de drum și m-am dus înapoi la munca mea.Dar acestea fac parte din trecut . "

N.Iorga / 28 iun.'39

nlorga:Incapacitatea partidelor de a guverna

[LD : Din câteva trăsături de condei , cum s-ar zice , Iorga inversează, răstoarnă , cauze și efecte . Apare , din spusele lui , imaginea unei țări placide , deprinse să suporte regimul demagogic partidist , cu lideri mânați numai de interese egoiste .

Pe acest fundal , figura lui Carol apare ca a unui rege salvator și - de ce nu ?! – undeva , într-o modestă postură , " sfetnicul " Iorga .]

" În acest timp, **s-au petrecut două lucruri care sunt la origina regimului cel nou.**

Aceste **două lucruri** ,și nu altele.Aici să-mi dați voie să subliniez gândul meu .

...Nu țara s-a ridicat contra regimului vechi .

...Unii din dvs pot foarte bine a crede **că regimul cel nou a ieșit dintr-o ridicare a țării împotriva partidelor Nu,țara era așa de deprinsă să suporte acest regim,încât ea nu s-a arătat prin nimic că se poate scutura singură .Acesta este adevărul ."**

"Nu confundați situația de la noi cu situația din **Italia d-lui Mussolini** și cu situația din **Germania a cancelarului Hitler**.Aici a fost cu totul altceva . [---]

Dvs, reprezentanții foarte stimați a atâtor ramuri de activitate , nu aveți,cum nu avem nici noi, senatorii de drept , cum n-are nici banca ministerială ,**nu avem caracterul unor cumpliți luptători** ,care au luat arma în mână și , după ce și-au dat tributul de sânge, s-au apucat cu mâinile îndârjite tocmai prin acest act , să guverneze țara .

...Acest act l-a făcut Carol II,Regele României!

"Nu ! Acest act l-a făcut Carol II,Regele României! **Nu l-ați făcut dvs** , și , în ceea ce privește *Frontul* , cei care beneficiază de acest regim și cei care îl reprezintă , fără a beneficia în sensul obișnuit al cuvântului,**trebuie să fie de cea mai desăvârșită modestie**.Atitudinea mussoliniană din Italia și atitudinea hitleristă din Germania, **nu se potrivește cu noi** .[----]

Se ajunsese acolo , încât Regele României ,întrebuințând talentele diplomatice ale d-lui Titulescu -care s-a văzut unde l-au dus- întrebunțând , deci, talentele diplomatice ale d-lui Titulescu , trebuia să intervie să nu mai fie supărat X sau Y

" Ne venea nouă greu când vedeam unde , n-aș zice la ce scădere ,dar la ce greutate silesc astfel de ambiții pe Acela care ,purtând Coroana României este mult mai presus decât noi toți ,fiindcă **El nu este numai Regele permanent și responsabil** ,ci este Acela care ne rezumă pe fiecare și ne întrece pe toți laolaltă . **Aceasta este și definiția regalității .** " [----]

N.lorga / 28 iun.'39 , retro nov. '37

«Coroana a încercat toate soluțiile

"Ce a făcut Coroana ?**Coroana a încercat toate soluțiile posibile** înainte de a ajunge la Constituția din 1938 . **Liberali + vaidiști + iorghști** .Întâi a vrut un Minister nou .

...Guv.Tătărăscu+Vaida+lorga ...

...Se isprăviseră anii partidului liberal și toți **oamenii de bine recomandaseră Coroanei să păstreze acest guvern** cât se poate de mult,cu toate lipsurile lui,**căci ce venea altfel, era mai rău decât atât**.**Coroana a vrut continuitatea liberalilor** sau a unora dintre personalitățile liberale care guvernaseră până atunci , cu Ardelenii d-lui Vaida - și aceștia aveau marele avantaj că nu amenințau în fiecare moment cu răzlețirea Ardealului,cu desfacerea Ardealului , numai pentru că nu se putea ridica șeful lor [Maniu] tât de sus, încât să întreacă însăși Coroana-și împreună cu vechii mei prieteni.Eu eram în străinătate când s-a făcut această legătură .

...Alegeri nesupravegheate

Alegeri nesupravegheate " Și s-a mers în alegeri .Cel care era ministru de Interne [Tătărăscu] ,îndeplinește acum o misiune foarte importantă în diplomație .Este foarte sigur însă că , sau nu știa să facă alegeri,sau pentru cine știe ce motive ,îi cădea bine **să lase a ieși ce o să iasă** .

....Succesul legionar

"Au urmat **frământări de un misticism din cele mai nesănătoase** ,spunându-se că se va căpăta orice dacă se aduc partizanii la putere și **nici o dată țaranul ,în simplitatea lui, n-a fost mai mult exploatat decât de acești băeți , tovarăși de mâncare , tovarăși de băutură , tovarăși de dureri și sfaturi** , pe care eu îi cunoșteam foarte bine ,căci doar veneau la examen la noi și îi puteam judeca .Și țara s-a trezit deci cu **60 de deputați ieșiți ca din fundul pământului**. Era un pericol așa de mare ?**Eu am fost de părere că nu** ,pentru că orice se poate

câștiga - și mandate electorale , și popularitate -dar mintea, aceia nu se poate câștiga prin nici un fel de succese.**Era deajuns să-i vadă cineva , să-i audă , pentru ca imediat , la un popor care omoară prin ridicol, ei să se cufunde în discreditul cel mai desăvârșit .**

" Erau și alte mijloace .Cine cunoaște resorturile vieții politice , știe că erau și alte mijloace . Știe și dl președinte al Consiliului de miniștri .Pe vremea aceea ne înțelegeam destul de bine , în interesul țării, care țară avea nevoie de autoritate .Și el are autoritatea în mână și rău face când recurge la alte mijloace ,decât ale autorității ,pentru a ajunge la alte rezultate , care nu sunt demne de situația pe care a căpătat-o .Știe foarte bine la ce fac aluzie :e vorba și de unele lucruri foarte recente și de altele mai îndepătate"

N.Iorga / 28 iun.'39 , retro 10 febr.'38

N.Iorga: Lovitura de stat : răsturnarea Constituției din 1923

[LD :Iorga afirmă că lovitura de stat a fost opera exclusivă a regelui, că nimeni nu a venit cu vreun sfat , etc etc În următorul alineat se va contrazice , atunci când ține să evoce momentul când i-a vorbit regelui despre lovitura de stat a lui Cuza -Vodă . Este vehement contra Constituției '23 și a autorilor ei , încât despre Constituția cea nouă, nu spune prea multe . Iar eu, studentă fiind, am învățat că Constituția " fascistă" din 1938 ,a fost , prin excelență , opera lui Iorga !]

"Și, atunci,am fost chemați noi de Suveran .Noi, fără nici un fel de sfat de la noi .Aici sunt membrii Consiliului din februarie 1938 .

Nimeni n-a venit cu un sfat , ci totul a plecat de la Rege . Și Regele ne-a chemat și ne-a pus în fața tristei situații :

< Sunt în România oameni care să fie în stare a răsturna vechea Constituție ,care permite toate demagogiile ?Constituția lui Alexandru Constantinescu , pe care unii au șuierat-o în stradă ,alții au combătut-o în Parlament întrebându-i gaze asfixiante iar un alt umăr ,cei care au votat această Constituție , au votat pur și simplu fără să știe ce este , fiindcă de fapt era ordin de la guvern să se treacă-și au trecut toate articolele fără discuție >

...Totul a venit de la rege

"Regele a suflat asupra ei și ea a căzut .Nu este un singur om care să plângă pentru desființarea acestui prost veșmânt , împrumutat de la Belgieni în 1866,și cârpit de croitori de mâna a patra de la noi,acum vreo 15 ani ." [-----]

N.Iorga / 28 iun.'39 , retro nov.'37

[Sugestia lui Iorga :lovitura de Stat a lui Cuza Vodă]

" Regele este un om foarte bine informat , este unul dintre oamenii cei mai inteligenți din România .Și când un om bătrân , un profesor bătrân ca mine , și un spirit independent spune lucrurile acestea,ele au oarecare greutate , au mult mai multă greutate decât aprecierile care pot veni de la oameni interesați sau care n-au atâtea elemente pentru a judeca.

" Regele este un om perfect informat ,o strălucită inteligentă și o energie aproape eroică . Să-mi dați voie să-mi amintesc un lucru , care n-aș vrea să scape din discursul meu . Când m-am întors de la Paris , în noiembrie 1937 ,lucram la Istoria Românilor și tocmai eram la domnia lui Cuza Vodă , la epoca acestei domnii a lui Vodă Cuza , care n-a putut face ceea ce voia , fiindcă la fiecare pas întâlnea rezistența unor clanuri infernale , de întăritate pasiuni boierești ,până ce el a pierdut răbdarea a dat lovitura de Stat și a putut să facă actele cele mai importante din domnia lui .

"Și atunci mi-am îngăduit să spun Maiestății Sale :< Maiestate , ceea ce a putut face Cuza atunci , la 1864 nu poate face Maiestatea Voastră , nu un Rege oarecare ,ci al treilea dintr-o dinastie, nu poate să facă acum ? >

Mi s-a părut că văd în ochii săi limpezi , în care este toată dulceața poeziei visătoare ,dar și toată hotărârea Maicei Sale și a rasei pe care o reprezintă Ea.Mi s-a părut că văd o tresărire și mi-am zis :**împotriva oricărui o va face .Și a făcut .S-a făcut în frunte cu Patriarhul ,** - foarte bine, căci era o figură reprezentativă și, de altminteri , a îndeplinit funcția cu demnitate , pe linia unui lung șir de prelați din organizarea noastră cea veche , care de atâtea ori a reprezentat voința însăși a poporului român " [-----]

N.Iorga / 28 iun.'39

/Regim totalitar ?!

[LD : Iorga nu argumentează ci doar afirmă că regimul nu era totalitar . Evocarea obștiilor libere , a divanurilor domnești din timpul lui Ștefan , mă face să realizez cât de penibile sunt , uneori , argumentele istorice forțate . Pentru că , deja la războaiele din 1877 , din 1913 , și mai ales a războiului de întregire România trăia sub acel regim constituțional pe care , cu câteva fraze înainte , îl socotise o " haină de împrumut " străină de tradițiile și dezideratele naționale]

" Atunci s-a întrebuițat un tratament homeopatic . În războiul care se purta împotriva autorității legale , cu anume presiuni , cu anume organizații militare , cu anume ceremonialuri , a trebuit ca frânele țării să treacă toate de partea cealaltă , de partea puterii publice .

" **Oameni grăbiți au și strigat că am introdus regimul totalitar în țară** și de acum înainte toți trebuie să gândim la fel , toți trebuie să ne purtăm la fel , toți trebuie să strănutăm la fel , în afară de aceasta nu este decât trădare de patrie și revoluție ! [--] În străinătate , în Italia , a apărut un articol în care se spunea că România veche sa dus cu totul , **și suntem deci într-un regim totalitar** ." Deci suntem totalitari . Dacă s-ar fi înțeles în forma aceasta , că dvs trebuie să renunțați la orice inițiativă proprie , pentru a deveni totalitari , eu cred că legăturile pe care le aveți unii din dvs cu regimul , ati vota împotriva formei acesteia de totalitarism , pentru că este cu totul străină de sufletul românesc .

()Argumente istorice tradiționale

"Vă duc aminte un lucru : Țara Românească a trăit timp de secole în obștii libere , din care s-au ridicat apoi Domni , am avut aceste obștii de care ne-am ținut totdeauna legați Ștefan cel Mare ținea adunarea poporului ; Matei Basarab a ieșit din această adunare conștientă a poporului ; Constantin Brâncoveanu a ieșit de acolo . Mișcarea de desrobire a lui Tudor Vladimirescu a ieșit din adunarea poporului și țara noastră , și la 1877 , și la 1913 , și în timpul Marelui Război , țara aceasta a fost apărată tot de adunarea poporului în arme , având în frunte pe admirabilii țărani , care și în acest ceas din urmă [martie '39] au stat acolo la graniță , arătând că trebuie să treacă peste un popor întreg , ca să știrbească hotarele noastre]

N.Iorga / 28 iun.'39

-F R N-nu trebuie să înlocuiască parlamentul

[LD : Iorga pare în dezacord cu această nouă creațiune . Oare de ce ? Să fie idiosincrazia lui la ideea de partid ? Să fie o supărare nemărturisită pentru că nu se bucurase de onorurile convenite din partea noului regim ? În tot cazul , pune la punct zelul ferenist care făcea ravagii , devenind susținătorul Parlamentului .]

" Frontul acesta are un foarte frumos nume , are o uniformă care nu strică și are o conștiință de sine , care trebuie să se adapteze împrejurărilor Coroana , care avea nevoie de un sprijin , și l-a avut larg , un adevărat plebiscit în jurul Tronului -nu pentru ca " Frontul " să rămână în roșul de a înlocui Parlamentul ci tocmai pentru că atunci nu era Parlament , și pentru a arăta devotamentul Coroanei , pentru aceasta a trebuit să se arde căldura pentru Front .

Acesta este adevărul .

" Și chiar în Consiliul de Coroană , în care s-a discutat legea electorală - știu foarte bine cei care au participat - eu mi-am exprimat această părere :

< Până acum Frontul , de acum înainte Parlamentul . >

" Frontul , evident , cu garda lui , este tot ce poate fi mai bun pentru ca , în anumite împrejurări , în jurul Coroanei să se găsească mobilizate și alte forțe , decât ale maselor mobilizate de cine știe ce demagog . Țara a sprijinit prin " Front " Coroana , în primul rând , dar Coroana trebuie să se sprijine pe un Parlament liber [-----]

N.Iorga / 28 iun.'39

-Parlamentul: instituție de prim rang

[LD : Partitura lui Iorga diferă total de a celorlalți colegi senatori . Mie îmi dă impresia unor

regrete tardive , poate și a unor remușcări , precis a unei crescende enervări acumulate în această primă sesiune parlamentară . Pentru că , deși invocă Constituția , Iorga nu pare a cunoaște textul și spiritul ei , în ceea ce privește rolul și locul Parlamentului. Cât despre diferența dintre Senat și Adunarea Deputaților ...ea nu poate fi decât un elogiu parlamentelor de altă dată !]

" Constituția garantează pe Suveran. Constituția lasă țara liberă de a-și numi oamenii săi , **Constituția respectă Parlamentul** , care nu este un birou de înregistrare ,ci, dimpotrivă , Parlamentul, cu comisiunile sale, care lucrează și în timpul vacanței,este un organism viu , **care poate ajuta ,dar și opri în loc și evita acțiunea guvernului .**

" Nu numai atât , dar acest Senat , care a fost înfățișat, așa , ca o adunare de specialiști , cum te-ai adresa la *Institutul Meteorologic* sau cum te-ai adresa la *Societatea de Științe*, dimpotrivă ,acest Parlament , prin felul cum este compus ,a fost ridicat , prin Constituție, **în primul rang al instituțiilor garante ale libertății disciplinate a poporului românesc** " (aplauze prelungite) .[-----]

N.Iorga / 28 iun.'39

≡Iorga:Noul regim:legalitate ,libertate,unire

[LD :Dintre toți , Iorga pare a trăi în cea mai mare iluzie .Nici el , însă , nu reușește să fie convingător în ceea ce privește definirea regimului .]

"Și acum , încheind , domnule președinte și d-lor senatori , s-a văzut ce a fost înainte ,am căutat să dovedesc ceea ce este astăzi , într-adevăr , nu ca iluzie, dar ce este într-adevăr **ca libertate politică și ca drept al poporului românesc.**

" Puține propozițiuni vor ajunge ca să arăt ceea ce cred eu că poate fi de acum înainte : **să intrăm în lege cu toții , să intrăm sincer și deplin în lege** , fără a face un pas, fără a încerca să facem un pas dincolo de lege !

" **Să respectăm gândul uman** , care este un lucru sfânt și care , dacă este lovit , o națiune întreagă degenerază și un Stat nu se poate sprijini decât pe o civilizație națională hrănită din libertatea gândului uman .

" **Să ne unim** , nu prin favoarea pe care am căpătat-o la un moment și din care se face un privilegiu , **să nu înlocuim vechea clasă privilegiată printr-o nouă clasă privilegiată de jurăminte și de uniforme** ,ci **să strângem toate voințele** , peste orice privilegiu ,fiecare **sacrificând,unii o întreagă viață politică , iar alții un moment de noroc** care a căzut asupra lor, pentru ca , sprijinindu-ne pe clasele fundamentale , să umblăm pe o linie care să fie numai a noastră ,înlăturând tot ce este de aiurea ispită și tot ce este de aiurea amenințare !

"Să unim împreună **libertatea** , pe care nu o poate urmări nimeni până în fundul gândirii noastre ,**cu autoritatea** , fără de care orice societate se dărâmă .

Și atunci , **în jurul Regelui** , **spirit liber și spirit de autoritate** în același timp ,să începem era cea nouă , nu de la discursul nostru de aici , ci de la fapta pe care vom fi făcut-o împreună !" (aplauze prelungite)

N.Iorga / 28 iun.'39

72.)Victor Vâlcovici(FRN ,deputat ,Intelectuali),la Mesaj,Cameră ,28 iun.'39

(DAD, MO nr. 7 , șed. din 28 iun.'39 , pag. 128 - 131)

≡ Lovitura de Stat = revoluție morală ≡ Regim totalitar ?! ≡ Stat autoritar : păzirea legalității_ Vict. Vâlcovici / 28 iun.'39

≡Dezbaterile la **Răspunsul la Mesaj** :decentă și înțelegere

Făcând parte din **comisia care s-a ocupat cu redactarea Răspunsului la Mesajul Regel** , se înțelege că din capul locului face declarația că **va vota acest Răspuns.**

De asemenea , vrea să ușureze îndemnul lui Vaida , care a solicitat scurtimea discursurilor , promițând că se va opri imediat ce l se cere."

Toți oratorii care m-au precedat la această tribună au dat dovada de o decentă și de un înalt

spirit de înțelegere a seriozității vremurilor , care trebuie neapărat relevat .
Este o prelungire a fenomenului social pe care îl trăim de un an încoace ,
Este un corolar natural al loviturii de Stat de la 10 febr. 1938 ."[-----]
Vict. Vâlcovici / 28 iun.'39, retro 10 febr.'38

▣ **Lovitura de Stat =revoluție politică și morală**

"Această lovitură de stat este nu numai **o revoluție politică** , cum se spune adeseori , fiind că aceasta ar însemna să scoborâm valoarea marelui eveniment poilitic la dimensiunile superficiale ale unui lucru trecător ; ci marele fenomen de la 10 februarie 1938 , intăr mult mai adânc în sufletul nației însăși , **este o revoluție de ordin moral**, este o frământare și o **revizuire a tuturor conștiințelor românești**.

...**Atmosfera morală:cinism, blazare,descurajare,boală sufletească**

"Țara era în suferință morală mai cu seamă Era **o descurajare generală** în lagărul muncitorilor onești .**Cinismul** luase locul credinței .**Blazarea** luase locul entuziasmului . Toată lumea suferea de **o lipsă morală , de o descurajare totală** și nu mai era în stare să deosebească stările de lucruri , nici să reacționeze împotriva **odioaselor practici în care căzuseră partidele politice**; sau împotriva **iluminațiilor nechemați**,care , conștient sau inconștient,tindeau să ducă **țara în pârjolul pieirii** .
Sufeream cu toții de o boală sufletească ."

▣**10 febr.'38:redresarea conștiințelor**

"În momentul acela a venit strigătul Majestății Sale Regelui , sub forma de la 10 februarie 1938 Și , ca printr-o minune , s-au redresat toate conștiințele .
Lovitura de Stat din februarie trecut , este comanda Regelui nostru de a lua poziție în fața primejdiei . Și la comanda regală ,noi cu toții ne-am încolonat drepți și hotărâți să ne scuturăm de starea imorală morbidă , în care ne cufundaseră păcatele partidelor politice ."[--]
Vict. Vâlcovici / 28 iun.'39

-**FRN=națiunea electrizată de o voință unică**

"Frontul Renașterii Naționale este **națiunea toată electrizată în jurul unei voințe unice** .**Salutul acesta strămoșesc " Sănătate! "** , salutul pe care FRN l-a pus pe buzele tuturor , este expresiunea hotărârii noastre nestrămutate de însănătoșire .Sănătate și vigoare trupească , sănătate și vigoare sufletească ,iată ceea ce dorim noi neamului nostru ."
" În jurul acestei atitudini s-au depănat o serie de păreri , care merită să fie menționate , pentru că s-a făcut o reală confuzie."

...**Regim totalitar , de dictatură ?!**

< *Regim totalitar* > s-a spus câteodată ;< regim de dictatură > s-a spus altădată .În fond , când se spune așa, încercându-se să se omologheze situația din Țara Românească cu situațiile din alte țări , **se face o confuzie**."

" Ceea ce s-a căutat prin lovitura noastră de Stat , a fost **să se repună Statul Român în prestigiul și în autoritatea în care se găsea înainte vreme**,în prestigiul și autoritatea de care are nevoie pentru înalta misiune pe care trebuie să o îndeplinească Statul . Căci Statul are o înaltă misiune , mai cu seamă în Țara noastră, **de a păzi cu sfințenie și cu autoritate legile țării** și nu numai atât ,de a întreprinde în mod persistent , în mod insistent , un proces de educație națională care ne lipsește ."**Aceasta nu înseamnă Stat totalitar**,nu înseamnă **statocrația italiană** ,ci înseamnă pur și simplu o serioasă înțelegere a menirii Statului românesc. "

-**Educația cetățenească**

" Momentul când se intonează **imnul național este un moment solemn** el trebuie respectat , el trebuie păzit cu aceeași sfințenie cu care trebuie să păstrăm noi respect și pietate momentului când se citește Evanghelia în Biserică .

Ne lipsește această educație cetățenească și nu este cel din urmă lucru la care trebuie să ne gândim , pentru că toată puterea noastră sufletească se grefează pe această educație sau pe această lipsă de educație .**Popoarele care nu au știut să-și respecte Statul** și puterea națiunii , **au pierit , și noi nu vrem să pierim .**

" Pentru acest nobil scop , Statul are nevoie de autoritate . Se înțelege că el nu se substituie familiei , nu poate avea pretenția aceasta , deși poate educația de familie lipsește la noi în cea mai mare parte , dar Statul vrea , în orice caz , să întărească familia , s-o ajute în opera de educație ." Regimul în care trăim ne oferă atmosfera liniștită interioară , care este propice , care este necesară pentru munca constructivă .Deci acum ne punem pe lucru . "

Vict. Vâlcovici / 28 iun.'39

▫ Stat autoritar:păzirea legalității

" Vă trebuie legi pentru această victorie ? Parlamentul român vă face declarația solemnă că vi le va da cu urgența cuvenită , fără nici o dificultate și în cel mai sincer spirit de colaborare leală . (aplauze)" Mă îndoesc că numărul legilor ar fi cheia care ne duce la izbândă . Eu cred că , mai degrabă , **o înțeleaptă și bună administrație gospodărească**, în cadrul legilor țării , este mai eficientă (aplauze) **Nu avem nevoie de legi noi** . Să le păzim pe cele care le avem , cu stricteță . " (aplauze)

" **Stat autoritar** , care să întreprindă serios și insistent **educarea maselor în direcția aceasta , în sensul păzirii legilor** . Poporul nostru este un popor înțelegător. El este bun , este maleabil , se lasă condus și vă va urma și atunci când , poate , momentan , nu-i veți oferi o plăcere Pentru că el știe că în dosul desamăgirii sau amărăciunii momentane , se ascunde intenția dvs de bine pentru dânsul și vă va răsplăti cu recunoștința sa.

" De aceea, faceți apel la eforturile noastre ale tuturor , pentru ca într-o impresionantă solidarizare națională să putem da ceea ce națiunea așteaptă de la generația de astăzi . (vii aplauze)

"Nimeni nu va cârți împotriva muncii , pentru că timpul cârtilor fără de rost a trecut pentru totdeauna . Astăzi, problema existenței noastre cere, mai mult ca totdeauna , unirea tuturor fiilor acestui neam și noi, pătrunși de înaltă valoare națională a acestui advăr , vă spunem d-le prim-ministru : luați comanda mobilizării noastre sufletești și noi vă vom urma pe calea binelui , pentru propășirea țării și pentru înălțarea patriei

(Aplauze prelungite și îndelung repetate . Dl orator este viu felicitat de Armand Călinescu și de Al.Vaida -Voevod)

Victor Vâlcovici / 28 iun.'39

73.) **Alexandru Rosetti**(raportor) , **Concluzii la dezbaterile la Mesaj , 28 iun.'39**

(DAD, MO nr. 7 , șed din 28 iun.'39 , pag . 132- 133)

[LD: Din n.p.d.v. politic **discursurile au avut ca țintă critică regimul " vechi" , " partidist " , iar ca proslăvire, regimul nou** (căruia i s-a negat caracterul totalitar sau dictatorial) și osanale lui Carol II . Concluziile lui Rosetti nu sunt lipsite de interes, deoarece dezvăluie viziunea lui despre noul regim, cu accent nuanțat pe unele principii și etichete .]

[Alex.Rosetti / 28 iun.'39

▫ Regimul monarhic = emanație națională ▫ Regim democratic -autoritar

▫ Solidaritate în jurul MSR ▫Admirație și încredere în guvern

▫ Regimul monarhic = emanație națională Doc.integral : **fișier Parlament X]**

▫ Regimul monarhic =emanație națională

"Despre regimul monarhic, dl inginer Gigurtu a spus lucruri foarte juste și , la ceea ce a spus d- sa , cred că ar mai fi de adăugat sau de precizat mai degrabă un lucru , anume, că nu factorul timp diferențiază monarhia de dictatură , ci faptul că **puterile monarhiei emană de la națiune**.

" D-l deputat **Romulus Cândea**, în cuvântarea care a trezit atâta intrerere și pe care ați primit-o cu aplauze bine meritate , ca un istoric ce este , a arătat că **cele trei caractere ale monarhiei noastre**, și anume , caracterul **tradițional**, caracterul **național** și caracterul **autoritar** -sunt pe

linia noastră de dezvoltare istorică .

-Regim democratic –autoritar

[LD: iată o altă definiție aparent discordantă.Ea vine de la un filolog de mare autoritate care nu cred că se încurcă în terminologii și sensuri.Departe de a fi o chestiune de vocabular , această diversitate de percepție , nu demonstrează altceva decât eclectismul doctrinar ,caracterul hibrid și contradictoriu al noului regim.

"Cu acest prilej, eu socotesc bine să adaug unele precizii cu privire la **caracterul democratic al noului regim**.Unii dintre noi,d-lor deputați ,se sperie de cuvântul acesta " *democrație*",dar , evident , depinde ce înțelegem prin " *democrație*" .

Pentru unii,cuvântul acesta este un cuvânt de ocară , dar nu cred să fiu desmințit de onorata bancă ministerială afirmând aici că **regimul de astăzi își bazează popularitatea pe principii de largă democrație**,ce stau la baza concepției sale politice . (aplauze)

" Guvernul de astăzi- lucru acesta este îndeobște cunoscut,dar nu e rău să-l mai amintim de la această tribună **-este un guvern democratic, autoritar** , și ce probă mai bună despre aceasta decât însăși alcătuirea **parlamentului nostru** ,în care sunt **reprezentate toate clasele sociale ale țării noastre** ."În legătură cu aceste observațiuni , constat că au fost glasuri , e adevărat izolate ,care au adus o notă discordantă în această materie.

[Alex.Rosetti / 28 iun.'39](#)

☞ Solidaritate în jurul MSR;

"Nu-mi rămâne acum , în concluzie, decât să spun că din discuția asupra proiectului de Răspuns la Mesajul Tronului , se degajează **desăvârșita solidaritate a tuturor claselor sociale ale acestei țări și a minorităților etnice , reprezentate în Parlament** , în jurul MSRegelui (vii și prelungite aplauze) și în jurul guvernului țării " (vii aplauze)

" Față de opera de construcție a țării săvârșită de MSRegele și de guvern, dați-mi voie, d-lor deputați , în calitatea mea de raportor , să afirm o dată mai mult , profunda mea admirație și încrederea desăvârșită **în noul regim democratic al țării** și în marele bărbat de Stat ce stă în fruntea guvernului, d-l Armand Călinescu (aplauze prelungite)

[Alex.Rosetti / 28 iun.'39](#)

---

74)Armand Călinescu(ex-PNȚ,prim ministru, ministru de Interne, ad-interim

Armata)discurs -concluzie la dezbaterile la Mesaj , Adunarea Deputaților , 28 iun.'39

(DAD,MO nr. 7 , ședința din 28 iun.'39 , pag . 133- 138)

[LD : În aceeași zi ,dimineața, Vaida-Voevod îi dădea cuvântul lui **Armand Călinescu** în Adunarea Deputaților.În fața senatorilor ,rostește discursul **Victor Iamandi**.

C.Argetoianu îi dă cuvântul.Toți patru **fuseseră lideri ai partidelor democratice** ,iar acum deveniseră "**stâlpi**" ai **regimului carlist ,martori și părtași ai acestuia** .

Doc.integral : fișier PNȚ XVII]

[Armd.Călinescu / 28 iun.'39](#)

☞Vechiul regim a căzut singur, a fost abandonat

[LD :da, la capitolul " diagnostic" , suntparțial de acord cu Armand Călinescu .Indiferent de acest acord (două subiectivități atât de diferite !) ,contează foarte mult aceste explicații , pe care le pot corobora cu destăinuirile din *Jurnalul* său.Nu poate fi negată îngrijorarea lui autentică , nu poate firespins procesul lui de conștiință ,nu poate fi ignorată motivația sa patriotică .
Și totuși, cum poate fi explicată această metamorfozare ?]

"Dar , d-lor deputați, cum am ajuns noi la această situațiune ? Ce anume a determinat-o ? Și prin ce mijloace s-a edificat acest regim ? Să-mi dați voie să mă opresc un momentasupra acestei chestiuni și să vă arăt **cum am înțeles eu acest proces**.

" Mai întâi, d-lor deputați ,**vechiul regim nu a fost răsturnat .El a căzut singur** (vii aplauze prelungite)**Vechiul regim nu a fost izgonit ,el a fost abandonat de proprii lui reprezentanți . "**
Coalițiile cele mai bizare au făcut să dispară orice putință de orientare ideologică

[Evidentă referire la pactul PNȚ –G de F] (vii aplauze prelungite)

Baza însăși a regimului de partid s-a văzut minată prin calculele mărunte ale conducătorilor [Evidentă referire la Maniu, Brătianu , Goga,ș.a.]

Și dacă la aceasta se adaugă o imensă oboseală a aparatului de Stat ,care ,zdruncinat permanent de nevoile de partid , își uitase menirea lui și scoborâse însăși ideea de autoritate , avem imaginea limpede a situației ."

Armd.Călinescu / 28 iun.'39 , retro'dec'37 -ian'38

...Îngrijorarea ministrului de Interne

" Cel care are onoarea de a vă vorbi astăzi,asuma atunci greua sarcină de a păzi ordinea în țară . Cred, d-lor deputați,că **nici o dată un om politic nu s-a aflat în fața unei mai dificile probleme de conștiință "**

" **N-am ezitat însă** . Am socotit ca o datorie de patriotism îmi impune să informez exact pe Suveranul meu **despre situația reală din țară** .D-lor deputați, pentru lămurirea acestui moment istoric, trebuie să declar că **cele mai mici evenimente erau cunoscute , rostul lor cântărit, și soluțiunea întrevăzută** .

«Coroana salvatoare

" În mijlocul agitațiilor, în mijlocul descurajării și lașității generale ,**un singur om era calm ,hotărât și sigur.Era Maiestatea Sa Regele** (Aplauze prelungite, îndelung repetate , urale puternice ; Adunarea aplaudă în picioare)Și dacă vreodată , în istoria acestei țări ,Coroana a fost în adevăr salvatoare,prin **rolul de arbitru și printr-o inițiativă curajoasă** , apoi acel rol s-a văzut îndeplinit la 10 februarie 1938 .(Aplauze prelungite) [-----]

#Pericolul războiului civil

" Ne găseam , d-lor deputați ,**la marginea prăpastiei** .În fața noastră se deschidea **erspectiva războiului civil sau închinarea la străini** .

Și în ceasul acela , **Regele a salvat Țara ."** . (Aplauze prelungite, îndelung repetate)

Armd.Călinescu / 28 iun.'39 , retro ' 10 febr.'38

«Guvernul Miron Cristea =guvernul foștilor premieri

" S-a constituit îndată **acel memorabil guvern**, care reunea pe **foștii președinți de Consiliu** ,având în frunte pe venerabilul Patriarh al Țării.Și s-a început **construirea noului regim** ,într-un ritm și cu o desfășurare de energii nebănuite .Țara întreagă s-a mișcat .A fost deajuns un act de hotărâre ,pentru ca neamul acesta să-și găsească liniștea.Iar **manifestarea plebiscitară de la 24 februarie** a fost în realitate **expresiunea dorinței unanime de reînnoire și de salvare** . (Aplauze prelungite) [-----]

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

-Repunerea Statului în drepturile firești .

" Care a fost metoda urmată de guvern în această nouă conjunctură ?Care au fost mijloacele lui ? " S-a vorbit , d-lor deputați,de dictatură . Pe mine cuvintele nu mă impresionează .

Dar , mă rog, **ce fel de dictatură ?** În locul toleranței demagogice , care ascundea ieri satisfacerea intereselor personale, noi am **pus autoritatea în slujba intereselor de Stat** (Vii aplauze)" **Libertatea individuală ?** Foarte bine ! Ași vrea să știu cine în această țară a fost împiedicat să-și dezvolte personalitatea sa, cine a fost împiedicat să-și exercite profesiunea sa, cine a fost oprit să-și câștige existența ? Prin urmare, libertatea omului, da. **Dar libertatea desmățului, libertatea de a distruge Țara , aceasta niciodată !**

(aplauze prelungite și îndelung repetate)

" Prin urmare,**reînnoirea ordinii , întărirea ideii de autoritate** ,repunerea Statului în drepturile lui , iată prima sarcină ce se impunea noului regim ."

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

-Revoluție sufletească :solidaritate națională

"Ceea ce caracterizează de asemenea regimul nostru , ceea ce constituie particularitatea lui și valoarea lui, în același timp, este că **el nu a constat într-un partid nou**, care a învins pe cel vechi ,**el nu a constat nici într-o categorie socială sau o generație nouă**,care a înlocuit pe altele așa cum s-a întâmplat în multe țări aiurea.

" Nu,revoluțiunea noastră **a fost mai degrabă o revoluție sufletească** , o schimbare de **mentalitate** , **o minunată revizuire de conștiințe** .(vii aplauze)

-Întreita adeziune a țării:plebiscitul,aderența la FRN ,alegerile

[LD: este esențial să găsim cumpăna cea dreaptă la aceste afirmații.Contestând argumentele lui lui Călinescu, trebuie să le dezvăluim falsitatea, sau superficialitatea, sau demagogia, sau farsa .

Pentru că, formal,aceste **instituții "consultative" – plebiscitul,aderența la o formațiune,participarea la alegeri** –sunt metode (și dovezi)din arsenalul democratic

Esențialul este **caracterul autoritar imprimat și măsurile restrictive ce le-au**

însoțit :desființarea pluralismului politic,inversarea puterilor în stat ,ș.a]

"**Ea a antrenat imediat toată țara activă** .De aceea ați văzut dvs în **trei manifestațiuni succesive**, ilustrându-se acest proces." **Plebiscitul** a adus peste 99 % din vocile îndreptățite , în favoarea acestui regim.**Înscrierile în Frontul Renașterii Naționale și ultimele alegeri legislative**,cu acea excepțională participare la vot , au venit să întărească desăvârșirea procesului sufletesc." Da d-lor,**Țara s-a transformat** și cum spuneam adineaurea,nu cu învinși și învingători ,ci **printr-o solidaritate națională** .(aplauze prelungite) [---]

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

-Guvernul Armand Călinescu:în slujba poporului și a Coroanei

[LD : Mica clipă de glorie , pentru un prim-ministru care se declara , cu modestie,în slujba poporului și a Coroanei ,și care și-a asumat ,cu orice risc,să schimbe regimul politic, sistemul și mecanismele constituționale,stilul de guvernare ,mentalitățile]

"Nu am examinat toată activitatea desfășurată spre a crea un titlu de merit pentru acest guvern sau pentru singuraticii lui membrii. Nu .Acesta era sistemul vechi , care avea nevoie de reclamă electorală .[---]" **Meritul acestei redresări istorice** , revine însă poporului întreg ,care a vădit minunatele sale calități .(vii aplauze) **Și revine Coroanei**, care a știut să înfrunte toate greutățile și cu o energie și un mare patriotism **a conceput și condus această acțiune mântuitoare** .Noi suntem trecători pe aceste bănci .**Poporul și Coroana sunt permanente** și aceasta asigură triumful definitiv al marelui opere și aceasta ne dă liniștea zilei de mâine (aplauze, urale;Adunarea ovaționează în picioare ; voci : afișarea discursului ! ; membrii guvernului și ai Adunării fericită călduros pe președintele Consiliului)

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

75.)Victor Iamandi(ministr.Juștiției),Concluzii la Mesaj, Senat,28 iun.'39

(D.S.,MO 9, șed. din 28 iun.'39 , pag. 192- 200)

Victor Iamandi / 28 iun.'39 Document integral : **fișier PNL-1, XIII**

▣ Atmosfera senatorială : solidaritate și concordie națională

▣ Mărturisire de conștiință :Oamenii noului regim

▣ Discreditarea reciprocă a clasei conducătoare

▣ Căderea guvernului Tătărescu II = un bine pentru Țară

▣ Guvernul Goga = pericolul unui război civil

▣ Lovitura de stat din 10 febr.'38

▣ Guvernul Miron Cristea = guvernul primilor miniștri opoziție

▣10 februarie - lovitură de Stat ?! ▣ Carol II - salvatorul Țării !

▣ Guvernul MSR = salvatorul ordinii publice și existenței Statului

guvernul așezării Statului pe noi baze;guvernul unei mari opere constructive

▣Regimul Renașterii Naționale]

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣**Solidaritate și concordie națională**

" Domule președinte, d-lor senatori , discuțiunea proiectului de *Răspuns la Mesajul Tronului* a însemnat pentru Senat prilejul unei impresionante și viguroase manifestațiuni de solidaritate și concordie națională . Dragostea respectuoasă și devotamentul nețărmurit față de Suveran, solitudinea pentru interesele superioare și permanente ale Statului ,ca și față de instituțiile sale fundamentale ,aprobarea necondiționată și entuziastă la acest regim,aprecierea elogioasă a operei realizată de de guvern și asigurarea colaborării dvs la acțiunea de asanare morală și materială a țării,pe care o întreprindem , au dat acestei discuțiuni un caracter de înaltă și vibrantă uniune sufletească "[-----]
Victor Iamandi / 28 iun.'39

#Mărturisire de conștiință:oamenii noului regim

" Îmi veți da voie , înșă , d-lor senatori , să socot că situația nouă,cu schimbările ei fundamentale,cu situațiile noi care s-au creat ,cu ritmul de viață necunoscut până acum la noi în țară , și cu mentalitățile răuvoitoare care caută să se difuzeze în toate direcțiile vieții noastre naționale în acest ceas,o cercetare mai atentă și în special o explicație mai complectă și mai concludentă asupra tuturor acestor evenimente prin a căror înlănțuire s-a ajuns la transformările ce s-au înfăptuit în România de un an și jumătate .N-am ajuns să deținem aceste funcții de răspundere ,nici prin faptul că am fi fost stăpâniți de ambiții și nici prin considerațiuni lăaturalnice,ci **suntem aici chemați la datorie ,în serviciul devotat și activ al Coroanei și al țării** (aplauze puternice) [-----]
Victor Iamandi / 28 iun.'39

-Clasa politică românească=continuitate patriotică

-Trecutul =parte integrantă din istorie și conștiința fiecăruia

[LD : fără a nominaliza sau culpabiliza,Iamandi pune la punct pe toți zeloșii "*anti- democrați* ", pe toți **pătimașii ranchiunoși** , care au supralicitat păcatele vechiului regim.

Nu se dezice de acest trecut,și-l asumă ,il pune într-o lumină patriotică .

Și acest Senat cu hulitorii de până atunci, îl aprobă și-l aplaudă.

Șocant(și demn de discutat)la ex-liberalul Iamandi este negarea existenței regimului democratic în România,etichetarea lui ca "artificial" și de "import"...punând în paranteze și sub semnul întrebării toată prestația lui politică de până atunci. Pentru că asta este I.e.p.ă.d.a.r.e și nu a s u m a r e]

" Din examenul pe care îl voi face asupra situației politice care a determinat chemarea noastră la posturile de comandă pe care le deținem- sunt convins că și dvs **veți găsi o strânsă legătură între rolul nostru de ieri și rolul nostru de astăzi** .[----]noi n-am avut **pretenția**, care desigur n-ar fi serioasă ,**de a crede că lumea începe de la noi** , pentru ca să întrebuițez o formulă mai potrivită situației ,că de aici înainte va fi mai bine, numai pentru că , pe aceste bănci, suntem noi .**N-am înțeles și nu înțelegem să ne situăm în afara istoriei țării**.[.....]

avem un trecut despre care nu putem spune că nu a beneficiat de **conducerea unor personalități de elită,căroră nu le-a lipsit**, în momentele grele prin care a trecut deseori Statul și neamul nostru ,**nici patriotismul și nici înțelegerea clară a intereselor generale**, pe care le-au apărat cu o hotărâre neclintită și cu o vrednicie necontestată .(aplauze)

" **Trecutul face parte integrantă din conștiința, din pregătirea și din mentalitatea fiecăruia** dintre noi.**Dacă n-am avea un trecut** ,dacă în urma noastră n-ar exista înfăptuiri și atitudini care să fi fost rezultatul unor concepțiuni sănătoase și a unor porniri generoase -

n-am puteaa avea autoritatea necesară de a îndeplini însărcinările ce ni se dau și , mai ales,n-am avea cutezanța să pretindem că prin acțiunea noastră, pregătim viitorul."[-----]

Victor Iamandi / 28 iun.'39

#Regim democratic în România ?! - Nici o dată !

#O titlatură , o creațiune artificială !

[LD : Prin ce proces de conștiință și prin ce retransare ideologică,a putut liberalul militant care a

fost Victor Iamandi ,să se decidă de doctrina și înfăptuirile partidului național -liberal , să îmbrățișeze doctrina conservatoare a "*formelor fără fond* " și a "democrației artificiale " ?
Și când și de ce s-a produs declinul acestei metamorfozări ?Aceasta din punct de vedere stric personal , pentru o eventuală biografie individuală.Dar dacă afirmațiile de acum sunt valabile și sincere ?La fel ca Iamandi, nu trebuie să mă întreb și eu dacă a fost cu adevărat regim democratic în România ?Și dacă n-a fost , ce a fost și de ce regimul carlist ar reprezenta obligatoriu o dictatură , un regim totalitar ?]

"La noi în România , s-a spus în toate ocaziunile și de către toți oamenii noștri politici , că **regimul politic ce s-a instaurat la 1866** , n-a încetat de atunci și până astăzi,**de a fi un regim democratic** .S-a spus, desigur, de bună credință acest lucru ,având poate convingerea că ,într-adevăr **în România a existat un regim democratic** .

"Noi credem însă că în țara noastră **n-a fost nici o dată un regim democratic adevărat și real** . Acest regim **a fost mai mult o titulatură, fiind o creație artificială și fără nici o legătură mai serioasă cu fondul vieții noastre politice și sociale**"[----]

Victor Iamandi / 28 iun.'39

#Discreditarea reciprocă a clasei conducătoare

[LD :sunt absolut de acord cu aprecierile lui Iamandi în privința acelei discreditări reciproce . a oamenilor din partidele politice. Și totuși , una din două :sau această discreditare reciprocă era întemeiată pe efectivă degradare morală a clasei politice și a sistemului ,și atunci reacția mișcărilor extremiste a fost firească și legitimă , și nici nu poate fi taxată de mișcare extremistă ;sau această discreditare era neîntemeiată , exagerată , supralicitată politicianist,și atunci ... partidele trebuiau apărate ,sprijinite moral,dar nici într-un caz dizolvate !
Ori , după cum se știe, "*mișcărilor extremiste*" au fost reprimate cu duritate ,dar, concomitent , și partidele fuseseră dizolvate !]

"După cum spunea d-l Președinte al Consiliului, în admirabilul său discurs de azi dimineață de la Camera, **se ajunsese la discreditarea reciprocă a tuturor oamenilor care alcătuiau clasa noastră conducătoare** .[----]

"Apoi neajunsurile firești ale **crizei economice** , unele reacțiuni împotriva abuzurilor și a deviațiilor morale ale cărmuitorilor ,toate acestea au mărit în conștiința mulțimilor haosul și neîncrederea în clasele conducătoare . [----]

" Oricât ar fi încercat unii dintre noi să facă acțiune de apostolat în mijlocul maselor,nu puteau să restabilească echilibrul sufletesc în conștiința acelor oameni care de atâtea ori fuseseră înșelați . "[-----]

" Am ajuns la sfârșitul expunerii mele și trebuie să constat , cu deosebită satisfacțiune ,că toate punctele de vedere asupra situației de astăzi și a problemelor ce interesează Statul , au căpătat prin aplauzele și atitudinea dvs ,**întreaga adeziune a Senatului**.Ceea ce trebuie însă să rămână pentru oricine , ca o încheiere definitivă și a expunerii mele și a logicii implacabile a evenimentelor care ne-au adus la situația de astăzi , este că **regimul de ieri , cu ideologiile lui contradictorii,și în cea mai mare parte perimate, cu scăderile lui,cu lipsa lui de adaptare,cu insuficiența mijloacelor de conducere și cu totala lui carență de autoritate-nu se mai poate întoarce nici o dată** ."(aplauze)

«Iamandi:regimul renașterii naționale

"S-a început, domnilor , o eră nouă . S-a intrat , definitiv,**într-un regim nou,regimul muncii creatoare, regimul disciplinei naționale,regimul solidarității sociale și al comuniunii sufletești, regimul luptei pentru credințele și ideile autorității și al ordinii morale,regimul renașterii naționale** .

"**Acest regim se va desăvârși** sub conducerea luminoasă și patriotică a Marelui Nostru Suveran, ajutat de hotărârea neclintită și adâncul devotament a întregului nostru Popor. Acest regim va constitui pentru ziua de mâine,**un strălucit exemplu** al vredniciei de care Neamul nostru întreg s-a dovedit a fi capabil ,în momentul de grea răscruce a destinului sale . [----]În ceea ce ne privește susținem că ceasul pe care l-am trăit **este un ceas cu adevărat istoric** .Dacă am știut sau nu să ne ridicăm la înălțimea lui, aceasta rămâne la **aprecierea**

posterității și a Istoriei.

În orice caz , îndrăznim să spunem că **nu ne este teamă de verdictul ei . "**
(aplauze prelungite, îndelung repetate , ovații.)

Victor Iamandi / 28 iun.'39

76.)Modificări la legea actelor civile ale membrilor Casei Regale ,4 iul. '39

/Armand Călinescu citește *Mesajul Regal* –(contrasemnat de el și de Vict.Iamandi ca ministru al Justiției)

/Adrian Brudaru - raportor la Lege .

(DAD, MO 8 , 4 iul.'39 , pag. 172-174)

-Al.Vaida-Voevod:dă cuvântul lui Armand Călinescu pentru a citi un Mesaj Regal

-Armand Călinescu :citește **Mesajul regal** care însoțește proiectul de lege pentru completarea unor dispozițiuni din legea privitoare la actele civile ale Familiei Domnitoare , care se trimite la comisia de legislație civilă .

▣ **Expunerea de motive.**

"Legea privitoare la actele civile ale membrilor Familiei Domnitoare **stabilește că Regele etse Capul Familiei Regale**, drepturile sale extinzându-se și asupra acelor persoane care au încetat de a mai face parte din Familia Regală .

" În acest sens, art.4 din lege prevede că **foștii membri ai Familiei Regale nu se mai pot folosi de numele înregistrat** de ministrul Justiției și **nu pot adopta un alt nume** decât cu autorizarea Regelui .

" În spiritul acestor dispozițiuni, proiectul de față , printr-un articol unic ce va fi introdus ca aliniat la art.4 al menționatei legi ,stabilește că **Regele** , în calitatea sa de Cap al Statului și al Familiei Domnitoare , **va putea acorda titluri de nobleță** foștilor membri din Familia Regală
"Dispozițiunea din proiect este destinată a se aplica în cadrul Statutului privitor la membrii Familiei Regale, fiind în acord cu prevederile Constituționale.

Într-adevăr,Constituția de la 27 februarie 1938 ,prin **art. 6** - în deosebire de vechea redacție a art. 10 din Constituția anterioară-prevede **numai că în Statul român nu se admite nici o deosebire de clasă socială .**

Astfel fiind,este evident că **dreptul Regelui de a înființa și conferi titluri de nobleță**, care au un caracter strict onorific, **nu știrbește întru nimic principiul egalității în fața legii .**

" Nedând naștere la nici un privilegiu de clasă socială ,textul proiectului este în perfectă armonie cu normele Constituționale și corespunde, totodată , unei situațiuni complet justificate și legitime ." Supunând acest proiect deliberărilor domniilor voastre , suntem convinși că va găsi întreaga d-voastre aprobare .

Președintele Consiliului de Miniștri ,Ministrul Justiției,Ministru de Interne și ad-interim al Apărării Naționale,Victor Iamandi,Armand Călinescu

Se pune la vot proiectul :

Votanți : 170 Bile albe , pentru :86 ;Bile negre, contra :3

Adrian Brudaru * / 4 iul.'39

▣**Adrian Brudariu:Raportul Comisiei de legislație civilă**

[LD :În 1939, avea 46 de ani.Nu știu ce politică făcuse înainte , dar după '44 ,a condus Fr.Plugarilor din Gorj.Asta nu l-a scutit de pușcărie.L-am cunoscut după '68,când a venit la "Magazin Istoric)

Notă:Născut la Dobrovăț (Iași),în 1893 .A fost arestat la 2 dec.'1956,la Timișoara,și eliberat de la Jilava pe 13 ian.'58 (Cf. C.Ionițoiu, Dicționar , pag. 275)

"Membrii Comisiunii de Legislație Civilă, Comercială și Penală , întrunindu-se în numărul cerut de Regulamentul Camerei , în ședința sa din 28 iunie 1939 , sub președinția d-lui Alfons Horoveanu ,președintele Comisiei , au luat în cercetare proiectul de lege pentru completarea [-] și, după discuțiunile urmate ,pentru motivele arătate în expunerea de motive,**îl primesc în**

întregime , astfel cum a fost prezentat .

" Constituția anterioară din 28 martie 1923, desființând privilegiile de clasă , prin art. 6 , face însă din *Statutul Familiei Regale* o legislație aparte . Această dispoziție dă puțință Șefului Casei Regale să reglementeze titlurile pe cari le poate înființa și conferi membrilor Casei Regale

/Precedent: Mihai, "Mare Voevod de Alba Iulia"

"Avem de altfel și un precedent : Prințul nostru moștenitor, la 8 iunie 1930 , a fost numit prin lege specială *Mare Voevod de Alba Iulia* .

Dat fiind că aceasta este o prerogativă regală care , față de art. 91 din Constituția din 1923 , conform căreia Regele nu avea alte puteri decât cele prevăzute acolo **-text care a dispărut din actuala Constituție** , urmează ca Regele , în calitate de Sa de Cap al Familiei Regale , are dreptul și puterea de dispozițiune în ceea ce privește Membrii Familiei Regale .

" Așa fiind e mai mult decât o datorie pentru reprezentanții Națiunii , să admită modificarea art. 4 din Statutul Familiei Domnitoare , adăugându-se ca aliniat [-----etc etc .-----] Rapoartor , Adrian Brudaru

▫Proiect de lege

Articolul unic

Art.unic -Art 4 din legea privitoare la actele civile ale membrilor Familiei Domnitoare , se completează astfel : "**Odată cu autorizarea adoptării unui alt nume sau ulterior acestei autorizări , Regele, prin Înalt Decret Regal , va putea înființa și conferi titluri de nobleță foștilor membri din Familia Regală "**

Armand Călinescu, Victor Iamandi

77.)M.Ralea (ministrul Muncii) , expozeu la legea breslelor ,Cameră ,10 iul.'39

(DAD, MO nr. 10, șed. din 10 iul.'39, pag. 234- 239)

[LD:recunosc faptul că acest intelectual mi-a devenit antipatic.Să fii om de "stânga" , **doctinar țărănist ;să fii membru marcant și parlamentar PNȚ** ca apoi să devii **stâlp al regimului** carlist ;să treci **de partea comuniștilor după '44**; să știi că vechii tăi colegi de partid și guvernare zac și mor prin închisori , parcă este prea mult într-o viață de om .La fel de antipatic îmi din aceleași motive ,îmi este și Ghelmegeanu.Dar ei erau în 1938, și trebuie să-i judec cu obiectivitate pentru poziția de atunci.

▫ *Constituția și Legea electorală* = anticiparea breslelor ▫ A trecut vremea imitațiilor formelor fără fond.▫ Ideea profesionalistă = ideea secolului ▫ Profesiunea = fundamentul societății moderne▫ Ideea profesionalistă la români : rolul educativ ▫ Curentul individualismului :

manifestare și consecințe dezastruoase ▫ Curentul concentrărilor sociale

/Economic : intervenționismul , dirijismul de stat

/Politic : concentrarea în mari partide

/Etic : solidarism social și național

▫ Profesionalismul = armonie socială ▫ Profesiunea = baza partidului unic.

▫ *Legea breslelor* = substrat organic al revoluției noului regim]

M.Ralea / 10 iul.'39

▫ Constituția și Legea electorală =anticiparea breslelor

" Legea pe care am onoarea s-o prezint înaintea dezbaterii dvs , este o lege care vine oarecum cu întârziere , fiind că ea este un corolar direct , cu necesitate impus de cele două mari reforme ale regimului actual , de *Constituția țării* și de *Legea electorală* .

Prin această lege , **se dă un conținut concret anticipațiilor legii electorale și prescripțiilor directe ale Constituției** ."Constituția noastră prevede , într-un spirit perfect clar , **un punct de vedere profesionalist** . Este necesar , așa dar , ca , satisfăcând acest spirit al Constituției , să ajungem la o organizare , la un substrat de structură ,care să servească de bază noii așezări constituționale . "[-----]

M.Ralea / 10 iul.'39

▣ Evoluția structurilor de organizare

[LD : este atât de aiuritor ce spune , încât ar trebui să amendez fiecare afirmație.Cu pretenții doctrinare , Ralea combină sui-generis teorii și noțiuni ,care nu sunt nici istorice , nici sociologice, nici politice.Un galimatias cum rar mi-a fost dat să aud la tribuna parlamentului , și totul pentru a condamna ... existența partidelor]

" Sunt trei feluri de forme de Stat .Forme de stat democratice , marile democrații ale Apusului ; forme de Stat dictatoriale : țările totalitare ;forme de Stat socialiste : Rusia .

În toate părțile , cu diferite variante , ideea aceasta a grupării oamenilor după profesii , după solidaritatea meseriei pe care o exercită , care se îndeplinește ca un fel de fatalitate istorică , care aduce variațiuni de loc , de mentalitate și de timp ,în fond este una și aceeași . " [---]

M.Ralea / 10 iul.'39

▣ Structura organizatorică verticală a breslelor

[LD , 29 mai 2004. Iată am o iluminare : frica , frica de răsturnare ,a stat la baza majorității actelor dure luate de Carol ! I-a fost frică de legionari ? I-a lichidat ! I-a fost frică de partidele politice democratice ? I-a dizolvat ! I-a fost frică de controlul parlamentar ? I-a modificat structura și funcțiile ! I-a fost frică de sindicate ? I-a înlocuit cu aceste bresle dispersate pe ramuri ! I-a fost frică de spiritul tineresc ? I-a disciplinat cu străjeria și premilităria ! Numai că suma acestor frici ... dezvăluie un om vulnerabil și laș ! Acesta a fost Carol .Dar colaboratorii lui ? Dar acest Mihail Ralea ?]

" Deasupra breslei , în ordinea verticală , vine un al doilea etaj,pe care îl ocupă Uniunile. Este deajuns ca în două ținuturi , două bresle să se formeze, pentru ca ele să poată alcătui , în Capitala Țării,o Uniune.

Am evitat de a pune deasupra Uniunilor încă un al treilea supraorganism ,ca în Italia, în Portugalia, în Franța și în majoritatea țărilor :confederația ,fiindcă ne-am gândit că,în momentul când **Statul autoritar își creează o anumită mentalitate** ,și un anumit echilibru ,**ar fi ,poate ,periculos de a asocia mai multe profesii la un loc ,care ar putea forma uriașe organizațiuni rivale**,diminuând încetul cu încetul ,**autoritatea organizației de Stat** Urmează ca din experiența ulterioară a funcționării legii ,să vedem ce dă această primă organizare , pentru ca , după aceea, să putem medita dacă este cazul

de a trece mai departe la aceste organizațiuni de asocieri de profesii : confederațiile .)! " Deasupra Uniunilor , al treilea etaj și vârful piramidei îl formează

Consiliul Național al Breslelor , o inovație a noastră , și care este un organism jumătate administrativ , prezidat de primul ministru .Din el fac parte : ministrul Muncii, ministrul Economiei naționale, al Agriculturii,al Comunicațiilor , al Educației naționale, delegați ai Uniunii Camerelor profesionale , reprezentanți ai industriei și comerțului, ai salariaților ai intelectualilor, și specialiști în legislația socială . El se reunește de patru ori pe an , coordonează diferitele interese ale politicii sociale generale ,dă directive și aplanează conflictele , acolo unde se ivesc .[-----]

M.Ralea / 10 iul.'39

▣ **Legea breslelor = substrat organic al revoluției noului regim**

" D-lor deputați, aceasta este legea pe care o supun deliberărilor dvs. Acesta este edificiul , simbol al timpului pe care îl trăim , menit **să servească de substrat organic revoluției noului regim.**" Acesta este **edificiul care înlocuiește luptele sterile și înveninate între partide politice și între sinistre ambițiuni personale din vremea fratricidă în care românii se urau între ei** .Acesta este edificiul care **înlocuiește trândăvia și parazitismul** lipsei de profesie ,**diletantismul celor care se credeau buni oricând , la orice** ,prin spiritul de competență și de specialitate , care singur va asigura marile potențiale de creațiune ale neamului românesc și-l va face să-și îndeplinească misiunea pe care l-a dat-o destinul lui istoric " (aplauze prelungite și îndelung repetate .DI ministru este felicitat de primul ministru, de miniștri și de deputați)

M.Ralea /Legea breslelor / 10 iul.'39

78.) **Mesajul Regal de închidere a sesiunii Corpurilor Legiuitoare , 11 iul.'39**

(DAD, MO nr. 11 , șed.din 11 iul.'39 , pag. 247)

[LD : Regele Carol nu mai vine în Parlament să citească Mesajul. Până și în părăsirea acestui protocol , se observă indiferența pentru această instituție . Mai mult , nici o apreciere privind contribuțiile deputaților la clarificările doctrinare privind noul regim. Nici măcar nu sunt amintite toate legile discutate și adoptate (ex. legea breslelor) Poate mă înșel, dar cred că este ultima apariție a lui Armand Călinescu la tribuna Parlamentului .]

Al.Vaida -Voevod dă cuvântul lui Armand Călinescu care citește Mesajul

Al Vaida mulțumește deputaților pentru munca depusă .

" D-lor deputați, de la prima manifestare a activității dvs legiuitoare , am avut mulțumirea să constat că **noua alcătuire** dată **Corpurilor Legiuitoare corespunde cu totul așteptărilor Mele.**

" Competința adusă la discuția proiectului de lege pentru valorificarea grâului ,pe care Guvernul meu l-a supus dezbaterilor Corpurilor Legiuitoare ,îmi întărește credința cu privire la roadele colaborării dvs și guvern .

" Proiectul legii pentru așezarea **Corpurilor profesionale** ,cum și proiectul **Statutului funcționarilor publici** , au fost depuse pe birourile Corpurilor Legiuitoare și activitatea dvs urmează să se desfășoare în comisiile permanente ale fiecărui Corp Legiuitor .

" Mulțumindu-vă pentru munca rodnică ce ați depus,și încrezător în opera pe care guvernul Meu o înfăptuește ,Eu declar închisă sesiunea Corpurilor Legiuitoare .

Carol (aplauze prelungite)

Vezi fișierul următor

Guvern g-ral Argeșanu, 21 sept.'39 -

Guvern Const Argetoianu ,sept.-24 nov.'39

Guvern Gh.Tătăărăscu , 24 nov.'39 iul.'40

-----

79) **25 nov.Deschiderea sesiunii parlamentare**

(A.I.C, fond PCM, dosar nr.169/1939, fila1-15)

[LD: este evident că sesiunea parlamentară s-a ținut , aproape exclusiv , pentru a fi ratificate cele **260 decrete-legi dintre sesiuni .**]

▀Mesajul regal

-Omagierea solemnă a lui Armd.Călinescu

-Războiul înrăurește politica țării

Sesiunea se convoacă într-o **situație politică schimbată** .

"**Războiul**, ce nu se înfățișa decât ca o amenințare într-o stare de dramatică încordare internațională, **a izbucnit aproape de hotarele noastre** "

Europa resimte un conflict **a cărui durată nu poate fi precizată**.

Sub asemenea tragice înrâuriri ,**politica țării nu putea să nu se resimtă ,avântul constructiv fiind deviat din țelul său.**

-Politica pacifică a României: neutralitate și înarmare

"Afirmarea politicii noastre de pace se sprijină pe conștiința de o înaltă conștiință etică a unor drepturi cetățenești egale tuturor celor ce locuiesc pe pământul țării noastre .

Iar înarmarea noastră are la obârșia ei instinctul de conservare al unui neam care de-alungul

Istoriei nu a luptat decât ca să-și apere așezările și moșia

Prin neutralitate și înarmare România a făcut eforturi și sacrificii mari "

▀Decretele regale de numire a cabinetului Tătăărăscu (din 24 nov.)

În prima ședință a celei de-a doua sesiuni FRN, Gh.Tătăărăscu a dat citire decretelor regale prin care se aproba **demisia lui C Argetoianu** și el **era numit premier și ad-interim la interne**. Membrii cabinetului și departamentele la care au fost numiți.

(DAD, MO.nr 12, 25 nov.'39, pag.250)

/Voievodul Mihai – senator

(DS,ibidem, pag.297)

Moștenitorul tronului, **Mihai,voevod de Alba –Iulia, depune jurământul de senator**

Întâmplarea face ca , în acea zi, să se împlinescă **25 de ani (25 nov.1914)de când intrase în Senat Carol al II-lea**

[LD :nu vreau să fac speculații pe această temă dar coincidența aceasta ,ca cei doi moștenitori la tronul României să fie făcuți **senatori în ajun de războaie mondiale,nu prea le-a purtat noroc !** Pentru că ,să nu uităm,devenind regi ,ambii au trebuit să abdice,domniile lor nefiind prea lungi : 10 , respectiv 7 ani]

---

80) 20 dec.'39.Închiderea sesiunii parlamentare

[LD:Fără dificultăți, cele două camere **au ratificat decretelor-legi** date în timpul vacanței parlamentare .Nu se mai duc discuțiile de altă dată în parlament ! Totul este raportat la situația excepțională în care era România, la nevoia de solidaritate .Parlamentul apare ca o mașinărie de vot la dispoziția guvernului. Dar , parcă, nu se simte nenorocirea Parlamentarii se comportă ca niște oameni normali. Această normalitate vreau s-o surprind eu]

-Gh.Tătăărăscu:Mesajul Regal de închidere a sesiunii

Precum Călinescu în iunie–**citește Mesajul Regal de închidere** atât la Cameră,cât și la Sena

"Această **scurtă sesiune consacrată ratificării Decretelor –legi** și adoptării câtorva legi

reclamate de nevoile urgente ale Statului , a fost un nou prilej de manifestare a **simțului de**

răspundere și **a spiritului de solidaritate** care încălzesc hotărârile Domniilor –Voastre

Acordând guvernului meu mijloacele necesare pentru a putea duce la bun sfârșit greua sa

misiune, **ați realizat o contribuțiune însemnată la opera de reorganizare și consolidare**

începută și, în același timp, **ați dăruit o pilduitoare dovadă de disciplină și unire**

Încredințat că **veți continua și pe viitor să vă îndepliniți** , cu aceeași însuflețire și cu aceeași patriotică înțelegere , marile îndatoriri ce vă incumbă și **mulțumindu-vă pentru sârguința** ce ați vădit în decursul lucrărilor Domniilor Voastre , în virtutea **art. 45 din Constituțiune**,

Eu ,declar închisă această sesiune a Corpurilor Legiuitoare , Carol

(urmează semnăturile tuturor membrilor guvernului)

---

81) I.V.Gruia,Statul român în limitele legii constituționale din 27 febr.1938

(rev. "Parlamentul românesc" , an X, nr 311/ 20, 31 dec.1939)

După normele Constituției din 1938, statul român era considerat când un stat **"autoritar, corporativ și național"** , când **"totalitar"** ,când **"dictatorial"** ,când **"comunitar"** , când **"individualist "** Semnalând aceste contradictorii caracterizări, **prof. univ.I.V.Gruia a întreprins o analiză** menită a face cuvenitele clarificări.

***GGMironescu:stat individualist**

În art."*Inovațiile Constituției din 1938*", considera statul ca fiind **"individualist"**

Prof. Gruia îl corecta ,arătând că garantarea drepturilor și îndatoririlor individuale nu trebuie să conducă la atri caracterizări.

«Statul român= stat național

Constituția din 27 febr.'38 a pus **bazele reale ale statului național** prin aplicarea **"legii sângelui"** , prin proclamarea **principiului națiunii române ca "creatoare de stat"** (art.27), prin distincția între **"român de sânge"** și **"cetățean român"** (art.67)

«Statul român = stat autoritar

Considerând neadecvate formele "totalitar" ,"dictatorial" , "comunitar" ș.a, el demonstra că, din p.d.v. științific,**România se află în limitele "statului autoritar"**

Statul autoritar nu trebuia socotit **"stat totalitar"** sau **"dictatorial"**

În aceste forme statale,nu poate fi vorba de reguli juridice, și sunt caracterizate prin confuzia puterilor , împingând absolutismul până la limită.

Ori **"statul autoritar"** român era întemeiat **"pe drept, pe legalitate , pe controlul actelor juridice în limitele legalității ,pe consacrarea și garantarea drepturilor și libertăților individuale,pe o libertate individuală reală ,condiționată de îndeplinirea datoriilor fundamentale către stat "**

«Statul român = unitate politică

De asemeni,statul având **o organizare sprijinită pe limita drepturilor statului și a obligațiilor lui**,investit cu **o autoritate reală și națională**.

Obligându-se astfelca **libertatea să nu cadă în anarhie**,iar **guvernarea în despoție** .

S-a putut astfel ca realiza **o unitate politică** prin :

supremația datoriilor față de drepturi ;[LD:ceea ce-I deosebește de statul democrat]

prin principiul Regalității conducătoare ;[LD:ceea ce semnifică dictatura regală]

prin întâietatea juridică a puterii executive față de puterea legislativă ;[LD :**inversare de puteri**]

prin conținutul atribuțiilor încredințate regelui ;[LD:**monarhie legislativ-executivă**]

prin noua Constituție.[LD:**consfințân regimul autoritar**]